ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
ROKYTNICE V ORLICKÝCH HORÁCH

ŠKOLNÍ 232

Platnost: od 1.9.2016

OBSAH

Identifikační údaje předkladatele a zřizovatele	**9**
Charakteristika školy	**10**
Úplnost a velikost školy	10
Vybavení školy	10
Charakteristika žáků	10
Charakteristika pedagogického sboru	10
Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	10
Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a s jinými subjekty	11
Charakteristika ŠVP	**12**
Zaměření školy	12
Výchovné a vzdělávací strategie	12
Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	14
Zabezpečení výuky žáků s vývojovými poruchami učení	14
Zabezpečení výuky žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	15
Začlenění průřezových témat	15
Průřezová témata – 1.stupeň	16
Průřezová témata – 2.stupeň	25
Tabulace učebního plánu – I.stupeň	36
Přehled vyučovacích předmětů I.stupně	36
Tabulace učebního plánu – II.stupeň	37
Přehled vyučovacích předmětů II.stupně	37
Poznámky k učebnímu plánu	38
Pravidelné školní akce	39
Významné školní projekty	40
Organizace výuky	40
Učební osnovy – povinné předměty	**41**
Český jazyk	**41**
Charakteristika vyučovacího předmětu	41
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	41
Výchovné a vzdělávací strategie	41
Očekávané výstupy, učivo	42
Český jazyk – 1.ročník	46
Český jazyk – 2.ročník	47
Český jazyk – 3.ročník	49
Český jazyk – 4.ročník	50
Český jazyk – 5.ročník	51
Český jazyk – 6.ročník	52
Český jazyk – 7.ročník	53
Český jazyk – 8.ročník	54
Český jazyk – 9.ročník	56
Anglický jazyk	**58**
Charakteristika vyučovacího předmětu	58
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	58
Výchovné a vzdělávací strategie	58
Očekávané výstupy, učivo	59
Anglický jazyk – 3.ročník	61
Anglický jazyk – 4.ročník	62
Anglický jazyk – 5.ročník	62
Anglický jazyk – 6.ročník	63
Anglický jazyk – 7.ročník	63
Anglický jazyk – 8.ročník	64

Anglický jazyk – 9.ročník	64
Německý jazyk	**66**
Charakteristika vyučovacího předmětu	66
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	66
Výchovné a vzdělávací strategie	66
Očekávané výstupy, učivo	67
Německý jazyk – 6.ročník	68
Německý jazyk – 7.ročník	68
Německý jazyk – 8.ročník	69
Matematika	**70**
Charakteristika vyučovacího předmětu	70
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	70
Výchovné a vzdělávací strategie	70
Očekávané výstupy, učivo	71
Matematika – 1.ročník	75
Matematika – 2.ročník	76
Matematika – 3.ročník	76
Matematika – 4.ročník	77
Matematika – 5.ročník	79
Matematika – 6.ročník	80
Matematika – 7.ročník	82
Matematika – 8.ročník	83
Matematika – 9.ročník	85
Informatika	**87**
Charakteristika vyučovacího předmětu	87
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	87
Výchovné a vzdělávací strategie	87
Očekávané výstupy, učivo	88
Informatika – 5.ročník	89
Informatika – 6.ročník	90
Informatika – 7.ročník	90
Informatika – 8.ročník	91
Prvouka	**92**
Charakteristika vyučovacího předmětu	92
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	92
Výchovné a vzdělávací strategie	92
Očekávané výstupy, učivo	93
Prvouka – 1.ročník	95
Prvouka – 2.ročník	96
Prvouka – 3.ročník	98
Vlastivěda	**100**
Charakteristika vyučovacího předmětu	100
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	100
Výchovné a vzdělávací strategie	100
Očekávané výstupy, učivo	101
Vlastivěda – 4.ročník	102
Vlastivěda – 5.ročník	103
Přírodověda	**104**
Charakteristika vyučovacího předmětu	104
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	104
Výchovné a vzdělávací strategie	104
Očekávané výstupy, učivo	105
Přírodověda – 4.ročník	106
Přírodověda – 5.ročník	107

Společenská výchova	**109**
Charakteristika vyučovacího předmětu	109
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	109
Výchovné a vzdělávací strategie	109
Očekávané výstupy, učivo	110
Společenská výchova – 4.ročník	112
Společenská výchova – 5.ročník	113
Dějepis	**115**
Charakteristika vyučovacího předmětu	115
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	115
Výchovné a vzdělávací strategie	115
Očekávané výstupy, učivo	116
Dějepis – 6.ročník	119
Dějepis – 7.ročník	120
Dějepis – 8.ročník	122
Dějepis – 9.ročník	123
Výchova k občanství	**126**
Charakteristika vyučovacího předmětu	126
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	126
Výchovné a vzdělávací strategie	126
Očekávané výstupy, učivo	127
Výchova k občanství – 6.ročník	128
Výchova k občanství – 8.ročník	129
Výchova k občanství a ochraně zdraví	**131**
Charakteristika vyučovacího předmětu	131
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	131
Výchovné a vzdělávací strategie	131
Očekávané výstupy, učivo	133
Výchova k občanství a ochraně zdraví – 7.ročník	136
Výchova k občanství a ochraně zdraví – 9.ročník	138
Fyzika	**140**
Charakteristika vyučovacího předmětu	140
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	140
Výchovné a vzdělávací strategie	140
Očekávané výstupy, učivo	141
Fyzika – 6.ročník	143
Fyzika – 7.ročník	144
Fyzika – 8.ročník	145
Fyzika – 9.ročník	146
Chemie	**147**
Charakteristika vyučovacího předmětu	147
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	147
Výchovné a vzdělávací strategie	147
Očekávané výstupy, učivo	148
Chemie – 8.ročník	150
Chemie – 9.ročník	152
Přírodopis	**155**
Charakteristika vyučovacího předmětu	155
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	155
Výchovné a vzdělávací strategie	155
Očekávané výstupy, učivo	156
Přírodopis – 6.ročník	159
Přírodopis – 7.ročník	161
Přírodopis – 8.ročník	163

Přírodopis – 9.ročník	164
Zeměpis	**166**
Charakteristika vyučovacího předmětu	166
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	166
Výchovné a vzdělávací strategie	166
Očekávané výstupy, učivo	167
Zeměpis – 6.ročník	170
Zeměpis – 7.ročník	171
Zeměpis – 8.ročník	172
Zeměpis – 9.ročník	173
Hudební výchova	**175**
Charakteristika vyučovacího předmětu	175
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	175
Výchovné a vzdělávací strategie	175
Očekávané výstupy, učivo	176
Hudební výchova – 1.ročník	178
Hudební výchova – 2.ročník	179
Hudební výchova – 3.ročník	180
Hudební výchova – 4.ročník	181
Hudební výchova – 5.ročník	182
Hudební výchova – 6.ročník	183
Hudební výchova – 7.ročník	183
Hudební výchova – 8.ročník	184
Hudební výchova – 9.ročník	185
Výtvarná výchova	**187**
Charakteristika vyučovacího předmětu	187
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	187
Výchovné a vzdělávací strategie	187
Očekávané výstupy, učivo	188
Výtvarná výchova – 4.ročník	190
Výtvarná výchova – 5.ročník	191
Výtvarná výchova – 6.ročník	192
Výtvarná výchova – 7.ročník	193
Výtvarná výchova – 8.ročník	194
Výtvarná výchova – 9.ročník	195
Výtvarná a pracovní výchova	**196**
Charakteristika vyučovacího předmětu	196
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	196
Výchovné a vzdělávací strategie	196
Očekávané výstupy, učivo	197
Výtvarná a pracovní výchova – 1.ročník	198
Výtvarná a pracovní výchova – 2.ročník	199
Výtvarná a pracovní výchova – 3.ročník	200
Tělesná výchova	**202**
Charakteristika vyučovacího předmětu	202
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	202
Výchovné a vzdělávací strategie	202
Očekávané výstupy, učivo	203
Tělesná výchova – 1.ročník	205
Tělesná výchova – 2.ročník	206
Tělesná výchova – 3.ročník	207
Tělesná výchova – 4.ročník	208
Tělesná výchova – 5.ročník	209
Tělesná výchova a sport	**211**

Charakteristika vyučovacího předmětu	211
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	211
Výchovné a vzdělávací strategie	211
Očekávané výstupy, učivo	212
Tělesná výchova a sport – 6.ročník	214
Tělesná výchova a sport – 7.ročník	215
Tělesná výchova a sport – 8.ročník	216
Tělesná výchova a sport – 9.ročník	218
Pracovní vyučování	**220**
Charakteristika vyučovacího předmětu	220
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	220
Výchovné a vzdělávací strategie	220
Očekávané výstupy, učivo	221
Pracovní vyučování – 4.ročník	222
Pracovní vyučování – 5.ročník	223
Pracovní činnosti	**224**
Charakteristika vyučovacího předmětu	224
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	224
Výchovné a vzdělávací strategie	224
Očekávané výstupy, učivo	225
Pracovní činnosti – 6.ročník	227
Pracovní činnosti – 7.ročník	229
Pracovní činnosti – 8.ročník	230
Pracovní činnosti – 9.ročník	232
Učební osnovy – volitelné předměty	**234**
Německý jazyk	**234**
Charakteristika vyučovacího předmětu	234
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	234
Výchovné a vzdělávací strategie	234
Německý jazyk – 9.ročník	235
Cvičení z českého jazyka	**236**
Charakteristika vyučovacího předmětu	236
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	236
Výchovné a vzdělávací strategie	236
Cvičení z českého jazyka – 9.ročník	237
Cvičení z matematiky	**238**
Charakteristika vyučovacího předmětu	238
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	238
Výchovné a vzdělávací strategie	238
Cvičení z matematiky – 9.ročník	239
Anglická konverzace	**240**
Charakteristika vyučovacího předmětu	240
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	240
Výchovné a vzdělávací strategie	240
Anglická konverzace – 9.ročník	241
Seminář z matematiky	**242**
Charakteristika vyučovacího předmětu	242
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	242
Výchovné a vzdělávací strategie	242
Seminář z matematiky – 9.ročník	243
Vedení domácnosti	**245**
Charakteristika vyučovacího předmětu	245
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	245
Výchovné a vzdělávací strategie	245

Vedení domácnosti – 9.ročník	246
Biologicko-chemické praktikum	**247**
Charakteristika vyučovacího předmětu	247
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	247
Výchovné a vzdělávací strategie	247
Biologicko-chemické praktikum – 8.ročník	248
Matematicko-fyzikální praktikum	**250**
Charakteristika vyučovacího předmětu	250
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu	250
Výchovné a vzdělávací strategie	250
Matematicko-fyzikální praktikum – 8.ročník	251
ŠVP pro ZV-příloha upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením - pro II.st.	**252**
Charakteristika ŠVP pro žáky s lehkým mentálním postižením (pro II.stupeň)	252
Výchovné a vzdělávací strategie	252
Tabulace učebního plánu – II.stupeň	253
Přehled vyučovacích předmětů II.stupně	254
Poznámky k učebnímu plánu	254
Začlenění průřezových témat	254
Učební osnovy	**257**
Český jazyk	**257**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	257
Očekávané výstupy, učivo	257
Český jazyk – spec.třída	258
Anglický jazyk	**259**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	259
Očekávané výstupy, učivo	259
Anglický jazyk – spec.třída	259
Matematika	**260**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	260
Očekávané výstupy, učivo	260
Matematika – spec.třída	261
Informatika	**262**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	262
Očekávané výstupy, učivo	263
Informatika – spec.třída	263
Dějepis	**264**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	264
Očekávané výstupy, učivo	264
Dějepis – spec.třída	265
Výchova k občanství	**266**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	266
Očekávané výstupy, učivo	266
Výchova k občanství – spec.třída	267
Výchova k občanství a ochraně zdraví	**268**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	268
Očekávané výstupy, učivo	269
Výchova k občanství a ochraně zdraví – spec.třída	269
Fyzika	**270**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	270
Očekávané výstupy, učivo	270
Fyzika – spec.třída	271
Chemie	**272**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	272
Očekávané výstupy, učivo	272

Chemie – spec.třída	274
Přírodopis	**274**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	274
Očekávané výstupy, učivo	274
Přírodopis – spec.třída	277
Zeměpis	**278**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	278
Očekávané výstupy, učivo	278
Zeměpis – spec.třída	280
Hudební výchova	**281**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	281
Očekávané výstupy, učivo	281
Hudební výchova – spec.třída	282
Výtvarná výchova	**282**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	282
Očekávané výstupy, učivo	282
Výtvarná výchova – spec.třída	283
Tělesná výchova	**283**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	283
Očekávané výstupy, učivo	284
Tělesná výchova – spec.třída	285
Pracovní vyučování	**286**
Charakteristika a cíle vyučovacího předmětu	286
Očekávané výstupy, učivo	286
Pracovní vyučování – spec.třída	288
Školní družina	**290**
Charakteristika školní družiny	290
Cíle školní družiny	290
Materiální, ekonomické a personální podmínky	290
Časový plán, přijímání uchazečů, průběh a ukončení vzdělávání	290
Vzdělávací program školní družiny	290
Formy vzdělávání	292
Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	292
Hygienické, bezpečnostní a psychosociální podmínky	292
Hodnocení žáků	**293**
Hodnocení žáka ve škole	293
Hodnocení prospěchu	293
Hodnocení chování	295
Slovní hodnocení	296
Obecná pravidla hodnocení	296
Autoevaluace školy	**297**
Evaluační činnost školy	297
Oblasti autoevaluace	297
Cíle a kritéria autoevaluace	297
Nástroje autoevaluace	298
Časové rozvržení evaluační činnosti	298

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE
PŘEDKLADATELE A ZŘIZOVATELE

ŠKOLA
Základní škola Rokytnice v Orlických horách, okres Rychnov nad Kněžnou

ŘEDITEL ŠKOLY
Mgr. Zdeněk Dušek
tel: 494595219, 603464804, e-mail: reditel@zs.rokytnice.cz

ZŘIZOVATEL ŠKOLY
Město Rokytnice v Orlických horách
Náměstí J.Šimka 3, 517 61 Rokytnice v O.h., tel: 494595104

IČ:
75015340

DIČ:
CZ75015340

IZO:
102406057

REDIZO:
650065298

KOORDINÁTOR ŠVP:
Mgr. Libuše Dostálová
tel: 494530418, e-mail: l.dostalova@zs.rokytnice.cz

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Základní škola Rokytnice v Orlických horách je nová a moderní škola, která se nachází v klidné části města. Je to úplná škola s 1. až 9. postupným ročníkem. Vzdělává 200 žáků. Škola nemá paralelní třídy. Ve škole je také jedna speciální třída pro děti s lehkým mentálním postižením.

VYBAVENÍ ŠKOLY

Současná škola vznikla v roce 2003 přestavbou a modernizací nevyhovující staré školní budovy. Toto řešení bylo netradiční a nadstandardní. Výuka probíhá v 10 kmenových učebnách a v 11 odborných učebnách (multimediální, počítačová a jazyková učebna, učebna pro výuku fyziky a chemie s chemickou laboratoří, učebna literatury s knihovnou, učebna hudební výchovy, přírodopisu, kreslírna, keramická dílna, pracovna pro dívky, univerzální dílna). Součástí školy je sportovní areál se sportovní halou, posilovnou a saunou a školní aula pro kulturní vystoupení a slavnostní shromáždění. Dvě oddělení školní družiny mají pro svou činnost vlastní místnosti, které jsou propojené s venkovním prostorem. Škola má velmi kvalitní hygienické zázemí a bezbariérový přístup.

Za školou je oplocené hřiště s umělým povrchem vhodné pro míčové hry. Součástí sportovního areálu je běžecká dráha a doskočiště pro skok daleký. Pro ostatní sportovní disciplíny je tu travnatá plocha. Škola má dohodu s fotbalovým klubem 1FC, naši žáci využívají tréninkové hřiště klubu k fotbalovým zápasům.Za školou je rovněž pozemek , kde se postupně buduje školní zahrada.

Škola je propojena s moderní školní jídelnou, která nabízí výběr 2-3 jídel a kde si žáci mohou denně zakoupit svačiny, různé nápoje a občerstvení.

Součástí školního areálu je ubytovací kapacita, kterou využívají především mimorokytnické sportovní oddíly. Zde jsou také dva byty pro zaměstnance školy.

Z hlediska materiálně technického zabezpečení výuky stojí za zmínku vybavení počítačové učebny s připojením k internetu (18 ks), žákovská a odborná knihovna, kde jsou rovněž 4 počítače, multimediální učebna s vybavením pro jazykovou laboratoř a s dataprojektorem a DVDpřehrávačem. Škola vlastní VHS kameru, digitální fotoaparát a jednoduchou ozvučovací aparaturu, 11 interaktivních tabulí, sportovní hala je vybavena světelnou výsledkovou tabulí. Pedagogové mají notebooky, přístup na internet, používají společné počítače s tiskárnou a kopírku. Do budoucna plánujeme rozšíření počtu televizí, DVDpřehrávačů, videopřehrávačů, zpětných projektorů a diaprojektorů. Zařízení pracovny pro dívky (4 kuchyňské linky, 4 sporáky, lednice) a keramické dílny (2 keramické pece, 2 hrnčířské kruhy) je na špičkové úrovni. Sbírky pomůcek mají své místo v kabinetech učitelů.

CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

Škola vzdělává děti z Rokytnice v O.h.a Nebeské Rybné. Také k nám dojíždějí někteří žáci z okolních obcí, z Pěčína, Říček v O.h. a Bartošovic.

Děti s SPU jsou plně integrované, navštěvují speciální hodiny reedukace a pracují podle individuálních vzdělávacích plánů. Děti s lehkým mentálním postižením se vzdělávají ve speciální třídě, která se naplňuje od 6 do 14 žáků.

CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor tvoří (šk.rok 2013/14) 8 učitelů I. stupně, 7 učitelů II. stupně, 1 učitel speciální třídy a 2 vychovatelky. Ve sboru je 5 mužů, věkový průměr je 39 let. Všichni učitelé jsou kvalifikovaní. Ve škole pracuje výchovný poradce a metodik prevence sociálně patologických jevů.

Naši učitelé se průběžně vzdělávají v různých oborech prostřednictvím DVPP.

DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech a projektových dnech. Pořádáme kulturní a sportovní a ekologické akce, třídní kolektivy vyjíždějí na řadu kulturních, historických, zeměpisných

a technických exkurzí. Žáci 4. a 7. ročníku budou absolvovat lyžařský kurz, žáci 6. ročníku se zúčastní kurzu zaměřeného na osobnostní výchovu a na tvorbu třídního kolektivu. V rámci adopce na dálku podporujeme keňského chlapce Simona Mungutiho.

Navázali jsme úzký kontakt s polskou školou ve Wilkanowu, který je zaměřen na různé sportovní a kulturní akce.

SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI ŽÁKŮ A S JINÝMI SUBJEKTY

Při ZŠ je zřízena Školská rada, se školou spolupracuje i Sdružení rodičů a přátel školy. Každá třída má ve výboru sdružení svého zástupce. Zákonní zástupci žáků a veřejnost je o činnosti školy informována prostřednictvím webových stránek školy, které jsou pravidelně aktualizovány.

Třídní učitelé si v případě potřeby sami organizují třídní schůzky. Hlavní formou komunikace se zákonnými zástupci žáků je individuální konzultace (učitelé mají konzultační hodiny jednou týdně). Snažíme se, aby se spolupráce se zákonnými zástupci žáků stále rozvíjela.

Výchovná poradkyně a vedení ZŠ spolupracují při řešení vzdělávacích a výchovných problémů s PPP a s Odborem sociálním a zdravotním v Rychnově n.Kn. Škola úzce spolupracuje s obcí.

CHARAKTERISTIKA ŠVP

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Po provedené analýze podmínek školy, možností a potřeb žáků, názoru rodičů a učitelů je zaměření školy dáno těmito prioritami (školní desatero):

1. Chceme poskytovat ucelené základní vzdělání bez výrazné preference určitých oborů.
2. Chceme poskytovat kvalitní vzdělání zaměřené na aktivní dovednosti žáků.
3. Chceme využívat efektivní metody výuky a projektové vyučování.
4. Chceme vést žáky ke vzájemné spolupráci, pomoci, sounáležitosti a respektu.
5. Chceme na výuku cizích jazyků klást důraz odpovídající současné době.
6. Chceme vést žáky k obecnému využívání komunikačních a informačních technologií.
7. Chceme v rámci povinných i volitelných předmětů vést žáky k volbě povolání.
8. Chceme podporovat zájmovou činnost žáků ve všech oblastech.
9. Chceme věnovat stejnou péči nadaným dětem i dětem s výukovými obtížemi.
10. Chceme navázat na dobré tradice školy a napravovat to, co považujeme za nedostatky.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné postupy všech učitelů ve výuce a vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

KOMPETENCE K UČENÍ odpovědnost za vzdělání osvojení strategie učení motivace k celoživotnímu učení	- vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělání - vysvětlujeme smysl a cíl učení - používáme učivo jako prostředek k získání dovedností - podporujeme samostatnost a tvořivost - vedeme žáky k sebehodnocení - učíme žáky plánování, organizování a vyhodnocování činností - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a využívat potřebné informace - umožňujeme žákům pozorovat, experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry - ve všech předmětech podporujeme využívání výpočetní techniky - uplatňujeme individuální přístup - pracujeme s žákovským portfoliem - snažíme se vytvářením vhodných situací vzbudit radost z učení - při hodnocení používáme pozitivní motivaci - nezapomínáme na své osobní vzdělávání

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcování k tvořivému myšlení podněcování k logické úvaze boj s nezdary	- učíme žáky nebát se problémů, brát je jako výzvu - vytváříme praktické problémové úlohy a situace - podporujeme kreativitu, originální řešení a logické myšlení - učíme žáky prakticky ověřovat správnost řešení problémů - učíme žáky nenechat se odradit nezdary - podporujeme zapojování do soutěží - vytváříme vhodné podmínky pro týmovou spolupráci např. v projektovém vyučování - učíme žáky při řešení problémů využívat moderní techniky - sledujeme, jak si žáci poradí s řešením problémů i v běžných životních situacích

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ rozvíjení všestranné a účinné komunikace	- klademe důraz na rozvíjení komunikačních dovedností žáků - klademe důraz na kulturní úroveň komunikace - učíme žáky výstižně formulovat a vyjadřovat své myšlenky - učíme žáky vhodnou formou obhajovat svůj názor, argumentovat a přitom naslouchat názorům druhých - netolerujeme hrubé, vulgární a agresivní projevy chování - podporujeme různé formy komunikace - podporujeme oprávněnou kritiku a sebekritiku - učíme žáky využívat veškeré komunikační a informační prostředky - učíme žáky chápat komunikační dovednost jako prostředek k vytváření mezilidských vztahů

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ schopnost spolupráce respekt k práci a názorům vlastním i cizím	- podporujeme skupinové a projektové vyučování, zaměřené na spolupráci žáků - učíme žáky práci v týmech - učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti a zastávat ve skupině různé role - trváme na dodržování pravidel, na jejichž tvorbě se žáci spolupodílejí - netolerujeme projevy nacionalismu, rasismu a xenofobie - učíme žáky nabídnout i přijmout pomoc - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů - podporujeme v žácích vytváření pozitivní představy o sobě samém - posilujeme sebedůvěru žáků

KOMPETENCE OBČANSKÉ výchova žáků jako svobodných a zodpovědných občanů výchova k ohleduplnosti a toleranci	- netolerujeme sociálně patologické projevy chování - dbáme na dodržování pravidel chování stanovených ve vnitřních normách školy - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě ke druhým lidem - vedeme žáky k tomu, aby odpor k násilí a obrana slabších se pro ně stal samozřejmostí - vedeme žáky k respektování tradic a ochraně našeho kulturního a historického dědictví - vedeme žáky k chápání a respektování individuálních rozdílů mezi lidmi - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí - učíme žáky chápat pravý význam slova tolerance - učíme žáky chápat, že každý jedinec má svá práva a také své povinnosti

KOMPETENCE PRACOVNÍ výchova k pozitivnímu vztahu k práci všestranná pomoc při volbě budoucího povolání	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci - pomáháme žákům v profesní orientaci - vedeme žáky k sebehodnocení v posuzování výběru budoucí profese - vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, různými formami seznamujeme žáky s různými profesemi - podněcujeme zájmy žáků pestrou nabídkou zájmových útvarů

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

U mimořádně nadaných žáků je uplatňován selektivní přístup (jde o přístup výrazně menšinový, vhodný pro velmi úzkou část vzdělávání), který vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v kombinaci s inkluzivním přístupem, který je ŠVP vlastní.

Plán pedagogické podpory sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu.

IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli předmětů, ve kterých žák vykazuje nadání, ve spolupráci s rodiči, s výchovným poradcem a s PPP. IVP má písemnou podobu. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce po obdržení doporučení PPP. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu zákonným zástupcem žáka předá informaci o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který ji zaznamená do školní matriky.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ S VÝVOJOVÝMI PORUCHAMI UČENÍ

Žáci s vývojovými poruchami učení jsou se souhlasem zákonných zástupců vyšetřeni v pedagogicko psychologické poradně. Na základě těchto vyšetření jsou začleňováni do reedukační péče. Reedukační hodiny jsou zařazovány tak, aby nedocházelo k přetěžování dětí. Výuka probíhá ve skupině 2-3 žáků. Ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků jsou vypracovány pro žáky individuální vzdělávací plány, kterými se řídí zákonní zástupci žáků i učitelé. Během běžné výuky je výrazně uplatňován individuální přístup a při klasifikaci je přihlíženo ke stupni a druhu specifické poruchy. Při nápravě výukových obtíží je nezbytná výrazná spolupráce rodiny. S tímto faktem jsou zákonní zástupci žáků důkladně obeznámeni v rámci Dohody o vzájemné spolupráci při nápravě. Pokud tato dohoda není dodržována, je dítě z reedukační péče vyřazeno.

Ve škole je zřízena speciální třída pro děti s lehkým mentálním postižením, kde o žáky pečuje speciální pedagog.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI

Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními se uskutečňuje formou individuální integrace do běžných tříd. Plán pedagogické podpory sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení metod práce a způsobu kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP, organizuje schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i s žákem samotným.

Škola je bezbariérová, k dispozici je výtah.

Škola respektuje individuální postižení a z něj vyplývající potřeby žáka. Při výuce je používáno běžných pracovních postupů v kombinaci s postupy speciálními a s alternativními metodami. Pedagogická péče je individualizovaná a diferencovaná. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou vytvořeny individuální vzdělávací plány. V případě podpůrného opatření spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů pro žáky s LMP bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

V případě potřeby škola zaměstná pedagogické či osobní asistenty a bude spolupracovat s externími odborníky a s odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště.

Žáci po dlouhodobé nemoci mohou navštěvovat doučovací hodiny, které pro ně připraví, pokud to uzná za vhodné, příslušný učitel. V případě potřeby jim bude odložena klasifikace (viz. kapitola Hodnocení žáků).

U dětí cizinců je nutno věnovat zvýšenou péči odstraňování jazykové bariéry při zachování jejich národnostní identity. Je třeba, aby škola vnímala odlišnou národnost, kulturu a životní styl jako obohacení všech žáků. Pro takové žáky je nutno volit odpovídající metody a formy práce, specifické učebnice a materiály, individuální péči a případnou spolupráci s pedagogickým asistentem.

Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy. Těmto žákům je nezbytné věnovat specifickou péči v rozsahu, který potřebují. Škola spolupracuje v případě potřeby s psychology, pedagogicko- psychologickou poradnou a se sociálními pracovníky.

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata jsou v ŠVP realizována integrací do výuky jednotlivých předmětů v kombinaci s projektovým vyučováním. Některé typy projektů jsou nazývány školními akcemi.V ŠVP není speciální předmět, který by se průřezovými tématy zabýval. Toto kritérium splňuje ve velké míře Společenská výchova na I.stupni a Výchova k občanství a Výchova k občanství a ochraně zdraví na II.stupni.

Vysvětlivky: **INT**/VO/člověk a občanský život – téma je integrováno do výuky Výchovy k občanství, učivo: člověk a občanský život
PRO/PRV,AJ/Broukování – téma je naplňováno v projektu Prvouky a Anglického jazyka (garantem je PRV) s názvem Broukování
A/Místo na slunci – téma je realizováno v rámci akce(většinou mimo tradiční vyučování) s názvem Místo na slunci

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – I.STUPEŇ

Osobnostní a sociální výchova

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Osobnostní rozvoj **Rozvoj schopností poznávání** **1/1**	**PRO**/ČJ,M,VPV,PRV HV/ Kdopak to tu s námi je? **PRO**/PRV,ČJ/Když zazpívá ptáček **PRO**/VPV/Kalendář **PRO**/PRV,VPV/ Barevný týden **PRO**/ČJ,PRV,M/Jak se peče krokodýl **INT**/PRV/ škola, obec **INT**/ČJ/ grafický záznam mluveného slova	**PRO**/VPV,HV/ Školička klauna Pepíčka **PRO**/VPV,PRV,ČJ/ Radujme se, veselme se **PRO**/PRV/ Pětkrát ES **PRO**/VPV/Kalendář **PRO**/PRV,VPV/ Barevný týden	**PRO**/M,AJ/ Broukování **PRO**/ČJ,PRV,AJ/ Hry bez hranic **PRO**/PRV,VPV/ Jablkový den **PRO**/M/Tralaláček a jeho sestry **PRO**/VPV/Kalendář **PRO**/PRV,VPV/ Barevný týden **PRO**/ČJ,PRV/ Děti vzduchu **PRO**/ČJ/Čtení nás baví **PRO**/PRV,ČJ,M, VPV,TV,HV/Deník mravence	**PRO**/VL,PŘ/ Pod křídly orlice **PRO**/ČJ,VV,AJ/Za zábavou a poučením **PRO**/SV,ČJ,VL/ Vítejte ve společnosti **PRO**/VV/ Kalendář **PRO**/ČJ,AJ,PŘ/Voda v literatuře **PRO**/ČJ/Lovci pokladů **PRO**/VL/Bylo nebylo	**PRO**/VV/ Kalendář **PRO**/VL/Modrá je dobrá **PRO**/AJ/We live in the ZOO **PRO**/PŘ,PV,ČJ, INF/Expedice na Měsíc **PRO**/ČJ,INF/ Cesta za informacemi **PRO**/ČJ,M,VL, VV,INF,SV/ Památky našeho městečka
Osobnostní rozvoj **Sebepoznání a sebepojetí** **1/2**	**PRO**/PRV/Když zazpívá ptáček	**PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/M/ Školička klauna Pepíčka **INT**/HV,TV/pohybová improvizace	**PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/VPV,HV,TV/ Jablkový den **INT**/TV/pohybová improvizace	**PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/ČJ/Voda v literatuře **INT**/VV,SV/ jaký jsem	**PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/SV/Všichni jsme lidé **INT**/SV/ jaký jsem
Osobnostní rozvoj **Seberegulace a sebeorganizace** **1/3**	**PRO**/PRV,ČJ/Když zazpívá ptáček **INT**/PRV/ jsem školák	**PRO**/ČJ/Pětkrát ES **INT**/ČJ/ u lékaře	**PRO**/PRV/ Broukování **PRO**/VPV,TV/ Jablkový den **INT**/ČJ/ žádost o informaci	**PRO**/ČJ/Lovci pokladů **INT**/TV/ sportovní chování	**PRO**/SV/Památky našeho městečka **INT**/TV/ fair play
Osobnostní rozvoj **Psychohygiena** **1/4**	**A**/Týden čaje **PRO**/HV/Když zazpívá ptáček **PRO**/HV/ Kdopak to tu s námi je? **PRO**/VPV/ Barevný týden	**A**/Týden čaje **PRO**/VPV,M,HV/ Školička klauna Pepíčka **PRO**/VPV,HV/ Radujme se, veselme se **PRO**/VPV/Kalendář **PRO**/VPV/ Barevný týden **INT**/HV,VPV,TV/ je nám dobře po těle	**A**/Týden čaje **PRO**/VPV/Kalendář **PRO**/VPV,HV,TV/ Jablkový den **PRO**/VPV/ Barevný týden **PRO**/PRV,VPV,TV, HV/Deník mravence **INT**/HV,VPV,TV/ je nám dobře po těle	**A**/Týden čaje **PRO**/VV/Kalendář	**A**/Týden čaje **PRO**/VV/Kalendář

Osobnostní rozvoj **Kreativita** **1/5**	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/VPV/ Kdopak to tu s námi je? **PRO**/VPV/Když zazpívá ptáček **PRO**/VPV/ Kalendář **PRO**/VPV/ Barevný týden **PRO**/VPV,HV/Jak se peče krokodýl **INT**/ČJ/ rozvoj tvůrčích schopností	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/ČJ/ Školička klauna Pepíčka **PRO**/VPV/ Radujme se, veselme se **PRO**/VPV,ČJ/ Kalendář **PRO**/VPV/ Barevný týden **INT**/ČJ/ rozvoj tvůrčích schopností	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/VPV, TV/ Hry bez hranic **PRO**/PRV,VPV,ČJ/ Broukování **PRO**/VPV,ČJ/ Kalendář **PRO**/PRV,VPV,HV, TV/Jablkový den **PRO**/VPV/ Barevný týden **PRO**/VPV,TV/Děti vzduchu **PRO**/ČJ/Čtení nás baví **PRO**/VPV,HV/Deník mravence **INT**/ČJ/ vymýšlení příběhů	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Redakce **PRO**/VV,ČJ/ Kalendář **PRO**/PŘ,PV,ČJ,VV/ Čtyři obři **PRO**/ČJ,VV/Za zábavou a poučením **PRO**/SV,ČJ,VL,VV/ Vítejte ve společnosti **PRO**/VV,PV/Voda v literatuře **PRO**/ČJ,VV/Lovci pokladů **PRO**/VV/Bylo nebylo	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Redakce **PRO**/VV,ČJ/ Kalendář **PRO**/PŘ,VV,PV/ Expedice na Měsíc **PRO**/PŘ,VV,PV/ Hlasujeme pro přírodu **PRO**/AJ/We live in the ZOO **PRO**/ČJ,SV/Cesta za informacemi **PRO**/ČJ,M,VL, VV,INF,SV/ Památky našeho městečka
Sociální rozvoj **Poznávání lidí** **1/6**	**A**/Týden čaje **PRO**/ČJ/ Kdopak to tu s námi je?	**A**/Týden čaje **PRO**/VPV,M,HV/ Školička klauna Pepíčka **PRO**/PRV/ Pětkrát ES	**A**/Týden čaje **PRO**/TV/Jablkový den **PRO**/PRV,VPV,TV, HV/Deník mravence	**A**/Týden čaje **PRO**/SV,ČJ/ Vítejte ve společnosti **INT**/SV/ lidé kolem nás	**A**/Týden čaje **PRO**/SV,HV,ČJ/ Všichni jsme lidé **PRO**/SV/Cesta za informacemi **INT**/SV/ lidé kolem nás
Sociální rozvoj **Mezilidské vztahy** **1/7**	**A**/Pololetní ples **PRO**/PRV,ČJ,VPV, HV/Když zazpívá ptáček **PRO**/PRV/ Akce Simon	**A**/Pololetní ples **PRO**/PRV/ Akce Simon **PRO**/TV/ Školička klauna Pepíčka **PRO**/ČJ/ Pětkrát ES **INT**/ČJ/ pozdrav, narozeniny	**A**/Pololetní ples **PRO**/PRV,AJ/ Akce Simon **PRO**/TV/Jablkový den **PRO**/PRV,VPV,TV, HV/Deník mravence **INT**/TV/ ohleduplnost ke slabším	**A**/Pololetní ples **PRO**/AJ,SV/ Akce Simon **PRO**/SV,ČJ/ Vítejte ve společnosti **INT**/SV/ lidé kolem nás **INT**/TV/ sportovní chování	**A**/Pololetní ples **PRO**/AJ,SV/ Akce Simon **PRO**/SV/ Všichni jsme lidé **INT**/SV/ lidé kolem nás **INT**/TV/ fair play
Sociální rozvoj **Komunikace** **1/8**	**A**/Pololetní ples **PRO**/ČJ/ Kdopak to tu s námi je? **PRO**/ČJ,VPV/ Když zazpívá ptáček **PRO**/PRV,VPV/ Barevný týden **PRO**/ČJ,PRV,M/Jak se peče krokodýl **INT**/PRV/ rodina, komunikace, vztahy **INT**/ČJ/ komunikace ve škole	**A**/Pololetní ples **PRO**/ČJ/ Radujme se, veselme se **PRO**/PRV/Pětkrát ES **PRO**/ČJ/ Školička klauna Pepíčka **PRO**/PRV,VPV/ Barevný týden **INT**/ČJ/ komunikace ve škole	**A**/Pololetní ples **PRO**/PRV,M,HV,ČJ, AJ,VPV/ Broukování **PRO**/ČJ/ Hry bez hranic **PRO**/PRV,VPV,HV, TV,ČJ/Jablkový den **PRO**/PRV,VPV/ Barevný týden **PRO**/ČJ/Čtení nás baví **PRO**/PRV,VPV,TV, HV/Deník mravence **INT**/ČJ/ telefonování	**A**/Pololetní ples **A**/Redakce **PRO**/SV,ČJ,VL/ Vítejte ve společnosti **PRO**/ČJ,PV,AJ/Voda v literatuře **PRO**/ČJ,VV,M/ Lovci pokladů **PRO**/M,ČJ,VL/ Cestovní kancelář **INT**/ČJ,SV/ komunikace	**A**/Pololetní ples **A**/Redakce **PRO**/SV/Cesta za informacemi **PRO**/SV/Všichni jsme lidé **PRO**/AJ/We live in the ZOO **PRO**/ČJ,VL,SV/ Památky našeho městečka **INT**/ČJ/ společenský styk **INT**/SV/ jak komunikujeme

Sociální rozvoj Kooperace a kompetice **1/9**	**A**/Pololetní ples **A**/Vánoční besídka **PRO**/ČJ,M,TV/Jak se peče krokodýl	**A**/Pololetní ples **A**/Vánoční besídka	**A**/Pololetní ples **A**/Vánoční besídka **PRO**/PRV,ČJ,AJ, VPV/ Broukování **PRO**/ČJ,VPV,TV/ Hry bez hranic **PRO**/ČJ,VPV/ Tralaláček a jeho sestry **PRO**/PRV/Děti vzduchu	**A**/Pololetní ples **A**/Redakce **A**/Vánoční besídka **PRO**/SV,ČJ,VL/ Vítejte ve společnosti **PRO**/ČJ,PV,PŘ/ Voda v literatuře **PRO**/ČJ,M,VV/ Lovci pokladů **PRO**/M,VL/ Cestovní kancelář	**A**/Pololetní ples **A**/Redakce **A**/Vánoční besídka **PRO**/ČJ,SV/Cesta za informacemi **PRO**/PŘ,PV,INF/ Expedice na Měsíc **PRO**/AJ/We live in the ZOO **PRO**/PŘ,PV/ Hlasujeme pro přírodu **PRO**/VL/Modrá je dobrá **PRO**/VL,VV,SV INF/Památky našeho městečka
Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **1/10**		**PRO**/ČJ,VPV/Pětkrát ES **PRO**/M,ČJ/ Školička klauna Pepíčka **INT**/PRV/ dopravní výchova **INT**/ČJ/ hádanky, rébusy	**PRO**/PRV,ČJ/ Broukování **PRO**/PRV,TV,ČJ/ Jablkový den **PRO**/PRV/Děti vzduchu **PRO**/ČJ/Čtení nás baví	**A**/Redakce **PRO**/ČJ,M,AJ,PŘ/ Voda v literatuře **PRO**/ČJ,M/Lovci pokladů **PRO**/VL/Cestovní kancelář	**A**/Redakce **PRO**/ČJ,SV/Cesta za informacemi **PRO**/AJ/We live in the ZOO
Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika **1/11**	**A**/Pololetní ples **PRO**/ČJ/Když zazpívá ptáček	**A**/Pololetní ples **PRO**/PRV/Pětkrát ES	**A**/Pololetní ples **PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/VPV,TV/ Jablkový den **PRO**/ČJ/Čtení nás baví **INT**/ČJ/ co je v životě důležité	**A**/Pololetní ples **PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/SV,ČJ/ Vítejte ve společnosti **INT**/SV/ jaký jsem	**A**/Pololetní ples **PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/ČJ,SV/Cesta za informacemi **PRO**/SV/Všichni jsme lidé **PRO**/VL,VV,SV INF/Památky našeho městečka **INT**/SV/ jaký jsem

Výchova demokratického občana

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Občanská společnost a škola **2/1**	**PRO**/VPV/Kalendář	**PRO**/VPV,ČJ/ Kalendář **INT**/PRV,ČJ/ jsem školák, lidé kolem nás	**PRO**/VPV,ČJ/ Kalendář	**PRO**/VV,ČJ/ Kalendář	**PRO**/VV,ČJ/ Kalendář **PRO**/M,VL,SV,VV INF/Památky našeho městečka **INT**/VL/ beseda s představiteli města **INT**/SV,VL/ práva a povinnosti
Občan, občanská společnost a stát **2/2**			**PRO**/PRV,ČJ/ Broukování	**PRO**/PŘ/ Pod křídly orlice **PRO**/SV,ČJ/ Vítejte ve společnosti	**PRO**/PŘ,INF/ Hlasujeme pro přírodu **PRO**/SV/Všichni jsme lidé **INT**/VL,SV/ práva a povinnosti občana
Formy participace občanů v politickém životě **2/3**			**PRO**/PRV,ČJ/ Broukování		**PRO**/PŘ/Hlasujeme pro přírodu **INT**/VL/ demokracie
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **2/4**					**PRO**/PŘ,INF,ČJ/ Hlasujeme pro přírodu **INT**/VL/ demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Evropa a svět nás zajímá **3/1**	**A**/Týden čaje	**A**/Týden čaje **PRO**/PRV/ Radujme se, veselme se **INT**/ČJ/ objevujeme svět prostřednictvím pohádek	**A**/Týden čaje **PRO**/ČJ,PRV,VPV/ Hry bez hranic **PRO**/HV/Broukování **INT**/AJ/ Vánoce v Anglii **INT**/ČJ/ encyklopedie	**A**/Týden čaje **PRO**/AJ/Vítejte ve společnosti	**A**/Týden čaje **PRO**/VL/ Všichni jsme lidé **PRO**/VL/Modrá je dobrá **INT**/AJ,HV,VL/ jak se žije v Evropě
Objevujeme Evropu a svět **3/2**			**PRO**/ČJ,PRV,VPV/ Hry bez hranic **PRO**/ČJ/Čtení nás baví	**INT**/AJ/ země a národnosti **INT**/VL/ ČR a sousedé	**PRO**/SV,VL/ Všichni jsme lidé **PRO**/VL/Modrá je dobrá **INT**/AJ,HV,VL/ jak se žije v Evropě
Jsme Evropané **3/3**	**INT**/PRV/ moje Vánoce		**INT**/PRV/ domov, místo, kde žiji	**PRO**/VL/Pod křídly orlice	**PRO**/VL/Opevnění za humny **PRO**/SV,VL/ Všichni jsme lidé **PRO**/VL/Modrá je dobrá **INT**/AJ,HV,VL/ jak se žije v Evropě

Multikulturní výchova

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Kulturní diference **4/1**		**INT**/PRV/ jedinečnost člověka	**PRO**/HV/Broukování **PRO**/ČJ,PRV/Hry bez hranic	**PRO**/SV,ČJ,VL/ Vítejte ve společnosti	**PRO**/SV,ČJ,HV/ Všichni jsme lidé
Lidské vztahy **4/2**	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Pololetní ples **INT**/TV/ ohleduplnost ke slabším **INT**/PRV,ČJ/ rodina, komunikace, vztahy **INT**/ČJ/ zdvořilost	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Pololetní ples **PRO**/PRV/ Radujme se, veselme se **PRO**/PRV/Pětkrát ES **INT**/PRV/ rodina, oslovení, pozdrav	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Pololetní ples **PRO**/ČJ,PRV/Hry bez hranic	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Pololetní ples **PRO**/SV,ČJ,VL/ Vítejte ve společnosti	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Pololetní ples **PRO**/SV/ Všichni jsme lidé
Etnický původ **4/3**					**PRO**/SV,HV,ČJ/ Všichni jsme lidé
Multikulturalita **4/4**			**PRO**/ČJ/Čtení nás baví		**PRO**/SV,ČJ,HV/ Všichni jsme lidé **INT**/SV/ multikulturalita
Princip sociálního smíru a solidarity **4/5**	**A**/Velikonoční jarmark	**A**/Velikonoční jarmark **INT**/PRV/ člověk, naše tělo	**A**/Velikonoční jarmark	**A**/Velikonoční jarmark	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/SV/ Všichni jsme lidé **INT**/SV/ multikulturalita, solidarita

Environmentální výchova

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Ekosystémy **5/1**	**PRO**/PRV/Když zazpívá ptáček **PRO**/PRV/ Kdopak to tu s námi je? **PRO**/PRV/Jak se peče krokodýl **INT**/PRV/ roční období, ekosystémy		**PRO**/PRV/Děti vzduchu **PRO**/PRV/Deník mravence	**PRO**/PŘ/ Čtyři obři	**PRO**/PŘ,ČJ/ Hlasujeme pro přírodu
Základní podmínky života **5/2**	**PRO**/PRV,HV/ Když zazpívá ptáček **PRO**/PRV/Jak se peče krokodýl **PRO**/PRV/ Barevný týden	**PRO**/PRV/ Barevný týden	**PRO**/PRV/ Broukování **PRO**/PRV/Jablkový den **PRO**/PRV/Děti vzduchu **PRO**/PRV/ Barevný týden **INT**/PRV/ životní prostředí	**PRO**/PŘ,VV,PV,ČJ/ Čtyři obři **PRO**/PŘ/Voda v literatuře	**PRO**/PŘ/Hlasujeme pro přírodu
Lidské aktivity a problémy životního prostředí **5/3**		**INT**/ČJ/ životní prostředí v příbězích	**PRO**/PRV,VPV/ Broukování **PRO**/PRV/Děti vzduchu	**PRO**/PŘ/ Pod křídly orlice **PRO**/PŘ/ Čtyři obři	**PRO**/PŘ/Opevnění za humny **PRO**/PŘ,ČJ/ Hlasujeme pro přírodu **INT**/SV/globální problémy lidstva
Vztah člověka a prostředí **5/4**	**PRO**/PRV/ Kdopak to tu s námi je? **PRO**/PRV,HV/ Když zazpívá ptáček **PRO**/PRV/ Barevný týden **INT**/PRV/ roční období, ekosystémy	**PRO**/PRV/ Barevný týden	**PRO**/PRV/Jablkový den **PRO**/ČJ/Tralaláček a jeho sestry **PRO**/PRV/ Barevný týden **PRO**/PRV/Děti vzduchu **PRO**/PRV/Deník mravence	**PRO**/PŘ/ Pod křídly orlice **PRO**/PŘ/ Čtyři obři	**PRO**/PŘ,ČJ/ Hlasujeme pro přírodu **INT**/SV/globální problémy lidstva

Mediální výchova

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **6/1**		**PRO**/ČJ/Pětkrát ES		**PRO**/ČJ/ Za zábavou a poučením	**PRO**/ČJ,SV,INF,AJ/ Cesta za informacemi
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality **6/2**				**PRO**/ČJ/ Za zábavou a poučením	**PRO**/ČJ,SV,INF/ Cesta za informacemi
Stavba mediálních sdělení **6/3**				**PRO**/ČJ/ Za zábavou a poučením	**PRO**/ČJ,SV,INF,AJ/ Cesta za informacemi **PRO**/VL,INF/Památky našeho městečka
Vnímání autora mediálních sdělení **6/4**					**PRO**/ČJ,SV,INF/ Cesta za informacemi
Fungování a vliv médií ve společnosti **6/5**				**PRO**/ČJ,SV/Za zábavou a poučením	**PRO**/ČJ,SV,INF/ Cesta za informacemi **PRO**/INF/Hlasujeme pro přírodu

Tvorba mediálního sdělení **6/6**				**A**/Redakce	**A**/Redakce **PRO**/PŘ,INF/Hlasujeme pro přírodu **PRO**/ČJ,AJ/Cesta za informacemi **PRO**/VL,INF/Památky našeho městečka **INT**/ČJ,INF/ mediální sdělení
Práce v realizačním týmu **6/7**				**A**/Redakce **PRO**/M,ČJ,VL/ Cestovní kancelář	**A**/Redakce **PRO**/PŘ,INF,VV,PV/ Hlasujeme pro přírodu **PRO**/VL/Modrá je dobrá **PRO**/ČJ/Cesta za informacemi **PRO**/VL,INF/Památky našeho městečka

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – II.STUPEŇ

Osobnostní a sociální výchova

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Osobnostní rozvoj **Rozvoj schopností poznávání** **1/1**	**A**/Místo na slunci **PRO**/VV,ČJ/Kalendář **PRO**/M,P,F/Dobrodružství kriminalistiky **PRO**/Z,M/Kamarádím s mapou **INT**/ČJ/výpisky **INT**/M,CM/slovní úlohy	**PRO**/VV,ČJ/Kalendář **PRO**/ČJ,D/Cesta ke kalichu **PRO**/ČJ,D/Chceme znát kdy a jak **PRO**/PČ,P/Voňavý svět **PRO**/P/Příroda kolem nás **PRO**/ČJ/Popelka **INT**/ČJ/líčení, výtah **INT**/M,CM/slovní úlohy	**PRO**/VV,ČJ/Kalendář **PRO**/M/Můj vlastní výkon **PRO**/D,VO/Epicentrum **PRO**/ČZ,VO,CH,VV/Zdraví je výhra **PRO**/ČJ,VV/Babiččin cross **PRO**/PČ,VV/Židle **PRO**/MFP,M,INF/Kufrování s medvědem **PRO**/F,M,INF/Minigolf **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/ČJ/výpisky **INT**/M,CM/slovní úlohy **INT**/VO/osobnost člověka **INT**/ČZ,VV/smyslové vnímání	**PRO**/VV,ČJ/Kalendář **PRO**/Z/Městečko na dlani **PRO**/VOZ,F,Z/Globální svět **PRO**/ČJ/Čeština v systému jazyků **PRO**/ČJ,VV/Končím, ale ne s literaturou **PRO**/TVS/Den plný her **PRO**/ČJ/Šoa **INT**/ČJ/úvaha, líčení **INT**/M,CM/slovní úlohy **INT**/VOZ/prevence zneužívání návykových látek **INT**/VD/práce s textilem a přízí
Osobnostní rozvoj **Sebepoznání a sebepojetí** **1/2**	**A**/Místo na slunci **PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/ČJ/Dobrodružství kriminalistiky **INT**/VO/sexuální výchova **INT**/HV/tanec a hudba	**PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/ČJ/Cesta ke kalichu **PRO**/VV/Chceme znát kdy a jak **INT**/ČJ/charakteristika **INT**/VOZ/prevence zneužívání návykových látek **INT**/VOZ/puberta a sebepoznání **INT**/HV/tanec a hudba	**PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/ČZ,VO/Zdraví je výhra **PRO**/PČ,VV/Židle **PRO**/M/Minigolf **INT**/ČJ/charakteristika **INT**/VO/osobnost člověka **INT**/ČZ/prevence zneužívání návykových látek, odpovědné sexuální chování **INT**/HV/tanec a hudba **INT**/HV/hudební relaxace	**PRO**/ČJ/Kalendář **PRO**/VOZ/Globální svět **PRO**/ČJ/Čeština v systému jazyků **PRO**/TVS/Den plný her **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/VOZ/prevence zneužívání návykových látek **INT**/HV/tanec a hudba **INT**/PČ/sebepoznání **INT**/VD/práce s textilem a přízí

Osobnostní rozvoj **Seberegulaca a sebeorganizace** **1/3**	**A**/Místo na slunci **PRO**/F/Dobrodružství kriminalistiky **INT**/VO/duševní hygiena, režim dne **INT**/TVS/sportovní chování	**PRO**/ČJ/Cesta ke kalichu **PRO**/ČJ,VV/Chceme znát kdy a jak **INT**/VOZ/bydlení **INT**/VOZ/prevence zneužívání návykových látek **INT**/TVS/sportovní chování	**PRO**/ČJ/Babiččin cross **PRO**/ČZ,VO/Zdraví je výhra **PRO**/INF/Minigolf **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/VO/osobnost člověka **INT**/ČZ/prevence zneužívání návykových látek, odpovědné sexuální chování **INT**/TVS/sportovní chování	**PRO**/ČJ/Končím, ale ne s literaturou **PRO**/VOZ,Z/Globální svět **PRO**/ČJ/Čeština v systému jazyků **INT**/VOZ/prevence civilizačních chorob **INT**/TVS/sportovní chování
Osobnostní rozvoj **Psycholhygiena** **1/4**	**A**/Týden čaje **A**/Místo na slunci **PRO**/VV/Kalendář **INT**/VO/duševní hygiena, režim dne **INT**/HV/malovaná písnička	**A**/Týden čaje **PRO**/VV/Kalendář **INT**/VOZ/hodnota zdraví **INT**/HV/mandaly	**A**/Týden čaje **PRO**/VV/Kalendář **PRO**/ČJ,VV/Babiččin cross **PRO**/ČZ/Zdraví je výhra **INT**/ČJ/těžké životní situace **INT**/VO/osobnost člověka **INT**/HV/mandaly	**A**/Týden čaje **PRO**/VV/Kalendář **PRO**/ČJ,VV/Končím, ale ne s literaturou **PRO**/VOZ/Globální svět **INT**/VOZ/hodnota zdraví **INT**/PČ/sexuální výchova **INT**/VD/práce s textilem
Osobnostní rozvoj **Kreativita** **1/5**	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Místo na slunci **A**/Zlatý slavík **A**/Vánoční besídka **PRO**/VV,ČJ/Kalendář **PRO**/M,F,ČJ,PČ,VV/ Dobrodružství kriminalistiky **PRO**/ČJ/Trojská válka **INT**/PČ/kreativita	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Zlatý slavík **A**/Vánoční besídka **PRO**/ČJ,VV/Chceme znát kdy a jak **PRO**/VV,ČJ/Kalendář **PRO**/PČ,VV,P/Voňavý svět **PRO**/ČJ/Popelka **PRO**/INF/Příroda kolem nás **INT**/PČ/kreativita	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Zlatý slavík **A**/Vánoční besídka **PRO**/ČJ,VV/Babiččin cross **PRO**/VV,ČJ,INF/Kalendář **PRO**/VV/Zdraví je výhra **PRO**/PČ,VV/Židle **PRO**/ČJ,VO/Epicentrum **PRO**/AJ/Mediální pořad **PRO**/MFP,M,INF/Kufrování s medvědem **PRO**/M,INF/Minigolf **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/PČ/kreativita	**A**/Velikonoční jarmark **A**/Zlatý slavík **A**/Vánoční besídka **PRO**/ČJ,VV/Končím, ale ne s literaturou **PRO**/VV,ČJ/Kalendář **PRO**/M,VV/Městečko na dlani **PRO**/VOZ/Globální svět **PRO**/TVS,VV/Den plný her **PRO**/ČJ/Šoa **PRO**/ČJ/Čeština v systému jazyků **INT**/VD/stolování, výzdoba domácnosti, dárek, práce s textilem a přízí

Sociální rozvoj **Poznávání lidí** **1/6**	**A**/Týden čaje **A**/Místo na slunci **PRO**/ČJ/ Dobrodružství kriminalistiky **PRO**/ČJ/Trojská válka **INT**/NJ/já a moje rodina	**A**/Týden čaje **PRO**/ČJ/Cesta ke kalichu **PRO**/ČJ,D,VV/Chceme znát kdy a jak **INT**/VOZ/vztahy a dospívání **INT**/NJ/rodina	**A**/Týden čaje **PRO**/F,TVS/Můj vlastní výkon **PRO**/VO/Zdraví je výhra **PRO**/ČJ/Epicentrum **PRO**/M/Minigolf **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/VO/osobnost člověka	**A**/Týden čaje **PRO**/Z/Globální svět **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/VOZ/sexuální výchova
Sociální rozvoj **Mezilidské vztahy** **1/7**	**A**/Místo na slunci **PRO**/AJ,D,VO,Z/Akce Simon **INT**/VO/lidské vztahy **INT**/HV/Vánoce v hudbě **INT**/TVS/sportovní chování	**PRO**/AJ,D,VOZ,Z/Akce Simon **PRO**/D/Chceme znát kdy a jak **PRO**/ČJ/Popelka **INT**/VOZ/vztahy a dospívání **INT**/HV/Vánoce v hudbě **INT**/TVS/sportovní chování	**PRO**/AJ,D,VO,Z/Akce Simon **PRO**/ČZ,VO/Zdraví je výhra **INT**/VO/osobnost člověka **INT**/ČZ/prevence zneužívání návykových látek, odpovědné sexuální chování **INT**/HV/Vánoce v hudbě **INT**/TVS/sportovní chování	**PRO**/AJ,D,VOZ,Z/Akce Simon **PRO**/ČJ/Šoa **PRO**/Z/Globální svět **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/VOZ/sexuální výchova **INT**/HV/Vánoce v hudbě **INT**/TVS/sportovní chování
Sociální rozvoj **Komunikace** **1/8**	**A**/Místo na slunci **PRO**/AJ,D,VO,Z/Akce Simon **PRO**/M,F/Dobrodružství kriminalistiky **PRO**/Z,/Kamarádím s mapou **INT**/M,CM/matematická symbolika a modelování **INT**/HV/hra s nástroji	**PRO**/AJ,D,VOZ,Z/Akce Simon **PRO**/ČJ,D/Cesta ke kalichu **PRO**/ČJ,D,VV/Chceme znát kdy a jak **PRO**/INF/Příroda kolem nás **INT**/M,CM/matematická symbolika a modelování **INT**/VOZ/vztahy a dospívání	**PRO**/AJ,D,VO,Z/Akce Simon **PRO**/ČJ/Babiččin cross **PRO**/ČZ,VO,CH/Zdraví je výhra **PRO**/VO/Epicentrum **PRO**/INF/Kalendář **PRO**/PČ,VV/Židle **PRO**/MFP/Kufrování s medvědem **PRO**/M/Minigolf **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/ČJ/komunikace, diskuze **INT**/M,CM/matematická symbolika a modelování **INT**/VO/osobnost člověka	**PRO**/AJ,D,VOZ,Z/Akce Simon **PRO**/ČJ/Končím, ale ne s literaturou **PRO**/VV/Městečko na dlani **PRO**/TVS/Den plný her **PRO**/VOZ,Z/Globální svět **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/M,CM/matematická symbolika a modelování **INT**/VOZ/sexuální výchova

Sociální rozvoj **Kooperace a kompetice** **1/9**	**A**/Místo na slunci **PRO**/Z,/Kamarádím s mapou **PRO**/M,F,ČJ,P,PČ,AJ, VV,TV/ Dobrodružství kriminalistiky **INT**/VO/lidské vztahy	**PRO**/ČJ,D/Cesta ke kalichu **PRO**/INF/Příroda kolem nás **INT**/VOZ/spolupráce **INT**/VOZ/chování v krizové situaci	**PRO**/ČJ/Babiččin cross **PRO**/INF/Kalendář **PRO**/ČZ,VO,CH/Zdraví je výhra **PRO**/MFP,TVS/Kufrování s medvědem **PRO**/F,M,TVS/Minigolf **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/VO/osobnost člověka	**PRO**/ČJ/Končím, ale ne s literaturou **PRO**/M,VV/Městečko na dlani **PRO**/TVS/Den plný her **PRO**/VOZ,Z/Globální svět **PRO**/D/Šoa **PRO**/ČJ/Čeština v systému jazyků
Morální rozvoj **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** **1/10**	**A**/Místo na slunci **PRO**/M,F,ČJ,PČ,AJ,TV/ Dobrodružství kriminalistiky **PRO**/ČJ/Trojská válka **PRO**/Z,M/Kamarádím s mapou **INT**/M/matematické soutěže **INT**/VO/krizová situace	**PRO**/ČJ,D/Cesta ke kalichu **PRO**/ČJ/Chceme znát kdy a jak **PRO**/PČ,P/Voňavý svět **PRO**/M,INF/Příroda kolem nás **INT**/M/matematické soutěže **INT**/VOZ/chování v krizové situaci	**PRO**/ČJ/Babiččin cross **PRO**/ČJ,D/Epicentrum **PRO**/INF/Kalendář **PRO**/ČZ,VO,CH/Zdraví je výhra **PRO**/MFP,TVS/Kufrování s medvědem **PRO**/M,INF,TVS/Minigolf **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/M/matematické soutěže **INT**/VO/konflikty	**PRO**/ČJ/Končím, ale ne s literaturou **PRO**/M,Z/Městečko na dlani **PRO**/VOZ,Z/Globální svět **PRO**/ČJ/Čeština v systému jazyků **PRO**/TVS/Den plný her **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/M/matematické soutěže **INT**/VOZ/osobní bezpečí **INT**/VD/drobné opravy
Morální rozvoj **Hodnoty, postoje, praktická etika** **1/11**	**A**/Místo na slunci **PRO**/M/ Dobrodružství kriminalistiky **PRO**/ČJ/Trojská válka **INT**/ČJ,VV/hrdinové	**PRO**/ČJ,D/Cesta ke kalichu **PRO**/D/Chceme znát kdy a jak **PRO**/ČJ/Popelka **INT**/ČJ,VV/hrdinové **INT**/VOZ/hodnoty, postoje **INT**/VOZ/chování k opačnému pohlaví	**PRO**/ČJ,D/Epicentrum **PRO**/ČZ,VO/Zdraví je výhra **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/VO/osobnost člověka **INT**/CH/prevence zneužívání návykových látek	**PRO**/ČJ/Šoa **PRO**/VOZ,F/Globální svět **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/D/věda a technika **INT**/VOZ/životní perspektivy

Výchova demokratického občana

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Občanská společnost a škola **2/1**	**PRO**/VV,ČJ/Kalendář **INT**/VO/škola	**PRO**/VV,ČJ/Kalendář	**PRO**/VV,ČJ,INF/Kalendář **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/VO/občanství, demokracie	**PRO**/VV,ČJ/Kalendář
Občan, občanská společnost a stát **2/2**	**INT**/VO/lidská práva **INT**/HV/Národní divadlo, naše a cizí hymny	**INT**/VOZ/demokracie **INT**/VO/lidská práva	**PRO**/ČJ,VO/Epicentrum **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/D/Francouzská revoluce **INT**/VO/občanství, demokracie	**PRO**/ČJ/Šoa **PRO**/F/Globální svět **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/VOZ/občanskoprávní vztahy
Formy participace občanů v politickém životě **2/3**		**INT**/VOZ/státní správa	**PRO**/ČJ,VO/Epicentrum **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/D/Francouzská revoluce **INT**/VO/občanství, demokracie	**PRO**/VOZ,F/Globální svět **INT**/VOZ/občanskoprávní vztahy **INT**/Z/politická mapa dnešního světa
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhod. **2/4**	**PRO**/D/Trojská válka		**PRO**/VO/Epicentrum **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/VO/občanství, demokracie	**PRO**/ČJ/Šoa **PRO**/VOZ,F/Globální svět **INT**/ČJ,D,HV/20.století **INT**/VOZ/návštěva Parlamentu **INT**/Z/politická mapa dnešního světa

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Evropa a svět nás zajímá **3/1**	**A**/Týden čaje **PRO**/AJ/ Dobrodružství kriminalistiky **PRO**/D/Trojská válka **PRO**/Z/Kamarádím s mapou **INT**/VV/zážitky z prázdnin **INT**/NJ/sváteční zvyky, tradice	**A**/Týden čaje **INT**/Z,VV/cizí kraje **INT**/NJ/Vánoce a jiné svátky	**A**/Týden čaje **PRO**/PČ/Židle **INT**/Z/EU, mezinárodní integrace **INT**/HV/hudba ve světě **INT**/NJ/sváteční zvyky, tradice	**A**/Týden čaje **PRO**/Z/Globální svět **PRO**/ČJ/Čeština v systému jazyků **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/VOZ/nadnárodní společenství **INT**/NJ/sváteční zvyky, tradice
Objevujeme Evropu a svět **3/2**	**PRO**/D/Trojská válka **INT**/ČJ/dětský hrdina **INT**/HV/Národní divadlo, naše a cizí hymny	**PRO**/Z/Voňavý svět **INT**/VOZ/národy Evropy **INT**/Z,VV/mapy **INT**/Z,NJ/země Evropy **INT**/Z/Německo **INT**/PČ/cizí kuchyně		**PRO**/ČJ/Čeština v systému jazyků **PRO**/Z/Globální svět **INT**/VOZ/nadnárodní společenství
Jsme Evropané **3/3**	**PRO**/AJ/ Dobrodružství kriminalistiky **INT**/ČJ/mýty, báje **INT**/TVS/olympijské ideje	**INT**/VOZ/národy Evropy **INT**/Z,NJ/země Evropy **INT**/Z/Německo **INT**/TVS/olympijské ideje	**INT**/ČJ/historická literatura **INT**/Z/EU, mezinárodní integrace **INT**/HV/vývoj hudby v Evropě **INT**/TVS/olympijské ideje	**PRO**/Z/Globální svět **INT**/VOZ/nadnárodní společenství **INT**/Z/ mezinárodní integrace **INT**/TVS/olympijské ideje

Multikulturní výchova

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kulturní diference **4/1**	**INT**/D/vývoj člověka a civilizací **INT**/VO/čeština **INT**/HV,VV/světová díla	**PRO**/ČJ/Chceme znát kdy a jak **INT**/VOZ/rozdílnost kultur **INT**/VOZ/problémy menšin **INT**/Z/regiony **INT**/HV,VV/světová díla	**PRO**/AJ/Mediální pořad **INT**/Z/obyvatelstvo, menšiny **INT**/HV,VV/světová díla	**PRO**/AK/Svět mluví anglicky **PRO**/VOZ,Z/Globální svět **PRO**/ČJ/Šoa **PRO**/ČJ/Čeština v systému jazyků **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/VOZ/problémy globalizace **INT**/Z/obyvatelstvo, menšiny **INT**/HV,VV/světová díla
Lidské vztahy **4/2**	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/AJ,D,VO,Z/Akce Simon **INT**/VO/lidské vztahy	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/AJ,D,VOZ,Z/Akce Simon **INT**/VOZ/menšiny **INT**/VOZ/problémy menšin	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/AJ,D,VO,Z/Akce Simon **PRO**/AJ/Mediální pořad	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/AJ,D,VOZ,Z/Akce Simon **PRO**/VOZ,Z/Globální svět **PRO**/D,ČJ/Šoa **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/VOZ/problémy globalizace
Etnický původ **4/3**	**INT**/D/vývoj člověka a civilizací **INT**/VO/xenofobie **INT**/VO/minority **INT**/VV/kultura etnik	**INT**/VOZ/problémy menšin **INT**/Z/regiony **INT**/HV,VV/kultura etnik	**INT**/D/koloniální systém **INT**/Z/obyvatelstvo, menšiny **INT**/VV/kultura etnik	**PRO**/AK/Svět mluví anglicky **PRO**/D,ČJ/Šoa **PRO**/VOZ,Z/Globální svět **PRO**/ČJ/Čeština v systému jazyků **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/VV/kultura etnik
Multikulturalita **4/4**		**INT**/VOZ/rozdílnost kultur **INT**/Z/regiony	**INT**/D/koloniální systém	**PRO**/AK/Svět mluví anglicky **PRO**/VOZ/Globální svět **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/Z/obyvatelstvo, menšiny
Princip sociálního smíru a solidarity **4/5**	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/AJ,D,VO,Z/Akce Simon	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/AJ,D,VOZ,Z/Akce Simon **INT**/VOZ/solidarita	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/AJ,D,VO,Z/Akce Simon	**A**/Velikonoční jarmark **PRO**/AJ,D,VOZ,Z/Akce Sim. **PRO**/VOZ/Globální svět **PRO**/VOZ/Naši sousedé **INT**/Z/politická mapa světa

Environmentální výchova

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Ekosystémy **5/1**	**PRO**/P/Putování za václavkou **PRO**/INF/Kamarádím s mapou **INT**/P/ekosystém **INT**/Z/ochrana přírody	**PRO**/P/Příroda kolem nás **INT**/P,Z/ekosystém **INT**/VV/voda a život	**INT**/Z/kulturní krajina **INT**/VV/krajinomalba	**PRO**/VOZ/Globální svět **INT**/P,Z/kulturní krajina **INT**/VD/třídění odpadu
Základní podmínky života **5/2**	**PRO**/P/Putování za václavkou **INT**/P/podmínky života **INT**/Z/atmosféra **INT**/PČ/Slunce a půda	**PRO**/P/Příroda kolem nás **INT**/P,HV/voda a život	**PRO**/ČZ,CH/Zdraví je výhra **INT**/CH/voda, ovzduší, čistota životního prostředí **INT**/ČZ/ochrana životního prostředí **INT**/ČZ/ochrana biologických druhů	**PRO**/VOZ,F/ Globální svět **INT**/M,CH/energie, přírodní zdroje **INT**/CH/význam fotosyntézy **INT**/P/půda, voda, ovzduší **INT**/VD/rostliny v domácnosti
Lidské aktivity a problémy životního prostředí **5/3**	**A**/Den Země **PRO**/P/Putování za václavkou **INT**/P,Z/ochrana přírody, biologická rovnováha	**A**/Den Země **PRO**/ČJ/Cesta ke kalichu **INT**/P/ochrana přírody	**A**/Den Země **PRO**/Z/Můj domov-mé srdce **INT**/CH/průmysl a životní prostředí **INT**/CH/voda, ovzduší, čistota životního prostředí **INT**/CH/význam sběru druhotných surovin, koroze **INT**/CH/kyselé deště **INT**/CH/likvidace ekologických havárií, úprava odpadních vod **INT**/ČZ,Z/ochrana životního prostředí	**A**/Den Země **PRO**/VOZ,F/ Globální svět **INT**/VOZ,F/problémy globalizace **INT**/VOZ,CH/průmyslová havárie **INT**/CH/průmysl a ŽP, umělá hnojiva, zdroje pitné vody, solení silnic, úprava odpadních vod **INT**/CH/hospodářské ztráty způsobené korozí **INT**/CH/doprava a životní prostředí **INT**/CH/poškozování ozónové vrstvy **INT**/CH/hospodaření s odpady, recyklace **INT**/P,Z,PČ/ochrana přírody, svět v pohybu

Vztah člověka a prostředí **5/4**	**A**/Den Země **PRO**/P/Putování za václavkou **INT**/VO,Z/krizová situace **INT**/VV/náš region	**A**/Den Země **PRO**/P/Příroda kolem nás **INT**/VOZ/chování v krizové situaci **INT**/Z/krizová situace **INT**/VV/náš region	**A**/Den Země **PRO**/PČ,VV/Židle **INT**/Z/naše obec	**A**/Den Země **PRO**/VOZ,F/Globální svět **INT**/VOZ/problémy globalizace **INT**/F,CH/náš životní styl **INT**/P,PČ/ochrana přírody, odpady **INT**/P,Z/svět v pohybu **INT**/Z/trvale udržitelný rozvoj

Mediální výchova

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **6/1**	**INT**/INF/interpretace informace	**INT**/M,CM/reklama všude kolem **INT**/INF/interpretace informace	**PRO**/ČJ/Epicentrum **PRO**/AJ/Mediální pořad **INT**/M,CM/reklama všude kolem **INT**/INF/interpretace informace	**INT**/VOZ/manipulace
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality **6/2**	**INT**/INF/interpretace informace	**INT**/INF/interpretace informace	**PRO**/ČJ/Epicentrum **INT**/INF/interpretace informace **INT**/Z/svět v pohybu	**INT**/VOZ/manipulace **INT**/Z/svět v pohybu
Stavba mediálních sdělení **6/3**			**PRO**/ČJ/Epicentrum **PRO**/AJ/Mediální pořad	**PRO**/AJ/The bear´s stories
Vnímání autora mediálních sdělení **6/4**	**INT**/INF/interpretace informace	**INT**/INF/interpretace informace	**INT**/INF/interpretace informace	**PRO**/AJ/The bear´s stories
Fungování a vliv médií ve společnosti **6/5**	**INT**/INF/vliv médií	**INT**/VOZ/lidé a média **INT**/HV/hudební nosiče	**PRO**/VV/Zdraví je výhra **INT**/HV/vliv médií na populární hudbu	**PRO**/AJ/The bear´s stories **INT**/VOZ/manipulace

Tvorba mediálního sdělení **6/6**	**A**/Místo na slunci **INT**/INF,/zpracování výsledků **INT**/VV/tvorba pro internet	**INT**/INF,/zpracování výsledků **INT**/VV/tvorba pro internet	**PRO**/AJ/Mediální pořad **INT**/INF,TVS/zpracování výsledků **INT**/VV/tvorba pro internet	**PRO**/AJ/The bear´s stories **INT**/VV/tvorba pro internet
Práce v realizačním týmu **6/7**	**A**/Místo na slunci	**PRO**/INF/Příroda kolem nás	**PRO**/ČJ/Epicentrum **PRO**/AJ/Mediální pořad **PRO**/INF/Kalendář	**PRO**/AJ/The bear´s stories **PRO**/TVS/Den plný her **PRO**/VOZ/Globální svět

TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU – I.STUPEŇ

Předmět **ročník**	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**MČD**	**DČD**	**CELKEM**
Český jazyk	10	10	9	8	6	35	8	**43**
Anglický jazyk			3	3	3	9		**9**
Matematika	4	5	5	5	5	20	4	**24**
Informatika					1	1		**1**
Prvouka	2	2	2			6		**6**
Vlastivěda				1	2	3		**3**
Přírodověda				1	2	3		**3**
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5		**5**
Výtvarná výchova				2	2	7		**4**
Výtvarná a pracovní výchova	2	2	2					**6**
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		**10**
Pracovní vyučování				1	1	5		**2**
Společenská výchova				1	1		2	**2**
celkem	**21**	**22**	**24**	**25**	**26**	**104**	**14**	**118**

Vysvětlivky: MČD – minimální časová dotace (dáno RVP), DČD – disponibilní časová dotace

PŘEHLED VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ I. STUPNĚ

předmět	**zkratka**	**poznámky k vyučovacímu předmětu**	**vzdělávací oblast** ***vzdělávací obor***
Český jazyk	ČJ	Povinný předmět v 1.-5.r., jeho časová dotace navýšena o 8 hodin z DČD	Jazyk a jazyková komunikace *Český jazyk a literatura*
Anglický jazyk	AJ	Povinný předmět ve 3.-5.r.	Jazyk a jazyková komunikace *Cizí jazyk*
Matematika	M	Povinný předmět v 1.-5.r., časová dotace navýšena o 4 hodiny z DPČ	Matematika a její aplikace *Matematika a její aplikace*
Informatika	INF	Povinný předmět v 5.r.	Inform.a komunik. technologie *Inform.a komunik.technologie*
Prvouka	PRV	Povinný předmět v 1.-3.r., do tohoto předmětu je integrována část vzděl.obsahu vzděl.oboru Člověk a svět práce – pěstitelské práce	Člověk a jeho svět *Člověk a jeho svět*
Vlastivěda	VL	Povinný předmět ve 4.-5.r.	Člověk a jeho svět *Člověk a jeho svět*
Přírodověda	PŘ	Povinný předmět ve 4.-5.r.	Člověk a jeho svět *Člověk a jeho svět*
Hudební výchova	HV	Povinný předmět v 1.-5.r.	Umění a kultura *Hudební výchova*
Výtvarná výchova	VV	Povinný předmět ve 4.-5.r.	Umění a kultura *Výtvarná výchova*
Výtvarná a pracovní výchova	VPV	Povinný předmět v 1.-3.r., v VPV jsou integrovány 3 h VV se 3 hodinami PV ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (mimo pěstitelské práce)	Umění a kultura *Výtvarná výchova* Člověk a svět práce *Člověk a svět práce*
Tělesná výchova	TV	Povinný předmět v 1.-5.r.	Člověk a zdraví *Tělesná výchova*
Pracovní vyučování	PV	Povinný předmět ve 4.-5.r.	Člověk a svět práce *Člověk a svět práce*
Společenská výchova	SV	Povinný předmět ve 4.-5.r. z DČD (2 h), integruje část obsahu vzděl.obor.Člověk a jeho svět a Český jazyk a literatura (dramatická výchova), cílem předmětu je rovněž naplnit průřezová témata, ta jsou plněna zároveň začleněním do vzdělávacích obsahů předmětů a projekty	Jazyk a jazyková komunikace *Český jazyk a literatura* Člověk a svět práce *Člověk a svět práce*

TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU – II. STUPEŇ

Předmět **ročník**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**MČD**	**DČD**	**CELKEM**
Český jazyk	4	4	4	4	15	1	**16**
Anglický jazyk	3	3	3	3	12		**12**
Německý jazyk	2	2	2			6	**6**
Matematika	4	4	4	4	15	1	**16**
Informatika	1	1	1		1	2	**3**
Dějepis	2	2	2	2	7	1	**8**
Výchova k občanství	1		1		4		**2**
Výchova k občanství a ochraně zdraví		2		2	2		**4**
Fyzika	1	2	2	2	6	1	**7**
Chemie			2	2	3	1	**4**
Přírodopis	2	2	2	2	6	2	**8**
Zeměpis	2	2	2	2	6	2	**8**
Hudební výchova	1	1	1	1	4		**4**
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6		**6**
Tělesná výchova a sport	2	2	2	2	8		**8**
Pracovní činnosti	2	1	1	1	3	2	**5**
Volitelné předměty			1	4		5	**5**
celkem	**29**	**30**	**31**	**32**	**98**	**24**	**122**

Volitelné předměty **ročník**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**MČD**	**DČD**	**CELKEM**
Cvičení z českého jazyka / Německý jazyk				1		1	**1**
Cvičení z matematiky / Německý jazyk				1		1	**1**
Anglická konverzace / Vedení domácnosti				1		1	**1**
Seminář z matematiky / Vedení domácnosti				1		1	**1**
Biolog.-chem.praktikum / Mat.-fyz.praktikum			1			1	**1**
celkem			**1**	**4**		**5**	**5**

Vysvětlivky: MČD – minimální časová dotace (dáno RVP), DČD – disponibilní časová dotace

PŘEHLED VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ II.STUPNĚ

předmět	**zkratka**	**poznámky k vyučovacímu předmětu**	**Vzdělávací oblast** ***Vzdělávací obor***
Český jazyk	ČJ	Povinný předmět v 6.-9.r., posílený o 1 h z DČD	Jazyk a jazyková komunikace *Český jazyk a literatura*
Anglický jazyk	AJ	Povinný předmět v 6.-9.r.	Jazyk a jazyková komunikace *Cizí jazyk*
Německý jazyk	NJ	Povinný předmět v 6.-8.r., 6 h z DČD	Jazyk a jazyková komunikace *Cizí jazyk*
Matematika	M	Povinný předmět v 6.-9.r., posílený o 1 h z DČD	Matematika a její aplikace *Matematika a její aplikace*
Informatika	INF	Povinný předmět v 6.-8.r., posílený o 2 h z DČD	Inform.a komunik. technologie *Inform.a komunik.technologie*
Dějepis	D	Povinný předmět v 6.-9.r., posílený o 1 h z DČD	Člověk a společnost *Dějepis*
Výchova k občanství	VO	Povinný předmět v 6.a 8.r.	Člověk a společnost *Výchova k občanství*
Výchova k občanství a ochraně zdraví	VOZ	Povinný předmět v 7.a 9.r., integrace obsahů vzděl.oborů Výchova k občanství a Výchova ke zdraví (2 h VO + 2 h VZ)	Člověk a společnost *Výchova k občanství* Člověk a zdraví *Výchova ke zdraví*

Fyzika	F	Povinný předmět v 6.-9.r.,posílen o 1 h z DČD	Člověk a příroda *Fyzika*
Chemie	CH	Povinný předmět v 8.a 9.r.,posílen o 1 h z DČD	Člověk a příroda *Chemie*
Přírodopis	P	Povinný předmět v 6.-9. r.,posílen o 2 h z DČD	Člověk a příroda *Přírodopis*
Zeměpis	Z	Povinný předmět v 6.-9.r.,posílen o 2 h z DČD	Člověk a příroda *Zeměpis*
Hudební výchova	HV	Povinný předmět v 6.-9.r.	Umění a kultura *Hudební výchova*
Výtvarná výchova	VV	Povinný předmět v 6.-9.r., v 8. a 9.r. se bude využívat dvouhodinových bloků	Umění a kultura *Výtvarná výchova*
Tělesná výchova a sport	TVS	Povinný předmět v 6.-9.r.	Člověk a zdraví *Tělesná výchova*
Pracovní činnosti	PČ	Povinný předmět v 6.-9.r.,posílen o 2 h z DČD, v 8.a 9.r.-dvouhodinovky	Člověk a svět práce *Člověk a svět práce*
Cvičení z českého jazyka	CČJ	Volitelný předmět v 9.r.- 0,5 h z DČD, žák si může vybrat mezi 1 h CČJ a 1 h CM nebo 2 h NJ	Jazyk a jazyková komunikace *Český jazyk a literatura*
Cvičení z matematiky	CM	Volitelný předmět v 9.r.- 0,5 h z DČD, žák si může vybrat mezi 1 h CČJ a 1 h CM nebo 2 h NJ	Matematika a její aplikace *Matematika a její aplikace*
Německý jazyk	NJ	Volitelný předmět v 9.r.- 1 h z DČD, alternace s CČJ a CM – žák má 1 h CČJ a 1 h CM nebo 2 h NJ	Jazyk a jazyková komunikace *Cizí jazyk*
Anglická konverzace	AK	Volitelný předmět v 9.r. – 0,5 h z DČD,žák si může vybrat mezi 1 h AK nebo 1 h VD	Jazyk a jazyková komunikace *Cizí jazyk*
Vedení domácnosti	VD	Volitelný předmět v 9.r.,1 h z DČD,žák má 2 h VD nebo 1 h AK a 1 h NJ	Člověk a svět práce *Člověk a svět práce*
Seminář z matematiky	SM	Volitelný předmět v 9.r. – 0,5 h z DČD, žák si může vybrat mezi 1 h SM nebo 1 h VD	Inform.a komunik. technologie *Inform.a komunik.technologie*
Biologicko-chemické praktikum	BCHP	Volitelný předmět v 8.r. – 0,5 h z DČD, žák si může vybrat mezi BCHP a MFP	Člověk a příroda *Přírodopis* Člověk a příroda *Chemie*
Matematicko-fyzikální praktikum	MFP	Volitelný předmět v 8.r. – 0,5 h z DČD, žák si může vybrat mezi BCHP a MFP	Matematika a její aplikace *Matematika a její aplikace* Člověk a příroda *Fyzika*
Matematicko-fyzikální praktikum	MFP	Volitelný předmět v 8.r. – 0,5 h z DČD, žák si může vybrat mezi BCHP a MFP	Matematika a její aplikace *Matematika a její aplikace* Člověk a příroda *Fyzika*

POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

Povinné předměty:

Český jazyk

V 1.ročníku má předmět komplexní charakter, ve 2.- 9.r. je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu. V 1.-5.r. je tento předmět posílen o 8 hodin z disponibilní časové dotace, protože se v jeho rámci naplňují některá průřezová témata.

Německý jazyk:

Nově zařazený povinný předmět. V přechodném období 2 let dojde k takovým úpravám, aby každý žák druhého stupně absolvoval minimálně 6 hodin výuky.

Informatika

Na I.stupni je tento předmět zařazen do 5.ročníku, aby se 3 hodinami v 6.,7. a 8.r. vytvořil ucelený blok. Předmět byl na II.stupni posílen o 2 hodiny z DČD.

Výtvarná a pracovní výchova

Tento předmět byl zařazen do 1.- 3.r. jako dvouhodinový blok. Vznikl spojením jedné hodiny Výtvarné výchovy (Umění a kultura)a jedné hodiny Pracovního vyučování (Člověk a svět práce). Tématický okruh Pěstitelství ze vzdělávací oblast Člověk a svět práce je integrován do předmětu Prvouka (Člověk a jeho svět).

Společenská výchova
Nově vytvořený předmět vznikl využitím 2 hodin z DČD a je určen pro žáky 4.a 5.r. V rámci tohoto předmětu se naplní některá témata ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (Lidé kolem nás, Lidé a čas, Člověk a jeho zdraví). Částečně se předmět bude zabývat Dramatickou výchovou a v jeho rámci se plní i některá průřezová témata.
Výchova k občanství a ochraně zdraví
Předmět je určen pro žáky 7.a 9.r. s časovou dotací 2 a 2 hodiny. Jsou zde integrovány 2 hodiny Výchovy k občanství se 2 hodinami ze vzdělávacího oboru Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví).
Výtvarná výchova
V 8.a 9.r. se počítá s vytvořením dvouhodinových bloků 1x za 14 dní v alternaci s Pracovními činnostmi.
Pracovní činnosti
V 8.a 9.r. se počítá s vytvořením dvouhodinových bloků 1x za 14 dní v alternaci c Výtvarnou výchovou.

Volitelné předměty:
Cvičení z českého jazyka
Tento volitelný předmět s časovou dotací 1 hodina (9.r.) z DČD bude v kombinaci se Cvičením z matematiky nabídnut jako 5. rozšiřující hodina Českého jazyka.
Cvičení z matematiky
Tento volitelný předmět s časovou dotací 1 hodina (9.r.) z DČD bude v kombinaci se Cvičením z českého jazyka nabídnut jako 5. rozšiřující hodina Matematiky.
Německý jazyk
Volitelný předmět s časovou dotací 2 hodiny (9.r.) z DČD. Žáci 9.ročníku, kteří si nezvolí Německý jazyk, budou mít Cvičení z českého jazyka a Cvičení z matematiky.
Anglická konverzace
Tento volitelný předmět s časovou dotací 1 hodina z DČD bude nabídnut žákům 9.ročníku, ostatní budou mít jednu hodinu Vedení domácnosti.
Seminář z matematiky
Tento volitelný předmět s časovou dotací 1 hodina z DČD bude nabídnut žákům 9.ročníku, ostatní budou mít jednu hodinu Vedení domácnosti.
Vedení domácnosti
Tento volitelný předmět s časovou dotací 2 hodiny z DČD je určen pro žáky 9.ročníku, kteří si nezvolili Matematický seminář a Anglickou konverzaci. Jeho náplní bude především příprava pokrmů, ruční práce a kutilství.
Biologicko-chemické praktikum
Tento volitelný předmět s časovou dotací 1 hodina z DČD bude nabídnut žákům 8.r.
Matematicko-fyzikální praktikum
Tento volitelný předmět s časovou dotací 1 hodina z DČD bude nabídnut žákům 8.r., žáci si tedy budou moci vybrat mezi dvěma praktiky. Pokud bude v 8.ročníku málo žáků, bude realizován pouze jeden z těchto dvou posledních předmětů.

PRAVIDELNÉ ŠKOLNÍ AKCE

Jako součást výchovně vzdělávací činnosti školy jsou do ŠVP zařazeny tyto pravidelné školní akce:

2., 3. ročník	plavecký kurz	20 lekcí
4. ročník	lyžařský kurz – I.stupeň	5 dnů
7.ročník	lyžařský kurz – II.stupeň	5 dnů
6.ročník	kurz bruslení	10 lekcí
I.a II.stupeň	zimní sportovní den	6 hodin
I.a II.stupeň	letní sportovní den	6 hodin
přihlášení žáci	Dětský den	3 dny
6.ročník	Místo na slunci	1 týden
I.a II.stupeň	Vánoční besídka	1 den
I. stupeň	Noc ve školní družině	1 den, 1 noc

I. a II.stupeň	Mikulášské zápolení	1 den
zájemci ze všech tříd	Zlatý slavík	2 hodiny
5.- 9. ročník	Den Země	6 hodin
I.stupeň	Pololetní ples	1 den
I.a II.stupeň	Týden čaje	1 den
I.a II.stupeň	Velikonoční jarmark	1 den
II.stupeň	divadlo v Hradci Králové	4x ve šk.roce
II.stupeň	setkání s polskými přáteli	2 dny
4.ročník	kurz dopravní výchovy	1x týdně

Součástí ŠVP jsou všechny ostatní akce, které jsou aktuálně zařazeny do ročních učebních plánů. Patří sem účast našich žáků ve sportovních, vědomostních a kulturních soutěžích a také veškeré volnočasové aktivity žáků organizované školou.

VÝZNAMNÉ ŠKOLNÍ PROJEKTY

Do výuky byly zařazeny tyto projekty:

1.ročník: Když zazpívá ptáček, Kdopak to tu s námi je?, Barevný týden, Jak se peče krokodýl, Kalendář
2.ročník: Školička klauna Pepíčka, Radujme se, veselme se, Pětkrát ES, Barevný týden, Kalendář
3.ročník: Broukování, Hry bez hranic, Tralaláček a jeho sestry, Jablkový den, Barevný týden, Děti vzduchu, Čtení nás baví, Deník mravence, Kalendář
4.ročník: Pod křídly orlice, Vítejte ve společnosti, Čtyři obři, Za zábavou a poučením, Voda v literatuře, Lovci pokladů, Bylo nebylo, Cestovní kancelář, Kalendář
5.ročník: Všichni jsme lidé, Expedice na Měsíc, Hlasujeme pro přírodu, Cesta za informacemi, Modrá je dobrá, We live in the ZOO, Památky našeho městečka, Kalendář
6.ročník: Trojská válka, Kamarádím s mapou, Kalendář, Dobrodružství kriminalistiky, Putování za václavkou, Dáma
7.ročník: Cesta ke kalichu, Chceme znát kdy a jak, Voňavý svět, Příroda kolem nás, Kalendář, Popelka
8.ročník: Babiččin cross, Epicentrum, Mediální pořad, Můj vlastní výkon, Židle, Zdraví je výhra, Kalendář, Kufrování s medvědem,Minigolf
9.ročník: Končím, ale ne s literaturou, Čeština v systému jazyků, Globální svět, Městečko na dlani, Den plný her, Svět mluví anglicky, The bear´s stories, Můj domov – mé srdce, Šoa, Kalendář, Naši sousedé

Projekty se střídají, ne všechny jsou zařazovány do výuky v jednom školním roce, vždy ale tak, aby byla probrána průřezová témata.

Zpracování projektů je součástí přílohy Školního vzdělávacího programu. Kromě projektů bude během školního roku realizován jeden projektový den. Škola se také průběžně zabývá projektem adopce na dálku s názvem Akce Simon.

ORGANIZACE VÝUKY

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 minut). Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky (např. terénní vyučování) s odlišným časovým úsekem při dodržování zásad hygieny školní práce (např. přestávky, relaxace). Při realizaci školních akcí, programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty pro daný ročník.

UČEBNÍ OSNOVY – POVINNÉ PŘEDMĚTY

ČESKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

Hlavním cílem předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, vhodně se vyjadřovat a uplatňovat výsledky svého poznávání. Cílem je dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci a k orientaci při vnímání okolního světa a sebe sama.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek, které se vzájemně prolínají.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k různým situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se žáci učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby mateřského jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem k získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Na I.stupni jsou tyto tři základní složky obsahu vyučovacího předmětu doplněny prvky Dramatické výchovy. Dramatická výchova má povahu kolektivní tvorby. Poskytuje maximální prostor pro rozvíjení sociálních dovedností týkajících se komunikace ve skupině a práce v tvůrčím týmu. Vede žáky k sebereflexi a seberegulaci při skupinové práci, k aktivnímu postoji při hledání cest k naplnění společného cíle. Součástí Dramatické výchovy je rovněž proces vznikání jevištního nebo přednesového tvaru, případně i jeho veřejné předvedení. Tato práce by měla vést k aktivnímu postoji žáků ke kulturnímu dění.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje v 1.- 9.ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky dle učebního plánu, na I. stupni je výuka posílena 5 hodinami z DPČ. V rámci vyučovacího předmětu Český jazyk se realizují krátkodobé i dlouhodobé projekty, zároveň tento předmět řeší mnohá průřezová témata.

Výuka probíhá zejména v kmenových učebnách, případně v učebně literatury.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako nástroje celoživotního vzdělávání
- osvojování jazyka jako mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb, prožitků a názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace a k rozvíjení vztahu k mnoho jazyčnosti

- k individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře

Kompetence k učení
- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- připravujeme žáky k celoživotnímu učení
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- pracujeme s žákovským portfoliem
- výrazně uplatňujeme individuální přístup, rozlišujeme základní a rozšiřující učivo

Kompetence k řešení problémů
- naučíme žáky algoritmu řešení problémů
- podporujeme netradiční a originální řešení problémů
- učíme žáky práci v týmu ve skupinovém či projektovém vyučování
- podporujeme zapojování žáků do soutěží
- vedeme žáky k využívání moderní techniky při řešení problémů

Kompetence komunikativní
- klademe důraz na komunikativní dovednosti žáků
- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci své osoby a školy na veřejnosti
- učíme žáky získané komunikativní dovednosti užívat k vytváření mezilidských vztahů

Kompetence sociální a personální
- učíme žáky pracovat v týmech
- učíme žáky kriticky hodnotit svoji práci i práci ostatních členů týmu
- učíme žáky nabídnout i přijmout pomoc
- podporujeme příjemnou pracovní atmosféru
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské
- učíme žáky respektovat názor druhých
- netolerujeme agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování
- vedeme žáky k respektování a ochraně kulturních tradic
- učíme žáky zapojovat se do veřejného života

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- seznamujeme žáky s různými profesemi
- ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání
- vytváříme podnětné pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

Komunikační a slohová výchova

1.období – očekávané výstupy

Žák
- *plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
- *porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*
- *respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*
- *pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
- *v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
- *volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*
- *na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*
- *zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
- *píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*
- *píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*

  seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *čte s porozuměním jednoduché texty*
- *rozumí pokynům přiměřené složitosti*
- *dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání*

- *zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
- *píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen*
- *spojuje písmena a slabiky*
- *převádí slova z mluvené do psané podoby*
- *dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost*
- *opisuje a přepisuje krátké věty*

2.období – očekávané výstupy

Žák

- *čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*
- *rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává*
- *posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení*
- *reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta*
- *vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku*
- *rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě*
- *volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru*
- *rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace*
- *píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry*
- *sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti*

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené přílohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích*
- *má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování*
- *v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči*
- *popíše jednoduché předměty, činnosti a děje*
- *opisuje a přepisuje jednoduché texty*
- *píše správně a přehledně jednoduchá sdělení*
- *píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy*
- *ovládá hůlkové písmo*
- *tvoří otázky a odpovídá na ně*

Učivo

čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu);věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)

naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem);věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)

mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu;základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)

písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní; hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování

Jazyková výchova

1.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky*
- *porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, podřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná*
- *porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost; rozlišuje slovní druhy v základním tvaru*
- *užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves*
- *spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy*
- *rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování*

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy*
- *rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky*
- *tvoří slabiky*
- *rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky*
- *píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech*

2.období – očekávané výstupy
Žák
- *porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová*
- *rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku*
- *určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu*
- *rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary*
- *vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty*
- *odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí*
- *užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje*
- *píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách*
  zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *pozná podstatná jména a slovesa*
- *dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího*
- *rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik*
- *určuje samohlásky a souhlásky*
- *seřadí slova podle abecedy*
- *správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě*
- *správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky*

Učivo
zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
tvarosloví – slovní druhy, tvary slov
skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

Literární výchova
1.období – očekávané výstupy
Žák
- *čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku*
- *vyjadřuje své pocity z přečteného textu*
- *rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*
  pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně*
- *reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost*

2.období – očekávané výstupy
Žák
- *vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je*
- *volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma*
- *rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*
  při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *dramatizuje jednoduchý příběh*
- *vypráví děj zhlédnutého filmu nebo divadla podle daných otázek*
- *čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy*
- *určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti*
- *rozlišuje prózu a verše*
- *rozlišuje pohádkové prostředí od reálného*
- *ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu*

Učivo
poslech literárních textů
zážitkové čtení a naslouchání
tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

II.stupeň
Komunikační a slohová výchova
3.období – očekávané výstupy

Žák

- *odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji*
- *rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru*
- *rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj*
- *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- *odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru*
- *v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči*
- *zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu*
- *využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*
- *uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *čte plynule s porozuměním; reprodukuje text*
- *komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*
- *píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*

Učivo

čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové

naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové

mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse

písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; v\jádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

Jazyková výchova
3.období – očekávané výstupy

Žák

- *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova*
- *rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech*
- *samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami*
- *správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci*
- *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*
- *rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
- *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití*

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *orientuje se v Pravidlech českého pravopisu*
- *pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa*
- *rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk*
- *rozezná větu jednoduchou od souvětí*
- *správně píše slova s předponami a předložkami*
- *ovládá pravopis vyjmenovaných slov*
- *zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem*

Učivo

zvuková stránka jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní i větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)

slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov

tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov

skladba – výpověď a věta, skladba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu

pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický

obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

Literární výchova

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla*
- *rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora*
- *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo*
- *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
- *rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*
- *rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele*
- *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře*
- *porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*
  vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku*
- *ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení*
- *rozezná základní literární druhy a žánry*
- *dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře*

Učivo

tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům

způsoby interpretace literárních a jiných děl

základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)

literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

ČESKÝ JAZYK – 1.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova - provádí analýzu a syntézu slabik a slov v jejich grafické i mluvené podobě - určí počet hlásek a slabik ve slově - pozná začátek a konec věty v její grafické i mluvené podobě - jmenuje samohlásky - rozliší krátké a dlouhé samohlásky - rozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - orientuje se v uspořádání učebnic a pracovních sešitů a textech na jednotlivých stránkách	<u>Mluvnice</u> - věta, slovo, slabika, hláska - rozvíjení fonemat. sluchu - analýza a syntéza slabik, slov a jednoduchých vět - samohlásky a dvojhlásky - samohlásky dlouhé a krátké - slabiky dlouhé a krátké - grafický záznam slov dle počtu a délky slabik - seznámení se slabikami s ě (z hlediska psaní a čtení) - umísťování diakritických znamének - orientace v učebnicích (článek, cvičení, nadpis atd)		
- čte se správnou výslovností vázaně a uvědoměle slova, věty a text přiměřené náročnosti, chyby opravuje - tvoří krátký mluvený projev - recituje krátké básně a říkadla - zná některá rozpočítadla a říkanky - všímá si ilustrací literárních děl pro děti	<u>Čtení a literární výchova</u> - přípravná cvičení sluchová a zraková - hlasité čtení - uvědomělé čtení slov a krátkých vět - reprodukce čteného textu - krátký mluvený projev	<u>PRV</u>,VPV, HV/PRO-Když zazpívá ptáček M,VPV,PRV, HV/PRO-Kdopak to tu s	1/1,1/3,1/7,1/8 1/11-PRO-Když zazpívá ptáček 1/1.1/6,1/8-PRO-Kdopak to tu s námi

- vyjadřuje své pocity z četby - zná některý dětský časopis	- rozvíjení znělého hlasu, artikulace - přednes krátkých básní a říkadel - vyprávění a dramatizace pohádek, zážitků - dětské časopisy a práce s nimi - poslech pohádek, lit. textů - beseda nad lit.textem (poznání a hodnocení hlavních postav, vyjadřování pocitů z četby - základy literatury (pojmy: říkadlo, rozpočítadlo, hádanka, pohádka, báseň, loutkové a maňáskové divadlo, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace)	námi je? M,PRV,HV, TV,VPV/PRO -Jak se peče krokodýl	je? 1/1,1/8,1/9-PRO-Jak se peče krokodýl 1/5rozvoj tvůrčích schopností 4/2mezilidské vztahy
- dodržuje základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen ve větší velikosti a liniatuře - spojuje písmena ve slova a jednoduché věty - píše správné tvary číslic - umisťuje správně diakritická znaménka - převádí slova a věty z podoby mluvené do podoby psané - dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova - dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu	<u>Psaní</u> - uvolňovací cviky - základní hygienické návyky při psaní - prvky písmen a číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky) - orientace v liniatuře, pomocná liniatura - osvojování a psaní písmen, číslic, slabik, slov a vět - psaní podle předlohy, přepisování, diktát, autodiktát - velká písmena - vlastní jména a začátky vět - vytváření základu rukopisu: čitelnost, úhlednost	PRV/ komunikace, vztahy mezi lidmi	1/1-graf.záznam mluveného slova 1/8-komunik. ve škole
- respektuje základní komunikační pravidla - komunikuje vhodnými verbálními prostředky	<u>Komunikace</u> - prosba, žádost, omluva, oslovení, pozdrav, poděkování, blahopřání - naslouchání mluvčímu - kultura mluveného projevu – slova spisovná a nespisovná PROJEKT - Kdopak to tu s námi je? PROJEKT - Jak se peče krokodýl	PRV/jsem školák	4/2-zdvořilost

ČESKÝ JAZYK – 2.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - chápe větu jako základ mluveného projevu v její grafické i mluvené podobě - uspořádá věty podle dějové posloupnosti - složí jednoduchou větu z daných slov - rozlišuje hranice slov ve větě - určí počet vět v souvětí přiměřené obtížnosti - spojí dvě věty pomocí spojky - tvoří dvouvětné souvětí dle grafického znázornění - rozlišuje čtyři druhy vět - umístí za větu správné znaménko - porovná významy slov, slova třídí - určí bezpečně počet slabik a hlásek ve slovech - třídí hlásky - odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	<u>Mluvnice</u> - věta – jednotka jazykového projevu - pořádek vět s pomocí obrázků, následné vypravování - pořádek slov ve větě - spojování a oddělování vět v souvětí - grafická podoba souvětí - spojky a jejich funkce - druhy vět (podle postoje mluvčího) - význam slov (slova nadřazená, podřazená, souřadná, opačná, slova příbuzná) - třídění slov podle významu (slova podobná, příbuzná,		

- píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě mě (mimo morfologický šev) a ú, ů - chápe význam slabiky pro dělení slov na konci řádku - vyjmenuje 10 slovních druhů v ustáleném pořadí - rozliší podstatná jména, jednoduchá slovesa, frekventované spojky a předložky - chápe základní tvar slova a ohýbání slova - píše velké písmeno u vlastních jmen osob, zvířat a známých měst - vyjmenuje všechny hlásky v abecedním pořadí	protikladná) - slovo, slabika, hláska, písmeno - rozdělení hlásek – samohlásky, dvojhlásky, souhlásky - rozdělení souhlásek – měkké, tvrdé (i,y), obojetné - dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ú,ů - znělé a neznělé souhlásky - dělení slov na konci řádku - slovní druhy - základní tvar slova, příprava na skloňování - vlastní jména - abeceda	VPV,PRV,HV/ PRO-Radujme se, veselme se	1/1,1/8-PRO-Radujme se, veselme se
- čte plynule a uvědoměle texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - učí se používat techniku tichého čtení s porozuměním - recituje básně a říkadla - tvoří krátký mluvený projev, domýšlí příběhy - orientuje se v přiměřeně obtížném textu - všímá si spojitosti textu s ilustrací - seznamuje se knihami a základními literárními pojmy - vyjadřuje své pocity z četby	Čtení a literární výchova - hlasité čtení - důraz na intonaci, přízvuk a porozumění - tiché čtení - naslouchání a mluvený projev - poslech poezie a prózy - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tempo) - dramatizace pohádek a povídek - besedy nad literárním textem - základní literární a dramatické pojmy: báseň, verš, rým, recitace, vyprávění, vypravěč, příběh, děj, spisovatel, jeviště, herec, divák, maňásek, loutka, ilustrace, ilustrátor	PRV,VPV/ PRO-Pětkrát ES VPV,M,HV,TV/ PRO-Školička klauna Pepíčka	1/3,1/7,1/10,6/1-PRO-Pětkrát ES 1/5,1/8,1/10-PRO-Školička klauna Pepíčka 1/3-u lékaře 5/3-životní prostředí v příbězích 3/1-objevujeme svět prostřednictvím pohádek
- píše všechna psací písmena velká i malá a číslice dle normy - píše v přiměřené velikosti a liniatuře (s pomocnou liniaturou dle potřeb žáka) - spojuje písmena do slabik - dodržuje požadavky na čitelnost a úpravu - osvojuje si při psaní správné hygienické a pracovní návyky - opisuje a přepisuje - píše dle diktátu v přiměřeném tempu a náročnosti - kontroluje vlastní písemný projev	Psaní - psací písmena, důraz na štíhlost, výšku, rozestupy - spojování písmen (o, v, b) - vratné tahy - aplikační cvičení (adresa, blahopřání…) - úprava (datum, odstavec, nadpis) - nácvik psaní velkých tiskacích písmen - psaní vět - opis, přepis, diktát, autodiktát	PRV/jsem školák, lidé kolem nás	1/10-hádanky, rébusy 2/1-jsem školák, lidé kolem nás
- respektuje základní komunikační pravidla - komunikuje vhodnými verbálními prostředky - pojmenuje předměty, popíše jejich vlastnosti - dodržuje posloupnost děje	Sloh - prosba, žádost, omluva, oslovení, pozdrav, poděkování, blahopřání - naslouchání mluvčímu - kultura mluveného projevu – slova spisovná a nespisovná, zdvořilé vyjádření názoru - členění jazykového projevu - otázky a odpovědi - vypravování, popis	VPV/PRO-Kalendář PRV/rodina, oslovení, pozdrav	1/2,1/5,2/1-PRO-Kalendář 1/8-komunikace ve škole 1/7-pozdrav, narozeniny 1/5-rozvoj tvůrčích schopností

ČESKÝ JAZYK – 3.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	Mluvnice		
- rozlišuje hlásku, slabiku, slovo, větu, souvětí	- věta a souvětí		
- třídí slova podle významu	- počet vět v souvětí (důraz na slovesa)		
- určí větu jednoduchou a souvětí, spojuje vhodně věty v souvětí	- spojování vět, doplňování souvětí		
- rozliší kořen slova, část předponovou a příponovou	- třídění slov podle významu (podobná, příbuzná, protikladná)		
- odliší předpony a předložky a jejich pravopis	- hláskosloví		
- zvládá pamětně vyjmenovaná slova	- stavba slova – kořen, předpona, přípona		
- píše správně i/y po obojetných souhláskách ve slovech vyjmenovaných a v často používaných slovech příbuzných	- předložky		
- rozlišuje a určuje správně slovní druhy, dělí je na ohebné a neohebné	- pamětné zvládnutí vyjmenovaných slov		
- skloňuje podstatná jména, určuje jmenné kategorie	- pravopis i/y po obojetných souhláskách		
- časuje slovesa, určuje slovesné kategorie	- slovní druhy – ohebné i neohebné		
- pozná základní skladební dvojici	- skloňování podstatných jmen		
- ovládá pravopis daných vlastních jmen	- jmenné kategorie – číslo, rod		
- všímá si významu slov	- časování sloves		1/1,1/5,1/8,1/10, 1/11,3/2,4/3-PRO-Čtení nás baví
	- slovesné kategorie – osoba, číslo, čas		
	- vlastní jména osob, zvířat, měst, hor, řek…		
	Čtení a literární výchova	PRV,HV,VPV, TV/PRO-Jablkový den	1/8,1/10-PRO-Jablkový den
- plynule, uvědoměle a dostatečně rychle čte, přirozeně intonuje, frázuje, dbá na barvu i sílu hlasu	- hlasité uvědomělé čtení		
	- větný přízvuk		
	- tiché čtení		
- čte hlasitě se správným slovním i větným přízvukem	- umělecké, populární a naukové texty	AJ,HV,VPV,M/ PRO-Tralaláček a jeho sestry	1/9,5/4-PRO-Tralaláček a jeho sestry
- ovládá tiché čtení, reprodukuje obsah čteného	- čtenářské dovednosti a návyky		
- orientuje se v textech, vyhledá informaci	- dramatizace pohádky, povídky, pověsti		
- pracuje tvořivě s literárním textem dle pokynů učitele	- beseda nad literárním textem – podstata příběhu, charakteristika postav, atmosféra příběhu, subjektivní postoje, skutečnost a fantazie, ilustrace	PRV,VPV,M, HV,AJ/PRO-Broukování	1/5,1/8,1/9,1/10, 2/2,2/3-PRO-Broukování
- dramatizuje, využívá loutky, domýšlí literární příběhy			
- vyjadřuje svůj postoj ke čtenému nebo naslouchanému textu		PRV,VPV,TV/ PRO-Děti vzduchu	1/1-PRO-Děti vzduchu
- objasní základní literární pojmy	- poezie – epická báseň, přirovnání, zosobnění		
- chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě	- próza – postava, děj, prostředí		
- aktivně čte ve svém volném čase	- seznámení se žánry: povídka, pověst	PRV,M,VPV, TV,HV/PRO-Deník mravence	1/1-PRO-Deník mravence
	- divadlo – dějství, herec, autor		
	Psaní		3/1-encyklopedie
- píše podle normy psaní v liniatuře s dodržením jednotného sklonu písma a rozestupu písmen	- správné tvary písmen a číslic		
- píše čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě	- odstraňování individuálních nedostatků		1/11-co je v životě důležité
- provádí kontrolu vlastního projevu	- automatizace psacího pohybu		
- učí se využívat psaný projev jako způsob sebevyjádření	- rukopis – plynulý, rychlý, úhledný		1/5-vymýšlení příběhů
	- kontrola vlastního projevu		
	- celková úprava		
	Sloh		
- komunikuje vhodnými jazykovými prostředky	- žádost, podání informace (i telefonicky), zdvořilost, uvítání návštěvy, rozloučení přání pozdrav, pohlednice, dopis	M/číslice	
- respektuje komunikační pravidla v rozhovoru			
- souvisle se vyjadřuje a klade otázky			
- tvoří nadpisu, rozliší odtavce textu		PRV,VPV,HV, TV,AJ/PRO-Hry bez hranic	1/1,1/8,1/9,3/1 3/2,4/1,4/2-PRO-Hry bez
- vypravuje podle dané osnovy	- vedení dialogu		
- vypravuje s dodržováním posloupnosti děje	- otázky a odpovědi – dovednost		

- popisuje zvíře, věci, rostliny, činnosti - napíše krátký dopis, adresu, SMSzprávu - předevede telefonování v různých modelových situacích	klást otázku - rozšiřování slovní zásoby (i méně frekventovaná slova) - slovosled - dějová posloupnost - vhodné jazykové prostředky - členění jazykového projevu - nadpis, osnova - reprodukce textu - vypravování - popis PROJEKT – Hry bez hranic PROJEKT – Tralaláček a jeho sestry PROJEKT - Děti vzduchu PROJEKT - Čtení nás baví	VPV/PRO-Kalendář	hranic 1/3-žádost o informaci 1/8-telefonování 1/2,1/5,1/11,2/1-PRO-Kalendář

ČESKÝ JAZYK – 4.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - rozlišuje stavbu slova - porovnává a rozlišuje významy slov, určí slova spisovná a nespisovná - skloňuje podstatná jména - časuje slovesa - určuje slovní druhy - používá uvědoměle i/y po obojetných souhláskách v koncovkách podstatných jmen ve slovech vyjmenovaných a méně frekventovaných slovech příbuzných - vyhledává základní větné členy a označuje základ věty - odlišuje větu jednoduchou a souvětí - rozpozná řeč přímou a nepřímou - tvoří obsahově i formálně správný písemný projev	<u>Mluvnice</u> - kořen, příponová a předponová část - synonyma, antonyma - slova jednoznačná a mnohoznačná - skloňování podstatných jmen - časování sloves - jmenné kategorie – rod, číslo, pád, vzor - slovesné kategorie – osoba, číslo, čas - slovní druhy - vyjmenovaná slova - koncovky podstatných jmen - koncovky sloves v přítomném čase a v příčestí minulém - podmět a přísudek, základ věty - řeč přímá a nepřímá - věta uvozovací	<u>V</u>L,M,VV/PRO-Bylo nebylo <u>M</u>,VL/Cestovní kancelář SV,VV,AJ,M,PV/PRO-Za zábavou a poučením	1/8,6/7-PRO-Cestovní kancelář 1/1,1/5,6/1,6/2,6/3,6/5-PRO-Za zábavou a poučením
- čte s porozuměním plynule a správně přiměřený text - využívá získané poznatky v jiných oborech činnosti - reprodukuje obsah čteného textu i poslechu - vytřídí podstatná fakta - chápe rozdíly zpracování textů krásné a naučné literatury - rozumí základním literárním pojmům - aktivně čte ve svém volném čase	<u>Literární výchova</u> - čtení s porozuměním přiměřených textů - reprodukování čteného a slyšeného textu - rozdíl mezi krásnou a naučnou literaturou - základní literární pojmy - doporučení autoři: pohádky: Erben, Němcová, Čapek, Drda, Lada, Werich, bajky: Ezop, La Fontain, Krylov, pověsti: Petiška, Olbracht, poezie: Nezval, Seifert, Neruda, Hrubín, sci-fi: Reeve, Bagge, Brezina, Blytonová, literatura s dětským hrdinou: Sempé, Foglar, Aubryová, McCombie, Kästner, Rowlingová, Lindgrenová, Bernardinová, London, Hofman	M,VV,PV,HV,AJ,PŘ/PRO-Voda v literatuře M,VV/PRO-Lovci pokladů <u>PŘ</u>,VV,PV/PRO-Čtyři obři <u>SV</u>,VL,PV,HV,VV AJ/PRO-Vítejte ve společnosti SV/komunikace	1/1,1/2,1/8,1/9,1/10-PRO-Voda v literatuře 1/1,1/3,1/5,1/8,1/9,1/10-PRO-Lovci pokladů 1/5,5/2-PRO-Čtyři obři 1/1,1/5,1/6,1/7,1/8,1/9,1/11,2/2,4/1,4/2-PRO-Vítejte ve společnosti 1/8komunikace
- orientuje se v základních formách společenského styku	<u>Sloh</u> - bohatost a stručnost vyjadřování - dialog	VV/PRO-Kalendář	1/2,1/5,1/11,2/1-PRO-Kalendář

- sestaví osnovu, vytváří krátký projev s dodržením časové posloupnosti - využívá vhodných spojek a plnovýznamových sloves - sestaví krátké vypravování s využitím výstižných výrazů - zná různé druhy popisů - sestaví jednoduchý popis s využitím výstižných výrazů	- verbální a neverbální prostředky - mimika, gesta - komunikační žánry - pozdrav, oslovení, omluva, prosba - telefonování, vzkaz, pozvánka - blahopřání, oznámení, inzerát - vypravování - popis věci, osoby, pracovního postupu PROJEKT – Za zábavou a poučením PROJEKT – Voda v literatuře PROJEKT - Lovci pokladů	SV,VV/jaký jsem	

ČESKÝ JAZYK – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - určí slovní kořen, předponu a příponu, vyznačí slovotvorný základ, užívá správné koncovky - porovná a rozliší významy slov, určí slova spisovná a nespisovná - užívá správný pravopis předložek a předpon - rozliší skupiny bě-bje, vě-vje… - určí slovní druhy, rozliší je na ohebné a neohebné - skloňuje jména, časuje slovesa, určuje jmenné a slovesné kategorie - používá uvědoměle i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných a příbuzných slovech, v koncovkách podstatných jmen, v příčestí minulém, ve 3.slovesné osobě přítomného času - vyhledá základní větné členy, určí základ věty - určí větu jednoduchou a souvětí, spojovací výrazy v souvětí - zvládá pravopis vlastních jmen - rozezná řeč přímou a nepřímou, větu uvozovací	<u>Mluvnice</u> - kořen, předponová a příponová část - předpony s, z, vz; předložky s, z - synonyma, antonyma - slova jednoznačná, mnohoznačná - vyjmenovaná slova + slova příbuzná (i méně frekventovaná) - slovní druhy – ohebné, neohebné - skloňování podstatných jmen (i/y v koncovkách) - skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých - jmenné kategorie – rod, číslo, pád, vzor - časování sloves - slovesné kategorie – osoba, číslo, čas, způsob - věta jednoduchá, souvětí - základní skladební dvojice - shoda podmětu s přísudkem (nevyjádřený a několikanásobný podmět) - pravopis i/y v příčestí minulém - vlastní jména – víceslovné názvy, národnosti, umělecká díla… - řeč přímá a nepřímá		
- čte s porozuměním plynule, správně a hbitě přiměřený text - reprodukuje obsah čteného textu i poslechu - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, tempo - čte a recituje procítěně s prvky uměleckého přednesu - dramatizuje pohádky a povídky - chápe rozdíl mezi krásnou a naučnou literaturou - užívá literaturu jako zdroj informací, informace vyhledá, vytřídí a použije i v jiných oborech své činnosti - tvoří vlastní literární text na dané téma - orientuje se v literatuře přiměřené věku, zaujímá postoj k literárním postavám, pozná hlavní myšlenku autora a diskutuje o ní, vyjadřuje své dojmy z četby - rozumí základním literárním pojmům a	<u>Literární výchova</u> - čtení s porozuměním - volná reprodukce čteného a slyšeného textu, vlastní názor - přednes vhodných literárních textů - dramatizace - besedy o knihách - hledání a nalézání informací - základní literární pojmy – druhy a žánry literatury, kniha, divadelní představení a pojmy související - doporučení autoři: pohádky a fantasy: Lewis, Jech, Brezina, Andersen, Pařízek, poezie: Žáček, Kriebel, Sládek, Nezval, historická próza a pověsti: Hulpach, Lisická, Petiška,	1/5-PRO-Kalendář VV,INF,SV,AJ/ PRO-Cesta za informacemi INF/práce s informacemi <u>PŘ</u>,VV,PV,INF/ PRO-Hlasujeme pro přírodu SV/jak komunikujeme	1/2,1/5,1/11,2/1-PRO-Kalendář 1/1,1/5,1/9,1/10, 1/11,6/1,6/2,6/3, 6/4,6/5,6/6,6/7-PRO-Cesta za informacemi 6/6-mediální sdělení 2/4,5/1,5/3,5/4-PRO-Hlasujeme pro přírodu 1/8-společenský styk

používá je při jednoduchém rozboru literárních textů - orientuje se v základních formách společenského styku, vyjadřuje se kultivovaně - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - sestaví osnovu, zvolí vhodný název, dodrží časovou posloupnost - využívá vhodných spojovacích výrazů a plnovýznamových sloves - předvede dovednost vypravovat - popíše předmět, děj, pracovní postup, vlastní osobu…, užívá výstižné výrazy - vyplní jednoduchý tiskopis	Frýzek, Jirásek, příběhová próza: Foglar, Bass, Steklač, Poláček, Pavel, Šmahelová, přírodní próza: Tomeček, cestopis: Pařízek, Aškenazy, Běhounek, dětská detektivka: Kästner, edice Nejlepší světové detektivky, dobrodružná literatura: London, Štorch, Batlička, Defoe, Kipling, literatura faktu: edice Děsivé dějiny Sloh - dialog - základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování - mimojazykové prostředky - mimika, gesta - komunikační žánry v mluveném i písemném projevu - telefonování, vzkaz, SMS zpráva, e-mail, blahopřání, oznámení, dopis, pozdrav, inzerát, omluva, omluvenka - bohatost a stručnost vyjadřování - vypravování příběhu - líčení zážitku - popis osoby, věci, pracovního postupu - jednoduché tiskopisy - přihláška, dotazník - formální úprava textu PROJEKT – Cesta za informacemi PROJEKT – Památky našeho městečka	SV,HV/PRO-Všichni jsme lidé PV/blahopřání PŘ,VV,PV,INF/PRO-Expedice na Měsíc VL,M,SV,PV,VV,HV,INF/PRO-Památky našeho městečka SV,VV/jaký jsem	1/6,4/1,4/3,4/4-PRO-Všichni jsme lidé 1/1-PRO-Expedice na Měsíc 1/1,1/5,2/1-PRO-Památky našeho městečka

ČESKÝ JAZYK – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami - odliší spisovný a nespisovný projev, nářečí - vysvětlí vliv spodoby znělosti na pravopis - dokáže určit slovotvorný základ slova a provést rozbor stavby slova - ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické - rozpozná ohebné slovní druhy, ovládá pravopis těchto slov - určuje mluvnické kategorie u ohebných slovních druhů (mimo slovesný vid a rod) - uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy - rozpozná větu jednoduchou a souvětí - používá základy interpunkce	Jazyková výchova - obecné poučení o jazyce – jazykověda + jazykové příručky - zvuková stránka jazyka TVAROSLOVÍ, GRAMATIKA - stavba slova - pravopis lexikální a morfologický - ohebné slovní druhy - shoda podmětu s přísudkem SKLADBA - podmět a přísudek - přívlastek, předmět - příslovečné určení - věta jednoduchá a souvětí - interpunkce	VO/rodná řeč	
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku - odliší pověst, pohádku a bajku - zvládá dramatizaci jednoduchého textu - vyjádří své pocity z přečteného textu	Literární výchova LITERÁRNÍ DRUHY, ŽÁNRY - lidová slovesnost (hádanky, říkadla, rozpočítadla, slovní hříčky, pranostiky) - legenda, báje, epos, pověst,	M,P,PČ,AJ,F,VV,TV/PRO-Dobrodružství kriminalistiky D/starověk	1/2,1/5,1/6,1/9,1/10-PRO-Dobrodružství kriminalistiky 3/3-mýty, báje

- podle svých schopností volně reprodukuje text, případně tvoří vlastní literární text na dané téma - čte	pohádka - poezie (přírodní, milostná, lidová, angažovaná) - balada - próza (povídka, román, novela) - próza o historii - dobrodružná próza - drama - filmová tvorba, dětský hrdina ve filmech LITERÁRNÍ TEORIE - dělení na druhy a žánry - versologie (druhy rýmů) TVOŘIVÉ ČINNOSTI, ZPŮSOBY INTERPRETACE - dramatizace - přednes - recenze - práce s textem DOPORUČENÍ AUTOŘI - Bednář, Bauerová, Cibula, Hudečková, Hulpach, Petiška, Zamarovský, Jirásek, Olbracht, Augusta, Foglar, Nepil, Poláček, Steklač,Němcová, Erben, Durell, May, Prévert, Morgernstern, Grümmové, Ezop, Dumas, Verne Kainar, Suchý, Blatný, Dědeček, Šrut, Frynta, Jirous, Svěrák, Žáček	VV/hrdinové VO/proměny roku AJ/oblíbená kniha HV,VO/lid. hud., Vánoce D/PRO-Trojská válka	1/11-hrdinové 1/5,1/6,1/10, 1/11-PRO-Trojská válka 3/2-dětský hrdina
- výstižně vyjadřuje vlastní postoje a pocity - dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč - osvojuje si základní normy písemného vyjadřování - zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu - vhodně volí jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci - orientuje se v textu - rozpozná základní myšlenku sdělení - sestaví osnovu, zvolí název - zvládne výtah, výpisky - zapojuje se do diskuze, chápe pravidla komunikace	<u>Slohová a komunikační výchova</u> - vypravování, přímá řeč - popis - blahopřání - oslovení - korespondence (vzkaz, pohled, dopis) - zpráva - oznámení - výpisky, výtah - telefonní a elektronická komunikace PROJEKT – Trojská válka	AJ,INF/Email <u>VV</u>/PRO-Kalendář INF/vliv médií na společnost INF/internet. vyhledávače	1/2,1/5,1/11,2/1-PRO-Kalendář 1/1výpisky

ČESKÝ JAZYK – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - ovládá pravopisné jevy morfologické - rozpozná všechny slovní druhy, určuje jmenné a slovesné kategorie - užívá správně i/y po obojetných souhláskách - využívá možností slovní zásoby (nahrazení slov, kontrast) - užívá samostatně výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova - užívá pravidla interpunkce ve větě (mezi větnými členy a mezi větami)	<u>Jazyková výchova</u> TVAROSLOVÍ, GRAMATIKA - ohebné i neohebné slovní druhy - i/y po obojetných souhláskách - pravopis psaní velkých písmen LEXIKOLOGIE - slovní zásoba - význam slova (slova jednoznačná, homonyma, synonyma…) - obohacování slovní zásoby SKLADBA - stavba věty - základní a rozvíjející větné členy - věty vedlejší		

- jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní literární žánry - chápe literární text jako zdroj informací a prožitků - napodobí autorský styl - formuluje vlastní názory na přečtený text - orientuje se v základních literárních pojmech a uměleckých směrech - rozliší druhy veršů a základní básnické figury - výrazově čte nebo přednáší vhodný literární text - čte	<u>Literární výchova</u> LITERÁRNÍ DRUHY, ŽÁNRY - drama (komedie, tragédie) - moderní pohádky, bajky - balady - romance - pověsti, legendy, kroniky - cestopisy LITERÁRNÍ TEORIE - versologie - literární pojmy LITERÁRNÍ HISTORIE - počátky čs. písemnictví - literatura doby Karla IV. - literatura husitská - literatura renesanční - literatura barokní TVOŘIVÉ ČINNOSTI, ZPŮSOBY INTERPRETACE - přednes - dotváření textu - dramatizace DOPORUČENÍ AUTOŘI - Wilde, Puškin, Němcová, Erben, Exupery, Grimmové, Andersen, Kolář, Mikulka, Goscim, K. Čapek, Macourek, Fontaine, Krylov, Ezop, Petiška, Bednář, Dafoe, Polo, Haliburton, London, May	VV/hrdinové HV,AJ/Vánoce D/PRO-Cesta ke kalichu D/středověk D/Komenský D,VV/PRO-Chceme znát kdy a jak	1/11-hrdinové 1/1,1/5,1/7,1/11-PRO-Popelka 1/1,1/2,1/3,1/6, 1/8,1/9,1/10, 1/11,5/3-PRO-Cesta ke kalichu 1/1,1/3,1/5,1/6, 1/8,1/10,4/1-PRO-Chceme znát kdy a jak
- rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby - používá přímou a nepřímou řeč - popíše své city, pocity a nálady - vyjádří výstižně charakteristické rysy popisované osoby - vytvoří úřední dopis, dokument - formuluje vlastní názory na umělecké dílo - projeví a vhodnou formou obhájí svůj názor - formuluje hlavní myšlenky uměleckého textu jako morální poselství - na základě svých možností se realizuje v procesu tvůrčího psaní	<u>Slohová a komunikační výchova</u> - popis (uměleckých děl, výrobků, pracovního postupu) - pohádka - charakteristika - subjektivní popis – líčení - životopis - úřední dopis - žádost, pozvánka - referát, výtah - recenze - diskuze PROJEKT – Chceme znát kdy a jak PROJEKT – Cesta ke kalichu PROJEKT - Popelka	<u>VV</u>/PRO-Kalendář AJ/ charakteristika INF/internet. vyhledávače	1/2,1/5,1/11,2/1-PRO-Kalendář 1/2-charakteristika 1/1-líčení, výtah

ČESKÝ JAZYK – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - odliší spisovný a nespisovný jazyk, nářečí, základní skupiny evropských jazyků, zdůvodní jejich užití - pracuje samostatně s Pravidly českého pravopisu a se Slovníkem spisovné češtiny - využívá znalostí o jazykové formě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace - v písemném projevu aplikuje pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	<u>Jazyková výchova</u> - jazyková kultura a komunikace JAZYKOVĚDA - útvary českého jazyka - čeština a evropské jazyky TVAROSLOVÍ, GRAMATIKA - opakování slovních druhů - podstatná jména (nepravidelná, vlastní, obecná, přejatá) - zájmena týž, tentýž - slovesa (vid, kmen přítomný a minulý, vzory, koncovky)		

- třídí správně slovní druhy - třídí spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- opakování pravopisu - koncovky jmen a sloves - shoda podmětu s přísudkem LEXIKOLOGIE - slovní zásoba a tvoření slov - slova přejatá SKLADBA - stavba věty - větné členy (i rozvíjející a několikanásobné) - znázornění větné stavby - souvětí podřadné - druhy vedlejších vět, větná stavba - druhy a tvoření vět (dvojčlenná…) - souřadně spojené věty vedlejší - interpunkce - textová stavba	D/Národní obrození	1/1,1/3,1/4,1/5, 1/8,1/9,1/10-PRO-Babiččin cross
	<u>Literární výchova</u>		
- rozlišuje literární druhy a žánry, porovná jejich funkce, uvede výrazné představitele, vybírá ukázky - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - zhodnotí význam práce autorů NO, porovná jejich styl i náměty s odpovídajícími autory svět. literatury - zformuluje písemně a ústně dojmy ze své četby (včetně rozdělení na hodnotnou a konzumní literaturu), návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - uvádí základní myšlenky textu, reprodukuje obsah - výrazově čte, recituje připravený text - čte	LITERÁRNÍ DRUHY, ŽÁNRY - epigram - epitaf - balada a romance - filmový scénář, dramatizace - sci-fi, fantasy - nonsens, humoristická literatura LITERÁRNÍ TEORIE - základní termíny - charakteristika literárních směrů - versologie LITERÁRNÍ HISTORIE - stručný přehled literatury po dobu národního obrození - literatura 18. a 19. století, národní obrození - romantismus - realismus TVOŘIVÉ ČINNOSTI, ZPŮSOBY INTERPRETACE - interpretace tématu těžkých životních situací v literatuře - zásady čtenářské gramotnosti - přednes - dramatizace DOPORUČENÍ AUTOŘI - Olbracht, John, Boccacio, Dumas, Swift, Shakespeare, Dickens, Kipling, Doyle, Tolkien, Hugo, Čechov, Puškin, Němcová, Erben, Neruda, Mácha, Borovský, Čech, Stroupežnický, Mrštíkové, Tyl, Sládek, Vrchlický, Bezruč, Aškenazy, McDonaldová, Bradbury, Asimov, Souček, Clarke, Nesvadba, Čapek, Verne, Wels, Poe, Wilde	D,VO/PRO-Epicentrum D/sci-fi D,VV,HV/umění 18.století	1/5,1/6,1/10,1/11, 2/2,2/3,6/1,6/2, 6/3,6/7-PRO-Epicentrum 1/4-těžké živ. situace 3/3 historická literatura
	<u>Slohová a komunikační výchova</u>		1/2-charakteristika
- na základě svých dispozic se realizuje v procesu tvůrčího psaní - odlišuje spisovný a nespisovný projev, používá jich podle komunikační situace (záměru) písemně i ústně (kultivovaně, výstižně, nespisovně…)	- komunikační situace, komunikační záměry - vypravování (písemně, ústně) - charakteristika (i literární postavy) - líčení	<u>VV</u>,INF/PRO-Kalendář	1/1-výpisky 1/2,1/5,1/11,2/1-PRO-Kalendář

- rozlišuje fakta od názorů a hodnocení (ověřování, porovnávání), odlišuje subjektivní, objektivní, manipulativní sdělení - používá typické slohové postupy vhodné pro zvolený funkční styl, vytváří soudržný text - posoudí věcnou, slohovou i gramatickou správnost užitých prostředků, provede opravu a úpravu textu - využívá prakticky poznámky, výpisky, výtah, nachází klíčová slova, hlavní myšlenky textu - užívá mimoverbálních prostředků řeči - zapojuje se do diskuze, řídí ji, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- osnova, výpisky, výtah, referát - úvaha, teze - diskuze (pravidla komunikace a dialogu) - dělení stylů podle funkce a formy - studijní čtení PROJEKT – Babiččin cross PROJEKT – Epicentrum	VO/ komunikace, asertivita, diskuze INF/internet. vyhledávače	1/8-komunikace, diskuze

ČESKÝ JAZYK – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - odliší spisovný a nespisovný jazyk, nářečí, základní skupiny evropských jazyků, zdůvodní jejich užití - vyslovuje spisovně česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a dokládá způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozezná přenesená pojmenování (hlavně ve frazémech) - v písemném projevu aplikuje pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí - třídí správně slovní druhy - třídí spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace, včetně pravidel psaní interpunkce, přímé a polopřímé řeči - své znalosti aplikuje na řešení komplexních jazykových rozborů a textů k přijímacím řízením na SŠ	<u>Jazyková výchova</u> JAZYKOVĚDA - čeština v systému jazyků, vývoj a útvary jazyka TVAROSLOVÍ, GRAMATIKA - i/y po obojetných souhláskách - skupiny bě-bje… - pravopis jmen - slovesa, jejich kategorie a přechodníky - tvoření slov, stavba slova - slovní druhy LEXIKOLOGIE - význam slov, slova přejatá - přenesená pojmenování, frazémy FONETIKA a FONOLOGIE - hláskosloví - výslovnost - slova přejatá SKLADBA - větná stavba, větné členy - věta dvojčlenná a jednočlenná - druhy souvětí, vět - interpunkce - slovosled - větné rozbory - textová skladba - souvětí souřadné - vsuvka - komplexní jazykové rozbory	VOZ/globální svět, vztahy	1/1,1/2,1/3,1/5, 1/9,1/10,3/1,3/2, 4/1,4/3-PRO-Čeština v systému jazyků
- rozlišuje literární druhy a žánry, porovná jejich funkce, uvede výrazné představitele, vybírá ukázky - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - zformuluje písemně a ústně dojmy ze své četby (včetně rozdělení na hodnotnou a konzumní literaturu), návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	<u>Literární výchova</u> LITERÁRNÍ DRUHY, ŽÁNRY - protiválečná literatura - samizdat - alegorie - sci-fi - filmová tvorba - komiks - divadlo a písňové texty LITERÁRNÍ TEORIE - základní pojmy - literární druhy, žánry - básnické figury - versologie	HV/divadla malých forem <u>D</u>/PRO-Šoa	1/1,1/3,1/4,1/5, 1/8,1/9,1/10-PRO-Končím, ale ne s literaturou 1/1,1/6,1/7,1/11, 2/2,2/4,4/1,4/2, 4/3-PRO-Šoa

- uvádí základní myšlenky textu, reprodukuje obsah, využívá při rozboru textu základní literární pojmy - výrazově čte, recituje připravený text, tvoří text podle předlohy s využitím výrazných prvků autorského stylu - používá literaturu jako zdroj poznání o sobě a o světě - čte	- moderní literární směry LITERÁRNÍ HISTORIE - moderní literární směry - literatura konce 19. století - literatura, film, divadlo 20. století - současnost TVOŘIVÉ ČINNOSTI, ZPŮSOBY INTERPRETACE - dramatizace - technika přednesu - zdokonalování čtenářské gramotnosti DOPORUČENÍ AUTOŘI - Sova, Březina, Machar, Šrámek, Gellner, Wolker, Nezval, Seifert, Kainar, Skácel, Mikulášek, Wernisch, Čapek, Werich, Hašek, Hrabal, Škvorecký, Jirotka, Pavel, Aškenazy, Křesťan, Smetanová, Viewegh, Marek, Bass, Holub, Vančura, Vyskočil, Svěrák, Macourek, Švandrlík, Burian, Dědeček, Nohavica, Kryl, Plíhal, Hemingway, Orwel, Keyes	D,HV/normalizace VV/fantazie	2/4-20.stol.
- na základě svých dispozic se realizuje v procesu tvůrčího psaní - odlišuje spisovný a nespisovný projev, používá jich podle komunikační situace (záměru) písemně i ústně (kultivovaně, výstižně, nespisovně, ironicky…) - vhodně projevuje svůj názor k mediálním sdělením, orientuje se v tisku - využívá prakticky poznámky, výpisky, výtah, nachází klíčová slova, hlavní myšlenky textu - užívá mimoverbálních prostředků řeči - posoudí věcnou, slohovou i gramatickou správnost užitých prostředků, provede opravu a úpravu - prakticky rozpoznává styly podle funkce a slohového postupu	<u>Slohová a komunikační výchova</u> - komunikační situace, komunikační záměry - vypravování (písemně, ústně) - fejeton - popis a charakteristika - výklad - práce se zdroji informací (výpisky, výtah, referát) - proslov - úvaha - líčení - další slohové útvary podle funkce a formy sdělení - mluvený projev, pravidla komunikace a diskuze - souhrnné poučení o slohu PROJEKT – Končím, ale ne s literaturou PROJEKT – Čeština v systému jazyků	<u>VV</u>/PRO-Kalendář VV/ krajinomalba VOZ/ manipulace	1/2,1/5,1/11,2/1-PRO-Kalendář 1/1úvaha, líčení

ANGLICKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět Anglický jazyk spadá do vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáků jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Ve škole se učí britská angličtina, ale žáci jsou seznamováni i s prvky americké angličtiny. Požadavky na vzdělávání v anglickém jazyce směřují v ŠVP k dosažení úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

S vyučovacím předmětem Anglický jazyk začínají děti ve 3.ročníku a pokračují až do 9.ročníku s týdenní časovou dotací 3 hodiny. V 9.ročníku mohou žáci obohatit studium anglického jazyka jednou hodinou Anglické konverzace jako nepovinného předmětu. Pokud má třída více než 24 žáků, dělí se pří výuce na 2 skupiny. Výuka probíhá v multimediální učebně vybavené audiovizuální technikou, dále v jazykové, počítačové i kmenové učebně.

Výuka směřuje k praktickým dovednostem. Náročnost a rozsah učiva jako prostředek k dosažení těchto dovedností volí učitel s ohledem na schopnosti a možnosti žáka.Výuka anglického jazyka směřuje k jeho praktickému užívání jako komunikačního prostředku.U žáků s SPU se klade důraz na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

Na I.stupni ZŠ představuje výuka anglického jazyka úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde o probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základních řečových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými prvky kultury zemí příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí přirozeně a jednoduše reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně na ně reagovat jsou upřednostňovány před dovednostmi číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému není prioritou, slovní zásoba je volena především na základě zájmu žáků tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, tvořivých činnostech a hře. Výuka je propojena s českým jazykem, s hudební, pohybovou a dramatickou výchovou. Je využíváno nahrávek, básniček, písniček, do výuky jsou zařazovány i vhodné programy na PC.

Na II. stupni jde již více o osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Postupně nabývá na významu rozvoj všech řečových dovedností, čtení a písemné vyjadřování. Více se pracuje s autentickými materiály různého druhu, využívá se práce na počítači. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích zemí. Další rozvíjení komunikačních schopností je podporováno navazováním kontaktů s anglicky hovořícími osobami v zahraničí (partnerské školy v zahraničí, adopce na dálku).

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání sebedůvěry v cizojazyčné komunikaci
- rozvíjení pozitivního vztahu k anglickému jazyku
- vnímání a postupnému osvojování cizího jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku komunikace
- respektování a chápání odlišností v životě a kultuře jiných národů
- zkvalitňování kultivovaného projevu

Kompetence k učení

- vedeme žáky k odpovědnosti za vzdělání
- na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení
- posilujeme pozitivní vztah k učení
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učíme práci s chybou

Kompetence k řešení problémů
- učíme žáky brát problém jako výzvu
- vytvářením praktických problémových situací učíme žáky problémy řešit
- vedeme žáky k týmové spolupráci
- oceňujeme samostatnost, tvořivost a originalitu
- vedeme žáky k využívání moderní techniky při řešení problémů

Kompetence komunikativní
- podporujeme různé formy komunikace na mezinárodní úrovni
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky
- učíme žáky, že naslouchat druhým je základní kámen mezilidské komunikace
- učíme žáky využívat moderní prostředky a technologie k účinné komunikaci
- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky srozumitelně a logicky

Kompetence sociální a personální
- podporujeme skupinovou výuku a projektové a kooperativní vyučování
- podporujeme vzájemnou spolupráci a inspiraci s cílem dosahování osobního maxima
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- vedeme žáky k vytváření příjemné pracovní atmosféry a k vytváření dobrých mezilidských vztahů
- učíme žáky kritickému a sebekritickému hodnocení
- učíme žáky nabídnout i přijmout pomoc

Kompetence občanské
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k jiným lidem
- nekompromisně potlačujeme jakékoli projevy rasismu
- vedeme žáky k respektování vlastních tradic a k chápání života a tradic lidí cizích zemí

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vedeme žáky k využití svých znalostí v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- na konkrétních příkladem demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizího jazyka

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

1.období – očekávané výstupy

Řečové dovednosti

Žák
- *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně*
- *zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal*
- *rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu*
- *rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu*
- *přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení*
  píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*

2.období – očekávané výstupy

Poslech s porozuměním

Žák
- *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností*
- *rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
  rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
- *rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*

Mluvení

Žák
- *zapojí se do jednoduchých rozhovorů*

- *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
  odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *pozdraví a poděkuje*
- *sdělí své jméno a věk*
- *vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)*

Čtení s porozuměním

Žák

- *vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům*
  rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*

Psaní

Žák

- *napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života*
  vyplní osobní údaje do formuláře
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka*

Učivo

zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky, vztah mezi grafickou a zvukovou podobou slov

slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem

tematické okruhy – domov, rodina, škola, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí

mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

II.stupeň

3.období – očekávané výstupy

Poslech s porozuměním

Žák

- *rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně*
  rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů*
- *rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*

Mluvení

Žák

- *zeptá se za základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích*
- *mluví o své rodině, kamarádech,škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech*
  vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*

Čtení s porozuměním

Žák

- *vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech*
  rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*

Psaní

Žák

- *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři*
- *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
  reaguje na jednoduché písemné sdělení

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*

Učivo

zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby

slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústí i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem

tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity, nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí

mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

ANGLICKÝ JAZYK – 3.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob - používá abecední slovník učebnice - orientuje se v běžných pozdravech, vyjádří svoji národnost, představí sebe, svoji rodinu, spolužáka - rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje - pojmenuje běžné vybavení třídy, určuje školní potřeby s udáním jejich barvy, počtu, velikosti a délky - zeptá se na množství, věk, čas - určí svůj věk - počítá do dvanácti - k určení času používá celé hodiny ve dvanáctihodinovém režimu - řeší jednoduché situace, zeptá se na neznámou věc, na její umístění - vyjádří polohu pomocí předložek on, in - požádá o předvedení určité věci - vyjádří poděkování za něco - používá formulaci k požádání o něco - popíše oblečení své i jiných osob - zvládá tvoření množného čísla podstatných jmen koncovkou –s - pojmenuje dětské hračky, domácí zvířata, části hlavy a lidského těla, druhy sportovních her, vyjádří vlastní dovednost hru hrát - používá názvy běžných potravin (ovoce, zeleniny) - vyjádří libost a nelibost	<u>Konverzační témata</u> - pozdravy - ve škole, moje školní taška - třída - základní školní příkazy - Vánoce - oblečení - hračky - části hlavy a lidského těla - mazlíčci - ovoce, zelenina - sport - barvy - audioorální kurz - sloveso to be v 1.,2.,3.osobě jednotného čísla - sloveso to have v 1.a 3.osobě jednotného čísla - čísla 0-12 - přivlastňovací zájmena my, your - člen určitý a neurčitý - množné číslo podstatných jmen - předložky umístění on, in - sloveso can - větné vazby: This is a… How old are you? Who is this? What is this? Where is it? U všech mluvnických jevů je kladen důraz na mluvený projev.	<u>PRV</u>,M,<u>ČJ</u>, HV,VPV/PRO-Broukování <u>ČJ</u>,PRV,VPV, TV,HV/PRO-Hry bez hranic <u>ČJ</u>,HV,VPV,M/ PRO-Tralaláček a jeho sestry	1/7-PRO-Akce Simon 3/1-Vánoce v Anglii 1/1,1/8,1/9-PRO-Broukování 1/1-PRO-Hry bez hranic

ANGLICKÝ JAZYK – 4.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - získá základní slovní zásobu osvojovaných témat - rozumí přiměřeným mluveným projevům, jednoduchým instrukcím, slovům a větám se vztahem k osvojovaným tématům - vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - odpovídá na otázky ano/ne - uvědomuje si rozdíl mezi fonetickou a psanou podobou jazyka - zapojí se aktivně do jednoduché konverzace, poskytne požadovanou informaci v rozsahu osvojovaných témat - pozdraví a rozloučí se, zeptá se na základní informace místní, časové apod. - tvoří a používá základní gramatické struktury a jednoduché věty v rozsahu osvojovaného učiva - používá tvary sloves být a mít v přítomném čase prostém - podle instrukcí vytvoří krátké písemné sdělení - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří jednoduchou odpověď na otázku - pracuje s abecedním slovníkem učebnice - reprodukuje jednoduchou říkanku a písničku	<u>Konverzační témata</u> - pozdravy, představování - rodina - zvířata, domácí mazlíčci, hračky - země a národnosti - zájmy, záliby - ve třídě - Vánoce - potraviny - dopravní prostředky - základní předložky - osobní a přivlastňovací zájmena - přivlastňovací pád - členy a/an/the - slovesa to be, to have - blahopřání, přání k Vánocům - čísla 0-100 - formulář, dotazník - krátké texty k osvojovaným tématům - motivační říkadla a písně	VL/ČR a sousedé <u>SV</u>,VL,PV, VV,ČJ,HV/ PRO-Vítejte ve společnosti <u>ČJ</u>,M,VV,PV, HV,PŘ/PRO-Voda v literatuře <u>ČJ</u>,SV,VV,M, PV/ PRO-Za zábavou a poučením	1/7-PRO-Akce Simon 3/2-země a národnosti 3/1-PRO-Vítejte ve společnosti 1/1,1/8,1/10-PRO-Voda v literatuře 1/1-PRO-Za zábavou a poučením

ANGLICKÝ JAZYK – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vyslovuje a čte foneticky správně slova, slovní spojení a krátké věty související s probíranými tématy - prokazuje porozumění obsahové stránce jednoduchých autentických materiálů - autentické materiály uplatní tvořivě ve své práci - pochopí obsah a smysl přiměřeně obtížné, pomalu a zřetelně vyslovované konverzace mezi dvěma osobami - využije znalosti abecedy při práci s dvojjazyčným slovníkem - vyhledává odpovědi na otázky, vyvozuje jednoduché informace a další odpovědi - sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení - vyplní základní údaje o své osobě do formulářů - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu - tvoří krátké věty v souvislosti s konverzačními tématy - popíše oblečení své i jiných osob - vyjmenuje dny v týdnu	<u>Konverzační témata</u> - domov, rodina, škola - Londýn - státy a jejich hlavní města - počasí, roční období - příroda - hodiny, dny v týdnu, měsíce - oblečení - bydlení (adresa) - volný čas a zájmová činnost - povolání - u doktora (nemoci) - nakupování - tradice a zvyky, svátky - komunikace v každodenních situacích (pozdrav, poděkování, představování) - přítomný čas průběhový - věta jednoduchá - tvorba otázek a záporu - pořádek slov ve větě - příslovce času charakterizující	VL,HV/jak se žije v Evropě <u>ČJ</u>,SV,VV,INF/ PRO-Cesta za informacemi	1/7-PRO-Akce Simon 3/1,3/2,3/3-jak se žije v Evropě 6/1,6/3,6/6-PRO-Cesta za informacemi 1/1,1/5,1/8,1/9, 1/10-PRO-We live in the ZOO

- pojmenuje druhy sportovních her, vyjádří vlastní dovednost hru hrát - pojmenuje základní potraviny - vyjádří libost i nelibost	přítomný čas průběhový - rozkazovací způsob v záporu - seznámení s vazbou There is/ There are - přítomný čas prostý - příslovce času - způsobová slovesa must, can - nepravidelné množné číslo podstatných jmen PROJEKT – We live in the ZOO		

ANGLICKÝ JAZYK – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelné promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat - rozumí instrukcím učitele a reaguje na ně - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - rozumí konverzaci na odpovídající úrovni, jednoduše na ni reaguje nebo se jí účastní - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě do formuláře - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	Konverzační témata - pozdravy, setkání s kamarády - země - domov a rodina - škola, přátelé, sport - zvířata, příroda - moderní technologie a média - denní režim, čas - město, bydlení - oblečení - být, mít, umět - přítomný prostý, přítomný průběhový čas - seznámení s minulým časem (být) - existenciální vazba - množné číslo - přivlastňování ´s - přídavná jména - kolik	M,ČJ,P,PČ,F, VV,TV/PRO-Dobrodružství kriminalistiky Z,M,INF-PRO-Kamarádím s mapou	1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon 1/9,1/10,3/1,3/3-PRO-Dobrodružství kriminalistiky

ANGLICKÝ JAZYK – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - chápe instrukce učitele a reaguje na ně - rozumí a orientuje se v textech přiměřeného rozsahu a obtížnosti - získá informace z autentického textu s vizuální podporou - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a obtížnosti - vyhledá v textu známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - používá dvojjazyčný slovník, vyhledává informace nebo význam slov - tvoří a používá gramatické struktury, věty	Konverzační témata - pozdravy - měsíce, dny, datum - prázdniny, volný čas - doprava - jídlo, kultura, nákupy - povolání - příběh - počasí - Velká Británie, USA - reálie - opakování být, mít, umět - přítomný prostý a přítomný		1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon

v rozsahu učiva daného ročníku, a to ústně i písemně - orientuje se v tématických okruzích učiva na konverzační bázi - domluví se při interakci s okolím v rámci situací běžného života	průběhový čas - minulý průběhový čas - minulý prostý čas - budoucnost pomocí „to be going to" - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - řadové číslovky - příslovce četnosti - osobní zájmena předmětná - nějaký „some, any" - stupňování přídavných jmen - příslovce		

ANGLICKÝ JAZYK – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - chápe instrukce učitele a reaguje na ně - rozumí a orientuje se v textech přiměřeného rozsahu a obtížnosti - získá informace z autentického textu s vizuální podporou - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a obtížnosti - v textech vyhledá známé výrazy, fráze, odpovědi na otázky - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo výraz - ústně a písemně tvoří a používá gramatické struktury, věty v rozsahu učiva daného ročníku - orientuje se v tematických okruzích učiva ročníku na konverzační bázi - domluví se při interakci s okolím v rámci poznaných situací běžného života - reprodukuje stručně obsah přiměřeně obtížného textu - vyplní jednoduché formuláře	<u>Konverzační témata</u> - domov, osobní informace - životní události, rodina - školní předměty, technologie - doprava, město, budovy - kultura, venkov a město - nákupy a móda - pocity a nálady - stravovací návyky, sport a péče o zdraví - společnost a její problémy - předpovědi, budoucí události - anglicky mluvící země - opakování - minulý a přítomný čas průběhový a prostý - opakování - vyjádření budoucnosti pomocí „to be going to" - seznámení s předpřítomným časem - vyjádření budoucnosti pomocí „will" - způsobová slovesa „must, have to, can, should" - členy - vysoká čísla PROJEKT – Mediální pořad		1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon 1/5,4/1,4/2,6/1, 6/3,6/6,6/7-PRO-Mediální pořad

ANGLICKÝ JAZYK – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - rozumí přiměřeným mluveným projevům - s vizuální podporou rozumí autentickým textům - pohotově se vyjadřuje v hovoru s běžnou tématikou - má dostatek sebedůvěry k navázání konverzace, vyžádá si jednoduchou informaci	<u>Konverzační témata</u> - společná četba – beletrie, časopisy - anglicky mluvící země a jejich reálie - časy se mění - noviny - povolání, volba povolání		1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon 6/3,6/4,6/5,6/6 6/7-PRO-

- vyjádří stručně ústně i písemně svůj vlastní názor - používá vhodné fráze typické pro daná sdělení - v rámci probraného učiva sestaví gramaticky a formálně správně přiměřený text související s probíranými tematickými celky - u obtížnějších textů odvodí z kontextu význam nových slov - reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu - jednoduchým způsobem se domluví v každodenních situacích - čte foneticky správně a plynule přiměřené texty, které obsahují slovní zásobu používanou v každodenním životě - čte a rozumí textům v nenáročné (dětské) beletrii a časopisech určených ke studiu - zná nejdůležitější informace o významných anglicky mluvících zemích - vyplní jednoduché formuláře v anglickém jazyce	- procvičení a rozšíření slovní zásoby v tématech probíraných v předcházejících ročnících - předpřítomný čas prostý - existence předpřítomného času průběhového - minulý čas modálních sloves - budoucí čas modálních sloves - opisné modální konstrukce - trpný rod v minulém, přítomném, budoucím čase - 1.podmínková věta PROJEKT – The bear´s stories		The bear´s stories

NĚMECKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět Německý jazyk spadá do vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Jeho přítomnost v nabídce školy je důležitá vzhledem k německy hovořícím sousedům České republiky. Poskytuje jazykový základ pro účinnou komunikaci v rámci integrované Evropy, pomáhá odstraňovat jazykové bariéry, pomáhá žákům v rozhodování o dalším studiu a o budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Vzdělávání v Německém jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Německý jazyk je povinný předmět pro žáky 6.-8.ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. V 9.ročníku bude tento předmět předmětem volitelným. Výuka probíhá v multimediální učebně s audiovizuální technikou, v počítačové, jazykové i kmenové učebně.

Náročnost a rozsah učiva použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáků. Pracovní tempo, které umožňuje žákům bezpečně zvládnout výuku, je pro učitele závazné. Konkrétní vzdělávací obsah pro konkrétní ročník určuje vyučující ve svém teamatickém časovém plánu pro daný školní rok.

Ve výuce německého jazyka jde především o praktické dovednosti. Žáci se učí přirozeně a jednoduše reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Výklad prvků gramatického systému je omezen, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Při výuce se pracuje s autentickými materiály všeho druhu (tištěnými i audiovizuálními), do výuky je zařazeno integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC. V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování, individuální a skupinové činnosti se střídají.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení pozitivního vztahu k německému jazyku
- vnímání a postupnému osvojování cizího jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku komunikace
- respektování a chápání odlišností v životě a kultuře jiných národů
- získávání sebedůvěry v cizojazyčné komunikaci a v kultivovanému projevu

Kompetence k učení

- vedeme žáky k odpovědnosti za vzdělání
- na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení
- posilujeme pozitivní vztah k učení
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učíme práci s chybou

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky brát problém jako výzvu
- vytvářením praktických problémových situací učíme žáky problémy řešit
- vedeme žáky k týmové spolupráci
- oceňujeme samostatnost, tvořivost a originalitu
- vedeme žáky k využívání moderní techniky při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- podporujeme různé formy komunikace na mezinárodní úrovni
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky
- učíme žáky, že naslouchat druhým je základní kámen mezilidské komunikace
- učíme žáky využívat moderní prostředky a technologie k účinné komunikaci
- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky srozumitelně a logicky

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinovou výuku a projektové a kooperativní vyučování
- podporujeme vzájemnou spolupráci a inspiraci s cílem dosahování osobního maxima
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role

- vedeme žáky k vytváření příjemné pracovní atmosféry a k vytváření dobrých mezilidských vztahů
- učíme žáky kritickému a sebekritickému hodnocení
- učíme žáky nabídnout i přijmout pomoc

Kompetence občanské

- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k jiným lidem
- nekompromisně potlačujeme jakékoli projevy rasismu
- vedeme žáky k respektování vlastních tradic a k chápání života a tradic lidí cizích zemí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vedeme žáky k využití svých znalostí v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- na konkrétních příkladem demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizího jazyka

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Poslech s porozuměním

Žák

- *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně*
- *rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
  rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*
- *rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*
- *rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele*

Mluvení

Žák

- *se zapojí do jednoduchých rozhovorů*
- *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
  odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas*
- *sdělí své jméno a věk*

Čtení s porozuměním

Žák

- *rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům*
- *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům*
  rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*

Psaní

Žák

- *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři*
- *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
  stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*

Učivo

zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

slovní zásoba - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů; práce se slovníkem

tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí

příslušných jazykových oblastí
mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

NĚMECKÝ JAZYK – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vyjmenuje abecedu - hláskuje své jméno - pracuje se slovníkem - pozdraví, představí se, rozloučí se, představí jinou osobu, svou rodinu - vytvoří jednoduché věty o tom, kdo je, kde bydlí, co rád dělá - rozpozná a ukáže čísla, která slyší, počítá do dvaceti - pojmenuje dny v týdnu - rozumí jednoduchým pokynům - najde známá jména, slova a fráze v jednoduchých textech - reprodukuje přiměřeně obtížný text - tvoří množné číslo podstatných jmen, vyjádří vlastnictví	<u>Konverzační témata</u> - já a moje rodina - zájmy - Vánoce a jiné svátky – zvyky, tradice - škola - audioorální kurz - základní pravidla čtení a psaní - slovní zásoba - věta jednoduchá - slovosled věty oznamovací, tázací - podstatná jména s určitým a neurčitým členem v jednotném čísle - pravidelné časování sloves v jednotném a množném čísle - číslovky 1-20 - dny v týdnu - rozkazovací způsob ve 2.os.jednotného a množného čísla - zápor ve větě - přivlastňovací zájmena mein, dein - množné číslo podstatných jmen - 4.pád členu určitého a neurčitého		1/6-já a moje rodina 3/1-sváteční zvyky, tradice

NĚMECKÝ JAZYK – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - sdělí jednoduchými větami základní údaje o svém domově, rodině a lidech, které zná - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a obtížnosti - pojmenuje běžné potraviny, ovoce, zeleninu - pojmenuje některá domácí zvířata - dokáže říci, kolik je hodin, jaké je roční období - pojmenuje místnosti v bytě a základní nábytek (stůl, židle, skříň, křeslo…), pojmenuje některé předměty a vyjádří jejich polohu předložkami auf, unter, in - napíše a promluví o své rodině, škole, zájmech - užívá jednoduché obraty ke zdvořilému oslovení - pojmenuje některé památky Prahy - seznámí se s německy hovořícími zeměmi - užívá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník - používá množné číslo podstatných jmen - reprodukuje přiměřeně obtížný text - používá přítomný čas pravidelných sloves - časuje některá nepravidelná a modální slovesa a užívá je ve větách - seznámí se s minulým časem sloves haben, sein - vyjádří vlastnictví	<u>Konverzační témata</u> - roční období, čas, hodiny - rodina, škola - zájmy, sport - jídlo, ovoce, zelenina - zvířata - Vánoce a jiné svátky - zvyky, tradice - náš byt - nad mapou Evropy - významné pražské památky - slovní zásoba a tvoření slov - časování slovesa möchten + větný rámec - 3.pád podstatných jmen jednotného čísla - množné číslo podstatných jmen - zájmeno wer – 1., 3., 4.pád - časování nepravidelných sloves (geben, nehmen, essen, fahren, laufen, sprechen, sehen) - rozkazovací způsob - 1., 3., 4.pád podstatných jmen jednotného čísla se členem	Z/střední Evropa, Německo	1/6-rodina 3/1-Vánoce a jiné svátky 3/2, 3/3-nad mapou Evropy

- počítá do 100 - klade jednoduché otázky a odpovídá na ně - dodržuje pořádek slov ve větě	určitým a neurčitým a se zájmeny mein, dein, kein - 1., 3., 4.pád osobních zájmen ich, du - předložky se 3.pádem (bei, mit, zu) - předložky se 4.pádem (für, gegen, ohne) - předložky se 3.a 4.pádem (auf, in, unter) - wo + 3.pád - wohin + 4.pád - zápor nichts - tykání, vykání - časování + větný rámec modálních sloves (können, müssen, wissen) - minulý čas sloves haben, sein - číslovky do 100		

NĚMECKÝ JAZYK – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - popíše sebe, svou rodinu, své zájmy - rozliší základní informace o lidech, jejich rodině, bydlišti, práci a koníčcích - napíše jednoduchý dopis, pohlednici - užívá jednoduché obraty ke zdvořilému oslovení, pozvání, omluvě - vyjádří právě probíhající činnost - reprodukuje přiměřeně obtížný text - odhadne význam nových slov z kontextu - vysvětlí, co chce, zeptá se na cenu, pomáhá si gesty - s pomocí mapy nebo plánku se zeptá na cestu nebo poradí někomu jinému - vyjádří jednoduše, jak se cítí, co ho bolí - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a obtížnosti - používá přivlastňovací a osobní zájmena - dokáže použít minulý čas (perfektum) pravidelných sloves, popíšeš, co kdy dělal - používá dvojjazyčný slovník - vyhledá nové výrazy ve slovnících a na internetu - seznámí se s minulým časem nepravidelných sloves	<u>Konverzační témata</u> - lidské tělo, zdraví - počasí - nákupy – oblečení - cestování - Vánoce a jiné svátky - zvyky, tradice - rok a jeho měsíce - omluva, žádost - rodina, škola - volný čas, kultura - německy mluvící země - slovní zásoba a tvoření slov - 1., 3.a 4.pád všech osobních zájmen - přivlastňovací zájmena - zeměpisné údaje – woher?, wohin?, wo? - předložky se 3.pádem - předložky s 3.a 4.pádem - zdrobněliny - věty s neurčitým podmětem man - vazba gibt es + 4.pád - vazby nicht mehr, kein mehr - časování nepravidelných sloves (einladen, vergessen) - časování + větný rámec modálních sloves sollen, wollen, dürfen - slovesa s odlučitelnými předponami, jejich časování a větný rámec - perfektum pravidelných sloves, sloves pohybových a sloves s odlučitelnou předponou - perfektum nepravidelných sloves (základ)		3/1-zvyky a tradice

MATEMATIKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Matematika vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace je založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje získávat matematickou gramotnost. Prolíná celým základním vzděláním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Žáci získávají početní dovednosti v oboru racionálních a přirozených čísel, aby si poradili s praktickými úlohami denní potřeby, aby rozeznali příčiny a důsledky, odvodili nové skutečnosti, naučili se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávali nové informace, ověřovali pravdivost svých tvrzení. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučující předmět Matematika se vyučuje v 1.- 9.ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky dle učebního plánu. V 6.- 9.ročníku může být posílena jednou hodinou týdně v rámci volitelného předmětu Cvičení z matematiky. Výuka probíhá zejména v kmenových učebnách a v počítačové učebně.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je na I.i II.stupni rozdělen do čtyř tématických okruhů. Jsou to: Čísla a početní operace (II.stupeň – Číslo a proměnná), Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

V tématickém okruhu Čísla a početní operace (Číslo a proměnná) si žáci osvojují matematické operace, algoritmické a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí v reálných situacích.

V tématickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst, pokles i nulová hodnota. Žáci se učí pracovat s tabulkami, diagramy, grafy. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tématickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary, v hledání podobností a odlišností vycházejí z běžného života. Uvědomují si vzájemnou polohu objektů v rovině a v prostoru, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, vypočítat obvod, obsah, povrch, objem. Postupně zdokonalují svůj grafický projev. Řeší polohové a metrické úlohy, které vycházejí z běžných životních situací.

V tématickém okruhu Nestandardní aplikační úlohy a problémy je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy jsou součástí všech tématických okruhů. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování.

Žáci jsou vedeni k účasti v matematických soutěžích, jako je Matematická olympiáda, Pythagoriáda a Matematický klokan.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- rozvíjení paměti prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním algoritmů
- rozvíjení kombinatorického, logického, abstraktního a exaktního myšlení
- porozumění složitosti reálného světa
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu a vyhodnocování správnosti výsledku, zjišťování, že ke správnému řešení lze dojít různými způsoby
- přesnému a stručnému vyjadřování
- zdokonalování grafického projevu
- využití získaných řešení problémových úloh v praxi

- rozvíjení spolupráce
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti, k sebekontrole, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k dovednosti vyslovovat hypotézy a k jejich ověřování nebo vyvracení

Kompetence k učení

- vedeme žáky k odpovědnosti za vzdělávání a připravujeme je k celoživotnímu učení
- vedeme žáky (i rodiče) k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení
- rozlišujeme základní a rozšiřující učivo
- učíme žáky využívat matematických poznatků v praktických činnostech
- učíme práci s chybou
- rozvíjíme paměť žáků
- rozvíjíme abstraktní a logické myšlení žáků osvojováním základních matematických pojmů a vztahů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vnímat problém jako výzvu
- podporujeme netradiční a originální řešení problémů
- učíme žáky nevzdávat se
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- využíváme moderní techniky při řešení problémů
- učíme žáky provádět rozbor problému, plán řešení, odhad výsledku, volbu správného potupu a vyhodnocování správného postupu a výsledku

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na kultivovanost komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby vyslovovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k tomu, aby používali vhodnou matematickou symboliku a přesnou terminologii
- učíme žáky vnímat složitosti reálného světa
- učíme žáky hovořit a naslouchat

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat v týmech a využívat vzájemných odlišností
- podporujeme skupinové a kooperativní vyučování
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- učíme žáky hodnocení a sebehodnocení

Kompetence občanské

- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k jiným lidem

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme tvořivé a podnětné pracovní prostředí
- motivujeme žáky k volbě vhodného budoucího povolání

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

Číslo a početní operace

1.období – očekávané výstupy

Žák

- *používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků*
- *čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti*
- *užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose*
- *provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly*

řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20*
- *čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100*
- *zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat*
- *sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*
- *řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20*

2.období – očekávané výstupy
Žák
- *využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení*
- *provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel*
- *zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel*
- *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel*
- *modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku*
- *porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel*
- *přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty*
  porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000*
- *sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla*
- *zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100*
- *zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách*
- *tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100*
- *zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor*

Učivo
přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
násobilka
vlastnosti početních operací s čísly
písemné algoritmy početních operací

Závislosti, vztahy a práce s daty

1.období – očekávané výstupy
Žák
- *orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času*
- *popisuje jednoduché závislosti z praktického života*
  doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek*
- *doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*

2.období – očekávané výstupy
Žák
- *vyhledává, sbírá a třídí data*
  čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu*
- *orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*

Učivo
závislosti a jejich vlastnosti
diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

Geometrie v rovině a v prostoru

1.období – očekávané výstupy
Žák
- *rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci*
- *porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky*
  rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit*
- *rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují*
- *používá pravítko*

2.období – očekávané výstupy
Žák
- *narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce*
- *sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*
- *sestrojí rovnoběžky a kolmice*

- *určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu*
  rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary*
- *měří a porovnává délku úsečky*
- *vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*
- *sestrojí rovnoběžky a kolmice*
- *určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa*

Učivo
základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
obvod a obsah obrazce
vzájemná poloha dvou přímek v rovině
osově souměrné útvary

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

2.období – očekávané výstupy
Žák
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech*

Učivo
slovní úlohy
číselné a obrázkové řady
magické čtverce
prostorová představivost

II.stupeň
Číslo a proměnná

3.období – očekávané výstupy
Žák
- *provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu*
- *zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor*
- *modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel*
- *užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)*
- *řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů*
- *řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*
- *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním*
- *formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav*
  analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem*
- *pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)*
- *čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace*
- *provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla*
- *píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000*
- *používá měřítko mapy a plánu*
- *řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose*

Učivo
dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa
desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
poměr – měřítko, úměra, trojčlenka
procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina

výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

Závislosti, vztahy a práce s daty

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data*
- *porovnává soubory dat*
- *určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti*
- *vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem*
  matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *vyhledává a třídí data*
- *porovnává data*
- *vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi*

Učivo

závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

Geometrie v rovině a v prostoru

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku*
- *charakterizuje a třídí základní rovinné útvary*
- *určuje velikost úhlu měřením a výpočtem*
- *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- *využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh*
- *načrtne a sestrojí rovinné útvary*
- *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků*
- *načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar*
- *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*
- *načrtne a sestrojí sítě základních těles*
- *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*
  analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce*
- *vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu*
- *provádí jednoduché konstrukce*
- *rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary*
- *sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti*
- *vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce*
- *sestrojí sítě základních těles*
- *načrtne základní tělesa*
- *zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům*

Učivo

rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)
metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta
prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol
konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací*
  řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tématických a vzdělávacích oblastí
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *samostatně řeší praktické úlohy*
- *hledá různá řešení předložených situací*
- *aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh*

Učivo

číselné a logické řady
číselné a obrázkové analogie
logické a netradiční geometrické úlohy

MATEMATIKA – 1.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
- čte, porovnává a zapisuje čísla v oboru do 20 - dokáže se orientovat na číselné ose - vytváří daný počet prvků - zvládne práci s počítadlem - umí pojmenovat čísla při matematických operacích	ARITMETIKA Číselný obor 0-20 - počítání předmětů s daným počtem prvků do 20 - porovnávání a rozklad čísel v oboru do 20 - rovnost a nerovnost čísel - pořadí čísel a číselné ose	ČJ/psaní číslic ČJ,VPV,PRV,HV/ PRO-Kdopak to tu s námi je?	1/1-PRO-Kdopak to tu s námi je?
- provádí početní operace v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - orientuje se v rovnosti a nerovnosti čísel - tvoří příklady se záměnou sčítanců - rozpozná a vypočítá druh vhodnou početní operaci ve slovní úloze - dokáže vytvořit slovní úlohu	Paměťové a písemné sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - názvy čísel při matematických operacích - záměna sčítanců - dopočítávání - písemné sčítání – pod sebou - slovní úlohy - doplňování tabulek slovní úlohy s využitím osvojených početních operací	ČJ,PRV,HV,TV, VPV/PRO-Jak se peče krokodýl	1/1,1/8,1/9-PRO-Jak se peče krokodýl
- zvládne početní operace v oboru do 20 s přechodem přes desítku	Paměťové a písemné sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem přes desítku - rozklady čísel - porovnávání - dopočítávání - slovní úlohy		
- doplní tabulky a jednoduché posloupnosti čísel - seznámí se se základy běžných jednotek, uvede příklady z praktického života	Závislosti, vztahy a práce s daty - základy měrných, váhových a objemových jednotek - jednoduché závislosti z praktického života - tabulky, posloupnosti čísel		
- zvládne základy rýsování podle pravítka - rozpozná a narýsuje různé druhy čar - dokáže spojit body - popíše a narýsuje trojúhelník a čtyřúhelník	GEOMETRIE - rýsování, druhy čar - základy rovinných útvarů a jednoduchých těles		

MATEMATIKA – 2.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	ARITMETKA Číselný obor 0-100		
- čte a zapisuje čísla v oboru 0-100 - zvládá orientaci na číselné ose - vytvoří konkrétní soubory s daným počtem prvků do 100 - porovnává čísla v oboru do 100, používá symboly <=> - zaokrouhluje čísla na desítky	- posloupnost přirozených čísel - čtení a zápis čísel - číselná osa - počítání po jednotkách, po desítkách - porovnávání čísel - zaokrouhlování čísel na desítky		
	Sčítání a odčítání v oboru do 100		
- sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 bez a s přechodem přes desítku - užívá sčítání a odčítání při řešení slovních úloh - vytváří adekvátní slovní úlohy - chápe význam závorky, vypočítá příklad se závorkami - využívá při násobení součtu několika sčítanců - řeší slovní úlohy s využitím vztahů o x více, o x méně v oboru do 100 - chápe princip násobení - užívá násobilku 2, 3, 4, 5, zdokonaluje automatizaci - dělí v oboru násobilek 2, 3, 4, 5, zdokonaluje automatizaci - řeší slovní úlohy na násobení a dělení	- sčítání a odčítání bez přechodu desítky - sčítání a odčítání s přechodem desítky - řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání - sčítání a odčítání násobků 10 - příklady se závorkami - násobilka 2, 3, 4, 5 - dělení v oboru těchto násobilek - násobení jako opakované sčítání - automatizace násobilek - slovní úlohy na násobení a dělení - pojmy o x více, o x méně	VPV,HV,TV, ČJ/PRO-Školička klauna Pepíčka	1/2,1/4,1/6, 1/10-PRO-Školička klauna Pepíčka
	Závislosti, vztahy a práce s daty		
- doplňuje a přečte jednoduché tabulky - orientuje se v základních jednotkách délky - rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda - čte časové údaje na různých typech hodin, sleduje a porovnává délky různých každodenních činností	- základy měrných, váhových a objemových jednotek - jednoduché závislosti z praktického života - tabulky, posloupnosti čísel - základní orientace v čase		
	GEOMETRIE		
- rozezná základní rovinné a prostorové geometrické útvary - označí body, krajní body úsečky - změří úsečku na cm, dm, mm - narýsuje trojúhelník, čtyřúhelník - vymodeluje krychli, kouli, kvádr, válec	- hry s rovinnými a prostorovými útvary - rýsování úseček - označení krajních bodů úseček, označení bodů - měření úseček (cm, dm, mm) - modelování těles - rozvoj prostorové představivosti (stavebnice)		

MATEMATIKA – 3.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	ARITMETKA Číselný obor 0-1000	ČJ/psaní číslic	
- čte a zapisuje čísla v oboru 0-1000 - zvládá orientaci na číselné ose - porovnává a rozkládá čísla v desítkové soustavě - zaokrouhluje na desítky, stovky	- posloupnost přirozených čísel - počítání po stovkách, desítkách jednotkách - čtení čísel a zápis čísel		

	- číselná osa - porovnávání čísel - rozklad čísel v desítkové soustavě - zaokrouhlování na desítky, stovky - slovní úlohy na porovnávání čísel	PRV,ČJ,VPV, HV,AJ/PRO-Broukování	1/8-PRO-Broukování
- sčítá a odčítá v oboru do 1000 zpaměti i písemně - užívá správné algoritmy při písemném sčítání a odčítání - osvojené poznatky užívá při řešení praktických a slovních úloh - tvoří slovní úlohy - odhaduje a kontroluje výsledky - zvládá malou násobilku, zdokonaluje automatizaci - dělí v oboru malé násobilky, zdokonaluje automatizaci - řeší slovní úlohy na násobení a dělení - řeší slovní úlohy s využitím vztahu x krát více, x krát méně - rozliší pojmy o x více, x krát více; o x méně, x krát méně - užívá jednoduché rovnice, používá závorky - odliší sudé a liché číslo - násobí dvojciferné číslo mimo obor násobilky - zvládá dělení se zbytkem, určí neúplný podíl a zbytek, provede kontrolu násobením	Sčítání a odčítání v oboru do 1000 - součet a rozdíl čísel - jednoduché rovnice - algoritmy písemného sčítání a odčítání - odhady výsledků - kontrola záměnou sčítanců – sčítání - kontrola sčítáním – odčítání - slovní úlohy na písemné sčítání a odčítání - násobilka 6, 7, 8, 9, 10 - dělení v oboru těchto násobilek - automatizace násobilek - násobení a dělení dvojciferných čísel číslem jednociferným - dělení se zbytkem - pojmy - součet, rozdíl, součin, podíl, zbytek - násobení dvojciferného čísla mimo obor násobilek - užití závorek - slovní úlohy na násobení a dělení - slovní úlohy se dvěma početními výkony - sudá a lichá čísla	ČJ,AJ,VPV, HV/PRO-Tralaláček a jeho sestry PRV,ČJ,VPV, TV,HV/PRO-Deník mravence	1/1-PRO-Tralaláček a jeho sestry 1/1-PRO-Deník mravence
- doplňuje a přečte jednoduché tabulky - orientuje se v základních jednotkách délky, hmotnosti a času - převádí km na m, m na mm, cm, dm, dm na cm, mm, cm na mm	Závislosti, vztahy a práce s daty - základy měrných, váhových a objemových jednotek - jednoduché závislosti z praktického života - tabulky, posloupnosti čísel - převody jednotek délky	PRV/převody jednotek	
- pozná základní geometrické obrazce a tělesa - rýsuje a odlišuje úsečku, přímku a polopřímku - označí krajní body úsečky, přímku, polopřímku, průsečík, body - sestrojí úsečku dané délky (na mm) - změří úsečku dané délky s přesností na mm - odhaduje vzdálenost - vypočítá obvod jednoduchého obrazce součtem jeho stran - modeluje tělesa, určí základní znaky	GEOMETRIE - přímka, polopřímka, - vzájemná poloha přímek v rovině - označování přímek a polopřímek - rýsování přímek, polopřímek, označení průsečíku - úsečka, strana obrazce – měření délky úsečky (strany), odhady - rýsování dané úsečky - výpočet obvodu obrazce sečtením délek stran - kresba trojúhelníků, čtverců, obdélníků ve čtvercové síti - modelování těles		

MATEMATIKA – 4.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - orientuje se na číselné ose do 1000 000 - umí číst a zapsat čísla do 1 000 000 (řády	ARITMETIKA Přirozená čísla do 1000 000 - čtení a zápis čísel - porovnávání čísel		

jednotek, tisíců…) - rozkládá čísla v desítkové soustavě - zaokrouhluje čísla	- zápis čísel v desítkové soustavě, číselná osa - zaokrouhlování		
	<u>Početní operace s přirozenými čísly</u>		
- pamětně sčítá a odčítá, násobí, dělí, používá rozklad čísel - zná dokonale násobilku - písemně sčítá a odčítá - užívá správný algoritmus při písemném násobení a dělení - využívá asociativnost a komutativnost sčítání a násobení - používá kalkulátor při kontrole výsledků - orientuje se v pořadí početních výkonů u složitějších rovnic, používá závorky - řeší složené slovní úlohy - provádí zkrácený zápis s neznámou	- pamětné sčítání a odčítání, násobení, dělení - písemné sčítání a odčítání - odhady a kontrola výsledků - písemné násobení jednociferným a víceciferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem - komutativnost a asociativnost - pořadí početních výkonů, užívání závorek - početní operace na kalkulátoru - slovní úlohy se dvěma početními výkony - vztahy o x více, x krát více - rovnice	<u>ČJ</u>,SV,VV,AJ, PV/PRO-za zábavou a poučením <u>ČJ</u>,VV,PV,HV, AJ,PŘ/PRO-Voda v literatuře <u>ČJ</u>,VV/PRO-Lovci pokladů <u>VL</u>,ČJ,VV/PRO-Bylo nebylo	1/10-PRO-Voda v literatuře 1/8,1/9,1/10-PRO-Lovci pokladů
	<u>Převody jednotek</u>		
- zná vybrané jednotky délky, hmotnosti, objemu, času a jejich vztahy - převádí vybrané jednotky podle osvojovaného algoritmu	- jednotky délky (m, dm, cm, mm, km) - jednotky hmotnost (kg, g, t) - jednotky objemu (l, hl) - jednotky času (h, min, s)	PŘ/látky a jejich vlastnosti	
	<u>Zlomky</u>	ČJ,VL/PRO-Cestovní kancelář	1/8,1/9,6/7-PRO-Cestovní kancelář
- určí část celku - používá zápis ve formě zlomku - porovnává, sčítá a odčítá zlomky se společným jmenovatelem - vypočítá zlomek z celku	- zlomek jako část celku - zápis zlomku - porovnávání zlomků - sčítání a odčítání zlomků se společným jmenovatelem - výpočet zlomku z čísla		
	<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>		
- odliší přímou a nepřímou úměrnost - orientuje se v jednoduchých grafech a diagramech - sestaví jednoduchý graf, tabulku přímé úměrnosti - určí vzájemnou polohu přímek v rovině	- přímá úměrnost - diagramy, grafy, tabulky		
	<u>GEOMETRIE</u> <u>Geometrické útvary v rovině</u>		
- sestrojí rovnoběžky, kolmice (i procházející daným bodem) - pracuje správně s kružítkem - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem - odliší souměrné a nesouměrné útvary, vyznačí osu souměrnosti překládáním - zkonstruuje trojúhelník, jsou-li dány délky tří stran - rozezná druhy trojúhelníků podle jejich znaků - zná a užívá princip trojúhelníkové nerovnosti - zkonstruuje čtverec, obdélník - užívá náčrt - seznámí se s pravým úhlem - provádí grafické součty a rozdíly úseček	- vzájemná poloha dvou přímek v rovině - různoběžky, rovnoběžky, kolmice - průsečík - kružnice, kruh – střed, poloměr, průměr - souměrné útvary, osa souměrnosti - trojúhelník – obecný, rovnostranný, rovnoramenný - konstrukce trojúhelníka (SSS) - trojúhelníková nerovnost - konstrukce čtverce, obdélníka (pomocí kolmic a rovnoběžek) - grafický součet a rozdíl úseček - pravý úhel		
	<u>Obvod</u>		
- vypočítá obvod trojúhelníka, čtverce, obdélníka, používá vzorce pro výpočet	- obvod trojúhelníka - odvod čtverce - obvod obdélníka		

- odliší běžná tělesa podle obecných znaků - řeší nestandardní aplikační úlohy - má zájem o matematické hříčky	Geometrické útvary v prostoru - krychle, kvádr, válec, koule – obecné znaky Nestandardní aplikační úlohy a problémy - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce prostorová představivost PROJEKT - Cestovní kancelář		

MATEMATIKA – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - přečte a zapíše čísla přes 1000 000 - porovná a zaokrouhluje čísla pře 1000 000 - sčítá, odčítá, násobí, dělí zpaměti i písemně - užívá osvojených vlastností matematických operací a správných algoritmů - násobí a dělí 10, 100, 1000… - zvládá dělení dvojciferným dělitelem (krátkým způsobem) - provádí odhady a kontroluje výsledky - přepíše a přečte čísla zapsaná římskými číslicemi - vypočítá aritmetický průměr	ARITMETKA Početní operace s přirozenými čísly - písemné a pamětné operace s přirozenými čísly - komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - čísla větší než milion – matematické operace - zaokrouhlování - slovní úlohy se dvěma početními výkony - písemné dělení dvojciferným dělitelem - odhad a kontrola výsledků - římské číslice - aritmetický průměr	ČJ,VL,SV,HV, VV,PV,INF/ PRO-Památky našeho městečka	1/1,1/5,2/1-PRO-Památky našeho městečka
- rozumí pojmu záporné číslo a užívá znak „-„ - vyznačí záporné číslo na číselné ose	Záporné číslo - záporné číslo - znak „-„ - teploměr		
- zná vybrané jednotky délky, hmotnosti, objemu, času a jejich vztahy - převádí vybrané jednotky podle osvojeného algoritmu	Převody jednotek - jednotky délky (m, dm, cm, mm, km) - jednotky hmotnosti (kg, dag, g, t, q) - jednotky objemu (l, hl, ml) - jednotky času (h, min, s)	TV/měření výkonů	
- zapíše část celku zlomkem - znázorní nepravý zlomek a vyjádří ho smíšeným číslem - vypočítá zlomek z celku - sčítá a odčítá zlomky se společným jmenovatelem	Zlomky - pojem – část celku - zlomek pravý, nepravý, smíšené číslo - desetinný zlomek - výpočet zlomku z čísla - sčítání a odčítání zlomků se společným jmenovatelem		
- vyjádří desetinný zlomek desetinným číslem - zapíše a porovná desetinná čísla s řády desetin a setin - vyznačí desetinné číslo na číselné ose - sčítá a odčítá desetinná čísla zpaměti a písemně	Desetinná čísla - desetinná čárka, desetiny, setiny - sčítání a odčítání		
- vyhledá údaje v jízdním řádu - sbírá a třídí data - čte a sestaví jednoduché tabulky a diagramy	Závislosti, vztahy a práce s daty - jízdní řád - tabulky a diagramy - závisle a nezávisle proměnná		

- sestaví tabulku a graf přímé úměrnosti			
	GEOMETRIE Geometrické útvary v rovině		
- sestrojí trojúhelník, čtverec a obdélník, zná-li délky stran - užívá náčrt - seznámí se s pojmem úhel - chápe pojem pravý úhel - sestrojí pravoúhlý trojúhelník - sestrojí osu úsečky - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem, užívá pojem oblouk kružnice	- úhel - konstrukce trojúhelníka, čtverce a obdélníka, kružnice, kruhu - úhlopříčky - osa úsečky		
	Obvod a obsah		
- vypočítá obsah čtverce a obdélníka, užívá vzorce pro výpočet - vypočítá obvod a obsah složitějšího obrazce (děleného na obdélníky a čtverce) - zná jednotky obsahu a převádí je - řeší úlohy z praxe - odlišuje obsah a povrch	- obvod složitějších obrazců - obsah čtverce - obsah obdélníka - jednotky obsahu (m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha) a jejich převody - povrch		
	Geometrické útvary v prostoru		
- určí základní tělesa - vypočítá povrch krychle a kvádru, užívá vyvozené vzorce pro výpočet - řeší úlohy z praxe	- krychle, kvádr, hranol, koule, válec, jehlan, kužel – obecné znaky - povrch krychle a kvádru	PV/práce se stavebnicí	
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
- řeší nestandartní aplikační úlohy - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů - řeší úkoly na prostorovou představivost - vyřeší a sestaví obrázek pomocí souřadnic bodů	- souřadnice bodů - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost		

MATEMATIKA – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	ARITMETIKA Desetinná čísla		
- čte a zapisuje desetinná čísla - zobrazí desetinné číslo na číselné ose - porovnává desetinná čísla - provádí početní operace s desetinnými čísly - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - převádí jednotky	- čtení a zápis desetinných čísel v desítkové soustavě - zobrazení desetinných čísel na číselné ose - porovnávání desetinných čísel - zaokrouhlování na desetiny, setiny atd - početní operace s desetinnými čísly - převody jednotek - řešení praktických úloh, slovní úlohy	Z,AJ,INF/ PRO-Kamarádím s mapou PC/finanční hodnocení surovin	1/1,1/10-PRO-Kamarádím s mapou 1/1-slovní úlohy
	Dělitelnost přirozených čísel	F/početní úlohy	
- zná pojem násobek, dělitel - používá znaky dělitelnosti - rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené - rozloží číslo na součin prvočísel - určuje a užívá násobky a dělitele včetně	- násobek a dělitel - znaky dělitelnosti - prvočíslo a číslo složené - společný dělitel, společný násobek		

nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel			
	GEOMETRIE Geometrické útvary v rovině a v prostoru		
- užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka a úsečka - rýsuje lineární útvary, osu úsečky - převádí jednotky délky, hmotnosti, času - vypočítá obvod čtverce, obdélníka, trojúhelníka - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - charakterizuje a třídí základní rovinné a prostorové útvary	- rovina, bod, úsečka, osa úsečky, přímka, polopřímka, rovnoběžky, kolmice, kružnice, kruh - převody jednotek - jednoduché konstrukce (trojúhelník, obdélník, čtverec…) - obvody čtverce, obdélníka, trojúhelníka - tělesa (krychle, kvádr, válec, koule…), rozeznávání, sítě	PČ/technické výkresy ČJ,P,PČ,AJ,F, VV,TV/PRO-Dobrodružství kriminalistiky	1/1,1/5,1/8,1/9, 1/10,1/11-PRO-Dobrodružství kriminalistiky
	Úhel a jeho velikost		
- rozumí pojmu úhel - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - přenese úhel a sestrojí jeho osu - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních a minutách) - pozná dvojice vedlejších a vrcholových úhlů, využívá jejich vlastnosti	- pojem, rýsování a přenášení úhlu - jednotky velikosti úhlu, měření velikosti úhlu - úhly: ostrý, tupý, pravý, přímý, konvexní, nekonvexní - sčítání, odčítání, násobení, dělení úhlů-početně i graficky - osa úsečky a úhlu - vrcholové a vedlejší úhly	Z/určování zeměpisné polohy	1/8-matematická symbolika
	Osová souměrnost		
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti - pozná útvary osově souměrné a útvary shodné	- shodnost geometrických útvarů - osově souměrné obrazce - osová souměrnost a její vlastnosti	VV/zrcadlení, osově souměrné obrazce	
	Trojúhelník		
- určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastnosti - pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly…) - sestrojí těžnice a výšky trojúhelníka - sestrojí trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou	- základní pojmy - součet vnitřních úhlů trojúhelníka, rozlišení trojúhelníků podle velikosti úhlů - konstrukce ze tří stran (trojúhelníková nerovnost) - vnitřní a vnější úhly - výšky a těžnice - kružnice opsaná a vepsaná		1/8-matematická symbolika
	Obsah čtverce a obdélníka, povrch a objem krychle a kvádru		
- zná jednotky obsahu a převádí je - vypočítá obsah čtverce, obdélníka i složitějších obrazců - charakterizuje osvojovaná tělesa - načrtne a narýsuje síť, těleso vymodeluje - načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání - vypočítá povrch krychle, kvádru - užívá jednotky objemu a převádí je - odhadne a vypočítá objem krychle, kvádru	- jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníka - obsah složitějších obrazců (s využitím znalosti obsahu čtverce a obdélníka) - kvádr, krychle - zobrazení kvádru a krychle ve volném rovnoběžném promítání - sítě těles - povrch a objem krychle, kvádru - jednotky objemu - slovní úlohy		1/8-matematické modelování a symbolika
		F/úlohy z praxe	1/1-slovní úlohy
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů - nalézá různé způsoby řešení - řeší úlohy na prostorovou představivost	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční úlohy	Pythagoriáda Matematická	1/10-matematické

- aplikuje a kombinuje získané poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí	PROJEKT – Dobrodružství kriminalistiky	olympiáda Klokan	soutěže

MATEMATIKA – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	ARITMETIKA Zlomky		
- modeluje a zapisuje zlomkem část celku - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - porovnává zlomky - provádí početní operace se zlomky - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozené číslo, zlomek, desetinné číslo) - analyzuje, modeluje a řeší jednoduché problémové situace	- čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek, porovnávání zlomků - smíšené číslo - rozšiřování a krácení zlomků - početní operace se zlomky - složený zlomek	F/rychlost dopravních prostředků	
	Poměr, přímá a nepřímá úměrnost	F/otáčivé účinky síly	
- vyjádří poměr mezi danými hodnotami - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - dělí celek na části v daném poměru - pracuje s měřítky map a plánů - řeší modelováním a výpočtem situaci vyjádřenou poměrem - užívá s porozuměním pojem úměra - využívá trojčlenku při řešení slovních úloh - určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí - znázorní graf v pravoúhlé soustavě souřadnic	- pojem poměr - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - postupný poměr - měřítko plánu a mapy - přímá a nepřímá úměrnost, grafy - trojčlenka - slovní úlohy	Z/měřítko plánů a map PČ/využití poměru v domácnosti	1/1-slovní úlohy
	Celá a racionální čísla		
- rozlišuje kladná a záporná čísla - zobrazí kladná a záporná čísla na číselné ose - chápe pojem opačné číslo - určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam - provádí početní operace s celými čísly - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel	- zavedení pojmu - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose - opačné číslo - absolutní hodnota čísla - základní početní operace	F/praktické úlohy	1/8-matematická symbolika 1/1-slovní úlohy
	Procenta	F/praktické úlohy (ceny, slevy, alkohol, stav ovzduší)	6/1-reklama všude kolem
- chápe pojem 1% - užívá základní pojmy procent.počtu - vyjádří část celku pomocí procent - řeší slovní úlohy - chápe pojem promile - řeší aplikační úlohy na procenta (i když je procentová část větší než celek)	- základní pojmy (základ, procentová část, počet procent) - výpočet procentové části, počtu procent - užití trojčlenky, růst a pokles hodnoty - promile, úrok - slovní úlohy	P,INF/ PRO-Příroda kolem nás	1/1-slovní úlohy 1/10-PRO-Příroda kolem nás
	GEOMETRIE Přímky proťaté příčkou		
- používá získané znalosti o souhlasných a střídavých úhlech při řešení jednoduchých geometrických úloh	- příčka - úhly souhlasné a střídavé		
	Shodnost, středová souměrnost		
- pozná shodné útvary - užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a	- shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků (věty		1/8-matematické modelování

konstrukčních úlohách - sestrojí trojúhelník z daných prvků - dbá na kvalitu a přesnost rýsování - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - určí středově souměrný útvar - rozumí pojmu mnohoúhelník - sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník	o shodnosti) - konstrukce trojúhelníků podle vět sss, usu, sus - obraz obrazce ve středové souměrnosti - pojem mnohoúhelníky-pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník (konstrukce, obvod)		a symbolika
- chápe pojem rovnoběžník, charakterizuje ho - rozlišuje různé typy rovnoběžníků - sestrojí rovnoběžník - rozpozná a pojmenuje lichoběžník - sestrojí lichoběžník	<u>Čtyřúhelníky</u> - zavedení pojmu - základní vlastnosti - rozdělení (rovnoběžník, obdélník, kosodélník, čtverec, kosočtverec, lichoběžník) - konstrukce čtyřúhelníků	PČ/technické výkresy	
- odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníka, lichoběžníka, trojúhelníka	<u>Obvod a obsah rovinného obrazce</u> - obvod a obsah čtyřúhelníků - obvod a obsah lichoběžníka - obvod a obsah trojúhelníka		
- rozezná a pojmenuje hranol - načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině - načrtne a narýsuje síť hranolu - odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu	<u>Povrch a objem hranolu</u> - pojem kolmý hranol - základní vlastnosti, síť - povrch a objem kolmého hranolu		
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů - nalézá různé způsoby řešení - řeší úlohy na prostorovou představivost - aplikuje a kombinuje získané poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí	<u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční úlohy	Pythagoriáda Matematická olympiáda Klokan	1/10-matematické soutěže

MATEMATIKA – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - určí druhou mocninu a odmocninu, výpočtem, pomocí tabulek - využívá účelně kalkulátor - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech - chápe pojem reálné číslo	<u>ALGEBRA</u> <u>Druhá mocnina a odmocnina</u> - zavedení pojmu - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálné číslo		1/8-matematická symbolika
- rozumí pojmu výraz - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu číselného výrazu - zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text - dosadí do výrazu s proměnnou - provádí početní operace s výrazy	<u>Výrazy</u> - číselné výrazy - proměnná - výrazy s proměnnou - úpravy výrazů	F,MFP/práce a výkon, měření tepla <u>F</u>,TVS/PRO-Můj vlastní výkon	1/1-PRO-Můj vlastní výkon
- provádí početní operace s mocninami	<u>Mocniny s přirozeným mocnitelem</u> - čtení a zápis mocnin	<u>F</u>,INF,TVS/ PRO-Minigolf	1/1,1/2,1/5,1/6, 1/8,1/9-PRO-Minigolf

s přirozeným mocnitelem - zapíše číslo ve tvaru a . 10^n pro 1<a<10, n je celé číslo	s přirozeným mocnitelem - mocniny záporného čísla, nuly a kladného čísla - známé početní výkony s mocninami - mocnina součinu, zlomku a mocniny - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě	F/jednotky v praxi	
- rozumí pojmu mnohočlen - provádí početní operace s mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<u>Mnohočleny</u> - základní pojmy - sčítání a odčítání mnohočlenů - násobení jednočlenů, mnohočlenu jednočlenem, mnohočlenu mnohočlenem - druhá mocnina dvojčlenu - rozdíl druhých mocnin-vzorce		
- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení	<u>Lineární rovnice</u> - rovnost a její vlastnosti - řešení lineárních rovnic s jednou neznámou - ekvivalentní úpravy - výpočet neznámé veličiny ze vzorce	F/Ohmův zákon, výpočet neznámé veličiny ze vzorce	
- matematizuje jednoduché reálné situace - vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností - řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou…) - zdůvodní zvolený postup řešení - ověří výsledek řešení - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	<u>Slovní úlohy</u> - slovní úlohy s využitím rovnic	F/Ohmův zákon, řešení fyzikálních úloh BCHP/výpočty	1/1-slovní úlohy
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek - vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách - vypočítá aritmetický průměr	<u>Shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů</u> - základní statistické pojmy (statistický soubor, prvek, šetření, znak, četnost znaku…) - základní charakteristiky statistických souborů - aritmetický průměr - diagramy	ČZ,Z/statistiky MFP/měření teploty <u>MFP</u>,TVS,INF/ PRO-Kufrování s medvědem	6/1-reklama všude kolem 1/1,1/5-PRO-Kufrování s medvědem
- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - vypočítá obvod a obsah kruhu - řeší slovní úlohy s tématikou kruhové výseče	<u>GEOMETRIE</u> <u>Kruh, kružnice</u> - základní pojmy (kruh, kružnice, průměr…) - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice, obsah kruhu - kruhová výseč	PČ/technické výkresy	
- rozliší odvěsny a přepony - rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty - užívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníka - využívá poznatky ve slovních úlohách - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	<u>Pythagorova věta</u> - Pythagorova věta a její důkaz - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty v praxi-slovní úlohy		1/1slovní úlohy

- charakterizuje válec - vypočítá povrch a objem válce	Válec - základní pojmy-podstava, výška, plášť - povrch a objem válce		
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice…) v konstrukčních úlohách - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu - využívá potřebnou matematickou symboliku	Konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - jednoduché konstrukce, postup řešení, zápis - konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků		1/8-matematické modelování a symbolika
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů - nalézá různé způsoby řešení - řeší úlohy na prostorovou představivost - aplikuje a kombinuje získané poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí	Nestandardní aplikační úlohy a problémy - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční úlohy	Matematická olympiáda Klokan	1/10-matematické soutěže

MATEMATIKA – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - provádí početní operace s mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - provádí početní operace s lomenými výrazy	ALGEBRA Mnohočleny - dělení mnohočlenu jednočlenem - rozklad mnohočlenů na součin Lomené výrazy - pojem lomený výraz - krácení a rozšiřování lomených výrazů - početní operace s lomenými výrazy		
- chápe pojem funkce - zakreslí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic - sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce - vyjádří funkční stav tabulkou, rovnicí, grafem - užívá funkční vztahy při řešení úloh - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Funkce - pojem funkce - pravoúhlá soustava souřadnic - funkce a její vlastnosti - lineární funkce (přímá úměrnost)	F,Z/grafy, jízdní řády CH,F,Z/energie, přírodní zdroje	5/2-energie, přírodní zdroje 1/1-slovní úlohy
- řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) - řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Lineární rovnice a jejich soustavy - rovnice s neznámou ve jmenovateli - lineární rovnice se dvěma neznámými - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic		
- řeší úkoly z praxe na jednoduché úrokování - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Finanční matematika - základní pojmy finanční matematiky - jednoduché úrokování		

- rozliší shodné a podobné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	GEOMETRIE Podobnost - podobnost, poměr podobnosti - věty o podobnosti trojúhelníků - užití podobnosti při konstrukcích	VV/výtvarná podobnost	
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa) a analyzuje jejich vlastnosti - narýsuje síť a z ní těleso vymodeluje - znázorní vzájemnou polohu přímky a roviny a dvou rovin - vypočítá povrch a objem těles	Stereometrie-tělesa - hranol a jehlan - vzájemná poloha přímky a roviny - vzájemná poloha dvou rovin - kužel - koule - povrch a objem těles	Z,VV/PRO Městečko na dlani	1/8-matematické modelování a symbolika 1/5,1/9,1/10-PRO-Městečko na dlani
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů - nalézá různé způsoby řešení - řeší úlohy na prostorovou představivost - aplikuje a kombinuje získané poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí	Nestandardní aplikační úlohy a problémy - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční úlohy PROJEKT – Městečko na dlani	Matematická olympiáda Klokan	1/10-matematické soutěže

INFORMATIKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie je začleněn do vyučovacího předmětu Informatika. Připravuje žáky na využívání ICT v jiných vyučovacích předmětech, umožňuje jim dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je při dalším vzdělávání. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou je vzdělávací předmět Informatika zařazen jako povinná součást základního vzdělávání na I.i II. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu učení kdekoliv a kdykoliv, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Informatika je povinný předmět s časovou dotací 1 hodina týdně v 5., 6., 7.a 8.ročníku. Výuka probíhá v odborné učebně vybavené počítači. Při výuce se snažíme uplatňovat zásadu „jeden počítač na jednoho žáka“. S počítači je také možno pracovat v knihovně – učebně literární výchovy. Žáci mají k dispozici tiskárnu, scanner, digitální fotoaparát a datavideoprojektor.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika pomáhá žákovi orientovat se ve struktuře a činnosti počítače, poznat možnosti jeho využití, zacházet s počítačem a jeho přídavnými zařízeními uživatelským způsobem, pracovat s hotovými didaktickými programy. Žáci si osvojí základy práce s grafikou a databázemi, základy elektronické komunikace a její zásady. Předmět Informatika úzce souvisí s průřezovým tématem Mediální výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací (vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání, využití)
- prezentaci výsledků své práce
- zaujetí odpovědného přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se v médiích, ke striktnímu odlišení významů slov využívat a zneužívat
- porozumění složitosti reálného světa

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání úlohy informací
- učíme žáky porovnávat informace z většího počtu alternativních zdrojů za účelem dosahování větší věrohodnosti
- vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
- učíme práci s chybou
- učíme schopnosti formulovat svůj požadavek, svou myšlenku

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k využívání techniky v duchu myšlenky „technika má sloužit nám a ne my jí“
- vytváříme praktické problémové úlohy a podněcujeme tak žáky k tvořivému myšlení
- podporujeme samostatnost, tvořivost, originalitu
- učíme žáky nebát se problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- vedeme žáky k tvořivému využívání počítače při prezentaci své práce
- v komunikaci pomocí informačních a komunikačních technologií se zaměřujeme na správné užívání jazyka
- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace

- podporujeme formy mezinárodní komunikace
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu
- podporujeme respektování a hodnocení vlastní práce i práce druhých
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých
- vychováváme žáky jako osobnosti odpovědné za svůj život
- netolerujeme záliby žáků k informacím, které by mohly vést k sociálně patologickým jevům
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity
- monitorujeme chování žáků a včas přijímáme účinná opatření
- uplatňujeme individuální přístup

Kompetence pracovní

- pomáháme žákům při volbě jejich budoucího povolání
- učíme žáky chránit při práci své zdraví
- vedeme žáky využíváním výpočetní techniky zvýšit efektivnost učební činnosti a organizaci práce
- vedeme žáky k šetrné práci s výpočetní technikou

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

Základy práce s počítačem

2.období – očekávané výstupy

Žák

- *využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie*
- *respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady*
  chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *ovládá základní obsluhu počítače*
- *dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou*

Učivo

základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce
struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení
operační systémy a jejich základní funkce
seznámení s formáty souborů (doc, gif)
multimediální využití počítače
jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software
zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

Vyhledávání informací a komunikace

2.období – očekávané výstupy

Žák

- *při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty*
- *vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích*
  komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení*

Učivo

společenský tok informací – vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce
základní způsoby komunikace – e-mail, chat, telefonování
metody a nástroje vyhledávání informací
formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy

Zpracování a využití informací

2.období – očekávané výstupy

Žák

pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru
minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu*

Učivo
základní funkce textového a grafického editoru

II.stupeň
Vyhledávání informací a komunikace
3.období – očekávané výstupy
Žák
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost
minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace*

Učivo
vývojové trendy informačních technologií
hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování
internet

Zpracování a využití informací
3.období – očekávané výstupy
Žák
- *ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací*
- *uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem*
- *pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví*
- *požívá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji*
  zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy*
- *vyhledává potřebné informace na internetu - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou*

Učivo
počítačová grafika, rastrové a vektorové programy
tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
prezentace informací – webové stránky, prezentační programy, multimédia
ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika

INFORMATIKA – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - orientuje se v základních termínech, informačních pojmech, specifických výrazech IT, informačních zdrojích - chápe základní rozdíl hardware, software - respektuje pravidla bezpečné práce s IT - seznámí se s postupy řešení technických problémů IT - ovládá bezpečné kroky zapnutí, vypnutí PC, rozdíl mezi restart a reset PC - poznává a seznamuje se se základní prací v OS WIN XP a jiných OS - pracuje s primárními prvky klávesnice a periferií PC - pracuje se systémem složek a souborů, pevných disků a paměťových médií - rozlišuje základní druhy souborů - seznamuje se se světem internetu - sestaví elektronické sdělení, požívá funkci uložení obrázku, eventuálně jiných souborů z prostředí internetu	<u>Základy práce s počítačem</u> - základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje a-instituce - struktura, funkce a popis PC a přídavných zařízení - základní pravidla bezpečné práce s PC - operační systémy, základní funkce, popis - systém složek (adresářů), souborů, aplikací - paměťová média, disketa, CD, DVD, flash disk atd. - základní typy souborů, přípony, EXE, TXT, DOC, HTM, HTML, TIF, PDF atd. - teorie internetu - založení emailové schránky, přístup k emailu via WEB nebo emailový klient	<u>ČJ</u>,VL,M,SV, PV,VV,HV/ PRO-Památky našeho městečka <u>PŘ</u>,VV,PV,ČJ/ PRO-Hlasujeme pro přírodu <u>PŘ</u>,VV,PV,ČJ/ PRO-Expedice	1/1,1/5,1/9,1/11, 2/1,6/3,6/6,6/7-PRO-Památky našeho městečka 2/2,2/4,6/5,6/6, 6/7-PRO Hlasujeme pro přírodu 1/1,1/9-PRO-Expedice na

- vyhledává pomocí internetových aplikací informace v knihovnách, databázích a portálech - ukládá a třídí vyhledaná data - komunikuje via inet a dalších komunikačních přístrojů - chrání data před poškozením	- ukládání obrázků a jiných souborů z internetu - internetové vyhledávače	na Měsíc ČJ,VV,SV,AJ/ PRO-Cesta za informacemi TV,VL/ vyhledávání informací	Měsíc 1/1,6/1,6/2,6/3, 6/4,6/5-PRO-Cesta za informacemi
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Zpracování a využití informací - MS Word – textový editor	ČJ/mediální sdělení	6/6-mediální sdělení

INFORMATIKA – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - ovládá práci s textovými editory - seznámí se se základy práce s grafickými editory - pracuje s digitálními médii, daty v digitální podobě - zvládá tisk dokumentů v různých režimech - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni grafické a textové informace v multimediální podobě	Zpracování a využití informací - spec. MSOFFICE, new, save, save as, load, fonty, formát písma, vkládání obrázků, objektů - získání obrázku, změna velikosti obsahu množství informace, změna rozlišení obrázku, ořez, jednoduché efekty - práce s digitálním fotoaparátem, základní formáty obrázků, grafických souborů - praktické informace o výstupních zařízeních a médiích určených pro záznam informace - přehled a informace o fontech, jejich vlastnostech, formátování, estetické vhodnosti - umisťování obrázků a objektů do textu, obtékání, ohraničení, efekty	Z,M,AJ-PRO-Kamarádím s mapou	5/1-PRO-Kamarádím s mapou
- pracuje s informačními zdroji	Vyhledávání informací a komunikace - druhy informačních zdrojů, kanály - informační diferenciace - desinformace způsobená chybným výkladem specifických informací na základě oborové a sociální specializace a rozdílnosti	D,P,Z,ČJ/ vyhledávání informací AJ,ČJ/Email ČJ/zneužívání internetu	6/1,6/2,6/4-interpretace informace 6/5-vliv médií 6/6-zpracování výsledků

INFORMATIKA – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - ovládá práci s textovými editory v prostředí webové aplikace - seznámí se a prakticky užívá způsob prezentace informací na internetu - seznámí se se základy práce s grafickými editory - pracuje s digitálními médii, daty v digitální podobě	Zpracování a využití informací - spec. MSOFFICE, new, save, save as, load, fonty, formát písma, vkládání obrázků, objektů - získání obrázku, změna velikosti obsahu množství informace, změna rozlišení obrázku, ořez, jednoduché efekty	P,M/PRO-Příroda kolem nás	1/5,1/8,1/9, 1/10,6/7-PRO-Příroda kolem nás

- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni grafické a textové informace v multimediální podobě - posuzuje vzájemnou návaznost informací	- práce s digitálním fotoaparátem, základní formáty obrázků, grafických souborů - scanner Vyhledávání informací a komunikace - hodnota a relevance informací	HV/hudební nosiče D,P,Z,ČJ/ vyhledávání informací	6/1,6/2,6/4-interpretace informace 6/6-zpracování výsledků

INFORMATIKA – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - ovládá práci s textovými editory v prostředí webové aplikace - pracuje s grafickými editory - seznámí se s tabulkovým editorem - kombinuje vyhledané a roztříděné informace pomocí tabulkového editoru, vyhodnocuje vztahy mezi nimi - sestaví dle zadání variabilní tabulky - pracuje se základními vzorci v prostředí tabulkového editoru - sestavuje jednoduché grafy	Zpracování a využití informací - editor MS Word, new, save, save as, load, fonty, formát písma, vkládání obrázků, objektů - získání obrázku, změna velikosti obsahu množství informace, změna rozlišení obrázku, ořez, jednoduché efekty - práce s digitálním fotoaparátem, základní formáty obrázků, grafických souborů - scanner - tabulkový editor MS Excel - základní funkce tabulkového editoru - slučování, vkládání řádků a buněk, zarovnání, logická správnost a funkčnost tabulky, grafická úprava tabulky, vztah tabulka <->graf, vzorce	VV,ČJ/PRO-Kalendář F,M,TVS/PRO Minigolf ČJ/PRO-Zoo	1/5,1/8,1/9,1/10, 2/1,6/7-PRO-Kalendář 1/1,1/3,1/5,1/10-PRO-Minigolf 1/1,1/5,1/8,1/9, 1/10-PRO-Zoo
- seznámí se s aplikací PowerPoint - tvoří vlastní prezentaci v prostředí aplikace PowerPoint - využívá vhodných aplikací	- teorie multimediální prezentace - tvorba základní struktury - implementace multimédií - animace, interakce, časování	MFP,TVS,M/ PRO-Kufrování s medvědem	1/1,1/5-PRO-Kufrování s medvědem
- posuzuje vzájemnou návaznost informací - ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů	Vyhledávání informací a komunikace - hodnota a relevance informací - metody a nástroje ověřování hodnoty informace	D,ČZ,Z,ČJ,CH, BCHP/ vyhledávání informací TVS/zpracování výsledků	6/1,6/2,6/4-interpretace informace 6/6-zpracování výsledků

PRVOUKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Prvouka je jedním z předmětů, kterými je naplňován vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří si tak svůj prvotní ucelený obraz světa. Poznávají své nejbližší okolí v současném, zeměpisném i historickém kontextu, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, základní pravidla chování a soužití v lidské společnosti, rozlišují příbuzenské vztahy, učí se vnímat význam a odlišnost povolání, pozorovat a porovnávat viditelné změny v přírodě, dodržovat pravidla nezbytná při ochraně zdraví.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Propojení tohoto předmětu s reálným životem a praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Prvouka se realizuje v 1., 2.a 3.ročníku s týdenní časovou dotací 3x2 hodiny. Výuka probíhá v kmenových učebnách nebo v terénu.

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka je členěn do pěti tématických okruhů.

V tématickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Činnostní vyučování by mělo přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah ke svému bydlišti a postupně rozvíjet národní cítění a vztah k naší zemi.

V tématickém okruhu Lidé kolem nás si žáci osvojují a upevňují základy slušného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, vzájemné pomoci a snášenlivosti. Seznamují se se svými základními právy a povinnostmi. Seznamují se se světem financí.

V tématickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Při osvojování těchto znalostí se vychází od nejznámějších událostí v rodině a obci.

V tématickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají velkou mnohotvárnost a proměnlivost živé a neživé přírody svého nejbližšího okolí. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a pozorování přírodních dějů se žáci učí hledat důkazy o přírodních proměnách. Sledují vliv lidské činnosti na přírodu a hledají možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, ke zlepšení životního prostředí.

V tématickém okruhu Člověk a jeho zdraví poznávají žáci především sebe jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o prevenci, první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích.

V rámci předmětu Prvouka se realizují také dva tématické okruhy vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů, které se prolínají s tématickými okruhy oblasti Člověk a jeho svět.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- osvojování kulturního a tolerantního chování, k pěstování kvalitních mezilidských vztahů
- plnění školních povinností
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě
- prvotnímu chápání zdraví, jako nejcennější hodnotě v lidském životě

- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání

Kompetence k učení
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- zaměřujeme se především na aktivní dovednosti
- učíme trpělivosti, povzbuzujeme
- vedeme žáky k chápání svých povinností

Kompetence k řešení problémů
- podněcujeme žáky k logickému uvažování a řešení problémů
- učíme žáky trpělivosti
- vytvářením praktických problémových úloh učíme žáky problémy prakticky řešit
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- učíme žáky, jak některým problémům předcházet

Kompetence komunikativní
- učíme žáky přirozenému vyjadřování pozitivních citů k sobě i okolí
- netolerujeme hrubé a nezdvořilé projevy chování
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor
- připravujeme žáky ke zvládnutí komunikace s dospělými lidmi
- vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu

Kompetence sociální a personální
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, ve kterých se děti vzájemně potřebují
- učíme žáky pracovat v týmech
- učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku spolupráce
- učíme žáky toleranci

Kompetence občanské
- upevňujeme v žácích hrdost na svou osobu, rodinu, školu a obec
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví a zdraví svých spolužáků
- netolerujeme nekamarádské chování

Kompetence pracovní
- vytváříme základní pracovní návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky vážit si pracovního úsilí
- učíme žáky vážit si výsledků své práce i práce ostatních
- učíme žáky přiměřenému pracovnímu tempu

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

Místo, kde žijeme

1.období – očekávané výstupy

Žák
- *vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí*
- *začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)*

  rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy*
- *popíše a zvládne cestu do školy*
- *uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy*

Učivo

domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště

škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace

obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany

naše hlavní město

státní symboly

Lidé kolem nás

1.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům*
  odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy*
- *dodržuje základní pravidla společenského chování*
- *při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně*
- *projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*
- *pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti*

Učivo

rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace

chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování

Lidé a čas

1.období – očekávané výstupy

Žák

- *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- *pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije*
  uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase*
- *zná rozvržení svých denních činností*
- *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- *poznává různé lidské činnosti*

Učivo

orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, režim dne, roční období

současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny

regionální památky

báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Rozmanitost přírody

1.období – očekávané výstupy

Žák

- *pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*
- *roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě*
  provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*
- *pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*
- *pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*
- *provede jednoduchý pokus podle návodu*

Učivo

látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život

rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

1.období – očekávané výstupy

Žák

- *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*

- *rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
- *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*
  reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění*
- *pojmenuje hlavní části lidského těla*
- *rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných*
- *uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu*
- *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*
- *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Učivo
lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, vývoj jedince
péče o zdraví, zdravý životní styl – denní režim, správná výživa, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana, osobní hygiena
osobní bezpečí – krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), krizové situace, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy - rodina, vztahy v rodině

Pěstitelské práce

1.období – očekávané výstupy
Žák
- *provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování*
  pečuje o nenáročné rostliny
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *pečuje o nenáročné rostliny*

Učivo
základní podmínky pro pěstování rostlin
pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě – okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.
pěstování pokojových rostlin

Příprava pokrmů

1.období – očekávané výstupy
Žák
- *připraví tabuli pro jednoduché stolování*
  chová se vhodně při stolování
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *chová se vhodně při stolování*

Učivo
základní vybavení kuchyně
jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

PRVOUKA – 1.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - orientuje se ve škole a jejím blízkém okolí - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí (doprava) - reaguje adekvátně na pokyny dospělých - dodržuje zásady bezpečného chování ve škole	<u>Místo, kde žijeme</u> - jsem školák - škola, její prostředí a okolí - bezpečná cesta do školy - vhodná a nevhodná místa pro hru - chování ve vyučovací hodině a o přestávce - pracovní návyky	ČJ/jsem školák ČJ/komunikace,	1/7-PRO-Akce Simon 1/3-jsem školák 1/1-škola, obec 1/8,4/2-rodina,

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině - chápe různé role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - rozpozná různá povolání a uvědomuje si jejich význam pro společnost - rozpozná různé materiály a uvede příklady jejich použití - rozlišuje předměty denní potřeby, předměty pro práci, zábavu a poučení - zprostředkuje ostatním své zkušenosti a zážitky z nakupování	Lidé (a věci) kolem nás - rodina, život v rodině, příbuzenské vztahy - významné události v rodině (svátek, narozeniny…) - povolání - práce a volný čas - věci jsou z různých materiálů - předměty denní potřeby - předměty pro zábavu i poučení - předměty zkrášlující život - nakupování	vztahy mezi lidmi TV/využití hraček při cvičení VPV,HV,ČJ/ PRO-Když zazpívá ptáček	komunikace, vztahy 1/1,1/2,1/3,1/7, 5/1,5/2,5/4-PRO-Když zazpívá ptáček
- užívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě - uvede názvy dnů, měsíců, ročních období - dokáže popsat rozdíl mezi ročními obdobími - určí čas podle hodin	Lidé a čas - dny v týdnu - části dne (činnosti v průběhu dne) - měsíce, roční období, rok - základní orientace v čase podle hodin a kalendáře - Vánoce, Velikonoce	ČJ,M,VPV,HV/PRO-Kdopak to tu s námi je?	3/3-moje Vánoce 1/1,5/1,5/4-PRO-Kdopak to tu s námi je?
- pozoruje a popíše viditelné změny v přírodě během roku - roztřídí vybrané rostliny a živočichy podle nápadných určujících znaků - orientuje se ve stavbě těla vybraných živočichů a rostlin - získá základní vědomí o významu hospodářských zvířat a rostlin pro člověka - získá vědomí o hodnotě přírody a pochopí nutnost její ochrany	Rozmanitost přírody - změny v přírodě během roku - činnosti člověka spjaté s ročními obdobími - reakce organismů na roční období - pozorování změn a dění v různých přírodních společenstvích (park, les, sad, zahrada, pole…) - druhy stromů - ovoce, zelenina - stavba těla rostlin - základní skupiny živočichů - stavba těla vybraných živočichů - vybraná domácí a hospodářská zvířata a jejich význam - zvířecí rodina - ochrana rostlin a živočichů	VPV,HV,TV/PRO-Barevný týden ČJ,M,HV,TV, VPV/PRO-Jak se peče krokodýl	1/1,1/8,5/2,5/4-PRO-Barevný týden 1/1,1/8,5/1,5/2-PRO-Jak se peče krokodýl 5/1,5/4-roční období, ekosystémy
- uvede základní části lidského těla - popíše svůj denní režim - uplatňuje základní hygienické, režimové, stravovací a jiné zdravotně preventivní návyky	Člověk a jeho zdraví - základní stavba lidského těla - péče o zdraví - osobní hygiena - zdravá výživa		
- pečuje o nenáročné rostliny - vypěstuje nenáročnou rostlinu	Pěstitelské práce - pěstování rostlin ze semen - péče o pokojové rostliny PROJEKT: Když zazpívá ptáček PROJEKT:Barevný týden		

PRVOUKA – 2.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, školy, cestu na určené místo - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Místo, kde žijeme - škola, její prostředí a okolí - bezpečná cesta do školy - bezpečné chování v silničním	ČJ/jsem školák,	1/7-PRO-Akce Simon 2/1-jsem školák,

- řídí se základními pravidly účastníka silničního provozu - v případě krizové situace požádá o pomoc pro sebe či jiné dítě - pozoruje a popíše změny v obci - získá základní povědomí o našem hlavním městě, o státních symbolech, o vlastenectví - určí světové strany	provozu v roli chodce a cyklisty - krizové situace (šikana) - pravidla slušného chování - prostředí domova - orientace v místě bydliště - naše hlavní město, státní symboly - světové strany - vlast, rodný kraj, domov - naše obec – význačné budovy, dopravní síť	lidé kolem nás VPV,HV,ČJ/ PRO-Radujme se, veselme se	lidé kolem nás 1/10-dopravní výchova 1/1,3/1,4/2-PRO-Radujme se, veselme se
	Lidé kolem nás		
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, chápe různé role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - chápe, že každá lidská práce je důležitá - uplatňuje elementární poznatky o pravidlech soužití mezi lidmi - vnímá odlišnost lidí jako samozřejmost	- rodina, postavení jedince v rodině - život a funkce rodiny - role členů rodiny - příbuzenské a mezigenerační vztahy - krizové situace (týrání, zneužívání) - práce fyzická a duševní - zaměstnání - soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace - tolerance k odlišnostem	ČJ/rodina, oslovení, pozdrav	4/2-rodina, oslovení, pozdrav 4/1-jedinečnost člověka
	Lidé a čas		
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, o činnostech člověka, o lidské společnosti - na příkladech porovnává minulost a současnost - využívá časové údaje při řešení různých situací v běžném životě - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předmětů denní spotřeby - státní svátky a významné dny - určování času - režim dne		
	Rozmanitost přírody	VPV,HV,TV/PRO-Barevný týden	1/1,1/8,5/2,5/4-PRO-Barevný týden
- pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků - uvede příklady výskytu živočichů ve známé lokalitě - popíše základní části těla živočicha podle obrázku - rozpozná zástupce jednotlivých rostlin - rozpozná a určí části těla na obrázku i na skutečné rostlině - učí se vědomě ochraňovat přírodu	- změny v přírodě během ročních období - živelné pohromy a ekologické katastrofy - živočichové – stavba těla, životní potřeby a projevy, způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka - rostliny – stavba těla, určení známých druhů - ochrana rostlina a živočichů		
	Člověk a jeho zdraví		4/5-člověk, naše tělo
- uplatňuje elementární znalosti o lidském těle - uplatňuje základní hygienické, režimové, stravovací a jiné zdravotně preventivní návyky - projevuje vhodných chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- životní potřeby a projevy lidského těla - základní stavba a funkce lidského těla - chování lidí, vlastnosti lidí - nemoc, úraz, poranění - úrazová zábrana, první pomoc - osobní hygiena - zdravá strava - denní, pitný a pohybový režim	VPV,ČJ/PRO-Pětkrát ES TV/význam pohybu pro zdraví	1/1,1/6,1/8,1/11, 4/2-PRO-Pětkrát ES
	Pěstitelské práce		
- provádí pozorování přírody, zaznamená a	- pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen		

zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny - vypěstuje nenáročnou rostlinu - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování - připraví s dopomocí učitele jednoduchý pokrm	v místnosti, na zahradě - okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina… <u>Příprava pokrmů</u> - základní vybavení kuchyně - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování - jednoduchý pokrm PROJEKT – Pětkrát ES PROJEKT-Barevný týden		

PRVOUKA – 3.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - uvede příklady různých možností, jak přispět ke zlepšení životního prostředí domova - začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR - rozliší přírodní a umělé prvky v krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty - získá základní povědomí o vlastnostech okolní krajiny - určí hlavní světové strany (buzola, kompas) - orientuje se v krajině podle mapy	<u>Místo, kde žijeme</u> - místní krajina - obec a její části, poloha v krajině - zemský povrch a jeho tvary - vodstvo, rozšíření půd - rostliny a živočichové - vliv krajiny na život lidí - vliv lidí na krajinu a životní prostředí - orientační body a linie, světové strany	AJ/PRO-Akce Simon	1/7-PRO-Akce Simon 3/3-domov, místo, kde žiji
- seznamuje se s životní situací jiných lidí - nabídne pomoc - učí se poznávat hodnotu solidarity	<u>Lidé kolem nás</u> - mezilidské vztahy - empatie, podpora, pomoc	ČJ,VPV,HV,TV, AJ/ PRO-Hry bez hranic	1/1,3/1,3/2, 4/1,4/2-PRO-Hry bez hranic
- jmenuje významné rodáky - jmenuje kulturní a historické památky obce - interpretuje významné události regionu - interpretuje některé místní pověsti a báje	<u>Lidé a čas</u> - minulost a současnost obce - význačné budovy, regionální památky - dopravní síť - minulost rodného kraje a předků v bájích, mýtech a pověstech		
- provádí jednoduché pokusy se známými látkami - určuje společné a rozdílné vlastnosti látek - změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - orientuje se v základních převodech jednotek - uvědomuje si nutnost ohleduplného chování k přírodnímu bohatství - podílí se v rámci svých možností na ochraně životního prostředí - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - uvede vybrané druhy živých přírodnin vyskytujících se v obci a jejím okolí - určí vybrané druhy rostlin podle určujících znaků - vysvětlí rozdíl mezi dřevinami, bylinami,	<u>Rozmanitost přírody</u> - látky a jejich vlastnosti (třídění, změny látek a skupenství, porovnávání vlastností) - měření fyzikálních veličin (délka, hmotnost, objem, čas, teplota) s praktickým využíváním základních jednotek - výskyt, vlastnosti a formy vody - oběh vody v přírodě - vlastnosti, složení a proudění vzduchu - význam vody a vzduchu pro život - odpovědnost lidí za ochranu a	VPV,HV,TV/PRO-Barevný týden ČJ,VPV,TV/PRO-Děti vzduchu M/převody jednotek	1/1,1/8,5/2,5/4-PRO-Barevný týden 1/1,1/9,1/10,5/1, 5/2,5/3,5/4-PRO-Děti vzduchu 5/2-životní

houbami - rozpozná různé druhy živočichů podle typických znaků, orientuje se v jejich stavbě těla - je schopen získat, roztřídit a využívat informace o vybraných živočiších a rostlinách - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	tvorbu životního prostředí - likvidace odpadů, třídění - živelné pohromy, ekologické katastrofy - rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy - průběh a způsob života - výživa, stavba těla u vybraných druhů rostlin, hub a živočichů - význam v přírodě a pro člověka - ochrana rostlin a živočichů	HV,ČJ,VPV,TV/ PRO-Jablkový den AJ,ČJ,VPV,M, HV/PRO- Broukování	prostředí 1/1,1/5,1/8,1/10, 5/2,5/4-PRO- Jablkový den 1/1,1/3,1/5,1/8, 1/9,1/10,2/2,2/3, 5/2,5/3-PRO- Broukování
- určí základní části lidského těla - určí základní orgánové soustavy a jejich funkce - orientuje se v etapách průběhu lidského života - objasní význam smyslů pro život člověka - pochopí důležitost jednotlivých složek potravy pro zdravou výživu - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - umí předcházet rizikovým situacím v dopravě - zná čísla tísňového volání - ovládá správný způsob volání na tísňovou linku	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - části lidského těla - kostra, svaly, vnitřní orgány, smysly a jejich základní funkce - růst a vývoj jedince - péče o zdraví - zdravá výživa - denní, pitný a pohybový režim - drobné úrazy a poranění - první pomoc - osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí - šikana, zneužívání, brutalita - tísňová volání PROJEKT – Broukování PROJEKT – Jablkový den PROJEKT - Barevný týden PROJEKT - Deník mravence	ČJ,M,VPV, TV,HV/PRO- Deník mravence TV/význam pohybu pro zdraví	1/1,1/4,1/6,1/7,1/8, 5/1,5/4-PRO- Deník mravence

VLASTIVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Vlastivěda je jedním z předmětů, ve kterých je naplňován vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. V návaznosti na vyučovací předmět Prvouka přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Žáci se učí vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Vyučovací předmět Vlastivěda seznamuje žáky s významnými osobnostmi regionálních, národních i evropských dějin. Činnostní charakter výuky směřuje k tomu, aby si žáci přirozeným způsobem vytvořili kladný vztah ke svému regionu, k zemi, ve které žijí a současně aby nabyli povědomí sounáležitosti se zeměmi integrované Evropy a jinými demokratickými zeměmi světa.

Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka dostatečně pevnými základy jeho osobní a národní identity.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Vlastivěda se realizuje ve 4.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně a v 5.ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá zejména v kmenových učebnách a v rámci terénního vyučování.

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda je členěn do dvou tématických okruhů a tvoří přirozený základ výuky vyučovacích předmětů Dějepis a Zeměpis.

V tématickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci seznamují se základními poznatky o krajině, minulosti a přítomnosti své obce. Získávají základní informace o své vlasti, o Evropě a ostatních kontinentech. Učí se orientovat se v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích. Rozsah a hloubku konkretizovaného učiva volí učitel s ohledem na konkrétní místní podmínky, na potřeby a zájem žáků.

V tématickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat se v dějích a v čase. Poznávají, jak je utvářena historie věcí a dějů, vycházejí od nejznámějších událostí v regionu a postupují k nejdůležitějším okamžikům historie naší země. Získávají odpovědný vztah ke kulturnímu dědictví vlasti, k jejímu přírodnímu prostředí a historickým památkám. Vytvářejí si základní představu o životě svých předků v různých historických obdobích. Velký význam ve výuce má cílené vedení žáků k samostatnému vyhledávání, třídění a zkoumání informací z různých dostupných zdrojů. Tématické okruhy se společnými prvky jsou vhodně a funkčně propojeny.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- utváření pracovních návyků a k týmové spolupráci
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání
- vytváření základů národní identity a hrdosti
- utváření ohleduplných vztahů k přírodě a ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za vzdělání, připravujeme je na celoživotní učení
- ve výuce rozlišujeme základní a rozšiřující učivo
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat, třídit a používat informace z různých zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky zvládat problémy modelovými problémovými situacemi
- podporujeme originální řešení problémů
- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů

Kompetence komunikativní
- podporujeme různé formy komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby uměli zprostředkovat své poznatky a zkušenost z cestování a prezentovat je
- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace

Kompetence sociální a personální
- učíme žáky pracovat v týmech a zastávat v týmech různé role
- učíme žáky hodnotit svou i cizí práci
- učíme žáky vážit si své i cizí práce
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků

Kompetence občanské
- pěstujeme v žácích národní hrdost
- vedeme žáky k ochraně přírodního dědictví, ke vnímání kulturních památek jako národního pokladu
- učíme žáky chápat odlišné kultury a způsoby života lidí
- vedeme žáky k myšlence evropanství

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- seznamujeme žáky s různými profesemi a jejich možnostmi

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

Místo, kde žijeme

2.období – očekávané výstupy

Žák
- *určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu*
- *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*
- *rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí*
- *vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického*
- *zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích*

  rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje*
- *orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany*
- *řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*
- *má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě*
- *uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí*
- *sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest*
- *pozná státní symboly České republiky*

Učivo

okolní krajina – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany

regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod

naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR

Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování

mapy obecně zeměpisné a tématické – obsah, grafika, vysvětlivky

Lidé a čas

2.období – očekávané výstupy

Žák
- *pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů mezi ději a mezi jevy*
- *využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek*
- *rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik*
- *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*

objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách*
- *uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji*
- *vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště*

Učivo

orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace
současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

VLASTIVĚDA – 4.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - uvědomuje si a vysvětlí polohu svého bydliště v rámci regionu a státu - seznámí se s rozdíly mezi náčrty, plány a základními typy map - určuje světové strany v přírodě a dle mapy - uvede základní faktické údaje o ČR - rozeznává s pomocí mapy různé typy životního prostředí na území ČR - seznámí se s regionálními zvláštnostmi přírody, osídlení, hospodářství a kultury, vyhledá v mapě základní fakta - zprostředkuje ostatním zážitky, zajímavosti a zkušenosti z vlastních cest - má-li zkušenosti s cestováním za hranice vlasti, porovná způsob života a životní prostředí v ČR a jiných zemích - zná státní symboly a chápe jejich význam - rozlišuje orgány státní moci, jmenuje některé představitele	<u>Místo, kde žijeme</u> - orientační body a linie - zobrazování krajiny - mapy obecně zeměpisné a tématické, náčrty, plány - naše vlast – náš domov: - ČR a sousedé - historické země naší vlasti - hlavní město Praha - bohatství a dary země – surovinové zdroje, zemědělství - národ, památná místa - stát a jeho představitelé, státní symboly - armáda ČR - krajina ČR: - rozšíření půd, rostlinstva a živočichů - vodstvo – přírodní a umělé nádrže, řeky - pohoří – pohraniční, vnitřní - významná města - člověk a životní prostředí: - vliv krajiny na život člověka - působení člověka na krajinu - ochrana životního prostředí - umění, technika	PŘ/PRO-Pod křídly orlice AJ/ČR a sousedé <u>SV</u>,PV,ČJ,HV, AJ,VV/PRO-Vítejte ve společnosti <u>M</u>,ČJ-PRO-Cestovní kancelář ČJ,M,VV/PRO-Bylo nebylo HV/st.hymna PŘ/příroda v regionu TV,PŘ/pobyt v přírodě, ochrana přírody	1/1,3/3-PRO-Pod křídly orlice 3/2-ČR a sousedé 1/1,1/5,1/8,1/9, 4/1,4/2-PRO-Vítejte ve společnosti 1/8,1/9,1/10,6/7-PRO-Cestovní kancelář 1/1-PRO-Bylo nebylo
- utváří si představu o časové linii, pracuje s časovými údaji, chápe rozdíl mezi současností a minulostí - využívá různé informační zdroje (knihovna, muzeum, galerie, média) pro získávání informací - orientuje se v nejzákladnějších událostech a osobnostech našich dějin - uvědomuje si význam ochrany přírodních a kulturních památek - orientuje se v základních reáliích minulosti regionu - srovnává a hodnotí na jednoduchých příkladech život předků s životem dnešních lidí	<u>Lidé a čas</u> - orientace v čase, časový řád - dějiny jako časový sled událostí - kalendáře, letopočet - generace - obrazy z českých dějin: - historie a současnost - pravěk (lovci mamutů), osidlování - staré pověsti české, regionální pověsti - významné události českých dějin (9.-18.století) - významné osobnosti českých dějin (Přemyslovci-Josef II.) - proměny života během staletí (bydlení, předměty denní potřeby, práce, vzdělání…) - průběh lidského života - péče o památky		

	PROJEKT - Pod křídly orlice PROJEKT - Bylo nebylo		

VLASTIVĚDA – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - upevňuje si představu o časové linii, pracuje s časovými údaji - vytváří si představu souvislosti mezi historickými ději a dnešním světem - shromažďuje, třídí a užívá informace z různých informačních zdrojů - orientuje se v nejzákladnějších událostech a osobnostech našich novodobých dějin - nachází odraz klíčových událostí 20.století v historii regionu - uvědomuje si zásadní rozdíl mezi demokracií a totalitou - orientuje se ve státních svátcích a významných dnech ČR, objasní jejich historické důvody	<u>Lidé a čas</u> - obrazy z novějších českých dějin - národní obrození - 19.století – technika, revoluce, kultura - 1.světová válka - vznik ČSR - meziválečné období – demokracie, kultura - 2.světová válka - komunistická totalita – rok 1968 - sametová revoluce, vznik ČR - totalitní a demokratický stát - práva a povinnosti občana - demokratické volby	INF/internet. vyhledávače SV/práva a povinnosti <u>ČJ</u>,M,SV,PV, VV,INF,HV/ PRO-Památky našeho městečka	2/2-práva a povin.občana 2/3,2/4-demokracie 2/1-beseda s představiteli města 1/1,1/5,1/8,1/9, 1/11,2/1,6/3, 6/6,6/7-PRO-Památky našeho městečka
- orientuje se na mapě ČR - seznámí se s vývojem českého hospodářství - rozliší a charakterizuje průmyslová odvětví - rozliší a charakterizuje zemědělské oblasti - rozezná základní typy dopravy - orientuje se v nevýrobních odvětvích - vyhledá na mapě základní údaje o přírodních podmínkách, osídlení, kulturních památkách a rozložení hospodářských odvětví - vyhledá typické zvláštnosti regionu a posoudí je v rámci svých možností	<u>Místo, kde žijeme</u> - kraje ČR - hospodářství ČR: - vývoj od 19.století - průmysl – odvětví - zemědělství – zemědělské oblasti, alternativní zemědělství - doprava – základní typy, doprava informací - obchod, služby, cestovní ruch - tržní hospodářství, nezaměstnanost		
- buduje vědomí sebe jako součásti lidského společenství - učí se chápat a tolerovat odlišné kultury	<u>Člověk ve společenství</u> - rodina, volný čas, zaměstnání - rozmanitá lidská společnost - náboženství	AJ,HV/jak se žije v Evropě	3/1,3/2,3/3-jak se žije vEvropě
- seznámí se s nejdůležitějšími reáliemi evropských států - orientuje se na mapě Evropy - obohacuje své postoje vůči okolnímu světu	<u>Žijeme v Evropě</u> - práce s mapou - země EU - ostatní evropské státy		1/1,1/9,3/1,3/2, 3/3,6/7-PRO-Modrá je dobrá
- seznámí se s mapou světa - určí nejdůležitější zeměpisné reálie světa s pomocí mapy - chápe pojem časová pásma a jejich důvod - seznámí se s objevitelskými výpravami minulosti a jejich významem pro lidstvo	<u>Poznáváme svět</u> - nejvýznamnější světové zeměpisné reálie - časová pásma - cestovatelé a objevitelé PROJEKT – Modrá je dobrá		

PŘÍRODOVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Přírodověda je jedním z předmětů, kterými je naplňován vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Navazuje na předmět Prvouka a svým pojetím směřuje k získání takových dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu a člověka. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě, k hledání vlastních možností ochrany přírody a k ochraně lidského zdraví.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Přírodověda se realizuje ve 4.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně a v 5.ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá zejména v kmenových učebnách a v rámci terénního vyučování.

Vzdělávací obsah předmětu vytváří základ pro vyučovací předmět Přírodopis a Člověk a jeho zdraví na II.stupni.

V tématickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru, planety Země a o vzniku života na Zemi. Poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody a její nezměrné a křehké bohatství. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že člověk může přírodní rovnováhu lehce narušit, ale obtížně obnovit. Žáci se učí na základě praktického poznávání přírody a s pomocí informací hledat důkazy o proměnách přírody, učí se hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak přírodě pomoci.

V tématickém okruhu Člověk a jeho zdraví poznávají žáci především sebe jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Seznamují se s tím, jak fungují některé vnitřní orgánové soustavy, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti a co je pro něho vhodné či nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, stravy atd. Získávají prvotní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, o první pomoci, o bezpečném chování v rizikovém prostředí, o sexuálním chování. Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací a řešením modelových problémů.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zodpovědnosti za své osobní zdraví i zdraví svých blízkých
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě
- vyhledávání, třídění, zpracovávání a používání informací z různých zdrojů
- kulturnímu a vhodnému chování mezi oběma pohlavími

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání a objevování všeho, co je zajímá, co se jim líbí a v čem by mohli uspět
- vedeme žáky využívání informací z různých zdrojů
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnávání výsledků
- vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i nemocí, k upevňování preventivního chování

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme netradiční způsoby získávání informací
- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování
- učíme žáky prakticky ověřovat správnost řešení problémů
- vytváříme modelové problémové situace

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- učíme žáky prezentovat své názory a zkušenosti
- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- podporujeme týmovou spolupráci
- učíme žáky využívat informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat v týmu

- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci potřebují
- učíme žáky, že povinností člověka je nabídnout pomoc potřebnému
- učíme žáky kritickému hodnocení a sebehodnocení

Kompetence občanské

- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví
- učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití
- vychováváme žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život a za své životní prostředí
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky ke vzájemné ohleduplnosti a schopnosti nabídnout pomoc

Kompetence pracovní

- vytváříme při výuce podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- učíme žáky používat při práci vhodné nástroje, materiály a technologie
- měníme pracovní podmínky, vedeme žáky k adaptaci na nové pracovní podmínky
- seznamujeme žáky s významnými profesemi souvisejícími s ochranou životního prostředí a zdravím člověka

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

Rozmanitost přírody

2.období – očekávané výstupy

Žák

- *objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnosti člověka*
- *vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období*
- *zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí*
- *porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy*
- *zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat*
- *stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit*

  založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody*
- *popíše střídání ročních období*
- *zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí*
- *zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata*
- *chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí*
- *popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují*
- *reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech*
- *provádí jednoduché pokusy se známými látkami*

Učivo

látky a jejich vlastnosti – třídění látek změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život

nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam

vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období

rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí

rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

Člověk a jeho zdraví

2.období – očekávané výstupy

Žák

- *využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života*
- *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*
- *účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob*
- *rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc*

uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu*
- *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života*
- *ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc*
- *uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku*

Učivo

lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince

partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu)

péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy

PŘÍRODOVĚDA – 4.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	Rozmanitost přírody		
- vysvětlí pojmy živá a neživá příroda, uvede zástupce, vysvětlí vzájemnou propojenost - určí běžně se vyskytující živočichy, rostliny a houby a jejich charakteristické znaky - třídí rostliny na byliny a dřeviny, živočichy na obratlovce a bezobratlé - uvede běžné hospodářské rostliny a zvířata a jejich význam - provádí praktické činnosti v terénu (pozorování, záznam, herbář atd)	- rozmanitost, rostlin, hub, živočichů - rozmanitost jarní, letní, podzimní a zimní přírody - vybrané rostliny (byliny, dřeviny) – části rostlinného těla, výživa rostlin - vybraní živočichové – stavba živočišného těla, stopy zvířat - příroda v regionu	VL/PRO-Pod křídly orlice VV/kresba podle skutečnosti VL/půdy, rostlinstvo, živočichové	1/1,2/2,5/3,5/4-PRO-Pod křídly orlice
- určí a porovná vybrané horniny a nerosty - porozumí nezbytnosti životních podmínek pro život, chápe nutnost ochrana přírody - rozumí pojmu zvětrávání, chápe důležitost ochrany půdy - zhodnotí činnosti člověka, rozlišuje lidské aktivity, které životní prostředí poškozují nebo podporují	- neživá příroda - vybrané horniny a nerosty – vznik, výskyt, význam - podmínky života na Zemi - teplo, světlo, voda, vzduch - půda – vznik a význam - ochrana přírody	ČJ,M,VV,PV,HV, AJ/PRO-Voda v literatuře VV,PV,ČJ/PRO-Čtyři obři	1/1,1/9,1/10,5/2-PRO-Voda v literatuře 1/5,5/1,5/2,5/3, 5/4-PRO-Čtyři obři
- chápe pojem ekosystém a přírodní společenstvo - určí běžně se vyskytující živočichy, rostliny a houby v jednotlivých společenstvech - chápe rizika porušování přírodní rovnováhy, uvede příklady - uvede a vysvětlí vztahy organismů a neživé přírody - provádí praktické činnosti v terénu	- ekosystémy, přírodní společenstva - přírodní společenstvo les - přírodní společenstvo rybník - přírodní společenstvo louka - přírodní společenstvo zahrada	PV/podmínky pro pěstování VL,TV/ochrana přírody, pobyt v přírodě	
- uvede základní informace o postavení Země ve vesmíru - vysvětlí význam Slunce pro život - vysvětlí střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybů Země	- postavení Země ve vesmíru - rozdíl mezi planetou a hvězdou - střídání dne a noci - střídání ročních období		

- - změří hmotnost, objem, teplotu a čas příslušnými měřidly - chápe pojem magnetická síla - orientuje se v základních jednotkách měřených veličin - založí jednoduchý pokus, naplánuje zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledek	- látky, jejich vlastnosti a skupenství - magnetická síla - měření látek, jednotky - hmotnost - objem - čas - teplota PROJEKT – Čtyři obři	M/převody jednotek	

PŘÍRODOVĚDA – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vysvětlí význam Slunce pro život, popíše postavení Země ve vesmíru - uvede důsledky pohybů Země - porovná Zemi s ostatními planetami sluneční - soustavy - vysvětlí pojem gravitační síla	<u>Rozmanitost přírody</u> - vesmír - Slunce a sluneční soustava - základní porovnání Země a jiných planet - pojmy: planeta, hvězda, měsíc, souhvězdí, kometa, meteor… - gravitační síla	VV,PV,ČJ,INF/ PRO-Expedice na Měsíc	1/1,1/5,1/9-PRO-Expedice na Měsíc
- rozliší světová podnebná pásma a charakterizuje se - uvede příklady živočichů a rostlin žijících v různých oblastech Evropy a světa - uvede příklady přizpůsobení organismů různým vnějším životním podmínkám - třídí rostliny a živočichy podle charakteristických znaků, určí vybrané zástupce - chápe důslednou ochranu přírody jako nezbytnost pro další generace - uvede zásady ochrany životního prostředí a v rámci svých možností je uplatňuje v praktickém životě - provádí praktické činnosti v terénu (pozorování, záznam, herbář atd) - charakterizuje specifické přírodní jevy a jejich rizika - uvede příklady ochrany lidí při mimořádných přírodních událostech	- podmínky života na Zemi - rozmanitost životních podmínek na Zemi - světová klimatická pásma, jejich charakteristika, vybraní živočichové a rostliny - rozmanitost životních podmínek ČR - třídění rostlin - třídění živočichů - vybrané rostliny - vybraní živočichové - ochrana životního prostředí u nás i ve světě - chráněná území ČR, chráněné rostliny a živočichové - rizika v přírodě - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	VV,PV,ČJ,INF/ PRO-Hlasujeme pro přírodu TV/turistika, ochrana přírody	1/5,1/9,2/2,2/3, 2/4,5/1,5/2,5/3, 5/4,6/6,6/7-PRO-Hlasujeme pro přírodu
- uvědomuje si začlenění člověka do přírody - má představu o orgánech a základních funkcích jednotlivých orgánových soustav - sbírá, třídí a užívá informace z různých informačních zdrojů - využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje etapy lidského života, orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození - chápe zásadní rizika návykových látek, posoudí jejich vliv na kvalitu života - rozpozná život ohrožující zranění - poskytne první pomoc při drobném úrazu, zajistí lékařskou pomoc	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - původ a vývoj člověka - postavení člověka mezi organismy - orgánové soustavy lidského těla, jejich orgány a funkce (soustava opěrná, pohybová, dýchací, oběhová, vylučovací, trávicí, rozmnožovací, nervová) - kůže, lidské smysly - vývoj jedince - péče o zdraví, správná výživa, pohybový režim - intimní hygiena - návykové látky - bezpečné chování v rizikovém prostředí, první pomoc - život ohrožující zranění <u>Člověk a technika</u>	TV/význam pohybu pro zdraví	

- pracuje se siloměrem - vysvětlí princip jednoduchých strojů, uvede příklady - popíše a prakticky předvede bezpečné zacházení s elektrospotřebiči - jednoduše popíše základní postupy výroby některých produktů, uvede suroviny - popíše a na příkladech doloží význam energie pro život - chápe pojmy obnovitelné a neobnovitelné zdroje a v souvislosti s tím nutnost šetřit energií - uvede rizika pro životní prostředí	- síla, newton - jednoduché stroje - základní výroby některých produktů - energie - problémy životního prostředí, trvale udržitelný rozvoj PROJEKT – Expedice na Měsíc PROJEKT – Hlasujeme pro přírodu		

SPOLEČENSKÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Společenská výchova je jedním z předmětů, kterými je naplňován vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, jmenovitě tématické okruhy Lidé kolem nás a Člověk a jeho zdraví. Realizuje se zde také vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Dramatická výchova, částečně je zde naplňován i obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, tématický okruh Příprava pokrmů. V rámci tohoto předmětu jsou realizována i některá průřezová témata.

Vyučovací předmět Společenská výchova vede žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání, k respektování všeobecných pravidel soužití, ke smysluplné, otevřené a všestranné komunikaci. Žáci získávají základní poučení o ceně lidského zdraví, o zdravotní prevenci a bezpečném chování. Učí se vyjadřovat a rozpoznávat emoce a přirozeně jednat v jednoduchých rolích herních situací.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Společenská výchova se realizuje ve 4.a 5.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá v kmenových učebnách, během terénního vyučování, v pracovně pro dívky aj.

V tématickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se svými základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí. Je zde prostor k naplňování průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana.

V tématickém okruhu Člověk a jeho zdraví jde především o základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jednotlivců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má člověk za své zdraví i zdraví ostatních lidí.

V tématickém okruhu Příprava pokrmů získají žáci poučení o kulturním a společenském chování, o správném stolování, o bezpečnosti práce v kuchyni. Součástí výuky je příprava jednoduchých pokrmů.

Všechna témata jsou propojena prvky Dramatické výchovy, kde se žáci učí vyjadřovat se v jednoduchých rolích, zabývat se chováním a jednáním své postavy, využívat různých výrazových prostředků, prezentovat se před spolužáky.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- všestranné, účinné a kulturní komunikaci
- otevřenému vyjadřování svých názorů, k prezentaci své práce
- týmové činnosti
- chápání tolerance mezi lidmi
- respektování pravidel slušného chování
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- odpovědnosti za své i cizí zdraví

Kompetence k učení

- vedeme žáky k chápání svých povinností
- podporujeme samostatnost, tvořivost a originalitu
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- učíme žáky uvádět věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vnímat různé problémové situace ve škole i mimo ni
- učíme žáky využívat při řešení problémů vlastního úsudku a zkušeností
- učíme žáky vnímat modelové problémy jako zajímavou a podnětnou složku výuky
- podporujeme kritické myšlení a uvážlivé rozhodování

Kompetence komunikativní

- učíme žáky jasně a logicky vyjadřovat své myšlenky a názory

- učíme žáky prohlubovat a zdokonalovat slovní zásobu
- trváme na kulturní komunikaci
- netolerujeme hrubé, vulgární a neuctivé chování a jednání
- učíme žáky, že lidské soužití není možné bez komunikace

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině
- učíme žáky vytvářet si o sobě pozitivní představu
- učíme žáky přijímat různé role
- učíme žáky empatii
- učíme žáky účinně ovládat své jednání a chování

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování přesvědčení jiných lidí
- vychováváme žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život
- nekompromisně potlačujeme jakékoliv projevy rasismu a xenofobie
- vychováváme žáky tak, aby si byli vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

- učíme žáky dodržovat vymezená pravidla
- učíme žáky přistupovat k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti a společenského významu

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

Lidé kolem nás

2.období – očekávané výstupy

Žák

- *vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)*
- *rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení*
- *rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy*
- *orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)*

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)*
- *rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*
- *uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*
- *používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze*
- *porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz*
- *sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů*

Učivo

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“

chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům

právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot

vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura

základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

Člověk a jeho zdraví

2.období – očekávané výstupy

Žák

- *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista*
- *předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek*

- *uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou*
  uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události*
- *uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti*
- *odmítá návykové látky*
- *uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku*

Učivo

partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů a sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu)
péče o zdraví – osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy
návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, závislost; nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci
mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Stolování

2.období – očekávané výstupy

Žák

dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *dodržuje pravidla společenského chování*

Učivo

jednoduchá úprava stolu
pravidla správného stolování

Dramatická výchova

2.období – očekávané výstupy

Žák

- *propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy*
- *pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat*
- *rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání různých postav*
- *pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků*
  prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozezná téma situace*
- *dokáže se vžít do role*
- *pracuje ve skupině*

Učivo

psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace
herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava
sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení
náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování
typová postava – směřování k její hlubší charakteristice; činoherní a loutkářské prostředky
dramatická situace, příběh – řazení situací v časové následnosti
inscenační prostředky a postupy – jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu, přednes
komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe

SPOLEČENSKÁ VÝCHOVA – 4.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - rozvíjí vědomí sebe sama - rozvíjí schopnost sebereflexe - uvědomuje si vlastní schopnosti a vlastnosti - hledá možnosti, jak pracovat na kladných i záporných stránkách své osobnosti - popíše na základě vlastních zkušeností různost vztahů mezi lidmi - podílí se na stanovení pravidel mezi vrstevníky a dodržuje je - respektuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci - respektuje odlišnosti mezi jednotlivci - obhájí své názory vhodnou formou, připustí omyl, dohodne se na společném postupu s ostatními - odhadne peněžní částku za nákup - zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - zhodnotí na příkladech možnost realizace výdajů při určitých příjmech - používá adekvátních způsobů komunikace v běžných i krizových situacích - rozpozná ve svém okolí nepřijatelné chování a zaujme k němu vhodný postoj - chápe význam kultury pro člověka - pracuje na svém hodnotovém žebříčku - uvědomuje si různé možné způsoby odměňování	<u>Lidé kolem nás</u> - jaký jsem: vlastnosti, schopnosti a jejich rozvoj, sebehodnocení - jak komunikujeme: verbální a nonverbální komunikace - pravidla společenského chování - mezilidské vztahy - lidská práva a práva dítěte u nás a ve světě - práva a povinnosti (škola, rodina) - tolerance a nesnášenlivost - podoby, projevy, význam kultury - vlastnictví (peníze) - odlišnosti jednotlivců	ČJ,VV/jaký jsem ČJ/dialog PV,ČJ,VL,HV, AJ,VV/PRO-Vítejte ve společnosti <u>ČJ</u>,VV,AJ,M, PV/ PRO-Za zábavou a poučením	1/7-PRO-Akce Simon 1/2,1/11-jaký jsem 1/8-jak komunikujeme 1/1,1/5,1/6,1/7, 1/8,1/9,1/11, 2/2,4/1,4/2-PRO-Vítejte ve společnosti 6/5-PRO-Za zábavou a poučením 1/6,1/7-lidé kolem nás
- uvědomuje si nebezpečí silničního provozu, chová se zodpovědně jako chodec, i jako cyklista - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících jeho zdraví i zdraví druhých, předchází vzniku těchto situací - ví, jak vyhledat pomoc, stane-li se obětí nepřijatelného chování okolí - rozpozná lidské zlozvyky - na modelových situacích předvede odmítání zneužívání návykových látek - dokáže nabídnout a přijmout pomoc - chová se ohleduplně k opačnému pohlaví	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - bezpečné chování v rizikovém prostředí - silniční provoz, role chodce a cyklisty - krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání, projevy rasismu) - zlozvyky, závislosti - odmítání návykových látek - pomoc v krizových situacích - předcházení vzniku krizových situací - rozdíly mezi chlapci a dívkami, ohleduplné chování ke druhému pohlaví		
- upraví vkusně a jednoduše stůl - připraví slavnostní tabuli, použije vhodné zdobící prvky - dodržuje pravidla správného stolování (chování, používání stolního náčiní) - ví, jak si počínat v restauraci	<u>Stolování</u> - jednoduchá úprava stolu - slavnostní tabule - pravidla správného stolování - restaurace		
- využívá somatických dovedností k vyjádření svých vnitřních stavů i stavů dané postavy - pracuje s pravidly hry - vstupuje do různých rolí a v herních situacích jedná přirozeně - rozezná témata a konflikty v herních situacích a příbězích a nahlíží na ně z pozic různých postav - zabývá se důsledky jednání různých postav	<u>Dramatická výchova</u> - práce s dechem, tvoření hlasu, přednes - držení těla, práce s pohybem - způsoby komunikace, výrazové prostředky a jejich využití (hra, improvizace, inscenační tvorba) - role, jevištní postava - práce s loutkou		

- pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru - využívá různých výrazových prostředků - prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě reflexe a sebereflexe na něm dále pracuje - sleduje a hodnotí prezentace ostatních	- nalézání témat a námětů pro dramatické vyjádření - modelové situace – prostor pro sebevyjádření - improvizace - prezentace, komunikace s divákem - hodnocení, reflexe, sebereflexe PROJEKT – Vítejte ve společnosti		

SPOLEČENSKÁ VÝCHOVA – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - rozvíjí vědomí sebe sama - rozvíjí schopnost sebereflexe - uvědomuje si vlastní schopnosti a vlastnosti - hledá možnosti, jak pracovat na kladných i záporných stránkách své osobnosti - uvědomuje si, že komunikace je základ spolupráce - podílí se na stanovení pravidel mezi vrstevníky a dodržuje je - respektuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci - respektuje odlišnosti mezi jednotlivci - obhájí své názory vhodnou formou, připustí omyl, dohodne se na společném postupu s ostatními, ve spolupracující skupině zaujímá různé role - používá adekvátních způsobů komunikace - rozpozná ve svém okolí nepřijatelné chování a zaujme k němu vhodný postoj - chápe význam kultury pro člověka - pracuje na svém hodnotovém žebříčku - získává základní povědomí o právech a právní ochraně - chápe vyváženost mezi právem a povinnostmi člověka - chápe nezbytnost lidské solidarity v nejužším okolí i v globálním světě - chápe závislost výdajů na příjmech - sestaví modelový rodinný rozpočet - chápe důležitost úspor	<u>Lidé kolem nás</u> - jaký jsem: vnímání sebe sama, zdravé sebevědomí, sebehodnocení, já a ostatní, ostatní a já - jak komunikujeme: pravidla komunikace, právo vyslovit názor, asertivita, schopnost vyslechnout - právo a spravedlnost: právní ochrana, protiprávní jednání, - korupce - právo a povinnost občana - vlastnictví: ochrana vlastnictví, druhy vlastnictví - reklamace - peníze - rodinný rozpočet, hotovostní a bezhotovostní platba, banka, úspory, půjčky, úroky - kultura: kulturní instituce, masová kultura a subkultura - globální problémy lidí: konzumní společnost, životní prostředí - sdružování lidí: spolky, politické strany, církve - lidská solidarita - multikulturalita	ČJ,VV/jaký jsem ČJ/dialog VL/beseda s představiteli města ČJ,HV/PRO-Všichni jsme lidé <u>ČJ</u>,VL,M,PV, VV,HV,INF/ PRO-Památky našeho městečka	1/7-PRO-Akce Simon 1/2,1/11-jaký jsem 1/8-jak komunikujeme 2/1-práva a povinnosti 2/2-práva a povinnosti občana 1/2,1/6,1/7,1/8, 1/11,2/2,4/1,4/2, 4/3,4/4,4/5-PRO-Všichni jsme lidé 1/1,1/3,1/5,1/8, 1/9,1/11,2/1-PRO-Památky našeho městečka 1/6,1/7-lidé kolem nás
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm - chová se kultivovaně k opačnému pohlaví - optimálně přijímá změny v období dospívání - uvědomuje si nebezpečí spojená s nezodpovědným sexuálním chováním - odmítá jakékoli formy násilí - přijímá kriticky mediální a reklamní sdělení - na modelových situacích předvede odmítání zneužívání návykových látek - uvědomuje si riziko elektronické komunikace - ovládá správný postup při tísňovém volání	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - změny v dospívání - druhy partnerství - základy sexuální výchovy - HIV/AIDS, cesty přenosu - stres a jeho rizika - psychohygiena - rizika elektronické komunikace - návykové látky a jejich odmítání - závislost - krizové situace a jejich zvládání - násilí v médiích, reklamní vlivy - mimořádné události - chování v situacích hromadného ohrožení - tísňové linky a správné volání	<u>ČJ</u>,VV,INF.AJ/ PRO-Cesta za informacemi	1/5,1/6,1/8,1/9, 1/10,1/11,6/1, 6/2,6/3,6/4,6/5-PRO-Cesta za informacemi

- využívá somatických dovedností k vyjádření svých vnitřních stavů i stavů dané postavy - pracuje s pravidly hry - vstupuje do různých rolí a v herních situacích jedná přirozeně, improvizuje - rozezná témata a konflikty v herních situacích a nahlíží na ně z pozic různých postav - zabývá se důsledky jednání různých postav - pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru - zkusí zrežírovat danou situaci podle svých představ - využívá různých výrazových prostředků - prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě reflexe a sebereflexe na něm dále pracuje - sleduje a hodnotí prezentace ostatních	<u>Dramatická výchova</u> - práce s dechem, tvoření hlasu, přednes - držení těla, práce s pohybem - způsoby komunikace, výrazové prostředky a jejich využití (hra, improvizace, inscenační tvorba) - role, jevištní postava - práce režiséra - práce s loutkou - nalézání témat a námětů pro dramatické vyjádření - modelové situace – prostor pro sebevyjádření - improvizace - prezentace, komunikace s divákem - hodnocení, reflexe, sebereflexe PROJEKT – Všichni jsme lidé		

DĚJEPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Dějepis je jedním z předmětů, kterými je naplňován vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Vyučovací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jednotlivce a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které základním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19.a 20.století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II.stupně v 6.- 9.ročníku.Je mu věnována časová dotace dvě hodiny týdně v každém ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali v 1. – 3.ročníku ve vyučovacím předmětu Prvouka a ve 4.a 5.ročníku ve vyučovacím předmětu Vlastivěda. Výuka probíhá v kmenových třídách, preferováno je terénní vyučování, exkurze a poznávací zájezdy. Je zde prostor k realizaci významných školních projektů.

Vyučovací předmět Dějepis se zabývá těmito obsahovými tématy: Člověk v dějinách, Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání počátky nové doby, Modernizace společnosti, Moderní doba a Rozdělený a integrující se svět.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa
- utváření a upevňování vědomí sounáležitosti s evropskou kulturou
- vytvoření představy historického času
- hledání paralel mezi minulostí a současností
- získávání zájmu o orientaci v aktuálním dění v ČR i ve světě
- odhalování kořenů společenských jevů a dějů, k promýšlení jejich vzájemné souvislosti a podmíněnosti
- pochopení principů, na nichž spočívá demokratická společnost
- vytvoření pocitů hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvorům minulosti
- úctě k vlastnímu národu a k sobě samému
- rozvíjení respektu ke kulturním a jiným odlišnostem lidí z různých společenství
- pochopení prvořadé potřeby života v míru

Kompetence k učení

- podporujeme rozvíjení aktivního zájmu žáků o historii vlastního národa a jiných národů Evropy a světa
- učíme žáky vyhledávat, třídit, zpracovávat a používat informace z různých informačních zdrojů
- podporujeme práci s výpočetní technikou
- pozitivně motivujeme, vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení
- připravujeme žáka na život v současném mnohotvárném světě
- vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování
- učíme žáky zobecňovat poznatky a vytvářet závěry, předvídat
- podporujeme neobvyklá a osobitá řešení problémů
- učíme žáky problémy formulovat
- učíme žáky problémům předcházet

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- učíme žáky naslouchat ostatním
- učíme žáky přesnému a logickému vyjadřování argumentů
- učíme žáky prezentovat a publikovat své myšlenky a názory
- učíme žáky účinné komunikaci v týmu
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace ve světě, který je obklopuje

Kompetence sociální a personální
- rozvíjíme schopnost žáků spolupracovat v týmu
- podporujeme žáky v kritickém hodnocení i v sebekritice
- podporujeme skupinové a projektové vyučování
- učíme žáky pojmout třídní kolektiv jako mozaiku, ve které má každý schopnost svým dílem prospět společné věci
- vedeme žáky k umění přijmout i nabídnout pomoc
- netolerujeme projevy rasismu, nacionalismu a xenofobie
- učíme žáky respektovat, že každý má nárok mít svůj názor a vyslovit ho
- učíme žáky pravidlům diskuse

Kompetence občanské
- vedeme žáky k úctě k vlastnímu národu a k osobnostem svého národa
- vedeme žáky ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- vedeme žáky k pochopení principů demokracie
- vychováváme žáky jako svobodné občany, kteří si plní své povinnosti a uplatňují svá práva
- učíme žáky, že právem člověka nemůže být pošlapání práv druhého
- vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a přírodních odkazů minulosti
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- pomáháme žákům při volbě jejich budoucího povolání
- učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy a pomůcky
- vedeme žáky k dodržování a plnění svých povinností a závazků

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO
II.stupeň
Člověk v dějinách
3.období – očekávané výstupy

Žák
- *uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků*
- *uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány*
  orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti*

Učivo

význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
historický čas a prostor

Počátky lidské společnosti
3.období – očekávané výstupy

Žák
- *charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu*
- *objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost*
  uvede příklady archeologických kultur na našem území
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí*
- *podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty*

Učivo

člověk a lidská společnost v pravěku

Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací*
- *uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví*
- *demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem*
  porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států*
- *popíše život v době nejstarších civilizací*

Učivo

nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
antické Řecko a Řím
střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

Křesťanství a středověká Evropa

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států*
- *porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti*
- *objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech*
- *vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám*
  ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uvede první státní útvary na našem území*
- *uvede základní informace z období počátků českého státu*
- *popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti*
- *charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí*
- *rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské*
- *uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu*

Učivo

nový etnický obraz Evropy
utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost

Objevy a dobývání, počátky nové doby

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky*
- *vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život*
- *popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky*
- *objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie*
- *objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky*
- *na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus*
  rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu*
- *uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období*
- *pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*

Učivo

renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
zámořské objevy a počátky dobývání světa
český stát a velmoci v 15.- 18.století
barokní kultura a osvícenství

Modernizace společnosti

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti*
- *objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé*
- *porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů*
- *charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích*
- *na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy*

  vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uvede základní historické události v naší zemi v 19. století*
- *vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století*
- *rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap*

Učivo

Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
revoluce 19.století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
kulturní rozrůzněnost doby
konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

Moderní doba

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky*
- *rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů*
- *charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu*
- *na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv*

  zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války*
- *uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky*

Učivo

první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20.a 30.letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacionalismus; důsledky pro Československo a svět
druhá světová válka – holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války

Rozdělený a integrující se svět

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků*
- *vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce*
- *posoudí postavení rozvojových zemí*

  prokáže základní orientaci v problémech současného světa

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě*
- *chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti*

Učivo

studená válka – rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky

rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
problémy současnosti
věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

DĚJEPIS – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - porozumí významu dějepisných znalostí pro život společnosti - objasní význam znalostí historických poznatků na příkladech ze svého okolí - ukáže na příkladech druhy historických pramenů - popíše činnost archivů, muzeí a matrik - jmenuje nejdůležitější česká muzea - popíše různé způsoby měření času - vyjmenuje a zařadí důležité historické epochy - objasní účel historické mapy - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů	- úvod do dějepisu - historické prameny - čas, kalendář - historická mapa - informační zdroje	Z,VO/mapa,rok v proměnách	1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon
	<u>Pravěk</u>		
- srovná vývojové typy člověka - zařadí hlavní vývojová období pravěku - vysvětlí neolitickou revoluci na základě změny klimatu - popíše funkce pravěkých nástrojů, vzhled obydlí - objasní vliv použití kovu na zemědělství - uvede příklady využití kovu - srovná využití kovů v pravěku a dnes - srovná život různých národů na našem území - jmenuje hlavní archeologické kultury u nás - uvede známé archeologické oblasti a nálezy - srovná základní znaky společnosti v pravěku v různých obdobích	- archeologie - členění pravěku - vznik a vývoj lidského rodu - doby ledové - paleolit, mezolit, neolit, eneolit - doba bronzová - doba železná – Keltové - doba římská – Germáni - stěhování národů – Slované	F/skupenství l. VO/práva a rasy	
	<u>Starověk</u>	VO/vztahy mezi lidmi VO/škola včera a dnes VV/umění v běhu času TVS/olympijské ideje ČJ/řecké báje, Trója	4/1,4/3-vývoj člověka a civilizací
- jmenuje oblasti vzniku nejstarších států - objasní rozdíl mezi pravěkem a starověkem - srovná východní a antickou civilizaci - chápe souvislost velkých řek a civilizací - identifikuje významné historické památky - srovná různé druhy písma lidstva - identifikuje starověké nadčasové vynálezy - objasní přínos starověkých civilizací pro dnešní vědu - orientuje se v základních typech náboženství - popíše vývoj řecké a římské kultury - identifikuje významné osobnosti antiky, porovná jejich přínos pro rozvoj Řecka a Říma - na příkladech doloží přínos Řecka a Říma pro evropskou civilizaci - srovná řecké a římské náboženství - zná některé antické báje a jejich hrdiny - popíše vznik řeckých městských států a různé formy jejich řízení - popíše sociální rozvrstvení v konkrétních státech - vysvětlí příčiny a důsledky řeckých a římských expanzí - porovná formy vlády v různých státech v průběhu dějin - uvede instituce antiky a jejich odkaz dnešku - objasní pád Říma v důsledku stěhování národů	- historická mapa - Mezopotámie - Babylon a Asýrie-klínové písmo - Egypt-hieroglyfy, pyramidy, mumifikace - Indie-kasty - Čína - starověké Řecko - Kréta - olympijské hry - Mykény - Homér - raná řecká tyranida - Sparta - Athény - demokracie - řecko-perské války - peloponéská válka - Alexandr Makedonský - řecká kultura a věda - náboženství - starověký Řím - Etruskové - Romulus a Rémus - otroci - doba královská - raná římská republika		

- vyhledá na mapě nejdůležitější římské provincie	- punské války - Kartágo - krize a zánik republiky - Spartakovo povstání - první triumvirát - Caesar - druhý triumvirát - principát - Flaviovci - adoptivní císaři - pozdní říše - Konstantin - křesťanství - rozpad říše římské - zánik západního Říma - stěhování národů - římská věda a kultura - náboženství	ČJ,/PRO-Trojská válka ČJ/bible INF/internetové vyhledávače	2/4,3/1,3/2-PRO-Trojská válka

DĚJEPIS – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů - vymezí časově středověk - vymezí oblasti obydlené nově příchozími a objasní souvislost se současným etnickým rozdělením Evropy - porozumí příčinám rozdílného vývoje těchto etnik - vyhledá na mapě Evropy nejstarší státní útvary - určí významné raně středověké říše a rozpozná rozdíly v jejich správě, vysvětlí příčiny, které vedly k jejich vzniku - srovná situaci v pravěku, starověku a raném středověku na mapě světa, na našem území a ve středoevropské oblasti - objasní vliv Arabské říše na dnešní svět - objasní na příkladech lenní pyramidu - určí významné panovníky, jejich tituly a přínos - doloží na příkladech střetávání a prolínání středověkých kultur, nejvýznamnější střety a bitvy vysvětlí s pomocí mapy - určí první státní útvary na našem území - vysvětlí přínos Cyrilometodějské mise - objasní postavení českých panovníků v Evropě - s pomocí mapy určí centra českého státu, porovná přírodní podmínky jednotlivých území - doloží na příkladech vliv okolních kultur - jmenuje nejdůležitější právní listiny středověké historie - zná významné Přemyslovce, jejich skutky a příběhy českých patronů - chápe význam archeologických výzkumů - roztřídí slovanské etnikum, určí státy - určí raně středověké umělecké slohy podle typických znaků - popíše základní rysy světových náboženství, objasní hierarchii v katolické církvi, význam církve pro lid středověku a dneška	Raný středověk - zrod nové Evropy - Francká říše - Byzanc - náboženství, kláštery - Arabové a jejich výboje - Slované - Sámova říše - státy jižních a východních Slovanů, Kyjevská Rus - Svatá říše římská - Velkomoravská říše - Cyril a Metoděj - Uhersko - počátky českého státu, sv.Václav, Slavníkovci - Polsko - první Přemyslovci - románský sloh	ČJ/pověsti, legendy, kroniky VOZ/různá náboženství VV/románské umění ČJ/středověká lit.	1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon

- zdůvodní významné postavení Karla IV. - vysvětlí příčiny a důsledky boje o investituru - uvede příčiny a důsledky křížových výprav, využívá historické mapy - porovná významné řeholnické řády, využívá historické mapy - porozumí vzniku opozice uvnitř katolické církve, určí nositele opozičních myšlenek - porozumí smyslu učení o trojím lidu - doloží vliv kolonizace na sociální strukturu - popíše středověké hospodaření –trojpolní systém - popíše středověká sídla, jmenuje městská práva - uvede příklady českých dolů a jejich vliv - vysvětlí příčiny, průběh a důsledky české reformace - objasní myšlenky Husova učení a Husovu pozici v katolické církvi - popíše průběh husitského hnutí (včetně míst a osobností) a jeho význam, používá historickou mapu - vysvětlí důsledky izolace Čech - určí význam Husa pro současnou církev - porozumí vývoji vztahu českých panovníků k české reformaci - určí význam Jiřího z Poděbrad pro dnešní integraci Evropy	<u>Vrcholný a pozdní středověk</u> - města vesnice - gotika - středověká vzdělanost, univerzity - české země za posledních Přemyslovců, Kutná Hora - Lucemburkové, Karel IV. - reformní hnutí - Jan Hus, Kostnice - husitské války - husitské proudy, artikuly, podobojí - Jiří z Poděbrad - sjednocená Evropa proti Turkům - Jagellonci - stoletá válka - vyhnání Arabů z Pyrenejského poloostrova	VV,HV/gotika VOZ/ EU, městská samospráva <u>ČJ</u>/PRO-Cesta ke kalichu F/páka, kladka <u>ČJ</u>,VV/PRO-Chceme znát kdy a jak	1/1,1/8,1/9,1/10, 1/11-PRO-Cesta ke kalichu 1/1,1/6,1/7,1/8, 1/11-PRO-Chceme znát kdy a jak
- objasní vliv antiky na život raně novověkého člověka - zhodnotí a pojmenuje změny ve společnosti a v ekonomice a jejich vliv na katolickou církev - pozná renesanční sloh na základě typických znaků, uvede příklady - vysvětlí rozdíly mezi středověkem a novověkem - objasní reformační požadavky a popíše reakci katolické církve - uvede reformátory a objasní vliv reformace na náboženskou mapu Evropy - porovná cíle reformace a protireformace - uvede největší vynálezy na prahu novověku - vysvětlí příčiny a důsledky zámořských objevů, určí objevitelské cesty na historické mapě - jmenuje významné námořní mocnosti - zhodnotí vliv kolonizátorů na dobyté území - posoudí rostoucí moc Habsburků v Evropě a jejich vliv na politický vývoj - rozumí náboženskému rozdělení Evropy v 16.st. - porovná postavení českého státu před a v době nástupu Habsburků - popíše vztah Habsburků a českých stavů - jmenuje známé Habsburky a jejich skutky - ukáže vliv reformace na církev Anglie a Francie a její důsledky pro Ameriku - popíše průběh třicetileté války a její důsledky pro české obyvatelstvo, porovná situaci v Evropě před válkou a po ní - objasní světový význam J.A.Komenského - porozumí funkci parlamentů (Nizozemsko, Anglie) - objasní růst moci parlamentu a měšťanstva - porovná vývoj parlamentních, absolutistických a konstitučních monarchií - popíše projevy absolutismu v západní a východní Evropě	<u>Raný novověk</u> - hospodářské změny v Evropě v 15. a 16.století - textil, knihtisk, doprava, manufaktura - objevné plavby - Amerika, Indiáni - renesance a humanismus - reformace a protireformace - Španělsko a Nizozemí - absolutní monarchie v Anglii (Jindřich VIII., Alžběta I., Francis Drake) - absolutistická monarchie ve Francii (Bartolomějská noc, Hugenoti) - Svatá říše římská (německá reformace, Martin Luther) - absolutismus v Rusku (Ivan IV.Hrozný, samoděržaví) - české země za Habsburků - protihabsburský odboj, stavy - rekatolizace - rudolfínská doba - předbělohorská kultura - české stavovské povstání (Fridrich Falcký, Bílá hora, staroměstská exekuce) - třicetiletá válka - občanská válka v Anglii - slavná revoluce - Francie za Ludvíka XIV. - baroko - Petr I. a Rusko - vznik Pruska - pobělohorské české země - exil, hospodářský úpadek - J.A.Komenský	F/da Vinci, astronomický výzkum HV,VV/ renesance F/zatmění Slunce,Měsíce VOZ/státní zřízení, parlament HV,VV/baroko ČJ/Komenský INF/internet. vyhledávače	

- srovná nevolnictví a poddanství - pozná baroko podle určujících znaků,určí barokní umělce a významné památky v ČR a Královéhradeckém kraji			

DĚJEPIS – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů - zdůvodní vedoucí postavení Anglie v 18.a 19.st. - posoudí vliv osvícenství, jmenuje představitele - uvede vynálezce 1.průmyslové revoluce, jejich objevy a použití - porovná 1.průmyslovou revoluce s dnešní, určí její významná centra a porevoluční proměny společnosti - porozumí souvislosti mezi formou vlády a rychlostí modernizace společnosti - jmenuje důsledky americké revoluce pro Evropu, identifikuje pilíře ústavní listiny - porozumí myšlence osvícenského absolutismu, jmenuje prvky - chápe význam Marie Terezie a Josefa II. pro rozvoj českého národa - identifikuje prvky klasicismu a empíru	<u>Osvícenský absolutismus</u> - osvícenství - přírodovědné objevy - klasicismus - britské impérium - vznik USA - vzestup Pruska - Marie Terezie a Josef II. - Rusko za Kateřiny II.	ČJ/lit.18.st. HV,VV/umění 18.století	1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon
- popíše příčiny, průběh a důsledky velké francouzské revoluce - určí vliv osvícenství v této revoluci a prvky parlamentarismu a demokracie - vyjmenuje události napolenských válek a Napoleonovy vlády, zná stopu Napoleona na našem území - porozumí vlivu napolenských válek na Evropu, používá historickou mapu	<u>Velká francouzská revoluce</u> - Francie před revolucí - třetí stav - Francie republikou - císařství Napoleona I.	VO/stát a právo, ústava Z/prům.,sídla, doprava ČR	2/2,2/3-Francouzská r.
- objasní význam mírového kongresu po napolenských válkách, porovná historickou mapu před a po těchto událostech - uvede do souvislosti změny v habsburské monarchii a české národní obrození - jmenuje představitele českého národního obrození a jejich skutky - porovná myšlenky osvícenství a romantismu	<u>Ponapoleonská Evropa</u> - Svatá aliance, Vídeňský kongres - romantismus - průmyslová revoluce - kapitalismus, liberalismus - odbory - situace na Balkáně - Metternichův absolutismus - české národní obrození - průmyslové oblasti	F/parní stroj ČJ/obrozenci	
- porovná cíle národních hnutí v Evropě, užívá politickou mapu - porozumí významu měšťanstva pro rozvoj těchto hnutí - vysvětlí cíle konkrétních států v revolucích 1848/49 - popíše úlohu dělnictva v revolucích 1848 - určí hlavní centra evropských revolucí - srovná situaci Itálie a Německa tehdy a dnes - doloží souvislost mezi cílem revoluce a výrobou - popíše příčiny, průběh a důsledky revoluce	<u>Revoluce 1848/49</u> - revoluce ve Francii - pokus o sjednocení Německa a Itálie - rok 1848 v habsburské monarchii a českých zemích - porážka revoluce	<u>ČJ</u>,VO/PRO-Epicentrum	1/1,1/10,1/11-PRO-Epicentrum

v českých zemích, určí hlavní postavy - ukáže na příkladech prvky parlamentarismu v Rakousku - porovná cíle různých politických směrů v 19.st. - identifikuje cíle dělnických stran v 19.st. - odhalí analogie politického systému v Anglii v 19.st. a dnes - určí na mapě centra socialistických hnutí - dokáže sílení nacionalistických tendencí v Evropě - uvede příklady politických stran u nás, jejich zájmy a nejvýznamnější představitele - vysvětlí průběh a důsledky sjednocení Itálie a Německa	<u>Porevoluční Evropa</u> - viktoriánská Anglie - Francie za 2.císařství - krymská válka - sjednocení Itálie a Německa - habsburská monarchie a české země ve 2.polovině 19.st. - rakousko-uherské vyrovnání - politické strany	ČJ/sci-fi	
- popíše rysy ruského absolutismu v 19.st. - popíše politický vývoj v USA v 19.st. - porovná rozdílný rozvoj hospodářství v USA - popíše válku Severu proti Jihu s pomocí mapy - porovná vývoj USA a Evropy - prezentuje příčiny rostoucího napětí na Balkáně - s pomocí mapy popíše rozdělení kolonií na konci 19.st. - určí souvislost mezi kolonizátorem a současným jazykem	<u>Imperiální doba</u> - imperialismus - kolonialismus - vzestup USA - válka Severu proti Jihu - ruské impérium		4/3,4/4-koloniální systém
- vyjmenuje vynálezy 2. poloviny 19.st., jejich autory a využití - porovná vzhled sídel před a po 2.průmyslové revoluci - pozná základní znaky uměleckých směrů 2.poloviny 19.st. - jmenuje nejvýznamnější české a světové umělce a vynálezce té doby - s pomocí politické mapy vysvětlí situaci ve světě v předvečer 1. světové války	<u>Kapitalistická společnost a kultura před 1.světovou válkou</u> - kapitalismus - elektřina - měšťanská kultura - české země před 1.svět.válkou	F/elektřina	
- popíše příčiny a průběh 1.světové války - uvede charakteristické rysy války a porovná s boji v minulosti - chápe souvislost mezi rozvojem průmyslu a vedením války - porovná politickou mapu světa před a po válce - jmenuje zájmy států a bloků ve válce - zapamatuje si nejdůležitější bojiště a osobnosti - zhodnotí úlohu českého odboje a legií - chápe vliv politiky USA na průběh války	<u>První světová válka</u> - spory před 1.svět.válkou - průběh 1.svět.války - trojspolek a trojdohoda - válečné fronty - ruské revoluce - vstup USA do války - bolševická revoluce v Rusku - Češi v 1.svět.válce - rozklad Rakousko-Uherska	VO/konflikty ve vztazích INF/internet. vyhledávače	

DĚJEPIS – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů - porovná svět před a po 1.svět. válce (mapa) - ukáže klady a zápory versailleského systému - identifikuje významné osobnosti	<u>Meziválečné období</u> - poválečné uspořádání světa - versailleský systém - Společnost národů - Malá dohoda - vznik ČSR, hranice demokracie		1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon

meziválečného období (Evropa, ČSR - chápe souvislost mezi růstem průmyslu a krizí - analyzuje průběh a důsledky hospodářských a politických krizí ve vybraných státech - posoudí vliv versailleského uspořádání na vznik totalit a demonstruje společné a rozdílné znaky vybraných totalit - s pomocí mapy určí souvislost mezi ekonomií státu a totalitou - objasní postoj totalit k lidským právům - určí totalitní státy a jejich zapojení do válečných systémů 30.let 20.století - objasní nezbytnost vnitřního a vnějšího nepřítele pro totalitu, popíše perzekuci nepřátel (Německo) - zapamatuje si historické mezníky vývoje Evropy a ČSR po roce 1918 - identifikuje vývoj státního území od roku 1918 - porovná politické systémy u nás od roku 1918 - uvede příklady politických a hospodářských vazeb s evropskými státy - zhodnotí národnostní složení v první republice - určí průmyslové a zemědělské oblasti ČSR - objasní příčiny vysoké životní úrovně ve 20.letech 20.století - porovná zájmy politických stran ČSR před a v době 2.svět.války - popíše znaky architektonických směrů v meziválečném období v ČSR, určí významné osobnosti kultury	v ČSR - politické strany - poválečná krize - komunismus, fašismus - zlatá 20.léta - světová hospodářská krize - krize v ČSR - nacismus v Německu - komunismus v SSSR - rozpad versailleského systému - obrana ČSR, Mnichov - kultura první republiky	HV/jazz, swing	
	<u>Druhá světová válka</u>		
- popíše příčiny, průběh a důsledky 2.světové války - určí s pomocí mapy významné mezníky a bojiště (zdůrazní účast našich vojáků) - určí významné osobnosti 2.svět.války - dá do souvislosti nové vynálezy s ničivostí války, uvede nové zbraně - porovná obě světové války - porovná postup USA v obou válkách - porozumí zrůdnosti nacistického průmyslu zabíjení, určí koncentrační tábory - posoudí nebezpečí rasismu a antisemitismu pro dnešní společnost - identifikuje vývoj státního území ČSR do r.1945 - porovná politické systémy ČSR za 2.svět.války - zhodnotí rozdílný vztah Čechů ke Třetí říši - porovná vývoj v Čechách a na Moravě s vývojem na Slovensku - zhodnotí význam demarkační linie pro poválečnou ČSR - určí základní znaky uměleckých směrů 1.poloviny 20..století - zná významné osobnosti politiky a kultury 2.svět.války	- vypuknutí 2.svět.války - západní tažení - bitva o Británii - operace Barbarossa - obrat ve vývoji - druhá republika a okupace - život v protektorátu - domácí a zahraniční odboj - čeští vojáci na frontách 2.svět.války - demarkační čára - závěrečné etapy 2.svět.války - Nagasaki, Hirošima - charakter 2.svět.války - genocida Židů	F/atomové jádro ČJ/PRO-Šoa VOZ/ochrana obyvatel za mimořádných okolností	1/11věda a technika 1/9,4/2,4/3-PRO-Šoa
	<u>Evropa a svět po roce 1945</u>		
- rozumí pojmu studená válka, vysvětlí její příčiny - určí příčiny a důsledky začlenění ČSR do sovětského bloku - porovná hospodářskou situaci 1.republiky s obdobím po únoru 1948 - uvede příklady střetů velmocí ve studené válce	- demokracie proti komunismu - rozdělení Německa - poválečné Československo - odsun - studená válka - vznik NATO a EHS - sovětský blok		

- určí znaky umění ve 2.pol.20.stol., zná některé naše a světové významné osobnosti - určí příčiny krizí v zemích východního bloku - určí příčiny, které vedly k revolucím a k rozpadu východního bloku - popíše s mapou rozpad koloniálního světa - určí vynálezy 2.pol.20.stol. a jejich vliv na lidstvo - uvede důvody vzniku hospodářské integrace a její mezníky - uvede vývoj Evropských společenství a EU - objasní vznik vojenských organizací v západním i východním bloku - jmenuje důležitá mezinárodní společenství, určí jejich centra a členy - rozumí procesu dekolonizace, popíše vývoj a určí dopad na dnešní svět - demonstruje politické, ekonomické a sociální problémy zemí 3.světa - objasní příčiny vzniku a cíle světového terorismu, rozlišuje zájmy teroristů v různých částech světa - zhodnotí vliv globalizace na život - porozumí významu začlenění ČR do integračního procesu při zachování národní identity - uvědomuje si výjimečnost české kultury a její přínos světu - jmenuje významné události a osobnosti přelomu 20.století	- únor 1948, prohra demokracie - kultura v poválečné republice - rozdělené světy - upevnění sovětského bloku, vrcholný stalinismus - komunistické Československo - nezákonnost, perzekuce - politické procesy - sociální přestavba - krize komunistických režimů - ekonomické reformy a léta uvolnění v ČSSR - zlepšení sociální úrovně - srpen 1968 - normalizace - třetí svět - globalizace - Charta 77 - sametová revoluce - rozdělení ČSFR - vstup ČR do NATO a EU PROJEKT - Šoa	ČJ,HV/samizdat, bigbít VOZ/mezinár. spolupráce	2/4-20.století

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Výchova k občanství je jedním z předmětů, kterými je naplňován vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Vyučovací předmět připravuje mladého člověka na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí sounáležitosti s evropskou civilizací a kulturou a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobiích a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen,výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně kulturních hodnot, sexuální výchova a výchova směřující k prevenci zneužívání návykových látek a eliminování sociálně patologických jevů. Vyučovací předmět Výchova k občanství se rovněž zabývá ochranou obyvatelstva za mimořádných okolností. Rovněž přispívá k rozvoji finanční gramotnosti.

Vyučovací předmět Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otvírá cestu k realistickému sebepoznání, seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Výchova k občanství bude vyučován v 6.a 8. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Do jisté míry navazuje na předmět Společenská výchova na I. stupni.

Vyučování probíhá převážně v kmenových učebnách.

Je zde velký prostor k realizaci důležitých školních projektů a k začleňování průřezových témat, vyučování je bohatě provázáno s obsahy jiných vyučovacích předmětů.

Vyučovací předmět Výchova k občanství se zabývá těmito obsahovými tématy: Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a právo.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současný život společnosti
- odhalování kořenů společenských jevů
- vnímání pocitu sounáležitosti s rodinou a se společenstvím ve svém okolí
- vnímání pocitu sounáležitosti s lidmi celého světa
- toleranci a respektu lidí odlišných kultur a zvyklostí
- utváření pozitivních občanských postojů
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociálních, kulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života
- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a souvislostech
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví
- zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a připravujeme je k celoživotnímu učení
- podporujeme aktivní zájem žáků o dění v současném světě
- posilujeme pozitivní vztah k učení, na příkladech vysvětlujeme jeho smysl a cíl
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat činnosti
- podporujeme samostatnost a tvořivost

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémy vytvářením praktických problémových úloh
- učíme žáky brát problém jako výzvu
- podporujeme všechny přijatelné způsoby řešení problému

- podporujeme samostatnost a originalitu
- podporujeme týmovou spolupráci

Kompetence komunikativní

- podporujeme nejrůznější formy komunikace
- učíme žáky, že míra kulturní úrovně komunikace vypovídá o kulturní úrovni člověka
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- vedeme žáky k otevřenému vyjadřování svých názorů a k respektování názorů druhých
- podporujeme kritiku i sebekritiku
- učíme žáky prezentovat a publikovat své názory a myšlenky
- učíme žáky asertivnímu chování

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinovou výuku, kooperativní a projektové vyučování
- učíme žáky pozitivně vnímat různorodost třídního kolektivu
- učíme žáky pracovat v týmech v různých rolích
- učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vzájemné vztahy

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany, kteří plní své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva druhých
- vychováváme žáky jako ohleduplné jedince, schopné a ochotné pomoci druhým v různých situacích
- netolerujeme sociálně patologické projevy chování
- netolerujeme projevy rasismu a xenofobie
- dbáme na dodržování pravidel chování
- nabízíme žákům pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím patologickým jevům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- seznamujeme žáky s nejrůznějšími profesemi
- učíme žáky úctě k jakékoli lidské práci
- seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi pracovního uplatnění v rámci EU

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Člověk ve společnosti

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání*
- *rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu*
- *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem*
- *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám*
- *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobií a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*

  posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *přistupuje kriticky k projevům vandalismu*
- *v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí*
- *respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití*
- *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem*
- *rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům*
- *je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie*
- *respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti*

Učivo

naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život

naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku

naše vlast – pojem vlast a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti

Člověk jako jedinec

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života*
- *posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek*
- *rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání*
- *popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru*
- *projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví*
  pracuje na svém osobnostním a sociálním rozvoji
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním*
- *formuluje své nejbližší plány*

Učivo

podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví – sexuální výchova, prevence zneužívání návykových látek, ochrana obyvatelstva za mimořádných situací, stres
osobnostní a sociální rozvoj – celostní pojetí člověka

Člověk, stát a právo

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu*
- *objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů*
- *vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů*
- *přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod*
- *dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje se rizika jejich porušování*
  rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uvede základní prvky fungování demokratické společnosti*
- *chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy*
- *uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání*

Učivo

právní základy státu – státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev
lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vysvětlí na příkladech důležitost dodržování pravidel a řádu ve vztazích mezi lidmi a jejich komunikaci	<u>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</u> <u>Naše škola</u> - práva a povinnosti žáků - školní řád, samospráva - jak se učit a proč	D/starověké	1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon 2/1-škola

- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci - popíše fungování obce, uvede typy obcí - vyhledá a popíše nejdůležitější památky, přírodní dominanty regionu, ČR - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - uvede státní svátky ČR a jejich spjatost s národní historií - uvede tradiční české svátky a slavnosti - jmenuje slavné představitele české minulosti, mezinárodně proslulé osobnosti vědy, kultury a sportu - uvede význam Prahy jako hlavního města, centra řízení státu, centra kultury, sportu a průmyslu - odlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu, rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobií a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - neshody a konflikty řeší nenásilným způsobem	- odpočinek Domov - obec, obecní zřízení - druhy obcí, region, kraj - životní prostředí domova a obce - pamětihodnosti, rodáci, tradice - ochrana prostředí, přírody, majetku - vandalství Vlast - mateřský jazyk - státní symboly - státní svátky a významné dny - rok v jeho proměnách a slavnostech - co nás proslavilo - významné osobnosti, místa - hlavní město Praha - vlastenectví - nacionalismus, xenofobie - obrana státu Vztahy mezi lidmi - konflikt a lidská práva - nesnášenlivost - mezilidská komunikace (v rodině, mezi vrstevníky)	školy ČJ/poučení o jazyce Z,D/čas a kalendář HV,ČJ/Vánoce ČJ/pranostiky D/Trojská válka	4/1-čeština 4/3-xenofobie 4/2,1/7,1/9-lidské vztahy 4/3-minority
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému a k pravidlům zdravého životního stylu - zaujímá zodpovědný a negativní postoj ke zneužívání návykových látek jako rizik ohrožujícího životní perspektivu mladého člověka - chová se kultivovaně k opačnému pohlaví - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví - projevuje odpovědné chování při mimořádných událostech - v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc - vyjádří svůj názor k problematice zdraví a diskutuje o něm	ČLOVĚK JAKO JEDINEC - duševní a tělesné zdraví - zdravotní hygiena, režim dne - prevence zneužívání návykových látek (drogy, alkohol, tabák) - stres - životní cíle a hodnoty - základy sexuální výchovy - ochrana obyvatel za mimořádných okolností - evakuace - osobní bezpečí - krizová centra	Z,F/zemětřesení	1/3,1/4-duševní hygiena, režim dne 1/2-sex.vých. 1/10,5/4-krizová situace
- posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých - zdůvodní nepřijatelnost šikany a aktivně proti ní vystupuje	STÁT A PRÁVO - lidská práva (národnost, rasa) - Deklarace lidských práv - práva dětí a jejich ochrana - šikana - diskriminace	D/vývoj lidského rodu	2/2-lidská práva

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - odlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu, rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobií a extremistické projevy v chování lidí	ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI - konflikty v mezilidských vztazích - nesnášenlivost - osobní a neosobní vztahy	D/francouzská revoluce	1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon

a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - neshody a konflikty řeší nenásilným způsobem - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání		D/1.světová válka	1/10-konflikty
- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních a společných cílů - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozezná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat překážky a pěstovat zdravou sebedůvěru - respektuje přijatá přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství - vysvětlí na příkladech přímou souvislost mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	<u>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</u> - osobnost – podobnost a odlišnost - vlastnosti, dovednosti, schopnosti, předpoklady, potenciál - vnímání, prožívání, poznávání, posuzování - žebříček osobních hodnot - stereotypní posuzování - psychické projevy a stavy - osobní rozvoj – sebezměna, motivace, vůle, kázeň jako předpoklad rozvoje <u>Osobnostní a sociální rozvoj</u> - seberegulace a sebeorganizace - zvládání náročných situací - efektivní a asertivní komunikace - kooperace <u>Hodnota a podpora zdraví</u> - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - prevence a intervence - komunita a programy podpory zdraví - stres a jeho zvládání	ČJ/pravidla diskuze <u>ČZ</u>,CH,VV/ PRO-Zdraví je výhra HV/relaxační hudba	1/1,1/2,1/3,1/4, 1/6,1/7,1/8,1/9, 1/11-osobnost člověka 1/1,1/2,1/3,1/6, 1/7,1/8,1/9,1/10, 1/11-PRO-Zdraví je výhra
- rozlišuje a porovná úkoly jednotlivých složek státní moci ČR - odlišuje pojmy právo a morálka - popíše právní systém ČR - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - vyloží smysl voleb do zastupitelstev demokratických států, uvede příklady, jak výsledky voleb ovlivňují každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí	<u>STÁT A PRÁVO</u> - právo a morálka - systém práva - občanství - význam a funkce práva - právní norma a předpis – význam a funkce - protiprávní jednání – přestupek, trestný čin - právní základy státu - ústava - složky státní moci - demokracie - politický pluralismus - sociální dialog	<u>ČJ</u>,D/PRO-Epicentrum	1/1,1/5,1/8,2/2, 2/3,2/4-PRO-Epicentrum 2/1,2/2,2/3,2/4-občanství, demokracie

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A OCHRANĚ ZDRAVÍ

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Výchova k občanství a ochraně zdraví je jedním z předmětů, kterými je naplňován vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost v integraci se vzdělávací oblastí Člověk a zdraví.

Vyučovací předmět připravuje mladého člověka na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí sounáležitosti s evropskou civilizací a kulturou a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany.. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobiích a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen,výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně kulturních hodnot, sexuální výchova a výchova směřující k prevenci zneužívání návykových látek a eliminování sociálně patologických jevů. Vyučovací předmět Výchova k občanství a ochraně zdraví se rovněž zabývá ochranou obyvatelstva za mimořádných okolností, prostřednictvím tohoto předmětu si žáci osvojují pravidla chování při běžných rizikových situacích.

Vyučovací předmět Výchova k občanství a ochraně zdraví výrazně přispívá k rozvoji finanční gramotnosti.

Vyučovací předmět Výchova k občanství a ochraně zdraví učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Filozofie integrovaného vyučovacího předmětu Výchova k občanství a ochraně zdraví vychází z myšlenky, že zdraví jedince, jeho zdravý životní styl, život v rodině a život ve společnosti jsou spolu vzájemně úzce propojeny. Sama definice zdraví (zdraví je stav úplné fyzické, duševní a sociální podoby) připomíná nepominutelnost sociálního aspektu ve výchově ke zdraví. Cílem vyučovacího předmětu je vést mladého člověka ke zdravému životnímu stylu, připravovat ho na život ve své budoucí rodině, přinést základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou zdraví.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Integrovaný vyučovací předmět Výchova k občanství a ochraně zdraví bude realizován v 7.a 9.ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Vyučování probíhá převážně v kmenových učebnách.

Je zde velký prostor k realizaci důležitých školních projektů a k začleňování průřezových témat, vyučování je bohatě provázáno s obsahy jiných vyučovacích předmětů.

Vyučovací předmět Výchova k občanství o ochraně zdraví se zabývá těmito obsahovými tématy: Člověk ve společnosti, Stát a hospodářství, Stát a právo, Mezinárodní vztahy, globální svět. Dále zde bude realizována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova k ochraně zdraví.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě
- rozvíjení zájmu o občanské záležitosti
- rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení
- utváření pozitivních občanských postojů
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociálních, kulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života
- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a souvislostech
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví
- zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- vnímání zdraví jako nejdůležitější hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého vztahu tělesné, duševní a sociální pohody
- využívání osvojených preventivních postupů ovlivňujících zdraví

- odpovědnosti za vlastní zdraví
- aktivní podpoře zdraví v každé životní situaci
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života a majetku při rizikových a mimořádných událostech
- poznávání otázek obrany státu
- orientaci v problematice peněz a k odpovědnému hospodaření

Kompetence k učení
- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a připravujeme je k celoživotnímu učení
- podporujeme aktivní zájem žáků o dění v současném světě
- posilujeme pozitivní vztah k učení, na příkladech vysvětlujeme jeho smysl a cíl
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat činnosti
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- učíme žáky vnímat zdraví jako nejzákladnější lidskou hodnotu
- vedeme žáky k odpovědnosti za své zdraví a zdraví svých blízkých

Kompetence k řešení problémů
- učíme žáky řešit problémy vytvářením praktických problémových úloh
- učíme žáky brát problém jako výzvu
- podporujeme všechny přijatelné způsoby řešení problému
- podporujeme samostatnost a originalitu
- podporujeme týmovou spolupráci
- učíme žáky, jak předcházet problémům souvisejícím se zdravím

Kompetence komunikativní
- podporujeme nejrůznější formy komunikace
- učíme žáky, že míra kulturní úrovně komunikace vypovídá o kulturní úrovni člověka
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- vedeme žáky k otevřenému vyjadřování svých názorů a k respektování názorů druhých
- podporujeme kritiku i sebekritiku
- učíme žáky prezentovat a publikovat své názory a myšlenky
- učíme žáky asertivnímu chování
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace v obtížných a ohrožujících situacích

Kompetence sociální a personální
- podporujeme skupinovou výuku, kooperativní a projektové vyučování
- učíme žáky pozitivně vnímat různorodost třídního kolektivu
- učíme žáky pracovat v týmech v různých rolích
- učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vzájemné vztahy
- podporujeme sociální cítění žáků

Kompetence občanské
- vychováváme žáky jako svobodné občany, kteří plní své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva druhých
- vychováváme žáky jako ohleduplné jedince, schopné a ochotné pomoci druhým v různých situacích
- netolerujeme sociálně patologické projevy chování
- netolerujeme projevy rasismu a xenofobie
- dbáme na dodržování pravidel chování
- nabízíme žákům pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím patologickým jevům
- vychováváme žáky jako osobnosti odpovědné za svůj život, za své zdraví a za své životní prostředí
- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a životního prostředí

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- seznamujeme žáky s nejrůznějšími profesemi
- učíme žáky úctě k jakékoli lidské práci
- seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi pracovního uplatnění v rámci EU
- vedeme žáky k chápání zdatnosti a dobrého fyzického vzhledu jako významného předpokladu pro výběr profesní dráhy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO
II.stupeň
Člověk ve společnosti
3.období – očekávané výstupy

Žák

- *zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají*
- *kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí*
- *zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu*
- *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem*
- *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám*
- *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobií a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*

  posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *přistupuje kriticky k projevům vandalismu*
- *v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí*
- *respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití*
- *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem*
- *rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům*
- *je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie*
- *respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti*

Učivo

kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia

lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti

zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování, dělby práce a činností, výhody spolupráce lidí

Člověk, stát a hospodářství
3.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady*
- *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi*
- *na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení*
- *vysvětlí, jakou funkce plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít*
- *uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu*
- *na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu cen a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz*
- *rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané*

  rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*
- *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi*
- *ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet*
- *uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům*
- *uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany*

Učivo

majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví

peníze – funkce a podoby peněz, formy placení

hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost
principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání

Člověk, stát a právo

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky*
- *rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu*
- *objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů*
- *vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů*
- *přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu*
- *objasní význam právní úpravy důležitých vztahů-vlastnictví, pracovní poměr, manželství*
- *provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklad některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy-osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci*
- *dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování*
- *rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů*
- *rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady*
  diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů*
- *na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu*
- *uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele*
- *uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání*
- *uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*
- *vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu*
- *rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy*
- *v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací*

Učivo

právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu, obrana státu
státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; význam a formy voleb do zastupitelstev
lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

Mezinárodní vztahy, globální svět

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování*
- *uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti zahraničních misí*
- *uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory*
- *uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva*
- *objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni-v obci, regionu*
- *uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání*
  objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování*
- *uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy*
- *uvede příklady mezinárodního terorismu*

Učivo
evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a Česká republika
mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)
globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

Výchova k ochraně zdraví

3.období – očekávané výstupy
Žák
- *respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)*
- *vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví*
- *vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví*
- *posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví*
- *usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví*
- *vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí*
- *dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky*
- *uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc*
- *projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce*
- *optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví*
- *v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování*
- *dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým*
- *vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi*
  projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny*
- *uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím*
- *respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví*
- *projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy*
- *dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování*
- *svěří se se zdravotním problémem*
- *dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her*
- *uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy*
- *zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí*
- *uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla*
- *chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel*

Učivo
Vztahy mezi lidmi a formy soužití
vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

Změny v životě člověka a jejich reflexe
dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny
sexuální dospívání a reprodukční zdraví – předčasná sexuální zkušenost; těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

Zdravý způsob života a péče o zdraví
výživa a zdraví – zásady správného stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
ochrana před chorobami, chronickým onemocněním a úrazy – bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem,

HIV/AIDS, hepatitidy); preventivní a lékařská péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče
auto-destruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem; návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, doping ve sportu)
skryté formy a stupně individuálního násilí – zneužívání, sexuální kriminalita; šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci
bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích
dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu
manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt
ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus

psychohygiena – sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích
morální rozvoj – cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností; dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A OCHRANĚ ZDRAVÍ – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI Zásady lidského soužití		1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi	- vzájemná závislost - vliv rodiny, školy, vrstevníků		
- vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	- spolupráce - dělba práce		1/9-spolupráce
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí)	- svoboda - rovnost a nerovnost (muži a ženy, sociální rozdíly) - morálka a mravnost		1/11-hodnoty, postoje 4/5-solidarita
- uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	- solidarita		
- objasní potřebu tolerance ve společnosti	Kulturní život - projevy		
- respektuje kulturní zvláštnosti a odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- hodnoty - tradice - rozdílnost	HV/kultura etnických skupin	4/1,4/4-rozdílnost kultur
- zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	- náboženství - kulturní prostředí	D/náboženství	
- kriticky přistupuje k mediálním informacím	- kulturní instituce		
- vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- kulturní památky – národní bohatství - komunikace a masmédia - reklama, propaganda		6/5-lidé a média
	ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady	- majetek a vlastnictví - druhy vlastnictví		
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti a zváží nezbytnost jednotlivých výdajů	- majetek v našem životě - rozpočet domácnosti - příjmy a výdaje		
- dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	- princip vyrovnaného rozpočtu - prospěšnost úspor - úrok, úvěr, dluh, splátka, leasing - hotovostní a bezhotovostní placení - platební karty	D/středověk	2/2-demokr.

- rozlišuje nejčastější typy a formy států, na příkladech porovná jejich znaky - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů, státu - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - chápe povinnost občana při obraně státu - objasní roli armády při řešení krizí nevojenského i vojenského charakteru - popíše vliv začlenění ČR do EU na život občanů - uvede významné mezinárodní organizace, k nimž má vztah ČR a posoudí jejich význam - popíše výhody mezinárodní spolupráce - objasní některé globální světové problémy - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech - v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí - v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - zaujímá aktivně negativní postoj ke zneužívání návykových látek - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým - zaujímá aktivně negativní postoj k jakékoli formě násilí - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků a rodiny - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání - chová se kultivovaně k opačnému pohlaví	STÁT A PRÁVO - funkce a typy států - demokracie jako způsob řízení státu - demokratické volby - orgány řízení státu - lidská práva v dokumentech - obrana státu - zahraniční mise MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT - EU – vliv na život v ČR - další globální organizace - globální problémy - menšiny VÝCHOVA K OCHRANĚ ZDRAVÍ Ochrana obyvatel za mimořádných okolností - živelné pohromy, průmyslové havárie, terorismus Mezilidské vztahy - formy soužití - vztahy a pravidla soužití v rodině - základní lidské potřeby - kamarádství, přátelství, láska - komunita – rodina, škola, obec, spolek Zdravý způsob života - péče o zdraví - životní podmínky (bydlení…) - stolování, stravování - poruchy příjmu potravy Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - prevence zneužívání návykových látek - auto-destruktivní závislosti - drogy a jejich účinky - doping - vznik závislosti - drogy a legislativa - dodržování pravidel bezpečného chování - násilí, sexuální násilí - služby odborné pomoci Změny v životě člověka a jejich reflexe - sexuální výchova - změny v životě člověka - puberta	D/novověk Z/Evropa AJ/bydlení F,TVS/zdroje světla,zdravý životní styl HV/nešvary v hudbě	2/3-státní správa 2/2-lid. práva 3/2,3/3-národy Evropy 4/1,4/2,4/3-problémy menšin 1/9,1/10,5/4-chování v krizové situaci 1/6,1/7,1/8-vztahy a dospívání 1/3-bydlení 1/2,1/3-preven. zneužívání návyk. látek 1/4-hodnota zdraví 1/2-puberta a sebepoznání 1/11-chování k opačnému pohlaví

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A OCHRANĚ ZDRAVÍ– 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - zná zásady hospodaření s penězi - rozlišuje a porovná úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu - navrhne řešení finančních problémů rodiny v modelových situacích	- rozpočet rodiny, státu - význam daní - hospodářství a sociální síť - pojišťovna - hospodaření s penězi, majetkem - různé formy vlastnictví - peníze – funkce - tržní hospodářství - výroba, obchod, služby - banky a jejich služby - tvorba cen, inflace - nabídka, poptávka	Z/světové hospodářství	
	STÁT A PRÁVO		
- přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	- styk s úřady - složky a odvětví práva - občanskoprávní vztahy a z nich plynoucí závazky, jejich význam - druhy vlastnictví - ochrana majetku - smlouvy - orgány právní ochrany - sankce, soudní řízení - trestní, pracovní, rodinné právo - protiprávní jednání, porušování předpisů - korupce	F,Z/PRO-Globální svět	2/2,2/3-občanskoprávní vztahy 2/4-návštěva Parlamentu 1/2,1/6,1/7,1/8, 1/10,1/11,2/2, 3/1,4/1,4/2,4/3, 4/4,4/5-PRO-Naši sousedé 1/1,1/2,1/3,1/4, 1/5,1/8,1/9,1/10, 1/11,2/3,2/4,4/1, 4/2,4/3,4/4,4/5, 5/1,5/2,5/3,5/4, 6/7-PRO-Globální svět
	MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede některé významné mezinárodní organizace, k nimž má vztah ČR - posoudí význam mezinárodních organizací ve světovém dění, popíše výhody a nevýhody členství v těchto organizacích - popíše výhody spolupráce mezi státy - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor, popíše jejich hlavní příčiny a uvede i možné důsledky pro budoucí život lidstva - zamyslí se nad možnými způsoby řešení globálních problémů	- Evropská unie - vliv EU na každodenní život občanů - mezinárodní organizace - výhody členství - nevýhody členství - mezinárodní spolupráce - druhy spolupráce - projevy globalizace - globální problémy - lokální problémy - možná řešení	ČJ/čeština Z/politická mapa D/NATO, EU F/zdroje energie	3/1,3/2,3/3-nadnárodní společenství 4/1,4/2,5/3,5/4-problémy globalizace 1/4-hodnota zdraví
	VÝCHOVA K OCHRANĚ ZDRAVÍ Prevence civilizačních chorob		1/3-prevence

- dává do souvislosti stravovací, pohybový, odpočinkový režim a odpovědnost za své osobní zdraví - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami - svěří se se zdravotním problémem, v případě potřeby vyhledá lékařskou pomoc - v souvislosti se zdravím, etikou a morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání - chová se kultivovaně k opačnému pohlaví - objasní, jak může jeho rozhodování pozitivně ovlivnit vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení - dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech - v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc	- péče o duševní zdraví - psychohygiena - hygiena všedního dne - pohyb - otužování - lékařské prohlídky <u>Sexuální dospívání</u> - reprodukční zdraví - předčasné sexuální zkušenosti - těhotenství a rodičovství mladistvých - poruchy pohlavní identity <u>Morální rozvoj</u> - rozhodování - dovednosti řešení problémů - pomáhající a prosociální chování - manipulativní působení vrstevníků - sekty a náboženství - reklamy - myšlenky totalitních politických systémů <u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</u> - prevence zneužívání návykových látek - auto-destruktivní závislosti - důvody vzniku - jak a proč se nestát závislým - pomoc při problémech se závislostí - drogy a sport - jak jednat se závislým <u>Ochrana obyvatelstva za mimořádných okolností</u> - živelné pohromy, průmyslové havárie, terorismus - zásady chování při ohrožení života - první pomoc PROJEKT – Globální svět PROJEKT – Naši sousedé	PČ/péče o dítě ČJ/pravidla komunikace D/náboženství CH,PČ/návykové látky Z/živelné pohromy F,D/atomové jádro CH/průmyslová havárie	civilizačních chorob 1/6,1/7,1/8-sexuální výchova 6/1,6/2,6/5-manipulace 1/1,1/2-prevence zneužívání návykových látek 1/11-životní perspektivy 1/10-osobní bezpečí 5/3-průmyslová havárie

FYZIKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Fyzika je jedním z předmětů ŠVP patřící do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Předmět rozvíjí dovednosti žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů vyskytujících se v přírodě, v běžném životě i v technologické praxi. Předmět Fyzika seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních jevů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, ovlivňovat, a to především v souvislosti s praktickými úlohami.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 6.- 9.ročníku. Týdenní časová dotace je v 6.ročníku 1 hodina, v 7.- 9.ročníku vždy 2 hodiny. Vyučovací předmět Fyzika je vyučován v odborné fyzikální učebně. . Tématické okruhy, kterými se předmět Fyzika zabývá, jsou: Látky a tělesa, Pohyb a síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Energie, Zvukové děje, Elektromagnetické a světelné děje a Vesmír. Předmět svým charakterem přesahuje do dalších vzdělávacích oborů vzdělávací oblasti Člověk a příroda

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusů
- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí a závislostí s využitím pozorování, měření a experimentu
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy a zdůvodňování vyvozených závěrů
- využívání získaných poznatků a dovedností k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- jednání, které preferuje co nejefektivnější využívání energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů
- odpovědnému přístupu ke svému životnímu prostředí

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům osvojit si strategii učení
- motivujeme žáky k celoživotnímu učení
- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou činnost
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat, třídit a využívat informace z různých informačních zdrojů
- učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování
- učíme žáky algoritmům řešení problémů na modelových příkladech
- učíme žáky nevyhýbat se problémům a nebát se jich
- učíme žáky získané poznatky zobecňovat a vhodně aplikovat
- rozvíjíme schopnost žáků formulovat problém a hledat různé metody řešení
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené a účinné komunikaci
- podporujeme týmovou spolupráci
- učíme žáky stručně, přehledně a objektivně sdělovat výsledky svých pozorování a experimentů
- vedeme žáky k přesnému a logickému vyjadřování
- učíme žáky argumentovat

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme schopnost žáků spolupracovat
- učíme žáky ocenit vlastní práci i práci druhého
- učíme žáky pracovat v týmech a vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce

- vyžadujeme důsledné dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- učíme žáky nabídnout a přijmout pomoc

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití fyziky
- vedeme žáky k odpovědnosti za zdraví a za zachování životního prostředí
- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a životního prostředí
- učíme žáky správně jednat v mimořádných ohrožujících situacích
- učíme žáky předcházet nemocem a úrazům, poskytnout první pomoc

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- učíme žáky chránit při práci své zdraví
- vyžadujeme důsledné dodržování pravidel bezpečnosti práce

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Látky a tělesa

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa*
- *uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí*
- *předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty*
  využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas*

Učivo

měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze

Pohyb těles, síly

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu*
- *využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles*
- *změří velikost působící síly*
- *určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici*
- *využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích*
  aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu*
- *zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů*
- *rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla*
- *předvídá změnu pohybu těles při působení síly*
- *aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů*

Učivo

pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy,na niž síla působí
třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
výslednice dvou sil stejných a opačných směrů
Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí
rovnováha na páce a pevné kladce

Mechanické vlastnosti tekutin

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů*
  předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů*

Učivo
Pascalův zákon – hydraulická zařízení
hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

Energie
3.období – očekávané výstupy
Žák
- *určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa*
- *využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem*
- *využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh*
- *určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem*
  zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)*
- *rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití*
- *rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem*
- *pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*

Učivo
formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

Zvukové děje
3.období – očekávané výstupy
Žák
- *rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku*
  posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz*
- *posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka*

Učivo
vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu

Elektromagnetické a světelné děje
3.období – očekávané výstupy
Žák
- *sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu*
- *rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí*
- *rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností*
- *využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů*
- *využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní*
- *zapojí správně polovodičovou diodu*
- *využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh*
  rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod*
- *vyjmenuje zdroje elektrického proudu*
- *rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla*
- *zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití*

Učivo
elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač

elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními

vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

Vesmír

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností*

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země*
- *odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru*

Učivo

sluneční soustava – její hlavní složky, měsíční fáze

hvězdy – jejich složení

FYZIKA – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	Látky a tělesa		
- rozlišuje látku a těleso, uvede příklady - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší	- rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné	D/doba ledová	
- zjistí, zda na těleso působí magnetická síla - dokáže popsat využití magnetické síly v praxi - ověří existenci magnetického pole - u konkrétního magnetu dokáže pokusně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry	- magnetická síla - magnetické pole		
- ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole	- elektrická síla - elektrické pole	Z,VO/vesmír, zemětřesení	
- určí, zda daný směr je svislý či vodorovný	- gravitační síla - gravitační pole	M,PČ,ČJ,P,AJ, VV,TV/PRO-Dobrodružství kriminalistiky	1/1,1/3,1/51/8, 1/9,1/10-PRO Dobrodružství kriminalistiky
- ovládá značky a jednotky základních veličin - vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	- měření fyzikálních veličin		
- změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách	- měření délky		
- změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek	- měření objemu	M/desetinná čísla	
- změří hmotnost pevných a kapalných těles na vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce	- měření hmotnosti		
- vypočítá hustotu z hmotnosti a objemu - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů - měří hustoměrem, pracuje s tabulkami	- hustota		
- změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin	- měření času		

- rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly - změří teplotu pomocí teploměru, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - správně používá pojmy atom, molekula, iont - má představu o tom, z čeho se skládá atom - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	- měření síly - měření teploty - teplotní roztažnost - částicové složení látek - složení atomu - difúze		

FYZIKA – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - změří velikost působící síly - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa F=m.g při řešení jednoduchých úloh - užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch - navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly - v jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly - užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí - využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů - určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese - vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním využívá vztah p=hρg k řešení problémů a úloh - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách při řešení konkrétních praktických problémů - vysvětlí vznik atmosférického tlaku, určí tlak	<u>Pohyb a síly</u> - rovnoměrný pohyb - nerovnoměrný pohyb - síla - skládání sil - gravitační síla - gravitační pole - třecí síla - tlaková síla - tlak - Newtonovy zákony pohybu (první, druhý, třetí) - otáčivé účinky síly - páka - pevná kladka - těžiště tělesa <u>Mechanické vlastnosti tekutin</u> - hydrostatický tlak - atmosférický tlak	M/zlomky M/zlomky M/poměr D/husitství M/celá a racionální čísla	

plynu v uzavřené nádobě - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní - užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení	- Archimédův zákon¨ - vztlaková síla působící na tělesa v kapalině - potápění - vznášení se a plování těles v klidných tekutinách - Pascalův zákon		
- rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla - rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží - využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu - vyhledá hodnotu rychlosti světla pro vakuum a pro další optická prostředí v tabulkách - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	<u>Světelné děje</u> - šíření světla - zdroje světla - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - stín - zatmění Slunce a Měsíce - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) - zobrazení lomem tenkou spojkou rozptylkou (kvalitativně) - rozklad bílého světla hranolem	VOZ/životní podmínky, bydlení D/rudolfinská doba	

FYZIKA – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem - rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad - zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu, dokáže vysvětlit základní meteorologické děje	<u>Energie</u> - práce a výkon - pohybová a polohová energie - vnitřní energie tělesa - měření tepla - vedení tepla - hospodaření s teplem - přeměny skupenství - tání a tuhnutí - skupenské teplo tání - vypařování - kapalnění - hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	M,TVS/ PRO-Můj vlastní výkon M/úměrnost, čísel.výrazy, zápis čísla M,INF,TVS/ PRO-Minigolf D/průmyslová revoluce	1/6-PRO-Můj vlastní výkon 1/1,1/9-PRO Minigolf
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - rozliší vodič a izolant na základě jejich vlastností - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů - odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů	<u>Elektromagnetické děje</u> - elektrický proud - napětí a odpor - Ohmův zákon - zapojení spotřebičů za sebou a vedle sebe	D,MFP/elektřina M/lineární rovnice	

- dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem - uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech z běžného života a z přírody	- pravidla bezpečné práce - zkrat, pojistka - vedení proudu v kapalinách a plynech PROJEKT – Můj vlastní výkon PROJEKT - Minigolf		

FYZIKA – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	Elektromagnetická indukce		
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého - změří elektrický proud a napětí - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	- transformátor		
- dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie - dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními	- elektrická energie - elektřina v domě		
	Zvukové děje		
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí - využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří - rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí	- kmitání - zvuk - zdroj zvuku - vlnění - šíření zvuku - odraz zvuku - hlasitost zvuku	M/graf	
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí		VOZ/ochrana obyvatel	5/4-náš životní styl
- porozumí základním pojmům – atom a jeho složení, molekula, iont	- atomové jádro	D/2.svět.válka	
- popíše, jak pracuje jaderná elektrárna		CH,M,Z/přír. zdroje energie	
	Vesmír		
- objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází - kvalitativně objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	- Země a její okolí - planety - hvězdy - galaxie	VOZ/globální problémy	5/3-globální problémy
	Energie		
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	VOZ,Z/PRO-Globální svět	1/1,1/11,2/2,2/3,2/4,5/2,5/3,5/4-PRO-Globální svět
- rozliší polovodič na základě jeho vlastností - zapojí správně polovodičovou diodu	- polovodiče		

CHEMIE

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Chemie je jedním z předmětů ŠVP patřící do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Předmět rozvíjí dovednosti žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Osvojením si základních chemických pojmů a zákonitostí vede žáky k porozumění chemických jevů a procesů vyskytujících se v přírodě, v běžném životě i v technologické praxi. Předmět Chemie seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny chemických jevů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, ovlivňovat, a to především v souvislosti s praktickými úlohami.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Chemie se realizuje v 8.a 9.ročníku s týdenní časovou dotací 2 hodiny. Výuka probíhá ve specializované učebně chemie, k dispozici vyučujícímu je také chemická laboratoř.

Předmět svým charakterem přesahuje do dalších vzdělávacích oborů vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Celý tento komplex svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů.

Předmět Chemie se zabývá těmito tématickými okruhy: Pozorování, pokus a bezpečnost práce, Směsi, Částicové složení látek a chemické prvky, Chemické reakce, Anorganické sloučeniny, Organické sloučeniny a Chemie a společnost.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů
- potřebě hledat na formulované otázky odpovědi
- zapojování do aktivit směřujících k aktivní ochraně zdraví a životního prostředí

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k celoživotnímu učení
- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou činnost
- umožňujeme žákovi pozorovat, experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment
- podporujeme práci s výpočetní technikou
- vytváříme cíleně situace, v nichž má žák radost z učení

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme praktické problémové úlohy
- podněcujeme žáky k tvořivému a logickému myšlení
- učíme žáky algoritmu řešení problémů na modelových příkladech
- rozvíjíme schopnost žáků objevit a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- učíme žáky chápat problém jako výzvu

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému, logickému vyjadřování a argumentaci
- podporujeme kritiku a sebekritiku
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory
- podporujeme přátelskou a otevřenou komunikaci
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace v obtížných a ohrožujících situacích

Kompetence sociální a personální

- minimalizujeme používání frontální metody výuky
- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace
- volíme takové formy práce, které umožní uplatnění různorodým členům třídního kolektivu
- učíme žáky pracovat v týmech a zastávat v týmech různé role

- učíme žáky respektovat a hodnotit práci vlastní i práci druhých
- učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy v kolektivu

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako osobnosti odpovědné za svůj život, za své zdraví a za své životní prostředí
- vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití chemie
- vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření a zneužívání léků
- učíme žáky správně jednat v mimořádných, život ohrožujících situacích
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům
- učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc

Kompetence pracovní

- - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- učíme žáky chránit při práci své zdraví
- vyžadujeme důsledné dodržování pravidel bezpečnosti práce

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Pozorování, pokus a bezpečnost práce

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *určí společné a rozdílné vlastnosti látek*
- *pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí*
  objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek*
- *pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami*
- *reaguje na případy úniku nebezpečných látek - rozpozná přeměny skupenství látek*

Učivo

vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
zásady bezpečné práce – ve školní pracovně i v běžném životě
nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam
mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

Směsi

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozlišuje směsi a chemické látky*
- *vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení*
- *vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek*
- *navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi*
- *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití*
  uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *pozná směsi a chemické látky*
- *rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě*
- *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití*
- *uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí*

Učivo

směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody
vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

Částicové složení látek a chemické prvky

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech*
- *rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech*
  orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky*
- *rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti*

Učivo
částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

Chemické reakce
3.období – očekávané výstupy
Žák
- *rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání*
- *přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu*
  aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí*

Učivo
chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní
faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza
chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou

Anorganické sloučeniny
3.období – očekávané výstupy
Žák
- *porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí*
- *vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet*
  orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí*
- *orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem*

Učivo
oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů
kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

Organické sloučeniny
3.období – očekávané výstupy
Žák
- *rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*
- *zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy*
- *rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*
- *orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů*
- *určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu*
  uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie*
- *vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy*
- *uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy*

Učivo
uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle

Chemie a společnost

3.období – očekávané výstupy
Žák
- *zhodnotí využívání prvotných druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi*
- *aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe*
  orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin*
- *zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*

Učivo
chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze
průmyslová hnojiva
tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika
plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace
detergenty a pesticidy, insekticidy
hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti
léčiva a návykové látky

CHEMIE – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Vazby, přesahy	Průřezová témata
Žák - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů		INF/internetové vyhledávače	
- řídí se zásadami bezpečné práce v chem.pracovně - poskytne první pomoc při úrazu - uvede příklady nebezpečných látek a zásady bezpečné práce s nimi	<u>Bezpečnost práce v chemické pracovně a v běžném životě</u> - zásady bezpečné práce - první pomoc - nebezpečné chemické látky	BCHP/bezpečnost práce	1/11-prevence zneužití návykových látek
- zařadí chemii mezi přírodní vědy - uvede, čím se chemie zabývá - rozliší fyzikální a chemický děj - uvede příklady a význam, rizika chemické výroby	<u>Úvod do chemie</u> - chemie a přírodní vědy - fyzikální a chemický děj - chemická výroba	Z,BCHP/vliv průmyslu na životní prostředí,průmyslová výroba	5/3-průmysl a životní prostředí
- uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek - rozpozná skupenství látek a jejich změny - vyhledá v tabulkách hodnoty hustoty, teploty tání a varu u vybraných látek	<u>Vlastnosti látek</u> - barva, zápach, hustota, teplota tání a varu, rozpustnost ve vodě (sůl, cukr, naftalen) - skupenství látek a jejich změny (tání, tuhnutí, vypařování, sublimace)		
- rozliší směs a chemicky čistou látku - rozliší různorodé a stejnorodé směsi - rozpozná druhy různorodých směsí, uvede příklady - uvede příklad stejnorodé směsi různého skupenství - používá správně pojmy pro složky roztoku - objasní vznik různých typů roztoků - vysvětlí vliv teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštěné látky na	<u>Směsi</u> - směsi a chemicky čisté látky - různorodé směsi (suspenze, emulze, pěna, dým, mlha) - stejnorodé směsi - roztok (koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený) - složky roztoku (rozpouštěná látka, rozpouštědlo) - rychlost rozpouštění látek	BCHP/příprava roztoků, směsí	

rychlost rozpouštění - vypočítá složení roztoku (s pomocí vzorce) - připraví roztok o požadované procentualitě	- složení roztoku (hmotnostní zlomek, hmotnost roztoku, hmotnost rozpouštěné látky)		
- popíše princip, postup a užití vybraných metod oddělování složek směsí - provede jednoduchou destilaci a filtraci - navrhne postup oddělování složek směsí - uvede příklad chem. výroby založené na principu oddělování složek směsí	<u>Oddělování složek směsí</u> - usazování, filtrace, destilace, krystalizace - využití v běžném životě - chem.výroby založené na principu oddělování složek směsí	BCHP/sublimace, chromatografie ČZ/význam vody pro život na Zemi	5/2. 5/3-voda, ovzduší,čistota životního prostředí
- pojmenuje různá skupenství vody - uvede význam vody pro existenci života - uvede vlastnosti vody a její využití v praxi - uvede druhy vod, jejich výskyt a využití - vysvětlí význam a složení vzduchu - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu i možnosti omezování znečišťování	<u>Voda a vzduch</u> - skupenství vody - význam, vlastnosti, chem.vzorec, druhy vody - složení vzduchu - vzduch jako surovina - čistota a ochrana životního prostředí (vznik inverze, smogu)		
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - vysvětlí vztahy mezi počty částic atomu - nakreslí schéma stavby atomu - popíše složení atomu a vznik iontů	<u>Částicové složení látek</u> - atom a molekula - stavba atomu (proton, neutron, elektron) - ionty	BCHP/periodická soustava prvků	
- používá značky a názvy známých chem.prvků - objasní protonové číslo a s pomocí PSP ho přiřadí prvku a naopak - používá pojmy chem. látka, chem.prvek a chem. sloučenina ve správných souvislostech - rozliší chem.značku a chem.vzorec - určí počet atomů ve vzorci - vysvětlí pojem elektronegativita, vyhledá ji v PSP - určí charakter chem.vazby s pomocí PSP - rozliší periody a skupiny v PSP, vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi - vysvětlí princip uspořádání prvků v PSP - vyhledá prvek podle skupiny a periody - prokáže znalost periodického zákona	<u>Chemické prvky</u> - protonové číslo - značky a názvy: Ag, Al, Au, Br, C, Ca, Cl, Cr, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Li, Mg, Mn, N, Na, Ne, O, P, Pb, Pt, S, Si, Sn, Ar, As, B, Ba, Cd, Co, Ge, Kr, Ni, Os, Rn, Sb, Sr, Ti, U, V, W, Zn - chem.prvek a chem.sloučenina - chem.vazba (iontová, kovalentní, polární, kovová) - elektronegativita - periodická soustava prvků - periodický zákon	Z/chem.průmysl v ČR	5/3-význam sběru druhotných surovin, problém koroze
- popíše rozdíly mezi kovy a nekovy - ověří jejich vlastnosti jednoduchými pokusy - uvede příklady využití vybraných kovů a slitin kovů - popíše výrobu surového železa a oceli - uvede vlastnosti a příklady využití vybraných nekovů	<u>Kovy a nekovy</u> - rozdíly, vlastnosti a využití kovů, nekovů a slitin (Fe, Al, Cu, Zn, Ag, Au, Li, Na, K; mosaz, bronz, dural; halogeny, H, O, S, C, N, P) - výroba železa a oceli	BCHP/důkazy kovů a nekovů	
- rozliší reaktanty a produkty chem.reakce - provede jednoduché chemické reakce	<u>Chemické reakce</u> - reaktanty a produkty - jednoduché reakce (příprava vodíku, kyslíku)		
- uvede zákon zachování hmotnosti - posoudí význam zákona pro výrobu	<u>Zákon zachování hmotnosti</u> - význam a použití zákona <u>Chemické rovnice</u>	BCHP/chem.rovnice	5/3-průmysl a životní prostředí

- vyčíslí jednoduchou chem.rovnici - zapíše chem.rovnicemi vybrané chem.reakce	- úpravy chem.rovnic (vznik HCl, rozklad H_2O, hoření C,S)	ČZ/odpovědnost za své zdraví, revize plyn.spotřebičů, první pomoc při otravě oxidem uhelnatým	
- vysvětlí pojem halogenid, oxid, sulfid - určí v nich oxidační číslo atomů prvků - vytvoří jejich vzorce z názvu a naopak - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů, posoudí jejich vliv na životní prostředí - uvede výskyt a využití vybraných sulfidů	Halogenidy, oxidy, sulfidy - oxidační číslo - názvosloví, vzorce - vlastnosti, použití SO_2, NO, NO_2, SiO_2, CaO, CO_2, CO, Al_2O_3, PbS, ZnS		
- rozliší kyselé a zásadité roztoky indikátory pH - orientuje se na stupnici pH - změří pH roztoku	Kyselost a zásaditost roztoků - indikátory (lakmus, fenoftalein) - stupnice pH	ČZ/první pomoc při zasažení kyselinou	
- bezpečně ředí roztoky kyselin - vytvoří vzorec kyseliny z názvu a naopak - popíše vlastnosti a využití vybraných kyselin - vysvětlí vznik kyselých dešťů a možnosti jejich omezení	Kyseliny - bezpečnost práce - názvosloví, vzorce - bezkyslíkaté kyseliny (HCl, HF, HBr, HI, HCN, H_2S) - kyslíkaté kyseliny (H_2SO_4, HNO_3) - kyselé deště	ČZ,VV,VO/PRO-Zdraví je výhra ČZ/první pomoc při zasažení hydroxidem	1/1,1/8,1/9,1/10, 5/2-PRO-Zdraví je výhra 5/3-kyselé deště
- bezpečně rozpouští hydroxidy - vytvoří vzorec hydroxidu z názvu a naopak - popíše vlastnosti a využití vybraných hydroxidů	Hydroxidy - bezpečnost práce - názvosloví, vzorce, vlastnosti a použití (NaOH, KOH, $Ca/OH/_2$, NH_4OH)	ČZ/doplňková první pomoc BCHP/titrace	5/3-průmysl a životní prostředí, likvidace ekolog.havárií, úprava odpadních vod
- uvede reaktanty a produkty neutralizace - při zadání známých kyselin a hydroxidů zapíše produkty neutralizace, zapíše chem.rovnici - bezpečně provede neutralizaci zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, zapíše chem.rovnici - uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi	Neutralizace - reaktanty a produkty chem.rovnice neutralizace - uplatnění v praxi		

CHEMIE – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Vazby, přesahy	Průřezová témata
Žák - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů			
- vysvětlí pojem sůl - uvede a provede jednoduché přípravy solí - vytvoří vzorec soli z názvu a naopak - popíše vlastnosti, význam a použití NaCl - uvede význam, vlastnosti a složení průmyslových hnojiv, stavebních pojiv, skla a keramiky	Soli, průmyslová hnojiva, stavební pojiva - příprava, názvosloví a vzorce solí - cement, vápenná malta, sádra, beton - sklo, keramika	P/nerosty a horniny	5/3- průmysl a životní prostředí (umělá hnojiva, ohrožené zdroje pitné vody, solení silnic)
- vysvětlí pojmy oxidace a redukce - určí oxidační číslo prvku ve sloučenině	Redoxní reakce - oxidace, redukce - elektrolýza		

- uvede příklad redoxní reakce - objasní podstatu elektrolýzy a uvede příklady praktického využití - vysvětlí děje na elektrodách při elektrolýze NaCl - rozezná kovy ušlechtilé a neušlechtilé - objasní princip galvanického článku a uvede příklady praktického využití - vysvětlí pojem koroze, uvede ovlivňující činitele a způsoby ochrany kovů před korozí	- řada napětí kovů - stejnosměrné zdroje napětí (galvanický článek) - koroze		5/3-hospodářské ztráty způsobené korozí
	<u>Chemické výpočty</u>		
- přečte chem.rovnice - vyhledá v tabulkách hodnotu molární hmotnosti - provede jednoduché výpočty z chem.rovnic	- molární hmotnost - látkové množství - molární koncentrace roztoku		5/3-havárie chem.provozů
	<u>Rychlost chemických reakcí</u>		
- uvede faktory ovlivňující rychlost chem.reakcí - aplikuje tyto poznatky při předcházení nebezpečného průběhu chem.reakcí - vysvětlí pojem katalyzátor	- vlivy (teplota, koncentrace a velikost povrchu reaktantů, katalýza) - katalyzátory		
	<u>Organická chemie, uhlovodíky</u>	P/uhlí, ropa, zemní plyn M,F,Z/energie, přírodní zdroje	5/3havárie v uhelném dole
- rozliší anorganické a organické sloučeniny - vysvětlí čtyřvaznost uhlíku - rozliší typy uhlíkatých řetězců a typy vazeb mezi atomy uhlíku - používá správně pojmy: alkan, alken, alkin, aren - zařadí uhlovodíky do skupin podle vazeb - uvede obecné vlastnosti organických sloučenin - vyjmenuje homolog.řadu uhlovodíků C_1-C_8 - napíše a rozezná různé typy vzorců uhlovodíků C_1-C_8 - sestaví pomocí stavebnice modely uhlovodíků C_1-C_8 - uvede vzorec, vlastnosti, význam a použití vybraných uhlovodíků - uvede pravidla bezpečnosti práce s organickými rozpouštědly - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - uvede hlavní produkty zpracování ropy a uhlí - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a porovná je z různých hledisek - pozná označení hořlavých látek a uvede zásady bezpečné manipulace - používá bezpečně plynové spotřebiče - uvede, jak postupovat při požáru - vysvětlí rozdíl mezi exo a endotermickou reakcí - uvede příklady těchto reakcí	- anorganické a organické sloučeniny - čtyřvaznost uhlíku - uhlíkatý řetězec - jednoduché a násobné vazby - skupiny uhlovodíků (alkany, alkeny, alkiny, areny) - homologická řada uhlovodíků C_1-C_8 (methan, ethan, propan, butan, pentan, hexan, heptan, oktan) - vzorec molekulový, strukturní, racionální - vlastnosti, význam a použití: mathanu, propanu, butanu, ethenu, ethinu, benzenu, naftalenu - zdroje uhlovodíků - paliva (uhlí, ropa, zemní plyn, výhřevnost, vliv na životní prostředí) - bezpečnostní předpisy při práci s hořlavinami - hasicí přístroje - exo a endotermické reakce		5/2-přírodní zdroje energie 5/3-vliv dopravy na životní prostředí, ropné havárie
	<u>Deriváty uhlovodíků</u>		5/3-poškozování ozónové vrstvy
- rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků - rozliší na příkladech uhlovodíkový zbytek a funkční skupinu - vysvětlí význam a nebezpečí vybraných halogenderivátů - uvede vzorec, vlastnosti, rizika a použití vybraných alkoholů, fenolů, karbonylových sloučenin a karboxylových kyselin - zná význam pojmů vyšší kyseliny a aminokyseliny - zapíše obecné schéma neutralizace a esterifikace - rozliší sůl a ester karboxyl.kyseliny	- uhlovodíkový zbytek - funkční skupina - halogenderiváty (vinylchlorid, freony) - alkoholy (ethanol, methanol, glycerol) a fenoly - karbonylové sloučeniny (formaldehyd, acetaldehyd, aceton) - bezpečnost práce s acetonem - karboxylové kyseliny (mravenčí, octová) - vyšší kyseliny, aminokyseliny		

	- neutralizace karboxylových kyselin - esterifikace		
- uvede výchozí látky, produkty, podmínky a význam fotosyntézy - uvede a vysvětlí rozdělení sacharidů na mono-, oligo- a polysacharidy - zařadí sacharidy do skupin, uvede význam a výskyt - provede důkaz škrobu - rozliší tuky podle původu, uvede příklady a zdroje - zapíše a vysvětlí rovnici vzniku tuků - posoudí potraviny z hlediska zásad zdravé výživy - vysvětlí význam ztužování tuků - zapíše a vysvětlí schéma výroby mýdla, posoudí vliv mýdel a saponátů na životní prostředí - uvede zdroje a význam bílkovin, jejich funkce a faktory bílkoviny poškozující - vysvětlí obecně význam pojmů: DNA, RNA, enzym, vitamín, hormon	<u>Přírodní látky</u> - fotosyntéza - sacharidy (glukóza, sacharóza, škrob, glykogen, celulóza) - živočišné a rostlinné tuky - ztužování tuků - výroba mýdla - zásady zdravé výživy - bílkoviny - DNA, RNA, enzymy, vitamíny, hormony	P/fotosyntéza	5/2-význam fotosyntézy 5/3-znečištění odpadních vod
- rozezná plasty od jiných látek - uvede příklady a vlastnosti běžně užívaných plastů - posoudí jejich vliv na životní prostředí a vysvětlí pojem recyklace - rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede jejich výhody a nevýhody	<u>Plasty a syntetická vlákna</u> - PE, PS, PVC - polyamidová a polyesterová vlákna - plasty a životní prostředí - recyklace		5/3-hospodaření s odpady, význam recyklace
- uvede významné chemické závody ČR, zhodnotí jejich výrobu, význam a rizika pro životní prostředí - uvede příklady prvotních a druhotných surovin - vysvětlí pojem biotechnologie - objasní výrobu cukru a piva - zachází bezpečně s běžnými chem.látkami - vysvětlí pojmy: léčiva, drogy, doping, pesticidy, karcinogeny - doloží na konkrétních příkladech, jak dochází ke znečišťování životního prostředí včetně možné nápravy - rozpozná označení hořlavých a výbušných látek a uvede zásady bezpečné práce s nimi - uvede příklady návykových látek a popíše jejich následky na zdraví - uvede zásady chování při ekologických haváriích	<u>Chemie v životě člověka</u> - chemické výroby v ČR - prvotní a druhotné suroviny - biotechnologie, výroba cukru a piva - léčiva - pesticidy - drogy a návykové látky - otravné látky - chemie a životní prostředí - zásady bezpečné práce s běžně přístupnými hořlavinami a výbušninami - havárie průmyslových provozů	VOZ,PČ/návykové látky, mimořádné události P/ekologie	5/3-průmysl a životní prostředí 5/4-náš životní styl

PŘÍRODOPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Přírodopis je jedním z předmětů ŠVP patřící do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Předmět Přírodopis svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů. Při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují a rozvíjejí schopnost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry.

Předmět Přírodopis učí žáky odpovědnosti za životní prostředí a vede je k jeho aktivní ochraně.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Přírodopis je povinný předmět pro žáky 6.- 9.ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve odborné učebně přírodopisu.

K preferovaným organizačním formám výuky patří přírodovědné vycházky, exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu.Předmět svým charakterem a vzdělávacím obsahem často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů, výuka některých témat je proto realizována formou mezipředmětových projektů. Do značné míry je zde naplňováno průřezové téma Environmentální výchova

Základní témata výuky jsou: Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda, Základy ekologie a Praktické poznávání přírody.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů
- potřebě hledat na formulované otázky odpovědi
- zapojování do aktivit směřujících k aktivní ochraně zdraví a životního prostředí

Kompetence k učení

- učíme žáky odpovědnosti za své vzdělání
- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou činnost
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat, třídit a využívat informace z různých informačních zdrojů
- učíme žáky správně zaznamenávat a zdokumentovat experiment a pozorování
- podporujeme používání výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme praktické problémové úlohy
- podněcujeme žáky k tvořivému a logickému myšlení
- rozvíjíme schopnost žáků objevit a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- učíme žáky chápat problém jako výzvu
- učíme žáky přecházet od smyslového vnímání k poznávání založeném na pojmech, teoriích a modelech

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému, logickému vyjadřování a argumentaci
- podporujeme kritiku a sebekritiku
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory
- podporujeme přátelskou a otevřenou komunikaci
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- učíme žáky respektu k cizím názorům
- učíme žáky dávat přednost argumentům před hádkou

Kompetence sociální a personální

- minimalizujeme používání frontální metody výuky, preferujeme skupinové vyučování
- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace
- volíme takové formy práce, které umožní uplatnění různorodým členům třídního kolektivu

- učíme žáky pracovat v týmech a zastávat v týmech různé role
- učíme žáky respektovat a hodnotit práci vlastní i práci druhých
- učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy v kolektivu

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany, kteří plní své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva druhých
- vychováváme žáky jako zodpovědné jedince, kteří aktivně ochraňují svoje životní prostředí
- vychováváme žáky jako ohleduplné jedince, schopné a ochotné pomoci druhým v různých situacích
- vytváříme situace, v nichž se žáci vzájemně potřebují
- netolerujeme projevy rasové nesnášenlivosti
- netolerujeme projevy vandalismu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- seznamujeme žáky s nejrůznějšími profesemi
- učíme žáky úctě k jakékoli lidské práci
- vedeme žáky k dodržování a plnění svých závazků a povinností
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti práce

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Obecná biologie a genetika

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů*
- *popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel*
- *rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů*
- *třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek*
- *vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti*
- *uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů*
  uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života*
- *zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů*
- *rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy*
- *uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka*

Učivo

vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
význam a zásady třídění organismů
viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití
dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení

Biologie hub

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků*
- *vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích*
  objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků*
- *pozná lišejníky*

Učivo

houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam

Biologie rostlin

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům*
- *porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku*
- *vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin*
- *rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů*
  odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin*
- *rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití*
- *uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování*
- *rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce*
- *popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí*

Učivo

anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
význam rostlin a jejich ochrana

Biologie živočichů

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*
- *rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*
- *odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*
  zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*
- *rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce*
- *odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*
- *ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb*

Učivo

stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů-prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
projevy chování živočichů

Biologie člověka

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy*
- *orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka*
- *objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří*
- *rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života*
  aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce*
- *charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka*
- *popíše vznik a vývin jedince*
- *rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby*
- *zná zásady poskytování první pomoci při poranění*

Učivo

fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka
anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová,

dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

Výchova ke zdraví

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky*
- *uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování, chápe význam zdrženlivosti v dospívání*

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky*
- *projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování, chápe význam zdrženlivosti v dospívání*

Učivo

Změny v životě člověka a jejich reflexe
dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny
sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

zdravý způsob života a péče o zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
výživa a zdraví – zásady správného stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví
tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
první pomoc
hodnota a podpora zdraví
celostní pojetí člověka ve zdraví a v nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

Neživá příroda

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života*
- *rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek*
- *rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody*
- *porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě*
- *rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi*

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *popíše jednotlivé vrstvy Země*
- *pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny*
- *rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů*
- *rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik*
- *na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi*

Učivo

Země – vznik Země
nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie
vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky
půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace

vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty
podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

Základy ekologie

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*
- *rozlišuje a uvede příklady systémů organismů-populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému*
- *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam*
  uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*
- *rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému*
- *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech*
- *popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky*
- *pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí*

Učivo

organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

Praktické poznávání přírody

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *aplikuje praktické metody poznávání přírody*
  dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*
- *dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody*

Učivo

praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
významní biologové a jejich objevy

PŘÍRODOPIS – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů		INF/internetové vyhledávače	
- vysvětlí, co zkoumají jednotlivé přírodní vědy	<u>Přírodní vědy</u> - biologie, botanika, zoologie, genetika, ekologie, geologie		
- vyjmenuje příklady látek, ze kterých se skládají přírodniny	<u>Složení přírodnin</u> - anorganické látky (voda, vzduch, N, O, CO_2, C, Ca) - organické látky (cukry, tuky, bílkoviny)		
- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a	<u>Vznik Země a života</u> - sféry Země	Z/Země, vesmír	

trvání života - popíše a porovná jednotlivé názory na vznik života	- názory na vznik života (stvoření, panspermické teorie, postupný vznik života z neživých látek)		
- rozliší základní podmínky a projevy života, uvede jejich význam - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - vysvětlí podmínky a význam fotosyntézy, porovná fotosyntézu a dýchání	<u>Základní podmínky a projevy života</u> - vzdálenost Země od Slunce, vznik sfér - světlo, voda, vzduch, půda, živiny - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, fotosyntéza	Z/Slunce	5/2-podmínky života
- pracuje s mikroskopem - připraví a zakreslí jednoduchý mikroskopický preparát	<u>Mikroskop</u>	<u>M</u>,ČJ,PČ,AJ,F, VV,TV/PRO-Dobrodružství kriminalistiky	1/1,1/9-PRO-Dobrodružství kriminalistiky
- roztřídí organismy do říší - uvede na příkladech z běžného života výskyt a význam bakterií a virů - vysvětlí způsoby obrany proti infekčním nemocem	<u>Bakterie a viry</u> - infekční nemoci		
- popíše základní rozdíly mezi rostlinnou (živočišnou) buňkou a bakterií, objasní funkci základních organel	<u>Stavba buňky</u> - buněčná stěna, cytoplazmatická membrána, cytoplazma, jádro, vakuola, mitochondrie, chloroplast		
- vysvětlí význam řas, hub, lišejníků a prvoků, rozpozná vybrané zástupce - uvede pozitivní a negativní vliv kvasinek, plísní a cizopasných hub na člověka a živé organismy - popíše jednotlivé části kloboukatých hub - vysvětlí význam hub v přírodě, rozlišuje parazitismus a symbiózu - rozpozná nejznámější jedlé a jedovaté houby - popíše zásady sběru, konzumace a první pomoci při otravě houbami - objasní funkci dvou organismů na stélce lišejníků - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin - na příkladech řas, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent a nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci	<u>Rostliny nižší – řasy</u> <u>Houby, lišejníky</u> <u>Živočichové jednobuněční – prvoci</u> - řasy zelené, hnědé a červené - kvasinky - půdní plísně, štětičkovec, plíseň hlavičková - houby cizopasné (padlí, rakovina brambor, dřevomorka domácí) - hřib, suchohřib, klouzek, křemenáč, kozák, bedla, žampión, muchomůrka růžová - hřib satan, muchomůrka zelená a tygrovaná, závojenka olovová - prvoci nálevníci (trepka) - prvoci kořenonožci (měňavka) - prvoci bičíkovci, výtrusovci		5/1,5/2,5/3,5/4-PRO-Putování za václavkou
- popíše význam a návaznost pojmů buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava	<u>Stavba těla mnohobuněčných živočichů</u> - buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava	PČ/pěstitelské práce	
- popíše vnitřní a vnější stavbu vybraných skupin bezobratlých živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozliší a porovná skupiny bezobratlých, určí vybrané živočichy a zařadí je do hlavních taxonomických skupin - vysvětlí význam vybraných živočichů	<u>Živočichové mnohobuněční – bezobratlí</u> - třídění do skupin - žahavci (nezmar) - ploštěnci (tasemnice) - hlísti (roup, škrkavka) - kroužkovci (žížala, pijavka, nitěnka) - měkkýši (hlemýžď, páskovka,		

- rozliší vnitřní a vnější parazity - pochopí a vysvětlí vývojové zdokonalení stavby těla - uvede způsoby ochrany před zástupci nebezpečnými pro člověka - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků, uvede zástupce a jejich význam - popíše včelu medonosnou jako modelový příklad hmyzu - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - uvede příklady různého přizpůsobení hmyzu prostředí - orientuje se v základních řádech hmyzu, pozná vybrané zástupce - zhodnotí pozitivní a negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu - objasní základní složky a jejich nezbytnost v potravním řetězci - sestaví jednoduchý potravní řetězec pro vodní a lesní ekosystém - vysvětlí význam biologické rovnováhy v ekosystému	škeble, srdcovka, sépie, chobotnice) - členovci – korýši (rak, stínka) - členovci – pavoukovci (křižák, sekáč, štír, klíště) - členovci – hmyz (vážky, ploštice, rovnokřídlí, stejnokřídlí, vši, škvoři, blechy, blanokřídlí, dvoukřídlí, brouci, motýli) <u>Potravní řetězce a pyramidy, ekosystém</u> PROJEKT – Putování za václavkou		5/1-ekosystém 5/3-ochrana přírody, biologická rovnováha

PŘÍRODOPIS – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů - vysvětlí význam a zásady třídění organismů - uvede jednotlivé taxonomické jednotky živočichů - vysvětlí rozdíl mezi bezobratlými, strunatci a obratlovci - popíše vnitřní a vnější stavbu skupin nižších obratlovců, porovná a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozdělí vybrané zástupce do tříd, chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení vybraných živočichů danému prostředí - určí vybrané zástupce - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - objasní postavení skupin nižších obratlovců v potravním řetězci, zná jejich význam v přírodě i pro člověka - seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích - poskytne první pomoc při uštknutí hadem - popíše stavbu těla skupin vyšších obratlovců, porovná a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - určí vybrané zástupce a rozdělí je podle znaků	<u>Třídění živočichů</u> <u>Živočichové – strunatci – nižší obratlovci</u> - paryby (žralok, rejnok) - ryby (kapr, karas, lín, štika, pstruh, lipan, sumec, úhoř sleď, treska, losos) - obojživelníci (skokan, ropucha, rosnička, mlok, čolek) - plazi (ještěrka, slepýš, varan, chameleón, zmije, užovka, krajta, kobra, želva, krokodýl) <u>Živočichové – strunatci – vyšší obratlovci</u> - ptáci (běžci, plavci, vrubozobí, dravci, hrabaví, šplhavci, sovy, kukačky, pěvci)	INF/internetové vyhledávače VV,HV/voda a život	5/2-voda a život 5/3-ochrana přírody 5/3-ochrana přírody

do řádů - vysvětlí přizpůsobení vybraných živočichů danému prostředí a způsobu života, chápe vývojové zdokonalení stavby těla - rozliší vybrané zástupce tažných a přezimujících ptáků - objasní postavení skupin těchto živočichů v ekosystému, zná jejich význam v přírodě i pro člověka - doloží na příkladech ohrožení mnoha druhů obratlovců, vyhledá způsoby ochrany těchto živočichů - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - uvede zásady péče o domácí živočichy - uvede příklady domestikovaných druhů živočichů a jejich význam pro člověka	- savci (vejcorodí, vačnatci, hmyzožravci, letouni, hlodavci, zajíci, šelmy, ploutvonožci, kytovci, kopytníci, chobotnatci, primáti) - ochrana živočichů - péče o domácí živočichy, chov domestikovaných druhů		
- uvede jednotlivé taxonomické jednotky rostlin - objasní vývoj rostlin a význam jejich přechodu na souš - rozliší vyšší a nižší rostliny, vysvětlí rozdíl ve stavbě jejich těla - roztřídí zástupce výtrusných rostlin na mechorosty a kapraďorosty - vysvětlí význam těchto rostlin v současné přírodě i historii, určí vybrané zástupce - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami	<u>Třídění rostlin</u> <u>Rostliny vyšší – výtrusné, nahosemenné</u> - vývoj, přechod na souš - výtrusné rostliny (ploník, bělomech, rašeliník, kapraď, papratka, hasivka, přeslička, plavuň) - nahosemenné rostliny (smrk, borovice, modřín, jedle, jalovec, tis, zerav)		
- popíše stavbu a funkci jednotlivých částí rostlinného těla - uvede příklady různé stavby částí rostlinného těla, odvodí přizpůsobení rostlin podmínkám prostředí - pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin - objasní a porovná základní principy životních dějů rostlin a jejich využití při pěstování - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou, jednoděložnou a dvouděložnou rostlinou, uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi - určí a roztřídí významné zástupce do jednotlivých čeledí - pracuje s atlasy a jednoduchými klíči rostlin - uvede příklady hospodářsky významných druhů	<u>Rostliny vyšší – krytosemenné</u> - stavba těla (kořen, stonek, list, květ, plod) - základní životní děje (fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování) - čeledi (hluchavkovité, pryskyřníkovité, růžovité, brukvovité, hvězdnicovité, bobovité, miříkovité, lilkovité, vrbovité, břízovité, bukovité, lipnicovité, liliovité) - obilniny, okopaniny, olejniny, ovoce, zelenina	M,INF/PRO-Příroda kolem nás <u>PČ</u>,VV/ PRO-Voňavý svět PČ/pěstitelské práce	1/1,5/1,5/2,5/4-PRO-Příroda kolem nás 1/1,1/5,1/10-PRO-Voňavý svět
- vysvětlí význam lesa a způsoby jeho ochrany - zná pojem monokultura, zhodnotí výhody a nevýhody tohoto typu lesa - uvede příklady lesů v závislosti na výškové členitosti krajiny - uvede příklady vztahů lesních organismů a vztahů lesa k neživým podmínkám prostředí - uvede význam a druhy lučních porostů	<u>Ekosystém les</u> - lesní patra - přirozená rostlinná společenstva (doubravy, bučiny, smrčiny, kleče) - pojmy producent, konzument, reducent <u>Ekosystém louka</u> - druhy, funkce a vztahy k okolí PROJEKT – Příroda kolem nás	Z/ekosystémy	5/1-ekosystémy

PŘÍRODOPIS – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů		INF/internet. vyhledávače	
	Biologie člověka		
- objasní biologickou a společenskou podstatu člověka - zařadí člověka do systému živočišné říše - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - popíše charakteristické znaky lidských ras, vysvětlí pojem rasismus a jeho nebezpečí - určí polohu, vysvětlí základní stavbu a funkce jednotlivých orgánů a orgánových soustav člověka, uvede vzájemné vztahy - pojmenuje a ukáže základní kosti a svaly - vysvětlí, jak tělo získává energii - objasní podstatu řízení lidského organismu - objasní vzájemný vztah organismu člověka a prostředí - popíše schéma podmíněného reflexu, uvede, co tyto reflexy umožňují	- postavení člověka v přírodě - rozšíření lidské populace - původ a vývoj člověka (australopiték, člověk zručný, vzpřímený, rozumný, neandrtálský, vyspělý) - stavba a funkce orgánových soustav člověka (soustava opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, krycí, nervová, smyslová, rozmnožovací) - vzájemné vztahy orgánů a vlivy prostředí na jejich funkci	M,Z/statistiky BCHP/vliv enzymů na trávení VV/smyslové vnímání	1/1-smyslové vnímání
	Výchova k ochraně zdraví		
- zhodnotí význam zdraví a potřebu jeho ochrany - uvede základní poznatky o imunitním systému a jeho podpoře - dává do souvislostí stravovací návyky s rozvojem civilizačních nemocí - uplatňuje v rámci svých možností zdravé stravovací návyky - rozlišuje příčiny a příznaky běžných nemocí, uplatňuje zásady jejich prevence a léčby - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - předlékařské první pomoci - zhodnotí svůj vztah k prostředí, zdůvodní nezbytnost péče o životní prostředí a ochrany biologických druhů	- výživa a zdraví (správné stravování, poruchy příjmu potravy, BMI index) - tělesná a duševní hygiena (zásady, otužování, význam pohybu, režim dne) - bezpečné způsoby chování (pohlavní nemoci, HIV/AIDS, hepatitida) - zásady první pomoci - vyšší nervová činnost – myšlení, řeč, paměť - aktivní vztahy člověka k prostředí - hierarchie životních hodnot - ochrana biologických druhů	PČ/příprava pokrmů TVS/zdravý životní styl BCHP/viry, bakterie CH,VV,VO/ PRO-Zdraví je výhra CH/voda, vzduch	1/1,1/2,1/3,1/4, 1/7,1/8,1/9,1/10, 1/11,5/2-PRO-Zdraví je výhra 5/2,5/3-ochrana ŽP 5/2-ochrana biolog.druhů
	Sexuální výchova		
- popíše rozmnožování člověka - vysvětlí různé způsoby ochrany před pohlavními chorobami - objasní vznik a vývin lidského jedince od početí do stáří - reaguje optimálně na fyziologické změny v dospívání a chová se kultivovaně k opačnému pohlaví - přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	- rozmnožování - vývin jedince - funkce rodiny - sexuální dospívání a reprodukční zdraví - období lidského života		1/2,1/3,1/7-odpovědné sexuální chování, prevence zneužívání návykových látek
	Genetika		
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praxi - uvede příklady vlivu prostředí na utváření organismů	- dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti - přenos dědičných informací - gen, křížení, genové inženýrství - výzkum dědičnosti		

- zná význam pojmů gen, křížení, genové inženýrství - zhodnotí význam výzkumu dědičnosti pro budoucnost člověka - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů - porovná různou složitost chování živočichů - objasní na příkladech způsob života živočichů a přizpůsobení danému prostředí - uvede příklady využití etologie v praxi	<u>Etologie</u> - pozorování projevů chování živočichů - chování živočichů (vrozené, naučené, podmíněné látkovou výměnou, ochranné, obranné, sociální, komunikace) - využití etologických poznatků v praxi PROJEKT – Zdraví je výhra		

PŘÍRODOPIS – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů - vysvětlí teorii vzniku Země - popíše stavbu Země	<u>Vznik a stavba Země</u> - kůra, plášť, jádro		
- vysvětlí rozdíl mezi nerostem a horninou - rozliší prvky souměrnosti krystalu - určí přibližnou hustotu vzorku nerostu a porovná ji s tabulkami - orientuje se ve stupnici tvrdosti - zjistí vybrané chemické vlastnosti nerostů - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty - uvede význam důležitých nerostů – rud	<u>Mineralogie</u> - nerost, hornina, krystal - rovina, osa a střed souměrnosti krystalu - fyzikální vlastnosti nerostů (hustota, tvrdost) - chemické vlastnosti nerostů (rozpustnost ve vodě, reakce s kyselinou) - nerosty (zlato, tuha, síra, halit, sfalerit, pyrit, krevel, korund, křemen, magnetit, opál, bauxit, kalcit, sádrovec, slída)	CH/soli	
- rozlišuje skupiny hornin a popíše způsob jejich vzniku - rozpozná, uvede význam a použití vybraných hornin	<u>Petrologie</u> - vznik a třídění hornin na vyvřelé, usazené a přeměněné - horniny (žula, čedič, pískovec, vápenec, břidlice, uhlí)	CH/uhlovodíky	
- rozlišuje důsledky různých geologických dějů, uvede konkrétní příklady - popíše druhy zvětrávání - vysvětlí vlivy erozí v blízkém okolí	<u>Geologické děje</u> - vnitřní (pohyby litosférických desek, poruchy zemské kůry – vrásnění, zlomy, sopečná činnost, zemětřesení) - vnější (zvětrávání, působení zemské tíže, tekoucí a mořské vody, ledovců, větrů, organismů a člověka)	Z/krajinotvorní činitelé	
- porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy - rozlišuje hlavní půdní typy a druhy - porovná úrodnost jednotlivých půd	<u>Pedologie</u> - vznik půd - druhy půd (písčité, hlinité, jílovité) - typy půd (černozemě, hnědozemě, rendziny, podzolové půdy)		

- popíše a porovná jednotlivé názory na vznik a vývoj života na Zemi - rozlišuje geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů - vysvětlí souvislosti mezi formami života a podmínkami prostředí v průběhu jednotlivých geologických ér	Vznik a vývoj života na Zemi - stvoření, vznik druhů přírodním výběrem - éry vývoje života (prekambrium, prvohory, druhohory, třetihory, čtvrtohory)		
- uvede hlavní rozdíly geologického vývoje Českého masivu a Západních Karpat	Geologický vývoj a stavba ČR - Český masiv - Západní Karpaty		
- orientuje se v základních ekologických pojmech - rozliší a porovná jednotlivé složky prostředí, uvede jejich význam - uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho z článků řetězce - vysvětlí základní vztahy mezi populacemi, uvede příklady parazitismu a symbiózy - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů - uvede vliv podnebí a počasí na ekosystémy - charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí - sleduje aktuální stav životního prostředí - chápe principy trvale udržitelného rozvoje - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v globálních problémech biosféry, vyhledá a zdůvodní možná řešení - zdůvodní ochranu přírody a její nezbytnost - aktivně a konkrétně se v rámci svých možností podílí na ochraně životního prostředí	Ekologie - pojmy (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom) - neživé složky životního prostředí (světlo, teplo, vzduch, voda, minerální látky) - živé složky životního prostředí (jedinec, populace, společenstvo, ekosystém) - vztahy mezi populacemi (neutralismus, konkurence, parazitismus, predace, mutualismus) - příklady znečištění ovzduší, vody - globální problémy biosféry - ochrana přírody - nejbližší chráněné území - klimatické změny a jejich vliv na živé organismy - přírodní katastrofy a jejich příčiny - přírodní katastrofy v ČR	Z/kulturní krajina CH/chemie v životě člověka CH,Z/ochrana přírody, odpady, svět v pohybu	5/1-kulturní krajina 5/2-půda, voda,ovzduší 5/3,5/4-ochrana přírody, odpady, svět v pohybu

ZEMĚPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Zeměpis má přírodovědní i společenskovědní charakter. Je jedním z předmětů ŠVP patřící do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zeměpis obohacuje v návaznosti na Prvouku a Vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v místní krajině, v místním regionu, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva a vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahu lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Vyučovací předmět Zeměpis vede žáky k hrdosti k vlastnímu národu a zemi a současně k respektu a pochopení odlišných kultur a civilizací.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Zeměpis je povinný pro všechny ročníky II.stupně s časovou týdenní dotací 2 hodiny. Výuka probíhá zejména v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky patří poznávací vycházky, výlety a zájezdy, exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu. Do značné míry je zde naplňováno průřezové téma Multikulturní výchova. Vyučovací obsah Zeměpisu je bohatě provázán s obsahy jiných předmětů, např. s Výchovou k občanství, Výchovou k občanství a ochraně zdraví, Přírodopisem aj.

Vyučovací předmět Zeměpis se zabývá těmito tématickými okruhy: Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, Přírodní obraz Země, Regiony světa, Společenské a hospodářské prostředí, Životní prostředí, Česká republika, Terénní geografická výuka, praxe a aplikace.

Součástí vyučování je hodnocení aktuálních událostí v České republice i ve světě.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytvoření pozitivního vztahu k sobě a k svému okolí, k přírodě i ke společnosti
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání různých států, způsobu života, tradic a kultury místních obyvatel a krásy jejich přírody
- získání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naši vlasti, v Evropě a ve světě a o perspektivě dalšího vývoje
- myšlení v evropských a globálních souvislostech
- vytvoření vědomí evropské sounáležitosti
- přípravě na život v globalizovaném světě
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti a politickým přesvědčením
- aktivnímu využívání cizího jazyka

Kompetence k učení

- rozvíjíme zájem žáků o domov, vlast i cizí země
- podporujeme aktivní zájem o turistiku
- učíme žáky shromažďovat, třídit a využívat informace z různých informačních zdrojů
- podporujeme žáky v aktivním užívání cizího jazyka
- vedeme žáky k lásce a hrdosti k lidským i přírodním výtvorům
- motivujeme žáky k celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémy vytvářením praktických problémových úloh
- učíme žáky chápat vzájemné souvislosti a vazby přírodních jevů a dějů
- učíme žáky získané poznatky zobecňovat a aplikovat
- rozvíjíme schopnost žáků najít a formulovat problém a hledat adekvátní možnosti řešení
- podporujeme originalitu a tvořivost při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému, logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci

- klademe důraz na kulturní úroveň mluveného i písemného projevu
- podporujeme využívání cizího jazyka a výpočetní techniky
- učíme žáky publikování a prezentování svých názorů a myšlenek
- učíme žáky, že komunikace je základním pilířem budoucnosti národů

Kompetence sociální a personální

- minimalizujeme frontální pojetí výuky
- preferujeme kooperativní, skupinové a projektové vyučování
- vedeme žáky k osvojení dovednosti kooperace
- učíme žáky pracovat v týmech v různých rolích
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- učíme žáky kriticky hodnotit svoji práci, práci svého týmu i práci ostatních
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany, kteří plní své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva druhých
- vychováváme žáky jako ohleduplné jedince, schopné a ochotné pomoci druhým v různých situacích
- učíme žáky správně jednat v mimořádných život ohrožujících situacích
- vedeme žáky k poznání možností praktického využití geografických dovedností a znalostí
- vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti a současnosti
- vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí
- netoleruje žádnou podobu vulgarity, agresivity, vandalismu, xenofobie a rasismu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práce
- pomáháme žákům s volbou jejich budoucího povolání
- využíváme při práci moderní technologie a pomůcky
- podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a cizího jazyka
- vedeme žáky k dodržování a plnění závazků a povinností
- dbáme na dodržování pravidel bezpečné práce

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů*
- *používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii*
- *přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu* **minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**
- *rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii*
- *získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí*

Učivo

komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska-uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat

geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko mapy, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

Přírodní obraz Země

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční sousravy*
- *prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů*
- *rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu*

  porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *objasní důsledky pohybů Země*
- *uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost*
- *uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu*

Učivo

Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas

krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry

systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně

systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti

Regiony světa

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa*
- *lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny*
- *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států*

  zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co jej příčinou zásadních změn v nich

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány*
- *rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů*
- *charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států*

Učivo

světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)

modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

Společenské a hospodářské prostředí

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa*
- *posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel*
- *zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje*
- *porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*
- *porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků*

  lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace*

Učivo

obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky

globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace

světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně

regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní

oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

Životní prostředí

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*
- *uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*
- *uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek*
- *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Učivo

krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin

vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

Česká republika

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy*
- *hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům*
- *hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu*
- *lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit*
- *uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států*

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy*
- *charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu*
- *určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy*
- *rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost*
- *uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva*
- *vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti*

Učivo

místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)

Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu

regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*
- *aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech*

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*
- *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*

Učivo

cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů

ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

ZEMĚPIS – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	Glóbus a mapa		1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-A. Simon
- zná rozdíl mezi glóbusem a mapou, změří vzdálenosti na mapě i na glóbusu	- poledníky a rovnoběžky - čas na zeměkouli	D,VO/čas a kalendář	
- užívá smluvené pojmy a zeměpisnou síť k hledání bodů na mapě i na glóbusu	- zeměpisná poloha - čas na zeměkouli	M,AJ,INF/ PRO-Kamarádím s mapou	1/1,1/8,1/9,1/10, 3/1-PRO-Kamarádím s mapou
- užívá kartografických znalostí v terénním vyučování	- výškopis, polohopis		
- využívá mapové rejstříky, pracuje s měřítkem mapy	- panoramatický náčrtek, odhad vzdálenosti, turistická mapa		
- chápe rozmístění a funkci časových pásem na Zemi		M/úhly	
- chápe rozdíl mezi polohopisem a výškopisem			
- dle zabarvení ploch na mapě identifikuje výšku a hloubku			
- získané poznatky aplikuje při mapování v terénu			
	Tvar a rozměry Země		
	- pohyby Země		
- zapamatuje si tvar a rozměry Země	- Měsíc	P/vznik Země a života	
- vysvětlí postavení Země vůči ostatním vesmírným tělesům	- Slunce - vesmír		
- rozumí vzájemnému postavení a vlivu Slunce, Země a Měsíce		F/jednotky, gravitace	
- objasní důsledky pohybů Země a Měsíce			
- srovná podmínky pro výzkum vesmíru v dějinách, jmenuje významné vědce			
			5/1,5/3-ochrana přírod.
	Krajinná sféra		
- vymezí krajinnou sféru, jmenuje její základní složky a prvky	- příroda - litosféra		
- uvede příklad provázání člověka a přírody	- stavba Země		
- jmenuje vnitřní a vnější činitele ovlivňující a rozrušující podobu Země	- dno oceánů - zemětřesení	VO/mimořádná situace	5/4-mimořádná situace
- pamatuje si části Země, uvádí rozdíl mezi tvary pevninské a oceánské zemské kůry	- vznik pohoří - zvětrávání		5/2-atmosféra
- uvede endogenní pochody a jejich důsledky	- atmosféra		
- chápe vlastnosti litosférických desek	- předpověď počasí		
- srovnává základní tvary zemského povrchu	- podnebí		
- vysvětlí rozdíl mezi absolutním a relativním výškovým členěním krajiny	- podnebné pásy - celkový oběh vzduchu v atmosféře		
- chápe rozdíl mezi počasím a podnebím			
- chápe rozdílné trvání dne a noci v průběhu roku v různých zeměpisných šířkách	- hydrosféra - oceány a moře		
- jmenuje, ukáže a porovná podnebné pásy	- slapové jevy		
- vysvětlí oběh vzduchu v atmosféře	- vodní toky, jezera, rybníky		
- ukáže na mapě a porovná oceány a moře	- ledovce		
- vysvětlí tvary zemského povrchu v oceánech	- pedosféra		
- objasní význam pohybů mořské vody	- typy půd		
- vymezí části vodních ploch na pevnině	- půdní činitelé		
- vymezí a charakterizuje části vodního toku	- biosféra		
- jmenuje, ukáže a charakterizuje významné řeky a jezera	- tropické, subtropické, mírné, polární oblasti		

- chápe rozdíl mezi rybníkem a jezerem, průlivem a průplavem apod. - vysvětlí rozdíl mezi pevninským a horským ledovcem - chápe nutnost ochrany vodních zdrojů a půdy - zná půdní strukturu, půdotvorné činitele, jmenuje a ukáže rozmístění půdních typů - orientuje se v rozmístění a ve vlastnostech krajin v závislosti na zeměpisné šířce, uvede příklady živočichů a rostlin - objasní složení lesů v závislosti na nadmořské výšce	- život v oceánech - výškové stupně v krajině PROJEKT – Kamarádím s mapou	NF/internetové vyhledávače	

ZEMĚPIS – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - rozlišuje a dokládá na příkladech rozdíl mezi kontinentem a světadílem - porovná světadíly, jmenuje největší přírodní reálie, jmenuje typické zástupce fauny a flóry - dělí světadíl na regiony podle daného jevu a porovnává je mezi sebou - vymezí rozvoj světadílu, sleduje a hodnotí aktuální dění - vymezí osídlení světadílů a jejich regionů, zohlední vyspělost - porovnává kultury a náboženství - porovnává hospodaření - vyhledá na mapě zadané geografické pojmy, užívá mapy a atlasy k rozšiřování poznatků - jmenuje a ukáže nejznámější cíle turistů - identifikuje s pomocí mapy největší ostrovy a poloostrovy, sídla - sbírá, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů - rozlišuje a dokládá na příkladech rozdíl mezi kontinentem a světadílem - porovná světadíly, jmenuje největší přírodní reálie - jmenuje vegetační pásy, uvede typické zástupce fauny a flóry - porovná světadíly podle nadmořské výšky, podnebí, vodstva krajin - ukáže na mapě významná naleziště nerostných surovin - uvede významné hospodářsky pěstované rostliny a hlavní průmyslové oblasti - dělí světadíl na regiony podle daného jevu a porovnává je mezi sebou	<u>GEOGRAFIE SVĚTADÍLŮ A OCEÁNŮ</u> <u>Tichý a Indický oceán</u> <u>Afrika, Austrálie a Oceánie</u> - poloha, rozloha, členitost - přírodní poměry - povrch, podnebí, vodstvo, biota, surovinové zdroje - obyvatelstvo a města - regiony Afriky <u>Amerika</u> - poloha, rozloha, členitost - přírodní poměry - povrch, podnebí, vodstvo, biota, surovinové zdroje - obyvatelstvo a města - regiony Ameriky: - Severní Amerika – Kanada, USA - Střední Amerika – pevninská a ostrovní - Jižní Amerika – karibské, andské, laplatské, guyanské státy, Brazílie <u>Atlantský a Severní ledový oceán</u> <u>Asie</u> - poloha, rozloha, členitost - přírodní poměry - povrch, podnebí, vodstvo, biota, surovinové zdroje - obyvatelstvo a města - regiony Asie: - Asie jihozápadní, střední, jižní, jihovýchodní, východní	 M/poměry VV/mapy VV/cizí kraje P/ekosystémy	1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-Akce Simon 5/4-mimořádná situace 3/2-mapy 3/1-cizí kraje 5/1-ekosystém.

ZEMĚPIS – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			4
	EVROPA		
- vymezí rozvoj světadílu, sleduje a hodnotí aktuální dění	- poloha, rozloha, členitost		
- vymezí osídlení světadílů a jejich regionů	- přírodní poměry - povrch, podnebí, vodstvo, biota, surovinové zdroje	VOZ/typy států, soc. rozdíly,EU	/1,4/3,4/4-regionál. zem.
- jmenuje hlavní evropské jazykové skupiny	- průmysl a zemědělství		
- jmenuje nejvyspělejší oblasti a státy	- obyvatelstvo a města		3/2,3/3-zem.Evropy
- popíše evropskou dopravní síť	- doprava, cestovní ruch		
- porovnává kultury a náboženství	- regiony Evropy:		
- porovnává hospodaření v různých částech světadílů	- sousedé a ostatní středoevropské státy	PČ/kuchyně zemí EU	
- vyhledá na mapě zadané geografické pojmy, užívá mapy a atlasy k rozšiřování poznatků	- severské státy		
	- ostrovní státy		
- jmenuje a ukáže nejznámější turistická centra, přírodní zvláštnosti a historické památky	- státy na pobřeží Atlantiku	NJ/Německo	3/2,3/3-Německo
	- středomořské státy		
- jmenuje a ukáže na mapě a jejich hlavní města a na základě získaných znalostí a vlastních zkušeností je charakterizuje z hlediska přírodních a hospodářských podmínek	- Balkán	INF/internet. vyhledávače	1/7,1/8,4/2,4/5-
	- státy bývalého SSSR		
	- evropské Rusko		
- identifikuje s pomocí mapy největší ostrovy a poloostrovy			
	ČESKÁ REPUBLIKA		
	Přírodní podmínky ČR		
- sbírá, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů	- poloha a rozloha ČR		
- určí pomocí mapy geografickou polohu ČR v rámci Evropy	- horopis	CH-ochrana přírody	5/3-ochrana přírody
	- podnebí – teploty, srážky, podnebné oblasti		
- odvodí výhody a nevýhody polohy ČR			
- objasní územní vývoj státu	- vodopis		
- jmenuje a ukáže důležité horopisné celky a prvky říční sítě	- půdy		
	- biota		
- charakterizuje vodstvo s pomocí mapy	- ochrana přírody		5/1-kulturní krajina
- vymezí a charakterizuje základní podnebné oblasti			
- vymezí rozmístění půdních typů, objasní jejich vliv na zemědělství ČR			
- porovná výškové stupně a složení lesů			
- určí hlavní chráněné oblasti			
- objasní na příkladech vztahy mezi osídlením a hospodářstvím a stavem životního prostředí		ČZ,M/statistiky	
- zaujme své stanovisko k problémům životního prostředí ČR			
	Obyvatelstvo ČR		
- charakterizuje mezníky ve vývoji počtu obyvatel a vyjádří se k perspektivě dalšího vývoje	- obyvatelstvo a sídla		
	- náboženství	VO/stereotypní posuzování	4/1,4/3-obyvatelstvo-menšiny
	- menšiny		
- jmenuje a vyhledá česká velkoměsta a hlavní města krajů	- vývoj počtu obyvatel		
- objasní pojmy obec, sídlo, město, vesnice	- sídelní struktura – města, vesnice, obce	ČZ/ochrana obyvatel	
- určí hlavní národopisné oblasti a charakterizuje je			
- vymezí prostorové rozmístění náboženství			
	Hospodářství ČR		
- vymezí a pochopí rozmístění zemědělství v závislosti na přírodních podmínkách	- zemědělství – chov hospodářského zvířectva, zemědělská půda a pěstování plodin, potravinářský průmysl	CH/chemický průmysl	
- jmenuje podmínky pro rozmístění průmyslových odvětví			
- jmenuje a vyhledá průmyslová jádra ČR	- energie a přírodní zdroje		
- na příkladech objasní fungování ústavního systému a státní správy	- průmysl a jeho rozmístění – průmysl paliv a energetiky, hutnický, strojírenský, chemický, stavebních hmot, spotřební…		6/2-svět v pohybu
- na příkladech ukáže rozmístění služeb			
- vymezí předpoklady lokalizace cestovního ruchu, vyhledá a jmenuje hlavní oblasti	- doprava		3/1,3/3-EU, mezinárodní
- jmenuje hlavní mezinárodní společenství ,	- služby, cestovní ruch		

jejichž členem je ČR - zhodnotí výhody a nevýhody členství v těchto organizacích - zapamatuje si počet, názvy a rozmístění krajů - vymezí základní charakteristiky krajů a porovná je mezi sebou - využívá získané dovednosti a poznatky při zkoumání oblasti, v níž žije	- zahraniční obchod - členství v mezinárodních organizacích Kraje ČR - Praha, Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina,Jihomoravský, Zlínský, Olomoucký, Moravskoslezský Místní region, naše obec - zeměpisná poloha - vztahy k okolním regionům - přírodní charakteristika - socioekonomická charakteristika PROJEKT - Můj domov-mé srdce	INF/internet. vyhledávače M,VV/PRO-Městečko na dlani	integrace 1/1,1/3,1/5,1/6, 1/8,1/9,1/10,1/ 11, 2/1,2/2,2/3,2/4, 5/3-PRO-Můj domov-mé srdce 1/1,1/10-PRO-Městečko na dlani 5/4-naše obec

ZEMĚPIS – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - sbírá, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů - orientuje se v rozmístění obyvatelstva Země, posoudí příčiny migrace - objasní na příkladech souvislost mezi přírodními podmínkami a hustotou zalidnění - jmenuje lokalizační faktory pro vznik sídla - porovná a objasní stupně urbanizace v různých částech světa - identifikuje odlišné znaky obyvatel světa - porovná regiony s přírůstkem a úbytkem obyvatel - určí rozmístění světových náboženství a porovná je mezi sebou - vymezí oblasti s největším rozšířením světových jazyků - identifikuje rozdíl mezi životem ve městech a na vesnicích, uvede klady a zápory - jmenuje nejlidnatější státy a města světa - porovná způsob hospodaření v různých částech světa - jmenuje způsoby zemědělské výroby - posoudí vliv vyspělosti průmyslu na kvalitu zemědělství - porovná různé způsoby výroby energie, určí jejich rozmístění - určí významné oblasti těžby nerostných surovin - uvede předpoklady lokalizace jednotlivých průmyslových odvětví - porovná oblasti světa dle ekonomické úrovně - demonstruje souvislost mezi odvětvovou strukturou hospodářství a ekonomickou vyspělostí státu	Obyvatelstvo světa - obyvatelstvo a sídla - početní růst - rozmístění obyvatelstva - stěhování obyvatelstva - rasy, národy, jazyky - světová náboženství - struktura obyvatelstva - městská sídla – proces urbanizace Světové hospodářství - jádrové a periferní oblasti - význam a postavení průmyslové výroby - členění průmyslu - hlavní průmyslové oblasti světa - zdroje nerostných surovin - energetika - hutnictví - strojírenství - chemický průmysl - spotřební a potravinářský průmysl - význam a postavení zemědělství - rozmístění zemědělství - rostlinná výroba	VOZ/sekty a náboženství VOZ/stát a hospodářství M/funkce	1/7,1/8,4/2,4/5-PRO-A. Simon 4/1,4/4-obyvatelstvo, menšiny

- jmenuje typy dopravy a její rozmístění - porovná život ve vyspělých a rozvojových zemích, uvede příklady - vyjmenuje základní předpoklady rozvoje cestovního ruchu, uvede příklady - určí turisticky nejlákavější oblasti světa - chápe důležitost mezinárodní spolupráce	- živočišná výroba - rybolov - lesní a vodní hospodářství - rozmístění a druhy dopravy - doprava informací - služby, cestovní ruch - spolupráce zemí světa		
	<u>Politická mapa dnešního světa</u>		
- aktivně využívá různých informačních zdrojů k získávání informací o světovém dění, prezentuje svůj názor na světové události - porovná různé formy státních zřízení - charakterizuje nejvýznamnější mezinárodní organizace - jmenuje globální problémy světa, uvede své místo v řešení těchto problémů - jmenuje hlavní ohniska světových konfliktů, sleduje jejich vývoj - porovná státy dle správního členění - posoudí míru demokracie v různých státech	- poloha, rozloha, lidnatost - státní hranice - státní zřízení - správní členění - způsob vlády - stupeň rozvoje států - mezinárodní politické organizace a seskupení - ohniska neklidu v současném světě	VOZ/mezinár. integrace	2/3,2/4,4/5-politická mapa dnešního světa 3/3-mezinárod. integrace
	<u>Krajina a životní prostředí</u>		
- vymezí prostorově krajinnou sféru - pracuje s pojmy z nauky o krajině - vysvětlí rozdíl mezi kulturní a přírodní krajinou, uvede příklady - rozliší vnitřní a vnější krajinotvorné činitele, uvede příklady - orientuje se v základních prvcích litosféry, atmosféry, hydrosféry, pedosféry a biosféry a v jejich vzájemných vazbách - jmenuje a respektuje zásady ochrany životního prostředí - objasní vliv lidského hospodaření na krajinu - objasní vznik živelných pohrom	- krajinotvorní činitelé a procesy - přírodní a kulturní krajina - lidé a životní prostředí - vliv člověka na krajinu v současnosti a v minulosti - těžba nerostných surovin a její vliv - průmysl a jeho vliv - doprava a její vliv - urbanizace a její vliv - zemědělství a jeho vliv - lesnictví a jeho vliv - cestovní ruch a jeho vliv - moderní ochrana přírody - ekologická výroba - živelné pohromy - trvale udržitelný rozvoj	<u>VOZ</u>,F/PRO Globální svět P/geolog.děje P/kulturní krajina P/ochrana přírody VOZ/ochrana obyvatel za mimořádných okolností	5/4,6/2-svět v pohybu 1/1,1/3,1/6,1/7, 1/8,1/9,1/10,3/1, 3/2,3/3,4/1,4/2, 4/3-PRO-Globální svět 5/1-kulturní krajina 5/3-ochrana přírody 5/4-trvale udržitelný rozvoj

HUDEBNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Hudební výchova je jedním z předmětů, kterými je naplňován vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávání v tomto předmětu přináší umělecké osvojování světa, ve kterém dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti a vnímavosti jedince k uměleckému dílu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónů a zvuků.

Vyučovací předmět Hudební výchova dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy a týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti, výkony a talent druhých lidí, vystupovat na veřejnosti, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti.

Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních síní a divadelních sálů a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Hudební výchova je povinným předmětem pro všechny ročníky s týdenní časovou dotací 1 hodina v každém ročníku. Výuka probíhá zejména v odborné učebně hudební výchovy.

Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů a v mimoškolních hudebních aktivitách. Projekty předmětů jiných vzdělávacích oblastí bývají doplňovány dílčími projekty Hudební a Výtvarné výchovy.

Při hodnocení výsledků práce žáků je přihlíženo především k jejich přístupu k celému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními a k úsilí o co nejlepší výsledky.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluveného projevu v souvislosti s posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje, obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby pomocí pohybu, tance a gest a obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, jejích žánrů a stylů.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti kvalitní lidské existence
- učení se prostřednictvím vlastní tvorby, která se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, cítění a prožívání
- rozvíjení tvůrčího potenciálu
- pokoře před uměleckým talentem
- kultivaci projevů
- utváření hierarchie hodnot
- tolerantnímu přístupu k různým světovým kulturám

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k celoživotnímu učení
- vedeme žáky ke kultivaci projevů v hudební oblasti
- učíme žáky shromažďovat, třídit a využívat informace z různých informačních zdrojů
- podporujeme rozvíjení tvůrčího potenciálu žáků

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám
- podporujeme originální způsoby hudebního vyjadřování
- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k pochopení umění jako specifickému způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- učíme žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám

- učíme žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých
- seznamujeme žáky se společenskou funkcí hudby v jednotlivých uměleckých epochách

Kompetence sociální a personální
- pomáháme žákům nahlédnout do hudební kultury českého národa i do odlišných hudebních kultur
- učíme žáky vnímat hudbu jako most mezi lidmi
- učíme žáky kultivovat vkus
- učíme žáky práci v týmech
- učíme žáky kriticky hodnotit výkony své i cizí

Kompetence občanské
- vedeme žáky k úctě k lidskému talentu
- vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků a postojů
- vedeme žáky k toleranci a chápání různých světových kultur

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem
- vytváříme podnětné, tvořivé a radostné pracovní prostředí
- učíme žáky využívat psychohygienický účinek hudby
- vedeme žáky ke správnému zacházení s hudebními nástroji
- pomáháme žákovským talentům

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

1.období – očekávané výstupy

Žák
- *zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase*
- *rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem*
- *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*
- *reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie*
- *rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby*
  rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*
- *správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*
- *reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*
- *rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby*

2.období – očekávané výstupy

Žák
- *zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových a mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti*
- *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*
- *využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní*
- *rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby*
- *vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace*
- *rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelně harmonické změny*
  ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem*
- *propojí vlastní pohyb s hudbou*
- *doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje*
- *odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování*

Učivo

Vokální činnosti

pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu

hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu

dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.

intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III.a I.stupeň, volné nástupy VIII.a spodního V.stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď apod.)
záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

Instrumentální činnosti
hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď), jednodílná písňová forma (a-b)
záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

Hudebně pohybové činnosti
taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

Poslechové činnosti
kvality tónů – délka, síla, barva, výška
vztahy mezi tóny – souzvuk, akord
hudební výrazové prostředky a prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
hudba vokální, hudba instrumentální, hudba vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

II.stupeň

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*
- *uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého*
- *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*
- *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů*
- *rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu*
- *orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku*
- *zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami*
  vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *doprovází písně pomocí ostinata*
- *interpretuje vybrané lidové a umělé písně*
- *rozeznává různé hudební žánry - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*

Učivo

Vokální činnosti
pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti

(transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

Instrumentální činnosti
hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
vyjadřování hudebních a nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy, rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální
tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy

Hudebně pohybové činnosti
pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace
pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické
orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

Poslechové činnosti
orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebnímu díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vyjádření vlastních soudů a preferencí

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 1.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
- zpívá na základě svých dispozic ve skupině s podporou učitelova hlasu - osvojí si deset nových písní, text zná zpaměti - osvojuje si zásady hlasové hygieny - zopakuje zpívané a hrané rytmickomelodické motivy	<u>Vokální činnost</u> - osvojování nových písní - tvorba tónu - sjednocování a rozšiřování hlasového rozsahu (c_1-a_1) - zpěvní návyky – pěvecký postoj, dýchání, výslovnost, nasazení tónu - hudební hry – intonace a sluchové rozlišování - melodie vzestupná a sestupná - zpěv sboru s oporou učitelova hlasu	<u>PRV</u>,VPV,ČJ/ PRO-Když zazpívá ptáček <u>PRV</u>,VPV,TV/ PRO-Barevný týden <u>ČJ</u>,M,PRV,TV,VPV/ PRO-Jak se peče krokodýl <u>ČJ</u>,M,PRV,VPV/ PRO-Kdopak to tu s námi je?	1/4,1/7,5/2,5/4-PRO-Když zazpívá ptáček 1/5-PRO-Jak se peče krokodýl 1/4-PRO-Kdopak to tu s námi je?
- technicky správně používá jednoduché Orffovy nástroje - zvládá jednoduchý rytmus	<u>Instrumentální činnost</u> - doprovodné činnosti na Orffovy hudební nástroje - 2/4 a 3/4 rytmus - hry s rytmickou ozvěnou, rytmizace slov - setkání s hudebními nástroji – flétna, klavír, keyboard - improvizované nástroje		
- reaguje pohybem na znějící hudbu - doprovází zpěv nebo hudební ukázku tleskáním, pleskáním, luskáním, podupy - zapojuje se aktivně do pohybových her - pochoduje se zpěvem a podle hudby	<u>Hudebně pohybová činnost</u> - taktování ve 2/4 rytmu - pohyb podle hudby - taneční hry se zpěvem - pohybové vyjádření vlastností tónů	TV/taneční kroky	
- odliší hudbu vokální a instrumentální			

- rozlišuje hlasy a zvuky kolem sebe - odliší mužský, ženský a dětský zpěv, zpěv sólisty a sboru - dovede v klidu vyslechnout hudební ukázku - pozná notu celou a nakreslí ji na linku i do mezery notové osnovy - chápe význam notové osnovy	<u>Poslechová činnost</u> - aktivní naslouchání - česká státní hymna - tóny některých hudebních nástrojů - lidové a jiné písně <u>Hudební nauka</u> - tón, zvuk,řeč - zpěv, písnička, básnička - tóny dlouhé, krátké, hluboké, vysoké, silné, slabé - barva tónu - tempo pomalé, rychlé - nota celá - notová osnova		

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 2.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - zpívá na základě svých dispozic ve skupině s podporou učitelova hlasu - osvojí si deset nových písní, text zná zpaměti - osvojuje si zásady hlasové hygieny - zopakuje zpívané a hrané rytmickomelodické motivy - zazpívá vzestupnou a sestupnou řadu - reaguje na dirigenta (dynamika, rytmus)	<u>Vokální činnost</u> - osvojování nových písní - rozvíjení tvorby tónu - sjednocování a rozšiřování hlasového rozsahu (c_1-h_1) - upevňování pěveckých návyků – postoj, dýchání, nasazení tónu, výslovnost - 2/4 a 3/4 takt - hudební hry zaměřené na intonaci a rozvíjení sluchového vnímání - melodizace textu - sólo, sbor	<u>PRV</u>,VPV,TV/ PRO-Barevný týden <u>VPV</u>,ČJ,PRV/ PRO-Radujme se, veselme se	1/4-PRO-Radujme se, veselme se
- technicky správně používá jednoduché Orffovy nástroje - zvládá jednoduchý rytmus	<u>Instrumentální činnost</u> - doprovod na Orffovy hudební nástroje - metrum, rytmus, akcentace těžké doby, ostinato, prodleva - využití některých hudebních nástrojů při doprovodné činnosti - improvizované nástroje	<u>VPV</u>,ČJ,TV, M/PRO-Školička klauna Pepíčka	1/1,1/4,1/6-PRO-Školička klauna Pepíčka
- reaguje pohybem na znějící hudbu - doprovází zpěv tleskáním, pleskáním, luskáním, podupy - zapojuje se aktivně do pohybových her - pochoduje se zpěvem a podle hudby - reaguje daným způsobem na výrazné tempové a dynamické změny	<u>Hudebně pohybová činnost</u> - taktování ve 2/4 a 3/4 rytmu - taneční hry se zpěvem - pohybové vyjádření emocionálního zážitku z hudby a hudební dynamiky (crescendo a decrescendo) - poskočný krok, kvapík	TV,VPV/je nám dobře po těle	1/4-je nám dobře po těle
- zvládá základní taneční prvky	- rytmická chůze - hudební hry (otázka, odpověď…)	TV/pohybová improvizace	1/2-pohybová improvizace
- odliší hudbu vokální a instrumentální a vokálně instrumentální - dovede uvědoměle vyslechnout hudební ukázku - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozpozná v hudbě některé hudební nástroje	<u>Poslechová činnost</u> - poslech dětských a lidových písní - písně z pohádek - ukázky klasické a současné hudby beseda nad hudebními díly česká státní hymna		

- pozná notu celou, půlovou, čtvrťovou a nakreslí ji - orientuje se v základních hudebních pojmech - pozná houslový klíč	- poslech a rozlišování hudebních nástrojů <u>Hudební nauka</u> - melodie, doprovod - lidová píseň - hudba k tanci - dynamika: p-mf-f, zesilování a zeslabování - tempo – zrychlování, zpomalování - repetice - 2/4 a 3/4 takt - Hudební skladatel, orchestr, dirigent - notopis c_1-e_1 - noty půlové, čtvrťové, celé - houslový klíč		

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 3.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě - osvojí si deset nových písní, text zná zpaměti - dodržuje zásady hlasové hygieny - zopakuje zpívané a hrané rytmickomelodické motivy - zazpívá vzestupnou a sestupnou řadu - reaguje na dirigenta (dynamika, rytmus) - rytmizuje a melodizuje věty a jednoduché texty - při zpěvu sleduje obrys melodie v notovém zápisu - zazpívá ve skupině kánon	<u>Vokální činnost</u> - osvojování nových písní (2/4, 3/4, 4/4 takt, v dur i v moll) - rozvíjení tvorby hlavového tónu - dýchání z bránice, frázování, měkké nasazení - sjednocování a rozšiřování hlasového rozsahu (c_1-c_2), hlasová cvičení - jednoduchý kánon - průprava k dvojhlasu - melodizace textu	<u>PRV</u>,VPV,TV/ PRO-Barevný týden <u>PRV</u>,VPV,ČJ, TV/PRO-Jablkový den <u>PRV</u>,AJ,ČJ, VPV,M/PRO-Broukování	1/2,1/4,1/5,1/8-PRO-Jablkový den 1/8,3/1,4/1-PRO-Broukování
- technicky správně používá jednoduché Orffovy nástroje - doplní zpěv svůj i cizí mezihrou - rytmicky doprovází svůj i cizí zpěv - vyťukává rytmus a metrum pod vedením učitele	<u>Instrumentální činnost</u> - rytmické doprovody na Orffovy hudební nástroje a improvizované nástroje - 2/4 a 3/4 takt - vyťukávání - mezihry - instrumentální hry s využitím pentatoniky a kvintakordu	<u>ČJ</u>,AJ,VPV, M/PRO-Tralaláček a jeho sestry <u>PRV</u>,ČJ,M,VPV, TV/PRO-Deník mravence	1/1,1/4,1/5,1/6, 1/7,1/8-PRO-Deník mravence
- reaguje pohybem na znějící hudbu - zapojuje se aktivně do pohybových her - pochoduje se zpěvem a podle hudby - reaguje daným způsobem na výrazné tempové a dynamické změny - vyjadřuje pohybem metrum a rytmus - zvládá základní taneční prvky	<u>Hudebně pohybová činnost</u> - pohybové vyjádření emocionálního zážitku z hudby, její melodie a dynamiky - mazurka, třídobá chůze, průplet, přísuvný krok - hudební hry - improvizace s využitím tanečních kroků	<u>ČJ</u>,PRV,VPV, TV,AJ/PRO-Hry bez hranic TV,VPV/je nám dobře po těle	1/1,1/5,3/1-PRO-Hry bez hranic 1/4-je nám dobře po těle
- dovede v klidu vyslechnout hudební ukázku - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v hudbě některé hudební nástroje - rozliší hudbu podle její společenské funkce	<u>Poslechová činnost</u> - hudební skladatelé (Dvořák, Janáček, Smetana, Martinů) - hudba ke slavnostním příležitostem - menuet - poslech a rozlišování hudebních nástrojů - beseda o hudbě	TV/tanec	1/2-pohybová improvizace

- orientuje se v základních hudebních pojmech - napíše houslový klíč - pozná notu celou, půlovou, čtvrťovou, osminovou - orientuje se v jednoduchém notovém zápise - ovládá notopis c_1-g_1 - rozlišuje takt 2/4 a 3/4 dle předznamenání	Hudební nauka - hudební nástroje – bicí, smyčcové, dechové, klávesové - orchestr, sólo - předznamenání - nota celá, půlová, čtvrťová, osminová - pomlka půlová, celá - notopis c_1-g_1 - hudební takt, takt.čára - notový zápis jako opora při zpěvu jednoduché písně - melodie, rytmus, dynamika, tempo, barva - 3/4 takt s těžkou (přízvučnou) 1.dobou a 2 dobami nepřízvučnými (lehkými)		

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 4.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat - dodržuje správné pěvecké návyky - rozliší durovou a mollovou píseň - osvojí si deset nových písní, text zná zpaměti - zazpívá kánon a v rámci svých možností lidový dvojhlas - zapojí se do hudební hry, zpívá sólo i sbor - provede melodizaci a rytmizaci textu, obmění hudební motivy - intonuje půltóny	Vokální činnost - pěvecký postoj - brániční dýchání, prodlužování výdechu - solmizační slabiky - písně lidové a umělé, nácvik lidového dvojhlasu - písně durové a mollové - kánon - sjednocování a rozšiřování hlasového rozsahu (c_1-d_2) - melodizace a rytmizace textů - zpěv s oporou notového zápisu - státní hymna	SV,VL,PV,ČJ, AJ,VV/PRO-Vítejte ve společnosti ČJ,M,VV,PV, AJ,PŘ/PRO-Voda v literatuře VL/st.symboly	
- pěstuje rytmické cítění a rytmickou paměť - technicky správně a rytmicky vhodně používá Orffovy nástroje - vytváří vlastní rytmické motivy - odliší ukončenou a neukončenou melodii	Instrumentální činnost - ostinátní doprovod - melodie ukončená a neukončená - rozdíl mezi celým tónem a půltónem - synkopa - hudební variace, nápad, forma - rytmické hádanky, hry - metronom - předehra, mezihra, dohra		
- zvládá jednoduché taneční kroky lidových tanců - taktuje dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt - zapojuje se do tanečních a pohybových her - improvizuje - vyjádří pohybem obsah písně	Hudebně pohybová činnost - valčíkový krok - lidové tance (kvapík, hulán, kalamajka, sousedská, mazurka, polka…) - hra na dirigenta, taktování dvoudobého a třídobého taktu - hra „Koncert“ - dramatické ztvárnění písní		
- zařadí podle sluchu hudební nástroje do skupin - seznámí se vybranými hudebními díly a hudebními skladateli - vyslechne v klidu a pozorně ukázky hudebních děl - projevuje toleranci k odlišným kulturám	Poslechová činnost - skupiny hudebních nástrojů - zpěvní hlasy, pěvecké sbory - poslechové skladby (Smetana, Dvořák, Janáček, Mozart…) - komorní hudba - odlišování durového a mollového		

- rozezná zpěvní hlasy a druhy sborů - rozliší durovou a mollovou ukázku - přečte jednoduchý notový zápis - určí význam předznamenání - určí, co je stupnice, napíše ji a zazpívá - vyjmenuje tóny stupnice C dur - pojmenuje posuvky	tónorodu - relaxace s hudbou <u>Hudební nauka</u> - jednočárkovaná oktáva - předznamenání - pomlka, křížek, bé - pomocné linky notové osnovy - noty s tečkou - psaní posuvek - notový zápis jako opora při zpěvu - partitura - stupnice - stupnice C dur		

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat - dodržuje správné pěvecké návyky - osvojí si deset nových písní, text zná zpaměti - zpívá správně českou hymnu, text zná bezchybně, umí se při hymně správně chovat - zazpívá stupnici a kvintakord dur a moll - podle svých dispozic zpívá dvojhlas	<u>Vokální činnost</u> - pěvecký postoj - brániční dýchání, prodlužování výdechu, artikulace - hlasová hygiena - písně lidové a umělé - intonace stupnic C dur, G dur - další pěvecké techniky - lidový dvojhlas - kánon - transpozice písně - písně jiných států a národnostních menšin	<u>ČJ</u>,VL,M,SV, PV,VV,INF/ PRO-Památky našeho městečka <u>SV</u>,ČJ/PRO-Všichni jsme lidé	1/6,4/1,4/3,4/4-PRO-Všichni jsme lidé
- pojmenuje Orffovy hudební nástroje a používá je k doprovodům písní - vyrobí a použije improvizovaný hudební nástroj - rozpozná staccato, legato, respektuje tempo a dynamiku písně - vytváří vlastní rytmické motivy, pěstuje rytmické cítění	<u>Instrumentální činnost</u> - doprovody na Orffovy nástroje - malá písňová forma dvoudílná a třídílná - staccato, legato - akord C dur, G dur - hra doprovodů dle notového záznamu	VL,AJ/jak se žije v Evropě PV/drobné výrobky	3/1,3/2,3/3-jak se žije v Evropě
- zatančí jednoduché lidové tance - taktuje čtyřdobý takt - reaguje pohybem na znějící hudbu s využitím gest a tanečních kroků	<u>Hudebně pohybová činnost</u> - lidové tance (pilky, mateník, primáš…) - baletní prvky - menuet, minet, polonéza - prvky moderních tanců - dramatické ztvárnění hudby - pohybové a hudební hry - taktování čtyřdobého taktu		
- určí výrazové možnosti různých hudebních nástrojů - odliší zásadní hudební žánry, styly a druhy, hudební seskupení - seznámí se vybranými hudebními díly a hudebními skladateli - vyslechne v klidu a pozorně ukázky hudebních děl - projevuje toleranci k hudebním žánrům, které nepreferuje	<u>Poslechová činnost</u> - skupiny hudebních nástrojů - lidové, rockové, jazzové kapely, symfonický orchestr - opera, opereta - znaky hudebních forem - poslechové skladby (Bach, Beethoven, Novák, Trojan, Eben, Hurník, Beatles, Presley, Ježek, Šlitr, Olympic…)		

- zvládá čtení a zápis not včetně posuvek - vysvětlí značky, zkratky a cizí slova běžně používaná v notovém zápisu - užívá notové písmo v žádoucích tvarech - rozliší stupnici a tóninu - zachytí jednoduchou melodii a rytmus notovým záznamem	Hudební nauka - tempová označení (largo, adagio, andante, allegro, vivace, presto…) - dynamická znaménka - synkopa, triola - tónina, stupnice - basový klíč, nota šestnáctinová - vlastní notový záznam		

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu - vyhledá určené rytmy a takty	Vokální činnost - intonační cvičení, stupnice dur - lidové písně - říkadla, písně – rytmické vyjádření textu - rytmy v zápisu písně - rytmické hádanky	ČJ/lidová slovesnost	
- rytmicky správně doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje - pěstuje rytmické cítění a rytmickou paměť - vytváří vlastní rytmické motivy, předehry, mezihry a dohry	Instrumentální činnost - hudební výrazové prostředky - doprovod na Orffovy nástroje - hudební variace - analytická práce s písní, malá písňová forma - rytmické hudební formy (pochod, polka, valčík) - rytmické hádanky, ozvěny, hry		1/8-hra s nástroji
- vyjadřuje pohybem taneční rytmy - taktuje dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt - vyjadřuje pohybem obsah písně	Hudebně pohybová činnost - pochod, polka, valčík, mazurka - hra na dirigenta a orchestr - dramatizace písní, proměna písní ve staletích - vánoční koledy – dramatické ztvárnění	TVS/tanec a h. ČJ,VO/Vánoce v poezii a próze	1/2-tanec a hudba 1/7-Vánoce v hudbě 1/4-malovaná písnička
- rozliší sluchem zvuk vybraných hudebních nástrojů a pojmenuje je - rozliší skladbu vokální a instrumentální - rozliší píseň lidovou a umělou, operu a operetu - seznámí se s vybranými skladbami a hudebními skladateli	Poslechová činnost - hudební nástroje, dělení do skupin - píseň lidová a umělá - vokální a instrumentální skladby - opera, opereta – Národní divadlo - naše hymna a hymny jiných států	VV/světová d.	4/1-světová díla 2/2,3/2-ND, naše a cizí hymny
- zvládá čtení notového zápisu - rozliší mollové a durové stupnice - postaví základní akord u stupnic dur a moll do tří křížků a bé	Hudební nauka - nota, křížek, odrážka, repetice, dynamická znaménka - stupnice dur, moll - akord		

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat - při zpěvu využívá správné pěvecké návyky	Vokální činnost - píseň umělá, lidová a zlidovělá - dynamika, melodie, rytmus - lidský hlas – rozdělení	VOZ/problémy menšin	

	- písně národnostních menšin	VV/kultura etnik	4/3-kultura etnik
	Instrumentální činnost		
- rytmicky správně doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje - pěstuje rytmické cítění a rytmickou paměť - vytváří vlastní rytmické motivy, předehry, mezihry a dohry	- jednoduché doprovody písní na Orffovy nástroje - analytická práce s písní - velká písňová forma		
	Hudebně pohybová činnost	TVS/tanec a hudba	1/2-tanec a hudba
- reaguje pohybem na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků - pěstuje estetické vnímání a cit pro hudbu - taktuje složitější rytmické útvary	- tance (i méně známé) - hra na koncert - taneční hry - dramatické ztvárnění hudby - dramatizace vánočních koled	ČJ/Vánoce v literatuře-vlastní tvorba	1/7-Vánoce
	Poslechová činnost		
- spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností - rozpozná hudební nástroje a jejich výrazové možnosti - rozezná základní hudebně výrazové prostředky - pozná rozdíl v komorní a symfonické hudbě - seznámí se s vybranými skladbami a hudebními skladateli	- vokální polyfonie - kánon, fuga - sonáta, sonátová forma - symfonie, symfonická báseň - kantáta, oratorium - muzikál, melodram - hudební dílo a jeho autor - populární hudba	P,VV/voda a život VV/svět.díla AJ/pop-star	1/4-mandaly 5/2-voda a život 4/1-světová díla
	Hudební nauka		
- orientuje se v notových záznamech jednoduchých písní a skladeb - varuje se nešvarů, které se s hudbou pojí - orientuje se v nahrávacích možnostech současnosti a historie	- hudební abeceda - nešvary v hudbě - skladatel a interpret - hudební přehrávače a hudební nosiče	VOZ/rizikové prostředí, drogy INF/digit.média	6/5-hudební nosiče

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	Vokální činnost		
- dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat - dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - respektuje dynamiku písně - zvládne lidový dvojhlas a transpozici písně	- hlasová a rytmická cvičení - zpěv písní lidových a umělých - písně divadel malých forem (Semafor, Osvobozené divadlo) - nácvik druhého hlasu - transpozice písní		
	Instrumentální činnost		
- tvoří jednoduché doprovody - zvládá výběr nástrojů k danému rytmu a tempu písně	- seznámení s klavírním a kytarovým doprovodem - kytarové značky a akordy - doprovody písní s výrazně odlišným tempem a rytmem		
	Hudebně pohybová činnost	TVS/tanec a hudba	1/2-tanec a hudba
- taktuje jednoduché a složené takty - vyjadřuje pohybem své pocity z hudby - vyjadřuje pohybem své emoce a náladu - sestaví krátké pásmo hudby a mluveného slova	- taktování složených taktů - vlastní pohybové ztvárnění tance - choreografie - pásmo vánoční hudby, tance a koled		1/7-Vánoce v hudbě
	Poslechová činnost		
- postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu	- hudební dějiny ve světě		

- identifikuje charakteristické rysy skladeb různých období a žánrů - zařadí skladbu do příslušného období - seznámí se s vybranými skladbami a hudebními skladateli	- původ hudby - pravěk - starověk - středověk, gotika - renesance - baroko - klasicismus - romantismus - vážná světová hudba 20.století - moderní světová populární hudba po 80. léta - jazz - rock - relaxace s hudbou	VV/svět.díla D,ČJ,VV/umění 18.století VO/zvládání stresu	4/1-světová díla 1/4-mandaly 3/3-vývoj hudby v Evropě 3/1-hudba ve světě 6/5-vliv médií na populární hudbu 1/2-hudební relaxace
- rozlišuje durovou a mollovou stupnici, tóninu - sestaví akord a využívá ho k doprovodu písně	Hudební nauka - stupnice, tónina - akord, akordové značky - artificiální a nonartificiální hudba		

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 9.ročník

Ročníkové výstupy	**Ročníkové učivo**	**Přesahy, vazby**	**Průřezová témata**
Žák - dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě,rytmicky a kultivovaně zpívat - dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - zná a zpívá písně různých žánrů a různých dob	Vokální činnost - zpěv písní lidových a umělých - důraz na dynamiku, melodii a rytmus - písně různých směrů a žánrů (od středověku po současný pop a rock) - druhý hlas		
- rozpozná bezpečně hudební nástroje - spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností - postihuje hudební výrazové prostředky	Instrumentální činnost - zdokonalování doprovodů písní - rytmická cvičení - hudební výrazové prostředky		
- zvládá taktování složitějších písní - pohybem vyjadřuje své vlastní pocity z hudby - dokáže sestavit pásmo hudby a mluveného slova	Hudebně pohybová činnost - taktování - vlastní pohybové ztvárnění tance a různých poslechových melodií - nácvik dramaticko-hudebního pásma	TVS/tanec a hudba	1/2-tanec a hudba 1/7-Vánoce v hudbě
- při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností - poznává nejvýznamnější hudební díla a zvládá je zařadit do historických souvislostí - orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích u nás i ve světě, určí jejich charakteristické znaky - uvede příklady souvislostí hudebního umění s jinými uměleckými obory - seznámí se s vybranými skladbami a hudebními skladateli	Poslechová činnost - hudební dějiny v českých zemích - starověk - středověk, gotika - renesance - baroko - klasicismus - romantismus - 20.století v české vážné hudbě - česká populární hudba od začátku 19.století - jazz a swing - trampská píseň - 50.a 60.léta divadel malých	VV/svět.díla D/kultura 1.republiky	4/1-světová díla

- orientuje se v základních prvcích hudební nauky	forem - big beat - 70.-90.léta a současnost <u>Hudební nauka</u> - shrnutí poznatků hudební nauky - technika v hudbě	ČJ/písňové texty D,ČJ/normalizace	2/4-20.století

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Umožňuje žákům poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se žáci naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se naučili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Výtvarná výchova kultivuje schopnost citlivého vnímání, schopnost objevovat ve světě kolem sebe estetické hodnoty.

Výtvarná výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace a týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti, výkony a talent druhých lidí, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti.

Cílem předmětu rovněž je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, pomocí kterých mohou rozvíjet přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, svou kreativitu. K realizaci tohoto rozvoje nabízí Výtvarná výchova nejen tradiční a ověřené prostředky, ale i prostředky nově vznikající v současném výtvarném umění. Žáci jsou vedeni k experimentování a odvaze uplatnit své osobní pocity a prožitky svým osobním způsobem.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je povinný pro žáky 4.- 9. ročníku, s časovou týdenní dotací ve 4.- 7.ročníku 2 hodiny a v 8.a 9. ročníku 1 hodina. Je předpokládáno, že v 8.a 9.ročníku bude výuka probíhat ve dvouhodinových blocích jedenkrát za 14 dní. Výuka je realizována ve specializované učebně výtvarné výchovy, v keramické dílně a rovněž při terénním vyučování mimo školu.

Výtvarná výchova se často podílí na projektech předmětů jiných vzdělávacích oblastí, i sama projekty vytváří. Je postavena především na tvůrčích činnostech, na tvorbě, vnímání a interpretaci. Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových a neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby a děl výtvarného umění.

Vzdělávací obsah je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti a náměty však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti kvalitní lidské existence
- učení se prostřednictvím vlastní tvorby, která se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, cítění a prožívání
- rozvíjení tvůrčího potenciálu
- pokoře před uměleckým talentem
- kultivaci projevů
- utváření hierarchie hodnot
- tolerantnímu přístupu k různým světovým kulturám
- tvořivému přístupu ke světu
- možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k celoživotnímu učení
- vedeme žáky ke kultivaci projevů ve výtvarné oblasti
- učíme žáky shromažďovat, třídit a využívat informace z různých informačních zdrojů

- podporujeme rozvíjení tvůrčího potenciálu žáků

Kompetence k řešení problémů
- učíme žáky různým vyjadřovacím výtvarným technikám
- podporujeme originální způsoby výtvarného vyjadřování
- podněcujeme žáky k tvůrčí práci

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k pochopení umění jako specifickému způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- učíme žáky různým vyjadřovacím výtvarným technikám
- učíme žáky vnímat výtvarné umění v jeho různých modifikacích
- seznamujeme žáky se společenskou funkcí výtvarných děl v jednotlivých uměleckých epochách

Kompetence sociální a personální
- pomáháme žákům nahlédnout do výtvarné kultury českého národa i do odlišných hudebních kultur
- učíme žáky kultivovat vkus
- učíme žáky práci v týmech
- učíme žáky kriticky hodnotit výkony své i cizí
- vedeme žáky k aktivnímu překonávání životních stereotypů

Kompetence občanské
- vedeme žáky k úctě k lidskému talentu
- vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků a postojů
- vedeme žáky k toleranci a chápání různých světových kultur

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním výtvarným činnostem
- vytváříme podnětné, tvořivé a radostné pracovní prostředí
- učíme žáky využívat psychohygienický účinek výtvarného díla
- vedeme žáky využívat při tvorbě správné technologie a nástroje
- pomáháme žákovským talentům
- dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti práce

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

2.období – očekávané výstupy

Žák
- *při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)*
- *užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model*
- *při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy*
- *nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě*
- *osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)*
- *porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace*
  nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Učivo

Rozvíjení smyslové citlivosti

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury-jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru

uspořádání objektů do celku – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

Uplatňování subjektivity
prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění-hračky,objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

Ověřování komunikačních účinků
osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

II.stupeň

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *vybírá,vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků*
- *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie*
- *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích-počítačová grafika, fotografie, video, animace*
- *vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření*
- *rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu*
- *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*
- *porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů*
  ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*
- *uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*
- *při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních*
- *vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*

Učivo

Rozvíjení smyslové citlivosti
prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

Uplatňování subjektivity
prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace

typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

Ověřování komunikačních účinků
osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 4.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - uplatňuje ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky, dovednosti a výtvarné výrazové prostředky - pojmenovává, užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření - orientuje se v prostorových a barevných vztazích - seznámí se s proporcemi lidského těla a základy vnímání perspektivy - využívá základní druhy písma - zdokonaluje techniky kresby, vystihne kresebně tvar, strukturu materiálu - rozlišuje typy vizuálně obrazného vyjádření - zvládá v rámci svých možností malbu vodovými a temperovými barvami, suchým pastelem, malbu stěrkou a kombinaci různých technik - vyjádří barevně své pocity, nálady a představy - porovná světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy - seznámí se s různými grafickými technikami - výtvarně zpracovává různé materiály, zejména přírodní - prohloubí znalosti z 1.období, prostorově ztvární zkušenosti získané smyslovým vnímáním - sleduje záměry tvorby a proměny obsahu vlastních prací i děl výtvarného umění	Rozvíjení smyslové citlivosti - tvary a objemy - světlo a stín - možnosti barvy - kresba a malba podle skutečnosti - práce v plenéru - výrazové vlastnosti linie - základy kompozice v ploše - zapojení všech smyslů do tvorby Uplatňování subjektivity - prostředky k vyjádření citů, pocitů, nálad, představ - akční malba a kresba - míchání a působení barev - volná malba - volba vhodných prostředků - manipulace s předměty Ověřování komunikačních účinků - odlišná výtvarná vyjádření - odlišné přístupy k výtvarným vyjádřením - vysvětlení a obhájení tvorby - prezentace tvorby Výtvarné techniky - kresba tuší a perem, dřívkem, rudkou, uhlem, tužkou… - malba vodovými a temperovými barvami, suchým pastelem, - otisk - grafika – tisk z koláže, slepotisk - koláž, frotáž - kombinované techniky - přírodní materiály	PŘ,PV,ČJ/PRO-Čtyři obři ČJ,M,PV,HV, AJ,PŘ/PRO-Voda v literatuře SV,PV,ČJ,HV, AJ,VL/PRO-Vítejte ve společnosti PŘ/příroda v regionu SV,ČJ/jaký jsem ČJ,M/PRO-Lovci pokladů VL,ČJ,M/PRO-Bylo nebylo PV/práce s drobným materiálem ČJ,SV,AJ,M,PV/ PRO-Za zábavou a poučením	1/5,5/2-PRO-Čtyři obři 1/5-PRO-Voda v literatuře 1/5-PRO-Vítejte ve společnosti 1/2-jaký jsem 1/5,1/8,1/9-PRO-Lovci pokladů 1/5-PRO-Bylo nebylo 1/1,1/5-PRO-Za zábavou a poučením

	- modelování z různých materiálů (papír, hlína…)	ČJ/PRO-Kalendář	1/1,1/4,1/5,2/1-PRO-Kalendář

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - nalézá a uplatňuje vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření v plošné, objemové i prostorové tvorbě - volně tvoří na základě vizuálních i jiných smyslových vjemů - uplatňuje osobitost v přístupu k realitě a k její interpretaci - používá různé výtvarné techniky k vyjádření reality, k výtvarnému ztvárnění přírody i vlastních prožitků a fantazie - vědomě se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností - seznámí se s proporcemi lidského těla a se základy vnímání perspektivy - využívá základní druhy písma - zvládne v rámci svých možností malbu temperovými a vodovými barvami i kombinaci různých technik - vyjádří barvou své pocity a nálady - porovná světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy - seznamuje se s různými grafickými technikami - experimentuje s různorodými materiály, vytváří originální kombinace - výtvarně zpracovává přírodní materiály - sleduje záměry tvorby a proměny obsahu vlastních prací - využívá metody současného výtvarného umění - rozliší reálný a duchovní prostor - zhodnotí, zdůvodní a obhájí svou výtvarnou výpověď - vyjádří se k tvorbě ostatních - prezentuje svou tvorbu	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> - světlo a stín - možnosti barvy, barva studená, teplá, jasná, lomená, kontrastní - kresba a malba podle skutečnosti - práce v plenéru - lidské tělo - základy perspektivy - kompozice geometrických tvarů – střídání, prolínání, opakování - výrazové vlastnosti linie - základy kompozice v ploše - uspořádání objektů do celku - zapojení všech smyslů do tvorby <u>Uplatňování subjektivity</u> - prostředky k vyjádření citů, pocitů, nálad, představ - akční malba a kresba - míchání a působení barev - volná malba - volba vhodných prostředků - subjektivní působení barev <u>Ověřování komunikačních účinků</u> - odlišná výtvarná vyjádření - vysvětlení, zdůvodnění a obhájení tvorby - vyjádření se k tvorbě ostatních - tolerance k rozdílným způsobům výtvarného vyjádření - prezentace tvorby - využití výtvarných děl - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, film, tiskoviny...) <u>Výtvarné techniky</u> - kresba tuší, perem, dřívkem, rudkou, uhlem, pastelem, tužkou… - malba vodovými a temperovými barvami, pastelem, tuší, stěrkou - grafika – tisk z koláže, slepotisk - koláž, frotáž, batika, otisk, práce s texturou - plastické techniky – papír, hlína, drát - kombinované techniky -	SV,ČJ/jaký jsem <u>PŘ</u>,PV,ČJ,INF/PRO-Expedice na Měsíc <u>PŘ</u>,PV,ČJ,INF/PRO-Hlasujeme pro přírodu <u>ČJ</u>,VL,M,SV,PV,HV,INF/PRO-Památky našeho městečka <u>ČJ</u>,SV,INF,AJ/PRO-Cesta za informacemi ČJ/PRO-Kalendář	1/2-jaký jsem 1/5-PRO-Expedice na Měsíc 1/5,6/7-PRO-Hlasujeme pro přírodu 1/1,1/5,1/9,1/11,2/1-PRO-Památky našeho městečka 1/1,1/4,1/5,2/1-PRO- Kalendář

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů - experimentuje s různorodými materiály, vytváří v ploše a prostoru originální kombinace - užívá zkušeností z vlastního vnímání, představ a poznání - uplatňuje osobitý přístup k realitě - variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazných vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem, sluchem - užívá správně techniku malby, míchá a vrství barvy - převádí své představy do objemových rozměrů - využívá metody současného výtvarného umění (video, počítačová grafika, animace) - zobrazuje vlastní fantazijní představy - využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření - stylizuje vizuální skutečnost - zvládá základy kompozice, dokáže rozvrhnout hlavní motivy na ploše - využívá dekorativní postupy - vyjadřuje se výtvarně k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - užívá vizuálně obrazného vyjádření k zachycení svého vztahu k zobrazovanému - obhájí a vysvětlí výsledek tvorby a prezentuje ji - zařadí do historických souvislostí různé typy výtvarných vyjádření, na konkrétních příkladech porovná různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty - seznamuje se s různými typy vizuálně obrazných vyjádření a zkoumá jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> - kresebné studie, linie - tvar, objem - rozvržení v obrazové ploše, objemu, prostoru - podobnost, kontrast, rytmus - kompozice z geometrických tvarů - spirály, elipsy, přímka, křivka - souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů (hmat-reliéf, sluch-hudební motivy…) - perspektiva - statické a dynamické vyjádření - nauka o barvách – tón, jas, lomená barva, pestré a nepestré barvy - detail, polodetail <u>Uplatňování subjektivity</u> - vyjadřování fantastických představ, emocí, pocitů, nálad - výtvarný pocit z hudby - tvarová a barevná kompozice - pohyb těla - plakát, reklama, obal, ilustrace - projekce vlastních prožitků - manipulace s objekty - uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření <u>Ověřování komunikačních účinků</u> - výtvarné vyjádření se slovním komentářem - sebehodnocení - mediální prezentace - světová tvorba - prezentace ve veřejném prostoru - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazových vyjádření, kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování <u>Výtvarné techniky</u> - kresba tužkou, uhlem, rudkou, pastelem, perem a tuší, dřívkem - malba vodovými a temperovými, akrylovými barvami, pastelem, tuší, voskovkami - plastické techniky – drát, papír, hlína, seno, přírodniny… - grafika – tisk z koláže - koláž, frotáž, asambláž - vrstvený papír, vymývaná klovatina - otisk, vitráž - kombinovaná technika PROJEKT - Kalendář	ČJ,/PRO-Kalendář <u>M</u>,ČJ,P,PČ,F, AJ,TV/PRO-Dobrodružství kriminalistiky D/Egypt, Řecko, Řím ČJ/hrdinové M/osová souměrnost HV/světová díla	1/1,1/4,1/5,2/1-PRO-Kalendář 1/5,1/9-PRO-Dobrodružství kriminalistiky 1/11-hrdinové 4/3-kultura etnických skupin 3/1-zážitky z prázdnin 5/4-náš region 6/6-tvorba pro internet 4/1-světová díla

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů - experimentuje s různorodými materiály, vytváří v ploše a prostoru originální kombinace - užívá zkušeností z vlastního vnímání, představ a poznání - zvládá a využívá vybrané techniky k vyjádření svých myšlenek a pocitů - uvědomuje si širokou škálu možností kompozičních přístupů a postupů - uplatňuje osobitý přístup k realitě - zachycuje výtvarně své zkušenosti získané pomocí ostatních smyslů - užívá správně techniku malby, míchá a vrství barvy - využívá možnosti textury - využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového, subjektivního a symbolického účinku - využívá dekorativní postupy - vyjadřuje se výtvarně k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - dokáže zpracovat téma kompozičně správně - vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobnosti a originality - vytváří společné kompozice v prostoru a instaluje je - užívá výtvarné prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích - využívá k tvorbě některé metody soudobého výtvarného umění - obhájí a vysvětlí výsledek tvorby a prezentuje ji - zařadí do historických souvislostí různé typy výtvarných vyjádření, na konkrétních příkladech porovná různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty - porovná vybrané projevy kultury přírodních národů a průmyslových civilizací	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> - kresebné studie, linie - tvar, objem, šrafování - analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky - tělo a pohyb - portrét, figura - vrstvení tvarů a linií v ploše - přenášení prostoru na plochu - odstín, sytost, tón - harmonie, kontrast - perspektiva, statika, dynamika - kombinace neobvyklých materiálů - textury <u>Uplatňování subjektivity</u> - záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek, nálad - vyjádření hudby, pohybu - volná kresba a malba - konkretizace představ, prožitků, poznatků - vyprávění výtvarnými prostředky - výběr výtvarných prostředků, jejich uplatnění a interpretace <u>Ověřování komunikačních účinků</u> - výtvarné vyjádření se slovním komentářem - sebehodnocení - mediální prezentace - rozdíl v interpretaci evropských a mimoevropských kultur - světová tvorba - prezentace ve veřejném prostoru - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění <u>Výtvarné techniky</u> - kresba tužkou, uhlem, rudkou, pastelem, perem a tuší, dřívkem, fixy - malba vodovými a temperovými, akrylovými barvami, pastelem, tuší, voskovkami - plastické techniky – drát, papír, hlína, přírodniny… - kašírování - grafika – tisk z koláže, linoryt - koláž, frotáž, asambláž - vitráž - kombinovaná technika PROJEKT - Kalendář	ČJ,/PRO-Kalendář <u>ČJ</u>,D/PRO-Chceme znát kdy a jak <u>PČ</u>,P/ PRO-Voňavý svět ČJ/hrdinové Z/mapy Z/cizí kraje HV/světová díla HV/kultura etnických skupin P,HV/voda a život D/historické slohy	1/1,1/4,1/5,2/1-PRO-Kalendář 1/2,1/3,1/5,1/6, 1/8-PRO-Chceme znát kdy a jak 1/5-PRO-Voňavý svět 1/11-hrdinové 3/2-mapy 3/1-cizí kraje 4/1-světová díla 4/3-kultura etnických skupin 5/1-voda a život 5/4-náš region 6/6-tvorba pro internet

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů - experimentuje s různorodými materiály, vytváří v ploše a prostoru originální kombinace - užívá zkušeností z vlastního vnímání, představ a poznání - rozvíjí se v estetickém cítění - orientuje se v grafických technikách - správně uplatňuje techniku kresby - správně užívá techniku malby - využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření - využívá texturu - užívá perspektivních postupů - zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření - využívá dekorativní postupy - vyjadřuje se výtvarně k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - užívá prvky současného výtvarného umění (počítačová technika, animace) - vyhledá a porovná různé způsoby výtvarného vyjadřování na příkladech vybraných výtvarných děl - zdůvodní vlastní vizuálně obrazná vyjádření, podílí se na způsobu prezentace - hledá a analyzuje zjevné a tušené zákonitosti v přírodě, technických výtvorech a uměleckých dílech - porovnává design různých předmětů a navrhuje hu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom z historických souvislostí a osobních zkušeností a prožitků - přijímá a toleruje výtvarná vyjádření odlišných kultur - orientuje se v základních prvcích historických slohů (římsa, okno, sloup, portál, sgrafito, mozaika…) a zařadí je do historických souvislostí	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> - tvar, objem - linie jako výtvarný prostředek - tělo a prostor - portrét, figurální kompozice - praktické ověřování a využívání kompozičních principů - techniky stínování, kontrasty - netradiční materiály - objemové vyjádření barvami - barvy podobné a příbuzné - zvládnutí velké plochy barevně a kompozičně - perspektiva - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě - reflexe ostatních uměleckých druhů - harmonie, kontrast - odstín, sytost, tón <u>Uplatňování subjektivity</u> - záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek - vyjádření hudby, pohybu - akční kresba a malba - užitá grafika, reklama, písmo, animace, komiks, fotografie, hračky, objekty, elektronický obraz - komunikační grafika <u>Ověřování komunikačních účinků</u> - výtvarné vyjádření se slovním komentářem - tolerance k odlišnému vnímání, empatie - historické, sociální a kulturní souvislosti - mediální prezentace - světová tvorba - krajináři našeho regionu <u>Výtvarné techniky</u> - akvarel, pastel - kresba tužkou, uhlem, olejovým pastelem, perokresba - malba temperovými, akrylovými a vodovými barvami, pastelem - plastické techniky, modelování - vymývání - grafika – linoryt, tisk z koláže, - koláž, frotáž - vitráž - kombinovaná technika PROJEKT – Kalendář	ČJ,INF/PRO-Kalendář <u>ČZ</u>,CH,VO/ PRO-Zdraví je výhra <u>PČ</u>/PRO-Židle ČZ/smyslové vnímání HV/světová díla D,ČJ,HV/ umění 18.st.	1/1,1/4,1/5,2/1-PRO-Kalendář 1/5,6/5-PRO-Zdraví je výhra 1/1,1/2,1/5,1/8, 5/4-PRO-Židle 1/1-smyslové vnímání 4/1-světová díla 4/3-kultura etnických skupin 5/1-krajinomalba 6/6-tvorba pro internet

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů - experimentuje s různorodými materiály, vytváří v ploše a prostoru originální kombinace - užívá zkušeností z vlastního vnímání, představ a poznání - uplatňuje osobitý přístup k realitě - využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření - popíše subjektivní psychologický účinek barev a jejich symbolické významy - využívá různé přístupy k jednomu tématu - ověřuje a využívá kompoziční principy - zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku v pohybu a pohyb v umění - orientuje se v grafických technikách, zvládá tisk z výšky i z hloubky - rozlišuje obsah a vyjádření uměleckých projevů - současnosti a minulosti, orientuje se v základních oblastech umění - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace, vysvětluje své postoje k nim s vědomím kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích - užívá některé metody uplatňované v digitálních médiích - užívá prostředky vyjádření k zachycení zkušeností získaných jinými smysly - zobrazuje předměty v neobvyklých souvislostech - zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - zachycuje výtvarně proměny sebe a svého okolí - navrhuje design různých předmětů - zdůvodní vlastní vizuálně obrazná vyjádření a podílí se na způsobu jejich prezentace - interpretuje tvorbu druhých - zařadí do historických souvislostí různé typy výtvarných vyjádření, na konkrétních příkladech porovná různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> - světlostní a barevné kvality - linie jako výtvarný prostředek - uspořádání objektů do celku v ploše, prostoru - neobvyklé materiály - tělo a prostor, portrét - lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky - prostředky vyjadřující časový průběh - symbolika barev - kontrast barevný a světelný - kompozice - vztahy zrakového vnímání a ostatních smyslů - plenér - krajinomalba <u>Uplatňování subjektivity</u> - vztahy pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty - rozdíly mezi vyjádřeními - obrazové znaky na základě fantazie - hledisko vnímání, hledisko motivace - design – tvar a funkce - reflexe ostatních uměleckých druhů - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, film, tiskoviny, televize...) - skulptura, plastika - vizuálně dramatická akce <u>Ověřování komunikačních účinků</u> - rozlišení, výběr a uplatnění výtvarných prostředků pro vlastní tvůrčí záměry - výtvarné vyjádření se slovním komentářem - tolerance k odlišnému vnímání, empatie - prezentace ve veřejném prostoru - mediální prezentace - umění 20.století <u>Výtvarné techniky</u> - akvarel, pastel - kresba tužkou, rudkou, uhlem, olejovým pastelem, perokresba - malba temperovými a akrylovými barvami, pastelem - plastické techniky, modelování - grafika - koláž, asambláž - kombinovaná technika PROJEKT - Kalendář	ČJ/PRO-Kalendář <u>TVS</u>/PRO-Den plný her <u>M</u>,Z/PRO-Městečko na dlani HV/světová díla ČJ/líčení M/podobnost ČJ/vlastní tvorba, fantazie	1/1,1/4,1/5,2/1-PRO-Kalendář 1/5-PRO-Den plný her 1/5,1/8,1/9-PRO-Městečko na dlani 4/1-světová díla 4/3-kultura etnických skupin 6/6-tvorba pro internet

VÝTVARNÁ A PRACOVNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Výtvarná a pracovní výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura v integraci se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce. Umožňuje žákům poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení.Výtvarná a pracovní výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace a týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti, výkony a talent druhých lidí, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti.

Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. Tvořivě pracují, poznávají zákonitosti tvorby, učí se vzhledem ke svým zkušenostem chápat výpověď sdělovanou uměleckým dílem.

Zároveň se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Postupně si osvojují dovednost plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Integrovaný vyučovací předmět Výtvarná a pracovní výchova je povinným předmětem žáků 1.- 3. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka je realizována v kmenových třídách, v keramické dílně a rovněž při terénním vyučování mimo školu.

Výtvarná a pracovní výchova je úzce spjata s ostatními předměty, zejména s Českým jazykem, Prvoukou a Hudební výchovou. Předmětem se prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávací obsah oblasti Umění a kultura je naplňován ve třech okruzích: Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity a Ověřování komunikačních účinků.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a svět práce je rozdělen na 2 tematické okruhy: Práce s drobným materiálem a Konstrukční činnosti.

Vzdělávací obsah je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti a náměty však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- učení se prostřednictvím vlastní tvorby, která se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, cítění a prožívání
- rozvíjení tvůrčího potenciálu
- pokoře před uměleckým talentem
- kultivaci projevu
- pozitivnímu vztahu k práci
- osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- vytrvalosti, soustavnosti, uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů
- sebedůvěře

Kompetence k učení

- podporujeme rozvíjení tvůrčího potenciálu žáků
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat pracovní činnost
- kultivujeme výtvarný projev a vkus žáků

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky různým vyjadřovacím výtvarným technikám
- podporujeme originální způsoby výtvarného vyjadřování
- podněcujeme žáky k tvůrčí práci
- vedeme žáky k uplatňování vlastních nápadů a k jejich realizaci

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vnímat výtvarné umění v jeho různých modifikacích
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali popsat své pocity při sledování uměleckého díla
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci své osoby i školy na veřejnosti

Kompetence sociální a personální
- učíme žáky kultivovat vkus
- učíme žáky práci v týmech
- učíme žáky kriticky hodnotit výkony své i cizí, vedeme je k respektování názorů druhých
- vedeme žáky k aktivnímu překonávání životních stereotypů
- rozvíjíme schopnost žáků spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně dosáhnout kvalitního výsledku
- učíme žáky nabídnout a přijmout pomoc, případně o pomoc požádat

Kompetence občanské
- vedeme žáky k úctě k lidskému talentu
- pomáháme žákům nahlédnout do výtvarné kultury českého národa
- vedeme žáky k úctě k jakékoli lidské práci
- vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků a postojů
- netolerujeme nekamarádské chování

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné, tvořivé a radostné pracovní prostředí
- učíme žáky využívat při tvůrčí činnosti správné technologie a správné nástroje
- pomáháme žákovským talentům
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu žáků
- dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti práce a na dodržování hygienických norem

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO
I.stupeň
Umění a kultura
1.období – očekávané výstupy

Žák
- *rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ*
- *v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace*
- *vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky*
- *interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností*

  na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*
- *rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*
- *uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*

Učivo

Rozvíjení smyslové citlivosti

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury-jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše a prostoru

uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém vyjádření

reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

Uplatňování subjektivity

prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru

typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění-hračky,objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika plastika, animovaný film, comics, reklama

přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

Ověřování komunikačních účinků

osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací

komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření

proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření

Člověk a svět práce – práce s drobným materiálem

1.období – očekávané výstupy

Žák

- *vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*
- *pracuje podle slovního návodu a předlohy*
- **minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**
- *zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*
- *pracuje podle slovního návodu a předlohy*

Učivo

vlastnosti materiálu – přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil aj.
pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
jednoduché pracovní postupy – organizace práce
lidové zvyky, tradice, řemesla

Člověk a svět práce – konstrukční činnosti

1.období – očekávané výstupy

Žák

- *zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*
- **minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**
- *zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*

Učivo

stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční
práce s návodem, předlohou

VÝTVARNÁ A PRACOVNÍ VÝCHOVA – 1.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Vazby, přesahy	Průřezová témata
Žák - zvládne kresbu měkkou tužkou, měkkým materiálem, tuší a dřívkem (špejlí), fixy, pastelkami - zvládne základy techniky kresby a malby suchým pastelem a voskovkami - hraje si s linií (přítlak, odlehčení, křížení čar) - rozezná různé druhy linií - pokouší se zaznamenat pohyb (kružnice, ovál, svislé, vodorovné a šikmé čáry) a rozvíjí tak kreslířský pohyb ruky - zvládne základy techniky malby vodovými a temperovými barvami - dovede použít různé druhy štětců - dovede rozfoukat barvy - hraje si s barvou, kombinuje ji a míchá - zná a pojmenuje barvy - rozlišuje teplé a studené barvy - zobrazí s použitím výtvarné techniky vlastní prožitek a představy - vyjádří výtvarně své životní zkušenosti - zobrazí věci jako záměrné lidské výtvory - seznámí se se známými ilustrátory dětských knih a animovaných filmů - tvoří ilustraci k textu - vybírá a zobrazuje hračky	<u>Kresba</u> - výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektů do celku, vnímání velikosti - uvolňování ruky (uvolňovací cviky <u>Malba</u> - teorie barvy - teplé a studené, kombinace barev <u>Další výtvarné techniky</u> - kombinované techniky - techniky plastického vyjádření <u>Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity</u> - výtvarné vyprávění - vyjádření a realizace výtvarných představ - výtvarné vyjádření skutečnosti, osobních	PRV,HV,ČJ/ PRO-Když zazpívá ptáček <u>ČJ</u>,M,PRV,HV/ PRO-Kdopak to tu s námi je? <u>PRV</u>,HV,TV/ PRO-Barevný týden <u>ČJ</u>,M,PRV,TV,HV/ PRO-Jak se peče krokodýl	1/5,1/7,1/8-PRO-Když zazpívá ptáček 1/1,1/5,2/1-PRO-Kalendář 1/1,1/5-PRO-Kdopak to tu s námi je? 1/1,1/4,1/5,1/8-PRO-Barevný týden 1/5-PRO-Jak se peče krokodýl

- zvládne základy frotáže, otisku a kombinovaných technik - dovede mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír - vytváří jednoduché prostorové objekty z papíru - zvládne navlékat přírodniny a drobný materiál - třídí a aranžuje přírodní materiál - dovede stříhat a lepit textil - modeluje z plastelíny - hněte, válí, stlačuje, přidává a ubírá, dělí na části modelovací hmotu - vytváří plošné i prostorové práce - vytvoří z různého materiálu vánoční ozdoby, svícny - zdobí kraslice - poznává vlastnosti různých materiálů - dovede sestavit stavebnicové prvky - dokáže montovat a demontovat stavebnici - pracuje podle slovního návodu a předlohy - volí vhodné pomůcky, nástroje a pracovní postupy - udržuje pořádek na svém pracovním místě - používá výtvarné techniky a pracovní postupy na základě vlastní životní zkušenosti, podle svých schopností a možností - zajistí první pomoc při úrazu - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazného vyjádření, které samostatně vytvořil	zkušeností, fantazie, pocitů a nálad - ilustrace k textu <u>Práce s drobným materiálem</u> - papír, přírodniny, textil, modelovací hmota - lidové zvyky, tradice, řemesla <u>Konstrukční činnosti</u> - plošné a prostorové stavebnice - práce s návodem - utváření osobního postoje v komunikaci se spolužáky - komentování výsledků a záměrů tvorby - ilustrátoři dětské knihy a animovaných filmů (Zmatlíková, Miler, Sekora, Lada) - funkce a využití pracovních pomůcek - zásady hygieny a bezpečnosti práce - první pomoc		

VÝTVARNÁ A PRACOVNÍ VÝCHOVA – 2.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - zvládne kresbu měkkou tužkou, měkkým materiálem, tuší a dřívkem, perem, křídou - zvládne základy techniky kresby a malby suchým pastelem a voskovkami - využívá při kresbě pastelky, fixy - hraje si s linií (přítlak, odlehčení, křížení čar) - zvládne základy techniky malby vodovými a temperovými barvami - dovede použít různé druhy štětců - poznává symbolické funkce barev - kombinuje barvy (kontrast) - míchá a rozfoukává barvy - rozlišuje teplé a studené, základní a doplňkové barvy - zobrazí s použitím výtvarné techniky vlastní prožitek a představy - vyjádří výtvarně své životní zkušenosti - zobrazí věci jako záměrné lidské výtvory - poznává a zobrazí krásy živé a neživé přírody - seznámí se se známými ilustrátory dětských knih a animovaných filmů - pracuje s ilustrací (porovnává, rozlišuje) - tvoří ilustraci k textu - vybírá a výtvarně zobrazuje hračky, maňásky	<u>Kresba</u> - výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektů do celku, vnímání velikosti <u>Malba</u> - teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené, kombinace barev - barevný kontrast <u>Další výtvarné techniky</u> - kombinované techniky - techniky plastického vyjádření <u>Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity</u> - výtvarné vyprávění - vyjádření a realizace výtvarných představ - výtvarné vyjádření skutečnosti, osobních	ČJ,PRV,HV/ PRO-Radujme se, veselme se HV,TV,M,ČJ/ PRO-Školička klauna Pepíčka <u>PRV</u>,ČJ/PRO-Pětkrát ES ČJ/PRO-Kalendář <u>PRV</u>,HV,TV/ PRO-Barevný týden HV,TV/je nám dobře po těle	1/1,1/4,1/5-PRO-Radujme se, veselme se 1/1,1/4,1/6-PRO-Školička klauna Pepíčka 1/10-PRO-Pětkrát ES 1/1,1/4,1/5,2/1-PRO-Kalendář 1/1,1/4,1/5,1/8-PRO-Barevný týden 1/4-pozitivní naladění mysli

- zvládne základy frotáže, otisku a kombinovaných technik - dovede mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír - vytváří jednoduché prostorové objekty z papíru a kartonu - zvládne obkreslit šablonu - dokáže třídit, opracovat, aranžovat a dotvářet přírodní materiál - dokáže stříhat a lepit textil - zvládne navléknutí nitě do jehly, uzlík, přední steh, přišití knoflíku - hněte, válí, stlačuje, přidává a ubírá, dělí na části modelovací hmotu - vytváří plošné i prostorové práce - vytvoří z různého materiálu vánoční ozdoby, svícny, zdobí kraslice - poznává vlastnosti různých materiálů - ve výtvarné činnosti uplatní své vlastní poznatky a dovednosti, volí vhodné výrazové prostředky - dovede sestavit stavebnicové prvky - dokáže montovat a demontovat stavebnici - vytváří vlastní plošné a prostorové kompozice ze stavebnicových prvků - pracuje podle slovního návodu, předlohy - volí vhodné pomůcky, nástroje a pracovní postupy - udržuje pořádek na svém pracovním místě - používá výtvarné techniky a pracovní postupy na základě vlastní životní zkušenosti, podle svých schopností a možností - vytváří si návyk organizace práce - osvojuje si zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazného vyjádření, které samostatně vytvořil	zkušeností, fantazie, pocitů a nálad - hračka, maňásek v životě dítěte <u>Práce s drobným materiálem</u> - papír, karton, přírodniny, textil, modelovací hmota - batika - slané těsto - základy šití - lidové zvyky, tradice, řemesla <u>Konstrukční činnosti</u> - plošné a prostorové stavebnice - práce s návodem - utváření osobního postoje v komunikaci se spolužáky - komentování výsledků a záměrů tvorby - ilustrátoři dětské knihy a animovaných filmů (Zmatlíková, Miler, Sekora, Lada, Born, Smetana) - funkce a využití pracovních pomůcek - zásady hygieny a bezpečnosti práce - první pomoc PROJEKT – Radujme se, veselme se PROJEKT – Školička klauna Pepíčka	ČJ,M,PRV,HV/ dle situace	

VÝTVARNÁ A PRACOVNÍ VÝCHOVA – 3.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - zvládne kresbu měkkou tužkou, měkkým materiálem, tuší a dřívkem, perem, křídou, rudkou a uhlem - zvládne základy techniky kresby a malby suchým pastelem a voskovkami - využívá při kresbě pastelky, fixy - hraje si s linií (přítlak, odlehčení, rovnoběžnost, křížení, zhušťování, zřeďování čar) - zvládne základy techniky malby vodovými a temperovými barvami - dovede použít různé druhy štětců - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary) a kombinuje je v ploše i v prostoru - míchá a rozfoukává barvy	<u>Kresba</u> - výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, prostoru - uspořádání objektů do celku, vnímání velikosti <u>Malba</u> - teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené - výrazové vlastnosti barev - kontrast, světlé a tmavé barvy - kombinace barev, tvarů, objemů v ploše a prostoru <u>Další výtvarné techniky</u>	<u>PRV</u>,AJ,M,ČJ, HV/PRV-Broukování <u>ČJ</u>,PRV,HV, TV,AJ/PRO-Hry bez hranic ČJ/PRO-Kalendář <u>PRV</u>,HV,ČJ, TV/PRO-Jablkový den <u>ČJ</u>,AJ,HV,M/ PRO-	1/51/8,1/9,1/10, 5/3-PRO-Broukování 1/5,1/9,3/1,3/2-PRO-Hry bez hranic 1/1,1/5-PRO-Kalendář 1/1,1/2,1/3,1/4, 1/5,1/8,1/11-PRO-Jablkový den 1/9-PRO-Tralaláček a jeho

- rozlišuje teplé a studené, základní a doplňkové barvy - zobrazí s použitím výtvarné techniky vlastní prožitek a představy - vyjádří výtvarně své životní zkušenosti - zobrazí věci jako záměrné lidské výtvory - poznává a zobrazí krásy živé a neživé přírody - seznámí se se známými ilustrátory dětských knih a animovaných filmů - pracuje s ilustrací (porovnává, rozlišuje) - tvoří ilustraci k textu - vybírá a výtvarně zobrazuje hračky, loutky, maňásky - seznámí se s druhy výtvarného umění - zvládne základy koláže, frotáže, otisku a kombinovaných technik - dovede mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír - vytváří jednoduché prostorové objekty z papíru a kartonu - zvládne obkreslit šablonu - dokáže třídit, opracovat, aranžovat a dotvářet přírodní materiál - dokáže stříhat a lepit textil - zvládne navléknutí nitě do jehly, uzlík, přední steh, zadní steh, přišití knoflíku - hněte, válí, stlačuje, přidává a ubírá, dělí na části modelovací hmotu - vytváří plošné i prostorové práce - vytvoří z různého materiálu vánoční ozdoby, svícny, zdobí kraslice - ve výtvarné činnosti uplatní své vlastní poznatky a dovednosti, volí vhodné výrazové prostředky - dovede sestavit stavebnicové prvky - dokáže montovat a demontovat stavebnici - vytváří vlastní plošné a prostorové kompozice ze stavebnicových prvků - pracuje podle slovního návodu, předlohy - volí vhodné pomůcky, nástroje a pracovní postupy - udržuje pořádek na svém pracovním místě - používá výtvarné techniky a pracovní postupy na základě vlastní životní zkušenosti, podle svých schopností a možností - vytváří si návyk organizace práce - osvojuje si zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazného vyjádření, které samostatně vytvořil	- kombinované techniky (otisk, muchláž, koláž, frotáž, vosková rezerváž, asambláž, vymývaná klovatina, kresba zmizíkem…) - techniky plastického vyjádření <u>Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity</u> - výtvarné vyprávění - vyjádření a realizace výtvarných představ - výtvarné vyjádření skutečnosti, osobních zkušeností, fantazie, pocitů, nálad, emocí - hračka, loutka a maňásek v životě dítěte <u>Práce s drobným materiálem</u> - papír, karton, přírodniny, textil, modelovací hmota - batika - slané těsto, vizovické pečivo - základy šití - lidové zvyky, tradice, řemesla <u>Konstrukční činnosti</u> - plošné a prostorové stavebnice - práce s návodem - utváření osobního postoje v komunikaci se spolužáky - komentování výsledků a záměrů tvorby - ilustrátoři dětské knihy a animovaných filmů (Zmatlíková, Miler, Sekora, Lada, Born, Smetana, Čapek, Trnka) - druhy výtvarného umění (malířství, sochařství, architektura) - funkce a využití pracovních pomůcek - zásady hygieny a bezpečnosti práce - první pomoc	Tralaláček a jeho sestry <u>PRV</u>,HV,TV/ PRO-Barevný týden <u>ČJ</u>,PRV,TV/ PRO-Děti vzduchu <u>PRV</u>,ČJ,M, TV,HV/PRO-Deník mravence HV,TV/je nám dobře po těle	sestry 1/1,1/4,1/5,1/8-PRO-Barevný týden 1/5-PRO-Děti vzduchu 1/1,1/4,1/5,1/6,1/7, 1/8-PRO-Deník mravence 1/4-pozitivní naladění mysli

TĚLESNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působícího na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a na duševní i sociální podobu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, smysl pro fair play, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti, zdokonalovat je a cíleně ovlivňovat. Umožňuje žákům také poznat a porozumět vlastním i cizím pohybovým a zdravotním omezením, respektovat je a pokud to lze, minimalizovat je. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti, k vlastní seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Kladný vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Tělesná výchova je povinný pro všechny ročníky I.stupně s týdenní časovou dotací 2 hodiny. Do výuky na I.stupni je také pro žáky 2.a 3.ročníku zařazen plavecký výcvik, který je zajištěn smluvně s plaveckou školou a lyžařský výcvik, který absolvují žáci 4.ročníku. Mnoho pohybových aktivit žáků je rovněž rozvíjeno prostřednictvím mimoškolních zájmových útvarů.

Výuka probíhá koedukovaně.Je organizována ve sportovní hale školy. Současně jsou využívána i jiná sportoviště: posilovna, venkovní hřiště s umělým povrchem, krátká běžecká dráha a travnatá plocha, které jsou součástí areálu školy a tréninkové fotbalové hřiště fotbalového klubu 1FC. Okolí města je vhodné k realizaci turistických aktivit.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu
- upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné duševní i sociální pohody
- vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem
- zkvalitňování etických a morálních postojů
- zkvalitňování volního úsilí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle
- učíme žáky svou činnost plánovat, organizovat a hodnotit
- vedeme žáky k úsilí o optimální rozvoj zdatnosti
- kultivujeme pohybový projev žáků

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti
- vedeme žáky k tomu, aby osvojené pohybové dovednosti využívali jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných a duševních stavů

Kompetence komunikativní
- netolerujeme při sportu agresivní, vulgární a nezdvořilé projevy
- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby pozitivně reprezentovali svou osobu a svou školu na veřejnosti

Kompetence sociální a personální
- podporujeme kvalitní začlenění všech žáků třídního kolektivu do pohybových aktivit
- netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci
- učíme žáky pracovat v týmech
- vytváříme situace, ve kterých se žáci vzájemně potřebují
- vedeme žáky k tomu, aby využívali sportovní aktivity k vytváření hodnotných mezilidských vztahů

Kompetence občanské
- pěstujeme v žácích smysl pro fair play
- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a životního prostředí
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- dbáme na dodržování sportovních pravidel
- podporujeme zdravé soutěžení

Kompetence pracovní
- Důsledně dbáme na dodržování bezpečnosti při sportovních aktivitách
- Učíme žáky pozitivnímu vztahu k aktivnímu životu

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

I.stupeň

1.období – očekávané výstupy

Žák
- *spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti*
- *zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení*
- *spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích*
- *uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy*

reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost*
- *dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách*
- *reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*

2.období – očekávané výstupy

Žák
- *podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti*
- *zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením*
- *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her*
- *uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka*
- *jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti*
- *jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví*
- *užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení*
- *zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy*
- *změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky*

orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu*
- *zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením*
- *zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností*
- *uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti*
- *reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti*
- *dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy*

Učivo
Činnosti ovlivňující zdraví
význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro sportovní aktivity
bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
průpravné úpoly – přetahy a přetlaky
základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním nářadím odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
plavání – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
lyžování, bruslení – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
další pohybové činnosti – podle podmínek školy a zájmu žáků

Činnosti podporující pohybové učení
komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí
zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly
pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy
zdroje informací o pohybových činnostech

Zdravotní tělesná výchova

1.období – očekávané výstupy
Žák
- *uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy*
  zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
  uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
  zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

2.období – očekávané výstupy
Žák
- *zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování*
- *zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele*
  upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
  zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
  zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
  upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Učivo
Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení
zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro TV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

Speciální cvičení
základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení
oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin; poruchy páteře-odchylky předozadního zakřivení a vybočení páteře do stran; poruchy stavby dolních končetin: lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a

bederních svalů, zadní strany stehen a ohýbačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovače trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp

oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému; oslabení endokrinního systému; obezita; ostatní oslabení vnitřních orgánů: (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy

oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku; oslabení sluchu; neuropsychická oslabení: (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání

Všestranné rozvíjející pohybové činnosti
pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 1.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - chápe souvislost pohyb a zdraví člověka - chápe význam hygieny a zásad bezpečného chování při sportu - samostatně se převlékne do cvičebního úboru - chápe a respektuje pokyny učitele, reaguje na základní povely - pociťuje radost při pohybových aktivitách - chová se ohleduplně ke spolužákům	- význam pohybu pro zdraví - pohybový režim - pravidla bezpečnosti, hygiena při TV - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - správné držení těla, kompenzační a relaxační cvičení - zahřátí před činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - pohybové hry s různým zaměřením, pohybová tvořivost	HV/základy tanečních kroků PRV,HV,VPV/ PRO-Barevný týden ČJ,M,PRV,HV,VPV/ PRO-Jak se peče krokodýl	4/2-ohleduplnost ke slabším 1/9-PRO-Jak se peče krokodýl
- zvládá základní gymnastické držení těla, dokáže se soustředit na cvičení - zvládá uvědoměle skoky, poskoky, chůzi po lavičce - zvládá převaly, kolébky, stoj na lopatkách - zvládá základy odrazu - snaží se spojit rytmus s hudbou - orientuje se v základních názvech sportovního náčiní a nářadí	Gymnastika - průpravná cvičení (švihadla, obruče, lavičky, trampolínka…) - rozcvičky ve stoje, sedu, lehu, kleku - převaly, kolébky, kolébky do dřepu, stoj na lopatkách - stoje na jedné noze (rovnováha, vzpřímený postoj) - rytmická cvičení (koordinace pohybu a hudby		
- zvládá nejzákladnější techniky atletických disciplín - dokáže se odrazit z místa - snaží se o odraz jednonož	Atletika - rychlý běh (20-40m) - prokádání běhu a chůze - motivovaný běh v terénu - nácvik nízkého a polovysokého startu - odraz z místa - průprava pro odraz jednonož ke skoku do dálky - hod míčkem		
- zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo výuku - uvědomuje si možná nebezpečí při	Sportovní hry - pohybové hry bez náčiní i s náčiním (míčky, kroužky, hračky…)		

pohybových hrách a snaží se jim vyhýbat - zvládá základní způsoby házení a chytání míče - dokáže spolupracovat ve skupině v jednoduché pohybové hře	- manipulace s míčem (chytání, přihrávky, kopání, přehazování, hod na cíl…) - jednoduché pohybové soutěže		

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 2.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - chápe souvislost pohyb a zdraví člověka - chápe význam hygieny a zásad bezpečného chování při sportu - samostatně se převlékne do cvičebního úboru - chápe a respektuje pokyny učitele, reaguje na základní povely - pociťuje radost při pohybových aktivitách - chová se ohleduplně ke spolužákům	- výchova ke zdraví - osobní hygiena, otužování - předcházení úrazů při cvičení - zahřátí před činností a uklidnění po zátěži - správné držení těla - relaxační cvičení - základní postoje – pozor, pohov - základní povely – nástup, vpravo, vlevo v bok, vyrovnat, start	PRV/význam pohybu pro zdraví HV,VPV/je nám dobře po těle	1/4-je nám dobře po těle
- zvládá základní gymnastické držení těla při chůzi i při cvičení, dokáže se soustředit na cvičení - zvládá uvědoměle skoky, poskoky, chůzi po lavičce, kotoul vpřed a stoj na lopatkách - zvládá základy odrazu - spojuje pohyb s hudbou - orientuje se v základních názvech sportovního náčiní a nářadí	<u>Gymnastika</u> - průpravná cvičení - rozcvičky ve stoje, lehu, kleku - poskoky - chůze, lezení, běh po lavičce - kotoul vpřed, nácvik kotoulu vzad - stoj na lopatkách - leh, vztyk bez pomoci rukou - průprava pro nácvik odrazu - průprava pro nácvik šplhu - rytmická cvičení - koordinace pohybu a hudby – cval, poskočný krok - gymnastické držení těla	<u>PRV</u>,HV,VPV/ PRO-Barevný týden <u>VPV</u>,HV,M, Čj/PRO-Školička klauna Pepíčka HV/hudba a pohyb	1/7-PRO-Školička klauna Pepíčka 1/2-pohybová improvizace
- zvládá nejzákladnější techniky atletických disciplín - snaží se zvládnout techniku odrazů z místa i z rozběhu	<u>Atletika</u> - rychlý běh (25 – 50m) - motivovaný běh v terénu - nácvik nízkého a polovysokého startu - průprava pro nácvik odrazu obounož - odraz jednonož - skok do dálky z místa i z rozběhu - přetahy a přetlaky		
- zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo výuku - uvědomuje si možná nebezpečí při pohybových hrách a snaží se jim vyhýbat - zvládá základní způsoby házení a chytání míče - dokáže spolupracovat ve skupině v jednoduché pohybové hře - snaží se zlepšovat své výkony	<u>Sportovní hry</u> - základní pojmy související s osvojovanými hrami - organizační povely - základní pravidla - využití předmětů denní potřeby - manipulace s míčem (chytání, přehazování, kopání, kutálení, hod na cíl, přihrávka) - hry bez náčiní i s náčiním (obruče, švihadla…)		
- orientuje se v bazénu - reaguje adekvátně na pokyny vyučujícího - zvládá případný strach z vody	<u>Plavecký kurz (10 lekcí)</u> - zásady bezpečnosti při plavání - orientace v bazénu - zvládnutí strachu z vody		

- osvojuje si základní plavecké dovednosti	- plavecké dovednosti v hloubce 1m		

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 3.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - chápe souvislost pohyb a zdraví člověka - chápe význam hygieny a zásad bezpečného chování při sportu - chápe a respektuje pokyny učitele, reaguje na základní povely - pociťuje radost při pohybových aktivitách - chová se ohleduplně ke spolužákům	- výchova ke zdraví - osobní hygiena, otužování - předcházení úrazů při cvičení - zahřátí před činností a uklidnění po zátěži - rozvoj vytrvalosti - správné držení těla - relaxační cvičení	PRV/význam pohybu pro zdraví HV,VPV/je nám dobře po těle	1/4-je nám dobře po těle
- zvládá základní gymnastické držení těla při chůzi i při cvičení, dokáže se soustředit na cvičení - zvládá základy estetického držení těla, ovládá své pohyby - zvládá uvědoměle skoky, poskoky, chůzi po lavičce, kotoul vpřed a vzad, šplh - zvládá základy odrazu - spojuje pohyb s hudbou - zvládá základy tance – přísuvný, poskočný a přeměnný krok - orientuje se v základních názvech sportovního náčiní a nářadí	<u>Gymnastika</u> - průpravná cvičení - rozcvičky ve stoje, lehu, kleku - poskoky - chůze, lezení, běh po lavičce, obraty, váhy přitahování - kotoul vpřed, vzad - průprava pro stoj na rukou - leh, vztyk bez pomoci rukou - poskoky na trampolínce - nácvik roznožky - snížená švédská bedna - odrazy jednonož a obounož - šplh do výšky 2m - rytmická cvičení - koordinace pohybu a hudby - základní taneční kroky - gymnastické držení těla	<u>PRV</u>,HV,VPV/ PRO-Barevný týden <u>ČJ</u>,PRV,VPV/ PRO-Děti vzduchu HV/základy tance	1/5-PRO-Děti vzduchu 1/2-pohybová improvizace
- zvládá nejzákladnější techniky atletických disciplín - snaží se užívat základní atletické techniky - zdokonaluje techniku odrazů	<u>Atletika</u> - rychlý běh (25 – 60m) - vytrvalý běh (do 600m) - motivovaný běh v terénu (prokládání běhu a chůze) - nízký a polovysoký start - hod míčkem s rozběhem - odraz z místa i z rozběhu - skok do dálky z místa i z rozběhu - přetahy a přetlaky	<u>PRV</u>,ČJ,M,VPV, HV/PRO-Deník mravence	1/1,1/4,1/6,1/7, 1/8-PRO-Deník mravence
- zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo výuku - uvědomuje si možná nebezpečí při pohybových hrách a snaží se jim vyhýbat - dokáže spolupracovat při soutěži - zvládá základy házení, chytání a jiné manipulace s míčem - dokáže spolupracovat ve skupině v jednoduché pohybové hře - snaží se zlepšovat své výkony - jedná v duchu fair play	<u>Sportovní hry</u> - základní pojmy související s osvojovanými hrami - organizační povely - základní pravidla - variace her jednoho druhu - využití předmětů denní potřeby - manipulace s míčem (chytání, přehazování, kopání, kutálení, hod na cíl, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, nácvik driblingu,pohyb s míčem i bez míče) - nácvik vybíjené, kopané, přehazované - hry bez náčiní i s náčiním	<u>PRV</u>,HV,ČJ, VPV/PRO-Jablkový den <u>ČJ</u>,PRV,VPV, HV,AJ/PRO-	1/2,1/3,1/4,1/5, 1/6,1/7,1/8,1/10, 1/11-PRO-Jablkový den 1/5,1/9-PRO-Hry bez hranic

- reaguje adekvátně na pokyny vyučujícího - zvládá případný strach z vody - osvojuje si základní plavecké dovednosti	(obruče, švihadla…) - herní spolupráce <u>Plavecký kurz (10 lekcí)</u> - zásady bezpečnosti při plavání - základní plavecké dovednosti dle individuálních schopností	Hry bez hranic	1/7- ohleduplnost ke slabším

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 4.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - dodržuje pravidla hygieny a bezpečného chování při sportu - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - provádí korektivní cvičení v souvislosti s jednostrannou zátěží - chápe význam přípravy organismu na pohybovou činnost - zvládá pohybové dovednosti - vytváří varianty pohybových her - užívá tělocvičné názvosloví - získá samostatně informace o sportovních akcích - reaguje adekvátně v situaci úrazu spolužáka	- význam pohybu pro zdraví - pohybový režim - pravidla bezpečnosti, hygiena při TV, organizace - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - správné držení těla, kompenzační a relaxační cvičení - zahřátí před činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - pohybové hry s různým zaměřením, pohybová tvořivost - názvosloví, povely - zdroje informací		
- chápe, že gymnastika je založena na přesném provádění pohybu a snaží se o to - zhodnotí kvalitu pohybové činnosti - dovede vyjádřit melodii a rytmus pohybem - zvládá základní gymnastické prvky: kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou, výskok s odrazem, šplh na tyči	<u>Gymnastika</u> - průpravná cvičení - švihadla, obruče, lavičky, žebřiny, trampolínka - kotouly, stoj na rukou - švédská bedna, koza – odraz z můstku, výskok do dřepu, nácvik roznožky - cvičení na kruzích - šplh na tyči - základy estetického pohybu – rytmická gymnastika, tanec		
- rozpozná základní startovní povely - užívá základní techniky osvojovaných disciplín - zdokonaluje se v rychlosti a vytrvalosti, cíleně usiluje o zlepšení - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti	<u>Atletika</u> - běhy: rychlý (do 50m), vytrvalý (do 600m), terénní (do 10min) - nízký a polovysoký start - skok do dálky - hod míčkem - olympiáda a její ideály		
- jedná v duchu fair play, pozná a označí přestupky proti pravidlům, adekvátně na ně reaguje - zvládá některé hry a dovede je užívat i mimo výuku	<u>Sportovní hry</u> - průpravné, tradiční a netradiční hry - vybíjená, přehazovaná, kopaná, florbal - pravidla a jejich dodržování - manipulace s míčem - herní činnosti jednotlivce - spolupráce ve hře		1/3,1/7- sportovní chování

- chápe, že turistika a pobyt v přírodě jsou zdraví prospěšné - chová se ohleduplně k přírodě - zvládá základy jízdy na kole a chování v silničním provozu jako cyklista i chodec - přesune se bezpečně na sjezdovku - zvládne základy sjezdového lyžování, bezpečně sjede přiměřený svah - zvládne jízdu na vleku - využívá místních podmínek k pobytu v přírodě	<u>Turistika a pobyt v přírodě</u> - vybavení a bezpečný přesun - pohybové hry v přírodě - chůze a běh v terénu - ochrana přírody - jízda na kole, pravidla sil. provozu <u>Lyžování (dle podmínek)</u> - vybavení a bezpečný přesun - hry na sněhu - bezpečné sjíždění svahu - jízda na vleku Součást výuky je lyžařský výcvik	VL,PŘ/životní prostředí	

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - dodržuje pravidla hygieny a bezpečného chování při sportu - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - provádí korektivní cvičení v souvislosti s jednostrannou zátěží - chápe význam přípravy organismu na pohybovou činnost - vytváří varianty pohybových her - zorganizuje sportovní soutěže na úrovni třídy - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - užívá tělocvičné názvosloví - získá samostatně informace o sportovních akcích - reaguje adekvátně v situaci úrazu spolužáka	- význam pohybu pro zdraví - pohybový režim - pravidla bezpečnosti, hygiena při TV, organizace - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - správné držení těla, kompenzační a relaxační cvičení - zahřátí před činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - pohybové hry s různým zaměřením, pohybová tvořivost - názvosloví, povely - zdroje informací	PŘ/člověk a jeho zdraví INF/vyhled. informací	
- chápe, že gymnastika je založena na přesném provádění pohybu a snaží se o to - zhodnotí kvalitu pohybové činnosti - seznámí se s dalším gymnastickým nářadím - šplhá o tyči - dovede vyjádřit melodii a rytmus pohybem - zvládá valčíkový na polkový krok	<u>Gymnastika</u> - průpravná cvičení - švihadla, obruče, lavičky, žebřiny, trampolínka - kotouly, stoj na rukou - švédská bedna, koza – odraz z můstku, výskok do dřepu, roznožka - kladinka, hrazda – kotouly pod hrazdou, přitahování do výše čela - cvičení na kruzích - šplh na tyči a na laně - základy estetického pohybu – rytmická gymnastika, tanec		
- rozpozná základní startovní povely a používá je - užívá základní techniky osvojovaných disciplín - změří a porovná výkony	<u>Atletika</u> - běhy: rychlý (do 60m), vytrvalý (do 800m), terénní (do 15min) - nízký a polovysoký start - skok do dálky - hod míčkem - měření a posuzování výkonů	M/jednotky	
- jedná v duchu fair play, pozná a označí přestupky proti pravidlům, adekvátně na ně reaguje - zvládá některé hry a dovede je užívat i mimo výuku	<u>Sportovní hry</u> - průpravné, tradiční a netradiční hry - vybíjená, přehazovaná, kopaná, florbal		

- chápe, že turistika a pobyt v přírodě jsou zdraví prospěšné - chová se ohleduplně k přírodě - přesune se bezpečně na sjezdovku - zvládne základy sjezdového lyžování, bezpečně sjede přiměřený svah - zvládne jízdu na vleku - využívá místních podmínek k častému pobytu v přírodě	- pravidla a jejich dodržování - manipulace s míčem - herní činnosti jednotlivce - spolupráce ve hře <u>Turistika a pobyt v přírodě</u> - vybavení a bezpečný přesun - pohybové hry v přírodě - chůze a běh v terénu - ochrana přírody <u>Lyžování (dle podmínek)</u> - vybavení a bezpečný přesun - hry na sněhu - bezpečné sjíždění svahu - jízda na vleku	PŘ/ochrana přírody	1/3,1/7-fair play

TĚLESNÁ VÝCHOVA A SPORT

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Tělesná výchova a sport vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působícího na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a na duševní i sociální podobu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, smysl pro fair play, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti, zdokonalovat je a cíleně ovlivňovat. Umožňuje žákům také poznat a porozumět vlastním i cizím pohybovým a zdravotním omezením, respektovat je a pokud to lze, minimalizovat je. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti, k vlastní seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Kladný vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Tělesná výchova a sport je povinný pro všechny ročníky II.stupně s týdenní časovou dotací 2 hodiny. Do výuky je pro žáky 7. ročníku zařazen lyžařský výcvik. Vzdělávací obsah Tělesné výchovy a sportu je také částečně naplňován v rámci týdenního kurzu pro žáky 6.ročníku – Místo na slunci.

Během školního roku škola pořádá významné sportovní akce, některé v kooperaci s polskou školou ve Wilkanowu. Mnoho pohybových aktivit žáků je rovněž rozvíjeno prostřednictvím mimoškolních zájmových útvarů.

Výuka probíhá nekoedukovaně.Je organizována ve sportovní hale školy. Současně jsou využívána i jiná sportoviště: posilovna, venkovní hřiště s umělým povrchem, krátká běžecká dráha a travnatá plocha, které jsou součástí areálu školy a tréninkové fotbalové hřiště fotbalového klubu 1FC.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu
- upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné duševní i sociální pohody
- vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem
- zkvalitňování etických a morálních postojů
- zkvalitňování volního úsilí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví
- chápání zdatnosti a dobrého fyzického vzhledu jako významného předpokladu výběru profesní dráhy a partnera
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle
- učíme žáky svou činnost plánovat, organizovat a hodnotit
- vedeme žáky k úsilí o optimální rozvoj zdatnosti
- kultivujeme pohybový projev žáků

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k tomu, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti
- vedeme žáky k tomu, aby osvojené pohybové dovednosti využívali jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných a duševních stavů

Kompetence komunikativní
- netolerujeme při sportu agresivní, vulgární a nezdvořilé projevy
- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby pozitivně reprezentovali svou osobu a svou školu na veřejnosti

Kompetence sociální a personální
- podporujeme kvalitní začlenění všech žáků třídního kolektivu do pohybových aktivit
- netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci
- učíme žáky pracovat v týmech
- vytváříme situace, ve kterých se žáci vzájemně potřebují
- vedeme žáky k tomu, aby využívali sportovní aktivity k vytváření hodnotných mezilidských vztahů

Kompetence občanské
- pěstujeme v žácích smysl pro fair play
- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a životního prostředí
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- dbáme na dodržování sportovních pravidel
- podporujeme zdravé soutěžení

Kompetence pracovní
- Důsledně dbáme na dodržování bezpečnosti při sportovních aktivitách
- Učíme žáky pozitivnímu vztahu k aktivnímu životu

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO
II.stupeň
Činnosti ovlivňující zdraví
3.období – očekávané výstupy

Žák
- *aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem*
- *usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojová program*
- *samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností-zatěžovanými svaly*
- *odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší*
  uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí*
- *cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy*
- *odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem*
- *vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity*
- *uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného*
- *uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti*

Učivo

význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonností sport, sport dívek a chlapců
zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením
prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
3.období – očekávané výstupy

Žák
- *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*
  posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*
- *posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků*

Učivo

pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
úpoly – základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karatedó
atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
sportovní hry – (alespoň dvě hry podle výběru školy) herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla
plavání – (podle podmínek školy-zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti
lyžování, snowboarding, bruslení – (podle podmínek školy) běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku, další zimní sporty podle podmínek školy
další a netradiční pohybové činnosti – podle podmínek školy a zájmu žáků

Činnosti podporující pohybové učení

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu*
- *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu*
- *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěch družstva a dodržuje ji*
- *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora*
- *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí*
- *zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*

zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka*
- *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*
- *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*
- *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka*
- *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je*
- *spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*

Učivo

komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj-výběr, ošetřování
historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus-olympijská charta
pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování

Zdravotní tělesná výchova

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení*
- *zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastních oslabením, usiluje o jejich optimální provedení*

aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení*

- *zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení*
- *vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení*

Učivo
Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení
základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

Speciální cvičení
oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin; poruchy páteře-odchylky předozadního zakřivení a vybočení páteře do stran; poruchy stavby dolních končetin: lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohýbačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovače trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp
oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému; oslabení endokrinního systému; obezita; ostatní oslabení vnitřních orgánů: (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy
oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku; oslabení sluchu; neuropsychická oslabení: (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání

Všestranné rozvíjející pohybové činnosti
pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

TĚLESNÁ VÝCHOVA A SPORT– 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví - změří si tepovou frekvenci - připraví se samostatně na pohybovou činnost - používá základní cviky a dokáže je využít v denním režimu - jedná v duchu fair play - dodržuje pravidla her a bezpečné chování na sportovištích - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - pomáhá handicapovaným - reaguje adekvátně v situaci úrazu spolužáka	- poznávání vlastních pohybových možností, předností i zdravotních pohybových omezení a jejich respektování - pojmy osvojovaných činností - zdravý životní styl, odmítání škodlivin - průpravná, kondiční, relaxační, tvořivá a jiná cvičení - pravidla bezpečnosti, hygiena při TV, organizace - sportovní chování, fair play		1/3, 1/7-sportovní chování
- používá osvojované pojmy - provede kotoul vpřed, vzad - provede roznožku, zvládne rozběh a odraz - provede základní cvičební prvky na kruzích a hrazdě - provádí estetické pohyby s hudbou - za pomoci učitele provede základní záchranu a dopomoc	<u>Gymnastika</u> - pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje - nácvik - kotoul vpřed, vzad - přeskoky – rozběh, odraz, roznožka - nácvik - hrazda – kotouly pod hrazdou - průpravná cvičení na kruzích, lavičkách, žebřinách, kladince-rovnovážné polohy - cvičení se švihadly - rytmická a kondiční gymnastika - pohyb s hudbou, tanec (dívky) - základy záchrany a dopomoci	HV/vyjádření hudby pohybem	

- rozpozná a užívá základní startovní povely - chápe atletiku jako vhodnou průpravu pro jiné sporty - užívá základy techniky osvojovaných disciplín - aplikuje průpravná cvičení na jednotlivé atletické činnosti - zná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (hry kolektivní, brankové, síťové) - ovládá základní pravidla a dokáže je uplatnit ve hře - provede základní úpravu hřišť - chápe význam pohybových her pro navazování mezilidských vztahů - za pomoci učitele uplatňuje jednoduché varianty taktiky (rozestavění hráčů, obranný systém, přesilová hra…) - předvede zpracování míče nohou, přihrávku a střelbu (fotbal) - předvede jednoduchou dovednost s holí – přihrávku, střelbu (florbal) - chápe význam strečinku a rozcvičení před sportovním výkonem - chápe plavání, bruslení, lyžování, turistiku jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost	<u>Atletika</u> - běh rychlý (do 60m), vytrvalý (do 2000m), terénní - skok daleký - hod míčkem - technika <u>Sportovní hry</u> - fotbal: pravidla, zpracování míče nohou, přihrávka, střelba - florbal: základní pravidla, přihrávka, střelba, zpracování a vedení míčku (dívky jen základy) - vybíjená - průpravná cvičení pro míčové hry <u>Relaxační cvičení</u> - základy strečinku - cvičení před a po výkonu Ostatní sporty (plavání, lyžování, turistika…) se zařadí do výuky, pokud budou vhodné podmínky (materiální, prostorové, klimatické) k jejich realizaci <u>Kurz bruslení</u> - základní prvky bruslení	D/olympijské hry <u>M</u>,ČJ,P,PČ,AJ, F,VV/PRO-Dobrodružství kriminalistiky	3/3-olympijské ideje 1/9,1/10-PRO-Dobrodružství kriminalistiky

TĚLESNÁ VÝCHOVA A SPORT – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví - změří si tepovou frekvenci - připraví se samostatně na pohybovou činnost - používá základní cviky a dokáže je využít v denním režimu - jedná v duchu fair play - dodržuje pravidla her a bezpečné chování na sportovištích - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - pomáhá handicapovaným - reaguje adekvátně v situaci úrazu spolužáka - používá osvojované pojmy - provede kotoul vpřed, vzad, letmo - provede přemet stranou - provede odbočku - provede základní cvičební prvky na kruzích a hrazdě - provádí estetické pohyby s hudbou - za pomoci učitele provede základní záchranu a dopomoc	- poznávání vlastních pohybových možností, předností i zdravotních pohybových omezení a jejich respektování - pojmy osvojovaných činností - zdravý životní styl, odmítání škodlivin - průpravná, kondiční, relaxační, tvořivá a jiná cvičení - pravidla bezpečnosti, hygiena při TV, organizace - sportovní chování, fair play <u>Gymnastika</u> - pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje - kotoul letmo, přemet stranou - přeskoky – odbočky stranou (koza), nácvik skrčky (švédská bedna), nácvik odrazu - trampolína - hrazda – podmety, kotouly pod hrazdou, toče - průpravná cvičení na kruzích-kotouly, vzpory		1/3,1/7-sportovní chování

	- průpravná cvičení na lavičkách, žebřinách, trampolínce, kladince- rovnovážné polohy - stoj na rukou - nácvik - cvičení se švihadly - šplh na tyči a na laně - technika - rytmická a kondiční gymnastika - pohyb s hudbou, tanec (dívky) - základy záchrany a dopomoci - cvičení rychlostně silová, protahovací, napínací	HV/vyjádření hudby pohybem	
- rozpozná a užívá základní startovní povely - chápe atletiku jako vhodnou průpravu pro jiné sporty - užívá základy techniky osvojovaných disciplín - aplikuje průpravná cvičení na jednotlivé atletické činnosti	<u>Atletika</u> - běh rychlý (do 100m), vytrvalý (do 2000m), terénní - skok daleký - průpravná cvičení na skok vysoký - hod míčkem -		3/3- olympijské ideje
- ovládá základní pravidla a dokáže je uplatnit ve hře fotbal, florbal - provede základní úpravu hřišť a údržbu náčiní - chápe význam pohybových her pro navazování mezilidských vztahů - za pomoci učitele uplatňuje jednoduché varianty taktiky (rozestavění hráčů, obranný systém, přesilová hra…) - při hře využívá zpracování míče, přihrávku a střelbu (fotbal) - při hře využívá dovednost s holí – přihrávku, střelbu přítahem, zápěstím, úderem (florbal) - zvládá základy basketbalu, přehazované, stolního tenisu	<u>Sportovní hry</u> - základní pravidla sportovních her – technicko-taktická metodika sportovních her - fotbal: pravidla, zpracování míče nohou, hlavou, přihrávka na krátkou a dlouhou vzdálenost, střelba, herní technika a taktika, výstroj a výzbroj pro brankáře a hráče (dívky jen základy) - florbal: herní technika a taktika, nácvik herních situací - základy basketbalu: dribling, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba - základy softbalu - vybíjená, přehazovaná - průpravné hry - netradiční hry		
- dle podmínek zařadí sportovní hry, plavání, bruslení, lyžování, turistiku jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost	Ostatní sporty (plavání, bruslení, lyžování, turistika…) se zařadí do výuky, pokud budou vhodné podmínky (materiální, prostorové, klimatické) k jejich realizaci		
- zvládne jednoduché prvky sjezdu na lyžích - zvládne jízdu na vleku - provede správnou údržbu lyží a lyžařské výstroje - poskytne první pomoc při úrazu	<u>Lyžařský kurz (týdenní)</u> - sjezdové lyžování – zdokonalení dovedností z kurzu ve 4.ročníku - základy snowboardingu - základy běžeckého lyžování - bezpečné chování, první pomoc		

TĚLESNÁ VÝCHOVA A SPORT – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví - změří si tepovou frekvenci - připraví se samostatně na pohybovou činnost - používá základní cviky a dokáže je využít v denním režimu - jedná v duchu fair play - dodržuje pravidla her a bezpečné chování na sportovištích - respektuje při pohybových činnostech opačné	- poznávání vlastních pohybových možností, předností i zdravotních pohybových omezení a jejich respektování - pojmy osvojovaných činností - zdravý životní styl, odmítání škodlivin - průpravná, kondiční, relaxační, tvořivá a jiná cvičení	ČZ/zdravý životní styl	

pohlaví - pomáhá handicapovaným - reaguje adekvátně v situaci úrazu spolužáka	- pravidla bezpečnosti, hygiena při TV, organizace - sportovní chování, fair play		1/3,1/7-sportovní chování
- používá osvojované pojmy - s dopomocí provede stoj na rukou - provede skrčku - provede základní cvičební prvky na kruzích a hrazdě - provádí estetické pohyby s hudbou - za pomoci učitele provede základní záchranu a dopomoc	<u>Gymnastika</u> - pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje - přeskoky – skrčka (švédská bedna) - hrazda – nácvik výmyku - cvičení na kruzích - průpravná cvičení s lavičkami - stoj na rukou - šplh na tyči a na laně - výkon - rytmická a kondiční gymnastika - pohyb s hudbou, tanec (dívky) - základy záchrany a dopomoci	HV/vyjádření hudby pohybem	
- rozpozná a užívá základní startovní povely - zná základní pravidla a techniky atletických disciplín - užívá základy techniky osvojovaných disciplín - změří a zapíše výkony	<u>Atletika</u> - pojmy olympijské disciplíny - základy techniky disciplín - základní pravidla soutěží - základy evidence výkonů - běh rychlý (do 100m), vytrvalý (do 3000m), štafetový (nácvik předávky), terénní - skok daleký - průpravná cvičení na skok vysoký - hod míčkem	INF/zpracování výsledků <u>F</u>,M/PRO-Můj vlastní výkon	3/3-olympijské ideje 6/6-zpracování výsledků 1/6-PRO-Můj vlastní výkon
- ovládá základní pravidla a dokáže je uplatnit ve hře - provede základní úpravu hřišť a údržbu náčiní - chápe význam pohybových her pro navazování mezilidských vztahů - za pomoci učitele uplatňuje jednoduché varianty taktiky (rozestavění hráčů, obranný systém, přesilová hra…) - zvládá dribling, přihrávku, dvojtakt, střelbu (basketbal) - zvládá odbíjení obouruč vrchem, spodem, podání spodem a jeho příjem, přihrávku (volejbal)	<u>Sportovní hry</u> - základní pravidla sportovních her - příprava a organizace utkání - základní principy řízení a rozhodování pohybových her - herní role a funkce (brankář, útočník, obránce) - radost ze hry, spolupráce - reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích - základy herních systémů a herních kombinací (obranné a útočné) - basketbal: dribling, přihrávka jednoruč a obouruč, trestné hody, dvojtakt, střelba - základy volejbalu: odbíjení obouruč vrchem a spodem, jednoruč, přihrávka, podání spodem, příjem podání - základy softbalu, házené - přehazovaná - průpravné hry - netradiční hry	<u>MFP</u>,M,INF/PRO-Kufrování s medvědem <u>F</u>,M,INF/PRO-Minigolf	1/9,1/10-PRO-Kufrování s medvědem 1/9,1/10-PRO-Minigolf
- chápe úpolová cvičení a posilování jako vhodnou aktivitu ke zlepšování své fyzické kondice	<u>Úpolová cvičení</u> - základní úpolová cvičení - základy posilování		
- zařadí plavání, bruslení, lyžování, turistiku jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost	Ostatní sporty (plavání, bruslení, lyžování, turistika…) se zařadí do výuky, pokud budou vhodné podmínky (materiální, prostorové, klimatické) k jejich realizaci		

TĚLESNÁ VÝCHOVA A SPORT – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví - změří si tepovou frekvenci - připraví se samostatně na pohybovou činnost - používá základní cviky a dokáže je využít v denním režimu - jedná v duchu fair play - dodržuje pravidla her a bezpečné chování na sportovištích - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - pomáhá handicapovaným - reaguje adekvátně v situaci úrazu spolužáka	- poznávání vlastních pohybových možností, předností i zdravotních pohybových omezení a jejich respektování - pojmy osvojovaných činností - zdravý životní styl, odmítání škodlivin - průpravná, kondiční, relaxační, tvořivá a jiná cvičení - pravidla bezpečnosti, hygiena při TV, organizace - sportovní chování, fair play -		1/3,1/7-sportovní chování
- používá osvojované pojmy - provede skrčku - využívá základní gymnastické prvky v krátké sestavě v prostných, na hrazdě a na kruzích - provádí estetické pohyby s hudbou - provede základní záchranu a dopomoc	<u>Gymnastika</u> - pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje - prostná – jednoduchá sestava - přeskoky – skrčka přes švédskou bednu - hrazda – výmyk, jednoduchá sestava - cvičení na kruzích – jednoduchá sestava - šplh na tyči a na laně - výkon - rytmická a kondiční gymnastika - pohyb s hudbou, tanec (dívky) - základy záchrany a dopomoci	HV/vyjádření hudby pohybem	
- užívá základy techniky osvojovaných disciplín - změří a zapíše výkony - sestaví tabulku rekordů - zná lehkoatletické disciplíny	<u>Atletika</u> - pojmy olympijské disciplíny - základy techniky disciplín - základní pravidla soutěží - evidence výkonů - průpravná cvičení - běh rychlý (do 100m), vytrvalý (do 3000m), štafetový (nácvik předávky), terénní - skok daleký - průpravná cvičení na skok vysoký - hod míčkem, granátem - seznámení s dalším náčiním – koule, disk, oštěp, granát		3/3-olympijské ideje
- ovládá základní pravidla a dokáže je uplatnit ve hře - provede základní úpravu hřišť a údržbu náčiní - chápe význam pohybových her pro navazování mezilidských vztahů - za pomoci učitele uplatňuje jednoduché varianty taktiky (rozestavění hráčů, obranný systém, přesilová hra…) - uplatňuje základy herních systémů a kombinací - využívá dribling, přihrávku, dvojtakt, střelbu (basketbal) - využívá odbíjení obouruč vrchem, spodem, podání spodem a jeho příjem, přihrávku, smeč, blok (volejbal) - ovládá základy softbalu, házené - hraje stolní tenis	<u>Sportovní hry</u> - základní pravidla sportovních her - příprava a organizace utkání - základní principy řízení a rozhodování pohybových her - herní role a funkce (brankář, útočník, obránce) - radost ze hry, spolupráce - reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích - základy herních systémů a herních kombinací (obranné a útočné) - basketbal: dribling, přihrávka jednoruč a obouruč, trestné hody, dvojtakt, střelba - volejbal: odbíjení obouruč vrchem a spodem, jednoruč, přihrávka, podání spodem, příjem podání, smeč, blok	VV/PRO-Den plný her	1/1,1/2,1/5,1/8, 1/9,1/10,6/7-PRO-Den plný her

- zařadí plavání, bruslení, lyžování, turistiku jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost	- základy softbalu, házená, stolní tenis - přehazovaná - průpravné hry - netradiční hry Ostatní sporty (plavání, bruslení, lyžování, turistika…) se zařadí do výuky, pokud budou vhodné podmínky (materiální, prostorové, klimatické) k jejich realizaci PROJEKT – Den plný her		

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Pracovní vyučování naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Žáci se učí pracovat s různými materiály, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do styku s lidskou činností a technikou v rozmanitých podobách. Cíleně se zaměřuje na praktické manuální pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě, v rodině, ve společnosti.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Pracovní vyučování je realizován ve 4.a 5.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá v kmenových učebnách, ve školní kuchyňce, na školním pozemku, v nejbližším okolí školy i prostřednictvím exkurzí do vybraných výrobních podniků.

Vzdělávací obsah předmětu je dělen do těchto tématických okruhů: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci
- odpovědnosti za kvalitu své práce
- osvojení základních pracovních návyků z různých pracovních oblastí
- vytrvalosti, soustavnosti a tvořivosti při pracovních činnostech
- úctě před jakoukoli lidskou prací
- pocitu seberealizace a radosti z výrobku vlastních rukou

Kompetence k učení

- zaměřujeme se na aktivní dovednosti žáků
- vedeme žáky k sebeuspokojení z výsledků své práce
- učíme žáky odpovědnosti za sou práci
- učíme žáky samostatně plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou činnost

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky trpělivosti a vytrvalosti
- učíme žáky algoritmy řešení problémů na modelových příkladech
- podporujeme samostatnost, tvořivost a originalitu
- podporujeme využívání moderní techniky a technologie při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci své práce, své osoby a své školy
- umožňujeme žákům podílet se na sestavování pravidel při činnostech, které pak důsledně vyžadujeme

Kompetence sociální a personální

- volíme takové formy práce, aby se uplatnil každý člen třídního kolektivu
- podporujeme skupinové a kooperativní vyučování
- učíme žáky kriticky hodnotit výkony své i cizí

Kompetence občanské

- učíme žáky úctě k lidské práci
- učíme žáky hrdosti z výsledků práce vlastních rukou
- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a ochraně životního prostředí
- učíme žáky nabídnout i přijmout radu a pomoc

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci

- učíme žáky používat při práci vhodné nástroje, materiály a technologie
- učíme žáky chránit si při práci své zdraví
- vedeme žáky k důslednému dodržování vymezených pravidel
- vytváříme podnětné, tvořivé a radostné pracovní prostředí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO
I.stupeň
Práce s drobným materiálem
2.období – očekávané výstupy
Žák
- *vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu*
- *využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic*
- *volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*
  udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu*
- *využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii*
- *volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*
- *udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění*

Učivo
vlastnosti materiálu – přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.
pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
jednoduché pracovní operace a postupy – organizace práce
lidové zvyky, tradice, řemesla

Konstrukční činnosti
2.období – očekávané výstupy
Žák
- *provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž*
- *pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*
  dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž*
- *pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*
- *udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky*

Učivo
stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční; sestavování modelů
práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce
2.období – očekávané výstupy
Žák
- *provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování*
- *ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny*
- *volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*
  dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin*
- *ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování*
- *volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*
- *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě*

Učivo
základní podmínky pro pěstování rostlin – půda její zpracování, výživa rostlin, osivo
pěstování rostlin ze semen – v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
pěstování pokojových rostlin
rostliny jedovaté – rostliny jako drogy, alergie

Příprava pokrmů

2.období – očekávané výstupy

Žák

- *orientuje se v základním vybavení kuchyně*
- *připravuje samostatně jednoduchý pokrm*
- *dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování*
  udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *uvede základní vybavení kuchyně*
- *připraví samostatně jednoduchý pokrm*
- *dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování*
- *udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy*

Učivo

základní vybavení kuchyně
výběr, nákup a skladování potravin
jednoduchá úprava stolu – pravidla správného stolování
technika v kuchyni – historie a význam

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ – 4.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - udržuje pořádek na svém pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu	- zásady hygieny a bezpečnosti práce - první pomoc		
- pracuje dle slovního návodu - zorganizuje se práci - volí vhodné pracovní pomůcky a nástroje - vytváří plošné a prostorové kompozice, drobné výrobky - seznámí se se základy aranžování - využívá a kombinuje přírodniny - rozliší přírodní a technický materiál - zvládá šití, přišívání knoflíků - pracuje s modelovací hmotou - využívá prvky lidových tradic	<u>Práce s drobným materiálem</u> - vlastnosti materiálu - funkce a využití pracovních pomůcek - organizace práce - jednoduché pracovní postupy - práce s papírem a kartonem – obkreslování šablony, stříhání, překládání lepení, polepování - práce s přírodninami – plody a semena rostlin, listy, šišky, větvičky, oblázky, skořápky - práce s textilem – přední a zadní steh, přišívání knoflíků - práce s modelovací hmotou, těstem - Vánoce, Velikonoce - dárky	VV/přírodní materiály <u>ČJ</u>,SV,VV,AJ, M/PRO-Za zábavou a poučením <u>ČJ</u>,M,VV,HV, AJ,PŘ/PRO-Voda v literatuře	1/5,1/8,1/9-PRO-Voda v literatuře
- pracuje podle slovního návodu a předlohy - provádí jednoduchou montáž a demontáž - využívá získaných poznatků k realizaci vlastního nápadu	<u>Konstruktivní činnosti</u> - práce s návodem a předlohami stavebnic - sestavování modelů dle návodu - model dle vlastní fantazie	<u>PŘ</u>,VV,<u>ČJ</u>/ PRO-Čtyři obři	1/5,5/2-PRO-Čtyři obři
- pečuje o pokojové rostliny - množí rostliny odnožemi a řízkováním - rozlišuje pojem setí a sázení - chápe nebezpečí jedovatých rostlin - vypěstuje nenáročné rostliny	<u>Pěstitelské práce</u> - základní podmínky pro pěstování rostlin – umístění, zalévání, hnojení - rozmnožování rostlin - jedovaté rostliny - výpěstek (koření)	PŘ/podmínky života na Zemi	

- orientuje se v základním vybavení kuchyně - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - připraví jednoduchý pokrm	Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - nákup potravin, skladování - úprava stolu, pravidla správného stolování - příprava jednoduchého pokrmu	SV,ČJ,VL,HV, AJ,VV/PRO-Vítejte ve společnosti	

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ – 5.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - udržuje pořádek na svém pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu	- zásady hygieny a bezpečnosti práce - první pomoc		
- pracuje dle slovního návodu - zorganizuje se práci - volí vhodné pracovní pomůcky a nástroje - vytváří plošné a prostorové kompozice, drobné výrobky - seznámí se se základy aranžování - využívá a kombinuje přírodniny - rozliší přírodní a technický materiál - zvládá šití, jednoduché vyšívání, přišívání knoflíků - pracuje s modelovací hmotou - využívá prvky lidových tradic	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu - funkce a využití pracovních pomůcek - organizace práce - jednoduché pracovní postupy - práce s papírem a kartonem – obkreslování šablony, stříhání, řezání, překládání lepení, polepování, děrování - práce s přírodninami – plody a semena rostlin, listy, šišky, větvičky, oblázky, skořápky, kůra - práce s textilem – různé druhy stehů, křížková výšivka, přišívání knoflíků - práce s modelovací hmotou, těstem, keramickou hlínou - Vánoce, Velikonoce - dárky - návštěva muzea	HV/výroba hudebního nástroje ČJ/přání ČJ,VL,M,SV, HV,VV,INF/ PRO-Památky našeho městečka	
- pracuje podle slovního návodu a předlohy - provádí jednoduchou montáž a demontáž - využívá získaných poznatků k realizaci vlastního nápadu	Konstruktivní činnosti - práce s návodem a předlohami stavebnic - sestavování modelů dle návodu - model dle vlastní fantazie - údržba jednoduchých předmětů	M/prostorové geom.útvary	
- pečuje o pokojové rostliny - množí rostliny odnožemi a řízkováním - provádí pěstitelské pokusy a pozorování - vypěstuje nenáročné rostliny - upravuje okolí školy	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin – umístění, zalévání, hnojení - rozmnožování rostlin - rostliny jako drogy, alergie - estetické prostředí - vlastní výpěstek - pěstitelský pokus, pozorování	PŘ,VV,ČJ,INF/ PRO-Expedice na Měsíc PŘ,VV,ČJ,INF/ PRO-Hlasujeme pro přírodu	1/1,1/5,1/9-PRO-Expedice na Měsíc 1/5,1/9,6/7-PRO-Hlasujeme pro přírodu
- orientuje se v základním vybavení kuchyně - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - umí bezpečně zacházet s jednoduchými kuchyňskými elektrickými spotřebiči - připraví samostatně jednoduchý pokrm	Příprava pokrmů - nákup potravin, skladování - úprava stolu, pravidla správného stolování - práce s varnou konvicí, vařičem, troubou, šlehačem - příprava jednoduchého pokrmu		

PRACOVNÍ ČINNOSTI

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Pracovní činnosti naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Žáci se učí pracovat s různými materiály, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do styku s lidskou činností a technikou v rozmanitých podobách. Cíleně se zaměřuje na praktické manuální pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě, v rodině, ve společnosti.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Pracovní činnosti je povinný předmět pro žáky II.stupně s týdenní časovou dotací 2 hodiny v 6.ročníku a v ostatních ročnících po jedné hodině. Je předpokládáno, že v 7., 8.a 9.ročníku bude výuka probíhat ve dvouhodinových blocích v alternaci s Výtvarnou výchovou. Žáci jsou při výuce děleni do dvou pracovních skupin dívek a chlapců s odlišným charakterem pracovních činností. Výuka probíhá ve školní dílně, u učebně výpočetní techniky, v učebně chemie, ve školní kuchyňce, na školním pozemku, v nejbližším okolí školy i prostřednictvím exkurzí do vybraných výrobních podniků.

Vzdělávací obsah předmětu je dělen do těchto tématických okruhů: Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce. Obsah předmětu je obohacen tématickým okruhem Práce s drobným a přírodním materiálem

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci
- odpovědnosti za kvalitu své práce
- osvojení základních pracovních návyků z různých pracovních oblastí
- vytrvalosti, soustavnosti a tvořivosti při pracovních činnostech
- úctě před jakoukoli lidskou prací
- pocitu seberealizace a radosti z výrobku vlastních rukou

Kompetence k učení

- zaměřujeme se na aktivní dovednosti žáků
- vedeme žáky k sebeuspokojení z výsledků své práce
- učíme žáky odpovědnosti za sou práci
- učíme žáky samostatně plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou činnost

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky trpělivosti a vytrvalosti
- učíme žáky algoritmy řešení problémů na modelových příkladech
- podporujeme samostatnost, tvořivost a originalitu
- podporujeme využívání moderní techniky a technologie při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci své práce, své osoby a své školy
- umožňujeme žákům podílet se na sestavování pravidel při činnostech, které pak důsledně vyžadujeme

Kompetence sociální a personální

- volíme takové formy práce, aby se uplatnil každý člen třídního kolektivu
- podporujeme skupinové a kooperativní vyučování
- učíme žáky kriticky hodnotit výkony své i cizí

Kompetence občanské

- učíme žáky úctě k lidské práci
- učíme žáky hrdosti z výsledků práce vlastních rukou

- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a ochraně životního prostředí
- učíme žáky nabídnout i přijmout radu a pomoc

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky používat při práci vhodné nástroje, materiály a technologie
- učíme žáky chránit si při práci své zdraví
- vedeme žáky k důslednému dodržování vymezených pravidel
- vytváříme podnětné, tvořivé a radostné pracovní prostředí
- seznamujeme žáky různými formami s různými profesemi
- motivujeme žáky k dosažení vhodně zvoleného budoucího povolání

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Práce s technickými materiály

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
- *řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
- *organizuje a plánuje svoji pracovní činnost*
- *užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku*
  dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
- *řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
- *organizuje svoji pracovní činnost*
- *pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech*
- *dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu*

Učivo

vlastnosti materiálu – užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
pracovní pomůcky – nářadí a nástroje pro ruční opracování
jednoduché pracovní operace a postupy
organizace práce – důležité technologické postupy
technické náčrty a výkresy – technické informace, návody
úlohy techniky v životě člověka – zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

Design a konstruování

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model*
- *navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.*
- *provádí, montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení*
  dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- *sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model*
- *ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení*
- *dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu*

Učivo

sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program

Pěstitelské práce, chovatelství

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin*
- *pěstuje a využívá květiny pro výzdobu*
- *používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu*

- *prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty*
  dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin*
- *pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě*
- *používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu*
- *prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty*
- *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami*

Učivo

základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových rostlin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

Provoz a údržba domácnosti

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví*
- *ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů*
- *správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu*
  dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *provádí jednoduché operace platebního styku*
- *ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů*
- *správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti*
- *dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií*

Učivo

finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti
elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

Příprava pokrmů

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče*
- *připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy*
- *dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti*
  dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče*
- *připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy*
- *dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu*
- *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*

Učivo

kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

Svět práce (závazný pro 8.a 9.ročník s možností realizace od 7.ročníku)

3.období – očekávané výstupy

Žák

- *orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí*
- *posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy*
- *využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání*
  prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce
  minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
- *orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách*
- *posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života*
- *využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání*
- *prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání*

Učivo

trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce

volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb

možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby

zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů

podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

PRACOVNÍ ČINNOSTI – 6.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
1.a 2.čtvrtletí, střídavá výuka Žák - dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - orientuje se v kuchyni, bezpečně ovládá běžné kuchyňské spotřebiče - udržuje pořádek a čistotu na pracovišti - osvojí si základní pravidla stolování a běžně je používá - upraví vhodně stůl pro běžné a slavnostní příležitosti, využívá zdobících prvků - podle pokynů připraví jednoduchá jídla studené a teplé kuchyně - samostatně připraví jednoduchý pokrm, zorganizuje si práci - provede přepočet množství surovin na daný počet porcí a finanční ohodnocení	<u>Příprava pokrmů</u> - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - dodržování pořádku a čistoty, organizace práce - vybavení kuchyně - obsluha elektrospotřebičů – zásady - pravidla stolování - zdraví prospěšné potraviny - příprava jednoduchých pokrmů studené kuchyně - příprava jednoduchých pokrmů teplé kuchyně - příprava jídla ke slavnostní příležitosti - úprava stolu a interiéru – zdobící prvky - samostatná příprava pokrmu podle receptu - přepočet množství surovin na potřebný počet porcí - finanční hodnocení surovin	M/desetinná čísla	
- dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - pracuje dle slovního návodu a popisu - zorganizuje se práci - udržuje pořádek na pracovním místě - volí vhodné pracovní pomůcky a nástroje - respektuje vlastnosti materiálů - vhodně kombinuje různé druhy materiálu - zkvalitňuje estetické vnímání	<u>Práce s drobným a přírodním materiálem</u> - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - papír, karton, textil, drát, provaz, špejle, vosk, ubrousky… - proutí, březové větvičky, seno, obilí, sušené plody, sušené rostliny, lýko, skořápky, kamínky, koření, mech, kůra, hlína, rákos, korek, makovice…	<u>M</u>,F,ČJ,P,AJ, VV,TV/PRO-Dobrodružství kriminalistiky	1/5,1/9,1/10-PRO-Dobrodružství kriminalistiky 1/5-kreativita

- podílí se na výzdobě školy - užívá prvky lidových tradic - snaží se o přesnou a čistou práci - zhotoví 8-10 výrobků	- vlastnosti materiálů - pracovní pomůcky - možné výrobky z drobného materiálu: kulaté a tvarované krabice, svíčky, stínítka, květinový papír, tašky, masky, loutky… - možné výrobky z přírodních materiálů: loutky, sušené vazby, dekorace, rákosové obaly, zvířátka ze sena, ledové věnce, vánoční výzdoba, mozaiky, špejlové krabičky, keramické misky a figurky, dekorace skořápkami…		
3.a 4.čtvrtletí, střídavá výuka Žák			
- dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - rozumí vztahu mezi horninou a vlastností půdy - chápe nezbytnost půdních organismů pro koloběh látek v přírodě - dovede prakticky využít poznatky o hnojivech k péči o rostliny - orientuje se v základních jarních a letních pěstitelských pracích - rozeznává různé druhy rostlin - používá správně zahradnické nářadí - provádí praktickou péči o pokojové rostliny - objasní různé způsoby pěstování rostlin na zvolených příkladech - pěstuje různými způsoby vhodné druhy rostlin, volí vhodné pracovní postupy, získává praktické zkušenosti - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - umí rozmnožovat vybrané druhy rostlin generativně a vegetativně - věnuje dvě hodiny prázdnin péči o výsadbu	<u>Pěstitelské práce</u> - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - vznik a význam půdy - příprava záhonu, skleník - hnojiva, kompost, ochrana před škůdci - druhy rostlin (hospodářské, okrasné, jedovaté, léčivé…) - práce s atlasy - zahradnické nářadí a jeho použití - sadba a osivo, druhy osiva - rychlení, předpěstování, přímý výsev - exkurze do zahradnictví - péče o pokojové rostliny, rozmnožování, přesazování - rychlení vybraného druhu rostlin - předpěstování vybraných druhů - pěstování vybraných druhů z přímého výsevu - úprava okolí školy, truhlíky - péče o výsadbu	P/bezobratlí	5/2-Slunce a půda
- dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - udržuje pořádek na pracovním místě, zorganizuje si práci - užívá technickou dokumentaci uživatelským způsobem, připraví vlastní jednoduchý náčrt výrobku - změří a orýsuje výrobek - uvede vlastnosti materiálů - využívá znalostí o vlastnostech různých materiálů při volbě vhodného materiálu pro daný výrobek, při volbě vhodného technologického postupu a při volbě vhodných pracovních pomůcek a nářadí - vyřeší jednoduché technické problémy - správně zachází s jednotlivými pracovními pomůckami a nářadím - provádí zadané praktické činnosti se dřevem, kovem a plastem - orientuje se v základních technických pojmech - provede zadaný pracovní úkol správně, ve stanoveném termínu a rozsahu - zhotoví 4-6 výrobků	<u>Práce s technickými materiály</u> - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - čtení technických výkresů - zhotovování technických náčrtů práce podle technických výkresů - měření a orýsování výrobku - vlastnosti a použití materiálů (dřevo, kov, plast) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - práce se dřevem: řezání, vrtání, jednoduché spoje, lepení, povrchová úprava, moření, barvení, lakování - možné výrobky ze dřeva: jmenovka, brousítko na tužky, truhlík na květiny, stojánek na vonnou tyčinku, obrázek (domečky), rámeček s výplní na výtvarnou práci,věšák na klíče - práce s kovem: řezání, pilování, vrtání, ohýbání, povrchová úprava - možné výrobky z kovu: řetízek, věšáky na klíče (kombinace se dřevem), svícny z plechovek od	M/geometrie, míry a délky	1/5-kreativita

	nápojů - práce s plastem: řezání, pilování - možný výrobek: dopisní nůž - oprava a údržba školních pomůcek a nářadí Projekt: DÁMA		

PRACOVNÍ ČINNOSTI – 7.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
1.čtvrtletí, střídavá výuka Žák - dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - učí se využívat vypěstované rostliny - volí vhodné rostliny k sušení, správně je suší a využívá pro výzdobu do různých typů suchých vazeb - odpovědně provádí zadané práce - orientuje se v rozmnožování různých druhů rostlin - orientuje se v základních podzimních pěstitelských pracích - provádí sběr semen pro následný výsev	<u>Pěstitelské práce</u> - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - sklizeň a uskladnění výpěstků (konzervace u vhodných druhů) - vazba, sušení rostlin, sušená vazba - vegetativní množení dřevin - podzimní práce – rytí, hnojení, údržba a úklid nářadí - sběr semen - úprava okolí školy - plevele		1/5-kreativita
- dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu elektrickým proudem - provede montáž, demontáž a údržbu jízdního kola - ovládá jednoduché pracovní postupy při drobných opravách v domácnosti - orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	<u>Technické práce</u> - první pomoc při úrazu elektrickým proudem - montáž a demontáž jízdního kola (přední a zadní kolo, plášť a duše, seřízení brzd, nastavení sedla, řidítek, převodníku, údržba pedálů, nábojů kol - drobné opravy v domácnosti - elektrické spotřebiče v domácnosti – funkce, ovládání, údržba		
2.a 3.čtvrtletí, souvislá výuka, zvlášť chlapci a dívky Žák - dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - orientuje se v kuchyni, bezpečně ovládá běžné kuchyňské spotřebiče - udržuje pořádek a čistotu na pracovišti - má přehled o rozdělení potravin, jejich nákupu a skladování - připraví podle receptu pokrm za využití skupin potravin - seznámí se s historií a využitím koření - získává orientaci v nových druzích potravin na trhu a o jejich využití - zvládá základní běžné postupy při přípravě pokrmů - pokusí se sestavit a realizovat vlastní recept - seznámí se s kuchyněmi jiných zemí	<u>Příprava pokrmů</u> - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - dodržování pořádku a čistoty - vybavení kuchyně - obsluha elektrospotřebičů – zásady - exkurze do školní jídelny - potraviny (mléko, mléčné výrobky, maso, masné výrobky, vejce, luštěniny, okopaniny, olejniny, koření aj.) - nákup a skladování potravin - výživové směry - vyhledávání receptů, kuchařky, vlastní recepty - úprava množství potravin - příprava pokrmů teplé kuchyně - základní postupy při přípravě běžných pokrmů - kuchyně cizích zemí PROJEKT – Voňavý svět	P,VV/PRO-Voňavý svět M/poměr Z/EU	1/1,1/5,1/10-PRO-Voňavý svět 1/5-kreativita 3/2-cizí kuchyně

- dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - udržuje pořádek na pracovním místě, zorganizuje si práci - užívá technickou dokumentaci uživatelským způsobem, připraví vlastní jednoduchý technický výkres - změří a orýsuje výrobek - využívá znalostí o vlastnostech různých materiálů při volbě vhodného materiálu pro daný výrobek, při volbě vhodného technologického postupu a při volbě vhodných pracovních pomůcek a nářadí - vyřeší jednoduché technické problémy - správně zachází s jednotlivými pracovními pomůckami a nářadím - provádí zadané praktické činnosti se dřevem, kovem a plastem - orientuje se v základních technických pojmech - provede zadaný pracovní úkol správně, ve stanoveném termínu a rozsahu - zhotoví 4-6 výrobků	Práce s technickými materiály - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - čtení technických výkresů - zhotovování technických náčrtů (nárys, půdorys, bokorys) - práce podle technických výkresů - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - práce se dřevem: řezání, vrtání, spojování, čepování, lepení, povrchová úprava, moření, barvení, lakování - možné výrobky ze dřeva: obal na květináč (hranička), plátovaná podložka, rám se stojánkem (zrcadlo), tác, hudební nástroj (valcha), kvedlačka, krmítko s březovou stříškou - práce s kovem: řezání, pilování, vrtání, ohýbání, spojování, pájení, drátování, povrchová úprava - možné výrobky z kovu: krychle, zvonkohra, drátovaná (svíčka) - práce s plastem: řezání, pilování, tepelné tvarování, vrtání - možný výrobek: salátová vidlička - oprava a údržba školních pomůcek a nářadí	M/geometrie	1/5-kreativita
4.čtvrtletí, střídavá výuka Žák - dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - seznámí se s volně rostoucími a pěstovanými bylinami a se způsobem pěstování - dovede vybrané byliny správně sbírat a sušit - připraví různé druhy bylinných čajů, bylinnou limonádu, ocet, kosmetickou mast, seznámí se s účinkem drogy - vypěstuje samostatně směs bylin pro kuchyň - vyhledá a třídí informace z různých informačních zdrojů - prokáže základní znalosti o chovu drobných domácích zvířat - seznámí se s problematikou a významem chovu některých hospodářských zvířat - chová se zodpovědně při kontaktu s cizími zvířaty, uvede zásady bezpečnosti - vyhledá a třídí informace z různých informačních zdrojů	Pěstitelské práce - volně rostoucí a pěstované byliny - využití v kuchyni, lékařství, kosmetice - bylinná zahrádka - sběr a sušení bylin - praktické využití bylin - literatura o bylinách Chovatelství - chov domácích zvířat - podmínky chovu - hygiena a bezpečnost chovu - kontakt s neznámými zvířaty - vybraná exkurze – chov psů, koní, hovězího dobytka - literatura o chovatelství	P/rostliny krytosemenné	

PRACOVNÍ ČINNOSTI – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
1.a 2.čtvrtletí, souvislá výuka, zvlášť chlapci a dívky Žák - dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - pracuje samostatně, volí správné technologické	Příprava pokrmů - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - dodržování pořádku a čistoty		

postupy, zorganizuje se práci, udržuje pořádek na pracovišti - dovede vyhledat vhodný recept podle zadání (cena, suroviny, příležitost…) - seznámí se se správnou přípravou čaje a s historií čaje (čajový obřad) - připraví dle receptu náročnější pokrm - získá orientaci v přípravě dietních jídel při různých onemocněních - sestaví vhodný jídelníček za využití informací o potravinovém koši	- vybavení kuchyně - obsluha elektrospotřebičů – zásady - příprava náročnějších pokrmů - samostatná práce podle receptu - příprava čajů - pokrmy s využitím vypěstovaných bylin - dietní pokrmy - recepty se zdravější variantou běžných pokrmů - potravinový koš	ČZ/výživa a zdraví	
- dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - udržuje pořádek na pracovním místě, zorganizuje si práci, zvolí správný technologický postup - užívá technickou dokumentaci uživatelským způsobem, připraví vlastní jednoduchý technický výkres - změří a orýsuje výrobek - využívá znalostí o vlastnostech různých materiálů při volbě vhodného materiálu pro daný výrobek, při volbě vhodného technologického postupu a při volbě vhodných pracovních pomůcek a nářadí - vyřeší složitější technické problémy - správně zachází s jednotlivými pracovními pomůckami a nářadím - v rámci svých možností provádí přesnou práci - provádí zadané praktické činnosti se dřevem, kovem a plastem - orientuje se v základních technických pojmech - provede zadaný pracovní úkol správně, ve stanoveném termínu a rozsahu - zhotoví 4-6 výrobků	<u>Práce s technickými materiály</u> - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - čtení technických výkresů - zhotovování technických náčrtů (nárys, půdorys, bokorys) - práce podle technických výkresů - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - práce se dřevem: řezání, vrtání, spojování, čepování, lepení, povrchová úprava, moření, barvení, lakování - možné výrobky ze dřeva: obal na květináč (pevné rohy), rámečky na výrobu ručního papíru, krabička s víčkem, stojánek na dopisy (pošta), svícen, lžička, ptačí budka - práce s kovem: řezání, pilování, vrtání, ohýbání, spojování, pájení, drátování, povrchová úprava - možné výrobky z kovu: svícen, budka (kombinace se dřevem), brouk, zvonec, vlastní konstrukce lampiónu - práce s plastem: řezání, pilování, tepelné tvarování, vrtání, spojování - možný výrobek: stojánek na ubrousky, hlavolam - oprava a údržba školních pomůcek a nářadí	M/geometrie	1/5-kreativita
3.čtvrtletí, střídavá výuka Žák - dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - využívá vlastností přírodního materiálu, vhodně ho kombinuje - podílí se na výzdobě školy - pěstuje estetický vkus - využívá získané dovednosti ke zhotovení složitějších výrobků - využívá lidových tradic	<u>Práce s přírodním materiálem</u> - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - proutí, březové větvičky, seno, obilí, sušené plody, sušené rostliny, lýko, skořápky, kamínky, koření, mech, kůra, hlína, rákos, korek, makovice… - možné výrobky: ošatka ze sena, košík z březových větví, lýková krabice, velikonoční výzdoba, kraslice, barvení rostlinným barvivem		1/5-kreativita
- dodržuje hygienu a bezpečnost práce, umí poskytnout první moc při úrazu - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky,	<u>Konstruování, design</u> - bezpečnost a hygiena práce - první pomoc - konstrukční prvky – funkčnost, nosnost, stabilita		1/5-kreativita

ověří a porovná jejich vlastnosti - vyřeší jednoduché technické úkoly, pokusí se o originální technické řešení daného úkolu - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model - používá při práci odpadový materiál, uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí při jakékoli lidské činnosti **4.čtvrtletí, souvislá výuka, zvlášť chlapci a dívky** Žák - orientuje se v různých druzích povolání - chápe vztah povolání a typ vzdělání - získá základní informace o typech středních škol - pochopí úlohu ÚP pro vycházející žáky - uvědomí si nutnost odpovědného přístupu k získání dobrých školních výsledků	- originální řešení - práce podle plánu, náčrtu - karton, papír, různé druhy odpadů, - možné výrobky: originál z odpadových materiálů, papírové modely, originální židle… PROJEKT - Židle <u>Svět práce</u> - příprava na povolání - povolání a typ vzdělání - typy středních škol - lidská práce, pracovní činnosti, pracovní prostředí - exkurze – ÚP RK- program pro ZŠ, využití materiálů	VV/PRO-Židle	1/1,1/2,1/5,1/8, 3/1,5/4-PRO-Židle

PRACOVNÍ ČINNOSTI – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
1.a 2.čtvrtletí, souvislá výuka, chlapci a dívky dohromady Žák - orientuje se v učebních a studijních oborech různých typů středních škol s důrazem na regionální nabídku - odpovědně přistupuje k volbě povolání, spolupracuje s rodiči, se ZŠ a ÚP - cháme nezbytnost celoživotního vzdělávání - orientuje se v nabídce trhu práce v regionu - určí potřebné vzdělání pro výkon různých povolání - využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - orientuje se v pracovních činnostech různých profesí - využívá nabídky programu ÚP pro vycházející žáky - posoudí své možnosti, schopnost, zájmy, cíle a zdravotní stav při výběru povolání - dokáže napsat svůj profesní životopis, má představu o přijímacím pohovoru - zná důležitá fakta o právech a povinnostech zaměstnanců a zaměstnavatelů - má základní představu o podnikání - prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při vstupu na trh práce **3.čtvrtletí, souvislá výuka, chlapci a dívky dohromady** Žák - uvědomuje si nutnost správného hospodaření rodiny s finanční hotovostí - chápe význam úspor, pojištění, úvěrů atd. - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	<u>Svět práce</u> - volba profesní orientace - typy středních škol, náplň učebních a studijních oborů - informace, poradenské služby - střední školy okresu Rychnov n. Kn. - okolnosti volby střední školy - studijní předpoklady, zdravotní stav, zájmy, osobní cíle, vlastnosti - testy zájmů - ukázky testů přijímacích řízení na SŠ - uplatnění absolventů SŠ – trh práce - přijímací pohovor - životopis - tradiční řemesla regionu, zaniklá řemesla - celoživotní vzdělávání - způsoby hledání zaměstnání - trh práce – povolání, druhy pracovišť, pracovních prostředků, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní, osobní - projekt FA Baťa – Povolání - využití materiálu ÚP RK – kalendář <u>Provoz a údržba domácnosti</u> - ekonomika domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, úspory, platby, pojištění, úvěry, hotovostní a bezhotovostní platební styk - úklid domácnosti – úklidové		1/2-sebepoznání

- chápe ekologickou zátěž provozu rodiny na životní prostředí a v rámci svých možností se snaží o ekologicky šetrnou údržbu domácnosti - chápe nezbytnost třídění odpadu, orientuje se v problematice odpadového hospodářství	prostředky a postupy, dopad na životní prostředí - odpad a jeho ekologická likvidace - beseda s ekologem, sběrný dvůr - hygiena, bezpečnost práce - údržba oděvů a textilií – praní, žehlení, opravy		5/3,5/4-odpady a životní prostředí
4.čtvrtletí, souvislá výuka, chlapci a dívky dohromady Žák - vytváří si vztah ke své budoucí rodičovské roli - přijímá odpovědnost za své chování v souvislosti se zrodem nového života - uvědomuje si nebezpečí náhodných vztahů a zneužívání návykových látek v těhotenství - porovná názor společnosti na formy soužití dříve a dnes - chápe nutnost lékařské péče o nemocné i zdravé dítě, orientuje se v základech péče státu o rodinu - má představu o vývinu, výživě a péči o novorozence, kojence a batole	<u>Péče o dítě</u> - zralost rodičů – tělesná, sociální, duševní, vztahy - těhotenství, mateřství, mateřská dovolená - návykové látky a těhotenství - literatura pro budoucí matky - porod - dětská výbava - péče o novorozence a jeho vývoj - péče o kojence a jeho vývoj - péče o batole a jeho vývoj - vývoj porodnosti v ČR	VOZ/sexuální výchova CH/chemie v životě člověka VD/práce s textilem a přízí	1/4-sexuální výchova

UČEBNÍ OSNOVY – VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

NĚMECKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět Německý jazyk spadá do vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Jeho přítomnost v nabídce školy je důležitá vzhledem k německy hovořícím sousedům České republiky. Poskytuje jazykový základ pro účinnou komunikaci v rámci integrované Evropy, pomáhá odstraňovat jazykové bariéry, pomáhá žákům v rozhodování o dalším studiu a o budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Vzdělávání v Německém jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Německý jazyk je povinně volitelný předmět, který je nabídnut žákům 9.ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v multimediální učebně s audiovizuální technikou, v počítačové, jazykové i kmenové učebně.

Náročnost a rozsah učiva použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáků. Pracovní tempo, které umožňuje žákům bezpečně zvládnout výuku, je pro učitele závazné. Konkrétní vzdělávací obsah pro konkrétní ročník určuje vyučující ve svém tématickém časovém plánu pro daný školní rok.

Ve výuce německého jazyka jde především o praktické dovednosti. Žáci se učí přirozeně a jednoduše reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Výklad prvků gramatického systému je omezen, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Při výuce se pracuje s autentickými materiály všeho druhu (tištěnými i audiovizuálními), do výuky je zařazeno integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC. V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování, individuální a skupinové činnosti se střídají.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení pozitivního vztahu k německému jazyku
- vnímání a postupnému osvojování cizího jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku komunikace
- respektování a chápání odlišností v životě a kultuře jiných národů
- získávání sebedůvěry v cizojazyčné komunikaci a v kultivovanému projevu

Kompetence k učení

- vedeme žáky k odpovědnosti za vzdělání
- na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení
- posilujeme pozitivní vztah k učení
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učíme práci s chybou

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky brát problém jako výzvu
- vytvářením praktických problémových situací učíme žáky problémy řešit
- vedeme žáky k týmové spolupráci
- oceňujeme samostatnost, tvořivost a originalitu
- vedeme žáky k využívání moderní techniky při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- podporujeme různé formy komunikace na mezinárodní úrovni
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky
- učíme žáky, že naslouchat druhým je základní kámen mezilidské komunikace
- učíme žáky využívat moderní prostředky a technologie k účinné komunikaci
- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky srozumitelně a logicky

Kompetence sociální a personální
- podporujeme skupinovou výuku a projektové a kooperativní vyučování
- podporujeme vzájemnou spolupráci a inspiraci s cílem dosahování osobního maxima
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- vedeme žáky k vytváření příjemné pracovní atmosféry a k vytváření dobrých mezilidských vztahů
- učíme žáky kritickému a sebekritickému hodnocení
- učíme žáky nabídnout i přijmout pomoc

Kompetence občanské
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k jiným lidem
- nekompromisně potlačujeme jakékoli projevy rasismu
- vedeme žáky k respektování vlastních tradic a k chápání života a tradic lidí cizích zemí

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vedeme žáky k využití svých znalostí v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- na konkrétních příkladem demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizího jazyka

NĚMECKÝ JAZYK – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - reaguje na jednoduchou, pomalu a zřetelně vyslovovanou konverzaci - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a obtížnosti - má dostatek sebedůvěry k navázání konverzace, vyžádá si jednoduchou informaci - rozezná v jednoduchých větách, kdy se hovoří o něm, o jeho rodině - vyhledá základní informace (např. očekávaná kulturní akce + související časové údaje aj.) - užívá vhodné obraty, kterými se zeptá na zaměstnání, náplň volného času aj. - najde vhodné výrazy k odpovědím na podobné otázky - popíše, co pravidelně dělá - popíše, jaké je počasí - sestaví stručný popis události nebo jednoduché vypravování o své cestě - sestaví popis své osoby, své rodiny a dalších lidí - použije vhodná slova k popisu různých míst a předmětů - užívá jednoduché obraty ke konverzaci mezi obsluhou a hostem v restauraci - reprodukuje přiměřeně obtížný text - zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob	<u>Konverzační témata</u> - divadlo, kino, galerie, hudba, sport - příroda, počasí - rodina, škola - restaurace - zvyky a tradice - osobnosti německého umění a literatury - slovní zásoba, tvoření slov - množné číslo podstatných jmen - perfektum pravidelných sloves - perfektum sloves s pomocným slovesem sein - perfektum nepravidelných sloves, sloves s odlučitelnými a neodlučitelnými předponami - věty se dvěma nebo několika slovesy v perfektu - slovesné vazby - souhrn osobních a přivlastňovacích zájmen - předložky se 4.pádem - přídavná jména - letopočet, datum - číslovky řadové - 2.pád vlastních osobních jmen - préteritum – minulý čas, budoucí čas (základ)		3/1-zvyky a tradice

CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Volitelný vyučovací předmět Cvičení z českého jazyka vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

Hlavním cílem předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, vhodně se vyjadřovat a uplatňovat výsledky svého poznávání. Cílem je dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci a k orientaci při vnímání okolního světa a sebe sama.

Předmět Cvičení z českého jazyka se soustředí především na praktickou stránku věci, na docvičování chybějících a problémových jazykových dovedností.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Volitelný předmět Cvičení z českého jazyka je nabídnut žákům 9.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Předmět se věnuje především praktickým problémovým jazykovým úlohám, výuka je realizována v kmenových učebnách.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování jazyka jako mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb, prožitků a názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- připravujeme žáky k celoživotnímu učení
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- pracujeme s žákovským portfoliem
- výrazně uplatňujeme individuální přístup, rozlišujeme základní a rozšiřující učivo

Kompetence k řešení problémů

- naučíme žáky algoritmu řešení problémů
- podporujeme netradiční a originální řešení problémů
- učíme žáky práci v týmu ve skupinovém či projektovém vyučování
- vedeme žáky k využívání moderní techniky při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na komunikativní dovednosti žáků
- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci své osoby a školy na veřejnosti
- učíme žáky získané komunikativní dovednosti užívat k vytváření mezilidských vztahů

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat v týmech
- učíme žáky kriticky hodnotit svoji práci i práci ostatních členů týmu
- učíme žáky nabídnout i přijmout pomoc
- podporujeme příjemnou pracovní atmosféru
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat názor druhých
- netoleruje agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- seznamujeme žáky s různými profesemi

- ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání
- vytváříme podnětné pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky

CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a se Slovníkem spisovné češtiny - rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech, vyhledává význam slov a frazérů ve slovnících - v písemném projevu aplikuje pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí - třídí správně slovní druhy - třídí spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - své znalosti aplikuje na řešení komplexních jazykových rozborů a textů k přijímacím řízením na SŠ	<u>Jazyková výchova</u> - hláskosloví, výslovnost, slova přejatá - význam slov - tvoření slov, stavba slova, přenesená pojmenování, frazéry - i/y po obojetných souhláskách - skupiny bě-bje… - tvarosloví, slovní druhy - pravopis jmen - i/y v příponách a koncovkách - slovesa, jejich kategorie a přechodníky - skladba - větná stavba, větné členy - věta dvojčlenná a jednočlenná - samostatný větný člen - elipsa - druhy souvětí, vět - interpunkce - slovosled - větné rozbory - souvětí souřadné - vsuvka - komplexní jazykové rozbory PROJEKT - Ročenka		

CVIČENÍ Z MATEMATIKY

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Volitelný vyučovací předmět Cvičení z matematiky vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace je založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje získávat matematickou gramotnost. Žáci zdokonalují početní dovednosti v oboru racionálních a přirozených čísel, aby si poradili s praktickými úlohami denní potřeby, aby rozeznali příčiny a důsledky, odvodili nové skutečnosti, naučili se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávali nové informace, ověřovali pravdivost svých tvrzení. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Předmět Cvičení z matematiky se soustředí především na praktickou stránku věci, na docvičování chybějících a problémových matematických dovedností.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Volitelný předmět Cvičení z matematiky je nabídnut žákům 9.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Předmět se věnuje především praktickým problémovým matematickým úlohám, výuka je realizována v kmenových učebnách.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- rozvíjení paměti prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním algoritmů
- rozvíjení kombinatorického, logického, abstraktního a exaktního myšlení
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu a vyhodnocování správnosti výsledku, zjišťování, že ke správnému řešení lze dojít různými způsoby
- přesnému a stručnému vyjadřování
- zdokonalování grafického projevu
- využití získaných řešení problémových úloh v praxi
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti, k sebekontrole, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k dovednosti vyslovovat hypotézy a k jejich ověřování nebo vyvracení

Kompetence k učení

- vedeme žáky k odpovědnosti za vzdělávání a připravujeme je k celoživotnímu učení
- vedeme žáky (i rodiče) k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení
- rozlišujeme základní a rozšiřující učivo
- učíme žáky využívat matematických poznatků v praktických činnostech
- učíme práci s chybou
- rozvíjíme paměť žáků
- rozvíjíme abstraktní a logické myšlení žáků osvojováním základních matematických pojmů a vztahů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vnímat problém jako výzvu
- podporujeme netradiční a originální řešení problémů
- učíme žáky nevzdávat se
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- učíme žáky provádět rozbor problému, plán řešení, odhad výsledku, volbu správného potupu a vyhodnocování správného postupu a výsledku

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na kultivovanost komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby vyslovovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k tomu, aby používali vhodnou matematickou symboliku a přesnou terminologii

Kompetence sociální a personální
- učíme žáky pracovat v týmech a využívat vzájemných odlišností
- podporujeme skupinové a kooperativní vyučování
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- učíme žáky hodnocení a sebehodnocení

Kompetence občanské
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k jiným lidem

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme tvořivé a podnětné pracovní prostředí
- motivujeme žáky k volbě vhodného budoucího povolání

CVIČENÍ Z MATEMATIKY – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
	ALGEBRA Mnohočleny		
- provádí početní operace s mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- dělení mnohočlenu jednočlenem - rozklad mnohočlenů na součin		
	Lomené výrazy		
- provádí početní operace s lomenými výrazy	- pojem lomený výraz - krácení a rozšiřování lomených výrazů - početní operace s lomenými výrazy		
	Funkce		
- zakreslí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic - sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce - vyjádří funkční stav tabulkou, rovnicí, grafem - užívá funkční vztahy při řešení úloh	- pravoúhlá soustava souřadnic - funkce a její vlastnosti - lineární funkce (přímá úměrnost)	F,Z/grafy, jízdní řády	
	Lineární rovnice a jejich soustavy		
- řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací)	- rovnice s neznámou ve jmenovateli - lineární rovnice se dvěma neznámými - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými		1/1-slovní úlohy
	Finanční matematika		
- řeší úkoly z praxe na jednoduché úrokování - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- základní pojmy finanční matematiky - jednoduché úrokování		
	GEOMETRIE Podobnost		
- rozliší shodné a podobné útvary - užívá při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	- podobnost, poměr podobnosti - věty o podobnosti trojúhelníků - užití podobnosti při konstrukcích	VV/výtvarná podobnost	
	Stereometrie-tělesa		1/8-matematické modelování a symbolika
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa) a analyzuje jejich vlastnosti - narýsuje síť a z ní těleso vymodeluje - znázorní vzájemnou polohu přímky a roviny a dvou rovin - vypočítá povrch a objem těles	- hranol a jehlan - vzájemná poloha přímky a roviny - vzájemná poloha dvou rovin - kužel, koule - povrch a objem těles		

ANGLICKÁ KONVERZACE

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Volitelný předmět Anglická konverzace spadá do vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáků jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice.

Předmět Anglická konverzace vede žáky ke zdokonalování jazykových a komunikačních dovedností žáků, rozšiřováním slovní zásoby vede žáky ke zvyšování sebedůvěry v aktivním používání jazyka.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Volitelný předmět Anglická konverzace je nabídnut žákům 9.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Jako druhou alternativu mohou žáci volit předmět Vedení domácnosti.

Vzdělávací obsah Anglické konverzace se zabývá především rozšiřování slovní zásoby, zkvalitňování komunikačních schopností žáků a odstraňování komunikačních bariér. Výuka probíhá v kmenových učebnách, v multimediální učebně a v učebně výpočetní techniky.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení pozitivního vztahu k anglickému jazyku
- vnímání a postupnému osvojování cizího jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku komunikace
- získávání sebedůvěry v cizojazyčné komunikaci a v kultivovanému projevu

Kompetence k učení

- vedeme žáky k odpovědnosti za vzdělání
- posilujeme pozitivní vztah k učení
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učíme práci s chybou

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky brát problém jako výzvu
- vytvářením praktických problémových situací učíme žáky problémy řešit
- vedeme žáky k týmové spolupráci
- oceňujeme samostatnost, tvořivost a originalitu
- vedeme žáky k využívání moderní techniky při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- podporujeme různé formy komunikace na mezinárodní úrovni
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky
- učíme žáky využívat moderní prostředky a technologie k účinné komunikaci
- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky srozumitelně a logicky

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinovou výuku a projektové a kooperativní vyučování
- podporujeme vzájemnou spolupráci a inspiraci s cílem dosahování osobního maxima
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- vedeme žáky k vytváření příjemné pracovní atmosféry a k vytváření dobrých mezilidských vztahů
- učíme žáky kritickému a sebekritickému hodnocení
- učíme žáky nabídnout i přijmout pomoc

Kompetence občanské

- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k jiným lidem

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vedeme žáky k využití svých znalostí v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí

- na konkrétních příkladem demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizího jazyka

ANGLICKÁ KONVERZACE – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - vyjadřuje se pohotově v hovoru s běžnou tématikou, domluví se v každodenních situacích - používá ustálené fráze pro dané sdělení - má dostatek sebedůvěry k navázání konverzace, vyžádá si jednoduchou informaci - rozumí přiměřeným mluveným projevům, které obsahují slovní zásobu používanou v každodenním životě - s vizuální podporou rozumí autentickým textům - rozumí smyslu televizních programů s běžnou tématikou při zřetelné výslovnosti - rozumí textu s neznámými slovy, jejichž význam odvozuje z kontextu - používá dvojjazyčný slovník, orientuje se ve výkladovém slovníku - vyhledává a zpracovává důležité informace o anglicky mluvících zemích	- upevňování všech osvojovaných gramatických jevů (3.- 9.ročník - upevňování a rozšiřování slovní zásoby - seznámení a představování - prezentace svého bydliště - reálie anglicky mluvících zemí - srovnání našich a cizích významných svátků - četba anglických textů pro děti a jednoduchá beletrie - písně s anglickými texty - seznámení s podmiňovacím způsobem PROJEKT: Svět mluví anglicky	AJ/plný rozsah učiva	4/1,4/3,4/4-PRO-Svět mluví anglicky

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Volitelný vyučovací předmět Seminář z matematiky vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace rozvíjí dovednosti žáků řešit problémové situace z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační nákresy, řešit optimalizační úlohy. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (kalkulátory, počítačový software, výukové programy). Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti.

Předmět rozšiřuje získané matematické dovednosti žáků a vytváří předpoklady pro úspěšné studium na střední škole.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Volitelný předmět Seminář z matematiky je nabídnut žákům 9.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Jako druhou alternativu mohou žáci volit předmět Vedení domácnosti.

Tematické okruhy, kterými se předmět zabývá, jsou: Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru, Nestandartní aplikační úlohy a problémy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním (matematizace reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití, k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům osvojit si strategii učení
- motivujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání
- učíme žáky vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- učíme žáky plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- učíme žáky operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- učíme žáky uvádět věci do souvislostí
- učíme žáky poznávat smysl a cíl učení, mít pozitivní vztah k učení, posoudit vlastní pokrok a analyzovat překážky bránící učení a následně plánovat zdokonalování, kriticky hodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování
- podporujeme netradiční a originální řešení problémů
- učíme žáky nevzdávat se
- učíme žáky algoritmům řešení problémů na modelových příkladech
- učíme žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotit

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjádření své myšlenky a názoru v logickém sledu
- vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému vyjádření v písemném i ústním projevu
- učíme žáky argumentovat

Kompetence sociální a personální
- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učíme žáky přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- vedeme žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný vývoj

Kompetence občanské
- učíme žáky rozhodovat se zodpovědně podle dané situace
- učíme žáky poskytnout podle svých možností účinnou pomoc

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky používat při práci vhodné materiály a nástroje

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	- racionální čísla		
- užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- druhá mocnina a odmocnina - Pythagorova věta		
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor			
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- dělitelnost přirozených čísel		
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)			
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů	- poměr	F/transformátor	
- řeší aplikační úlohy na procenta	- procenta		
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	- mocniny s přirozeným mocnitelem a mocnitelem nula		
- určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů s pomocí vzorců a vytýkáním	- úpravy algebraických výrazů		
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- lineární rovnice a jejich soustavy		
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat	- základy statistiky	F/atomové jádro	
- určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti	- přímá a nepřímá úměrnost	F/elektrická energie	
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	- funkce		
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary			
- určí velikost úhlu měřením a výpočtem			
- odhadne a vypočítá obsah a obvod základních	- obsahy a obvody obrazců		

rovinných útvarů - načrtne a sestrojí rovinné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - určuje a charakterizuje základní tělesa, analyzuje jejich vlastnosti - odhadne a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- konstrukční úlohy - shodnost a podobnost - povrchy a objemy těles	F/vesmír	

VEDENÍ DOMÁCNOSTI

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Volitelný vyučovací předmět Vedení domácnosti naplňuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, se kterými se žáci běžně setkávají v rodině. Žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do styku s lidskou činností a technikou v domácnosti. Cíleně se zaměřuje na praktické manuální pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě, v rodině.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Volitelný předmět Vedení domácnosti je nabídnut žákům 9.ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Jako druhou alternativu mohou žáci volit Anglickou konverzaci v kombinaci s Německým jazykem.

Vzdělávacím obsahem předmětu jsou především různé praktické činnosti v domácnosti. Je zde prostor pro kooperaci žáků, skupinovou práci, projekty, soutěže aj. Výuka je realizována ve školní kuchyňce, v kmenových učebnách i v terénu.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci
- odpovědnosti za kvalitu své práce
- osvojení základních pracovních návyků z různých pracovních oblastí
- vytrvalosti, soustavnosti a tvořivosti při pracovních činnostech
- pocitu seberealizace a radosti z výrobku vlastních rukou

Kompetence k učení

- zaměřujeme se na aktivní dovednosti žáků
- vedeme žáky k sebeuspokojení z výsledků své práce
- učíme žáky odpovědnosti za svou práci
- učíme žáky samostatně plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou činnost

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky trpělivosti a vytrvalosti
- učíme žáky algoritmy řešení problémů na modelových příkladech
- podporujeme samostatnost, tvořivost a originalitu
- podporujeme využívání moderní techniky a technologie při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci své práce, své osoby a své školy
- umožňujeme žákům podílet se na sestavování pravidel při činnostech, které pak důsledně vyžadujeme

Kompetence sociální a personální

- volíme takové formy práce, aby se uplatnil každý člen třídního kolektivu
- podporujeme skupinové a kooperativní vyučování
- učíme žáky kriticky hodnotit výkony své i cizí

Kompetence občanské

- učíme žáky úctě k lidské práci
- učíme žáky hrdosti z výsledků práce vlastních rukou
- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a ochraně životního prostředí
- učíme žáky nabídnout i přijmout radu a pomoc

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky používat při práci vhodné nástroje, materiály a technologie

- učíme žáky chránit si při práci své zdraví
- vedeme žáky k důslednému dodržování vymezených pravidel
- vytváříme podnětné, tvořivé a radostné pracovní prostředí

VEDENÍ DOMÁCNOSTI – 9.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Vazby, přesahy	Průřezová témata
Žák - dodržuje pravidla bezpečné práce - pracuje v týmu - dodržuje pravidla zdravé výživy - orientuje se v základních pracovních postupech při přípravě pokrmů teplé a studené kuchyně, moučníků, salátů, nápojů - připraví jednoduché menu - pracuje samostatně, využívá získaných poznatků a vlastních nápadů	<u>Příprava pokrmů</u> - studené i teplé pokrmy - od jednoduchých ke složitějším - moučníky - saláty - nápoje - pokrmy k různým příležitostem - prostřeno pro dva - moje oblíbené menu - základy zavařování		1/5-stolování
- seznamuje se s různými výtvarnými technikami, využívá je při tvoření jednoduchých bytových doplňků - připraví každodenní stůl ke stolování i slavnostní tabuli, používá zdobící prvky - dokáže barevně sladit zařízení bytu s různými doplňky - diskutuje o pojmech vkus, nevkus, kýč	<u>Výzdoba domácnosti</u> - Vánoce, Velikonoce - práce se slaným těstem - práce s voskem - prostírání stolu - barvy a domácnost - ubrousková technika		1/5-výzdoba domácnosti
- používá různé výtvarné techniky k výrobě drobných dárků a obalů	<u>Výroba dárků</u> - výroba dárků za pomoci různých technik - balení dárků		1/5-dárek
- seznámí se se základy šití a s textilními technikami	<u>Práce s textilem a přízí</u> - základní stehy (dívky) - základy ručního šití (dívky) - práce se střihem (dívky) - patchwork (dívky) - batikování - základy pletení (dívky)	PČ/péče o dítě	1/1,1/2,1/4,1/5-práce s textilem a přízí
- seznámí se s drobnými technickými pracemi v domácnosti - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - používá vhodné pracovní pomůcky a nástroje - dodržuje základní hygienické a bezpečností předpisy	<u>Drobné opravy v domácnosti</u> - základy tapetování - renovace nábytku (chlapci) - drobné technické opravy (chlapci) - nátěry, opravy nátěrů (chlapci) - zámečnické práce - zámek, vložka, dveřní závěs (chlapci) - práce se sádrou, upevnění hmoždinky - drobné elektrikářské práce – žárovka, zásuvka, jistič		1/10-drobné opravy
- umí vykonat běžné domácí práce - orientuje se v domácích čisticích prostředcích, chápe jejich dopad na životní prostředí - chápe nezbytnost třídění odpadu	<u>Úklid domácnosti</u> - běžné domácí práce - čistící prostředky - čištění skvrn - třídění odpadů		5/1-třídění odpadů
- pečuje o pokojové rostliny - chápe pokojovou rostlinu jako objekt zkrášlující příbytek - orientuje se kuchyňských bylinách	<u>Rostliny v domácnosti</u> - aranžování květin - pěstování pokojových rostlin - květinová výzdoba oken - bylinky v kuchyni - léčivé rostliny a jejich využití		5/2-rostliny v domácnosti

BIOLOGICKO-CHEMICKÉ PRAKTIKUM

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Volitelný vyučovací předmět Biologicko-chemické praktikum umožňuje žákovi poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjejí dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry. Předmět žáky učí správně zaznamenat, ověřit a zdokumentovat pozorování a experiment. Žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Volitelný předmět Biologicko-chemické praktikum je zaměřen především na praktickou stránku věci, na pozorování a experimentování. Učí žáky práci s laboratorní technikou. Ve všech vyučovacích hodinách jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Volitelný předmět Biologicko-chemické praktikum je nabídnut žákům 8.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně (možné jsou rovněž dvouhodinové bloky). Protinávrhem je Matematicko-fyzikální praktikum.

Vzdělávacím obsahem je především praktické pozorování a experiment a zdokumentování těchto činností. Výuka je realizována v chemické pracovně a v terénu.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů
- potřebě hledat na formulované otázky odpovědi

Kompetence k učení

- učíme žáky odpovědnosti za své vzdělání
- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou činnost
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat, třídit a využívat informace z různých informačních zdrojů
- učíme žáky správně zaznamenávat a zdokumentovat experiment a pozorování
- podporujeme používání výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme praktické problémové úlohy
- podněcujeme žáky k tvořivému a logickému myšlení
- rozvíjíme schopnost žáků objevit a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- učíme žáky chápat problém jako výzvu
- učíme žáky přecházet od smyslového vnímání k poznávání založeném na pojmech, teoriích a modelech

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému, logickému vyjadřování a argumentaci
- podporujeme kritiku a sebekritiku
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- učíme žáky respektu k cizím názorům

Kompetence sociální a personální

- minimalizujeme používání frontální metody výuky, preferujeme skupinové vyučování
- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace
- volíme takové formy práce, které umožní uplatnění různorodým členům třídního kolektivu
- učíme žáky pracovat v týmech a zastávat v týmech různé role
- učíme žáky respektovat a hodnotit práci vlastní i práci druhých

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako zodpovědné jedince, kteří aktivně ochraňují svoje životní prostředí
- vychováváme žáky jako ohleduplné jedince, schopné a ochotné pomoci druhým v různých situacích

- vytváříme situace, v nichž se žáci vzájemně potřebují

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vedeme žáky k dodržování a plnění svých závazků a povinností
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti práce

BIOLOGICKO-CHEMICKÉ PRAKTIKUM – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák			
- získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů - sestaví dle vlastní úvahy pět hlavních zásad bezpečné práce v chemické laboratoři - uvede příklady nebezpečných látek ve školní chemické laboratoři a zásady bezpečné práce s nimi - předvede poskytnutí první pomoci při úrazu v laboratoři - rozezná výstražné symboly na obalech chemických látek	<u>Bezpečnost při experimentální činnosti</u> - zásady, hygiena - výstražné symboly chemických látek - první pomoc	INF/internetové vyhledávače CH/bezpečnost práce	
- rozliší, pojmenuje a správně použije základní laboratorní přístroje a pomůcky	<u>Laboratorní technika</u> - digestoř, váhy, teploměr, kahan, stojan, svorky, držáky, trojnožka, síťka, laboratorní kleště, lžička, stojan na zkumavky, filtrační papír, pH papírky, hadice, zátky, pipeta, byreta, pipetovaní balónek, odměrný válec, varná a odměrná baňka, kádinka, zkumavka, dělící nálevka, odpařovací miska, třecí miska s tloučkem, chladič, střička, filtrační nálevka, ochranné brýle a štít, ochranné rukavice, lupa, mikroskop, nůžky, preparační jehla, pinzeta, kapátko, podložní a krycí sklíčko		
- vypracuje laboratorní protokol s použitím PC	<u>Laboratorní dokumentace</u> - záznam a zdokumentování experimentu		
- vyhledá a zpracuje referát o některé blízké chemické výrobě v okolí	<u>Chemická výroba</u>	CH/chemická výroba	
- připraví ukázky různých druhů roztoků a různorodých směsí	<u>Příprava roztoků, směsí</u> - roztok – koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený - různorodé směsi – suspenze, emulze, pěna	CH/směsi	
- zhodnotí význam a použití sublimace a chromatografie jako alternativních metod oddělování složek směsí	<u>Sublimace, chromatografie</u> - význam a použití v praxi	CH/oddělování složek směsi	
- seznámí se s různými druhy PSP - vypracuje referát o významných vědcích v oboru chemie - vyhledá a porovná současné a dřívější využití	<u>Periodická soustava prvků</u> - různé druhy PSP - významní chemici - historie chemických prvků	CH/chemické prvky	

chemických prvků - provede přípravu a důkaz vodíku a kyslíku - provede důkaz jodu - provede důkaz přítomnosti draslíku, sodíku, lithia a mědi „plamennou zkouškou“ - vyčíslí jednoduché chemické rovnice - provede jednoduché výpočty z chemických rovnic s pomocí vzorce na hmotnostní zlomek - připraví jednoduchou sloučeninu, proběhlou reakci zapíše chemickou rovnicí a pojmenuje reaktanty a produkty - provede orientační ověření koncentrace vybraného roztoku pomocí titrace - vyhledá a zpracuje referát o významu a výskytu bakterií a virů a o infekčních nemocech - vypěstuje, pozoruje a zakreslí pučící kvasinky a plodničky plísní na potravině - určí zástupce hub pomocí jednoduchých klíčů a atlasů - sleduje a porovná výskyt různých druhů lišejníků v závislosti na míře znečištění ovzduší - zakreslí a popíše vybrané preparáty - určí zástupce rostlin pomocí klíčů a atlasů - sestaví vlastní jednoduchý herbář - provede příčný a podélný řez kořenem vybraných rostlin, s pomocí lupy zakreslí a popíše pozorované části - zakreslí a popíše části květu - porovná vliv různých podmínek na průběh klíčení semen rostlin - zhodnotí význam mechů pro přírodu na základě pozorování jejich jímavosti - zakreslí a popíše vybrané preparáty - určí zástupce živočichů pomocí klíčů a atlasů - seznámí se s vnitřní stavbou živočichů - připraví senný nálev, zakreslí pozorované trepky - vyhledá informace a zpracuje referát o nebezpečných prvocích - vypočítá rychlost pohybu hlemýždě, porovná rychlost jeho pohybu na drsném a hladkém podkladu - vypočítá v procentech množství hlemýžděm přijaté potravy v poměru k jeho hmotnosti - porovná pohyb žížaly před a po odstranění slizu vodou - zjistí úhel, pod kterým žížala nemůže lézt vzhůru po šikmé podložce - ověří pokusem, zda žížala reaguje na světlo - pochopí vliv enzymů na trávení člověka - seznámí se s růzností papilárních linií, zhodnotí význam jejich zkoumání (daktyloskopie)	<u>Důkazy kovů a nekovů</u> - vodík, kyslík, jod, - draslík, sodík, lithium, měď <u>Chemické rovnice</u> - úpravy chemických rovnic - výpočty z chemických rovnic s využitím hmotnostního zlomku - příprava sloučenin ZnS, MgO <u>Titrace</u> - ověření složení konzumního octa <u>Bakterie a viry</u> - význam, výskyt - infekční nemoci <u>Houby</u> - kvasinky a plísně - práce s atlasy a klíči - zástupci <u>Lišejníky</u> - bioindikátory znečištění ovzduší <u>Rostliny</u> - trvalé preparáty stavby rostlin - práce s atlasy a klíči – zástupci - lisování, herbář - stavba kořene rostlin (mrkev, pampeliška) - rozbor květu (tulipán) - podmínky klíčení (voda, vzduch, teplota, tma, světlo, vliv solí) - jímavost mechů <u>Živočichové</u> - trvalé preparáty stavby živočichů - práce s atlasy a klíči – zástupci - pozorování v přírodě - vnitřní stavba živočichů (i na PC) - příprava senného nálevu – pozorování trepek - prvoci nebezpeční pro člověka - hlemýžď – sledování pohybu, zjišťování množství přijaté potravy - žížala – sledování pohybu, reakce na světlo <u>Člověk</u> - vliv enzymů na trávení - papilární linie	CH/chemické reakce CH/chemické rovnice M/slovní úlohy CH/neutralizace ČZ/nakažlivé nemoci ČZ/trávicí soustava, kůže	

MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍ PRAKTIKUM

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Volitelný vyučovací předmět Matematicko-fyzikální praktikum rozvíjí dovednosti žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Osvojováním základních fyzikálních veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů vyskytujících se v přírodě i v běžném životě v souvislosti s využíváním matematických vědomostí a dovedností.

Volitelný předmět Matematicko-fyzikální praktikum je zaměřen především na praktickou stránku věci, na pozorování a experimentování. Učí žáky práci s odbornou technikou při realizaci fyzikálních pokusů. Ve všech vyučovacích hodinách jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Volitelný předmět Matematicko-fyzikální praktikum je nabídnut žákům 8.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně (možné jsou rovněž dvouhodinové bloky). Protinávrhem je Biologicko-chemické praktikum.

Vzdělávacím obsahem je především praktické pozorování a experiment a zdokumentování těchto činností. Výuka je realizována ve fyzikální pracovně a v terénu.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních a matematických pojmů a zákonitostí s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusů
- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí a závislostí s využitím pozorování, měření a experimentu
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy a zdůvodňování vyvozených závěrů

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům osvojit si strategii učení
- motivujeme žáky k celoživotnímu učení
- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat svou činnost
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat, třídit a využívat informace z různých informačních zdrojů
- učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování
- učíme žáky algoritmům řešení problémů na modelových příkladech
- učíme žáky nevyhýbat se problémům a nebát se jich
- učíme žáky získané poznatky zobecňovat a vhodně aplikovat
- rozvíjíme schopnost žáků formulovat problém a hledat různé metody řešení
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené a účinné komunikaci
- podporujeme týmovou spolupráci
- učíme žáky stručně, přehledně a objektivně sdělovat výsledky svých pozorování a experimentů
- vedeme žáky k přesnému a logickému vyjadřování
- učíme žáky argumentovat

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme schopnost žáků spolupracovat
- učíme žáky ocenit vlastní práci i práci druhého
- učíme žáky pracovat v týmech a vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- vyžadujeme důsledné dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- učíme žáky nabídnout a přijmout pomoc

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití fyziky
- vedeme žáky k odpovědnosti za zdraví a za zachování životního prostředí

- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a životního prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- učíme žáky chránit při práci své zdraví
- vyžadujeme důsledné dodržování pravidel bezpečnosti práce

MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍ PRAKTIKUM – 8.ročník

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
Žák - získává, třídí a využívá informace z různých informačních zdrojů			
- řídí se zásadami bezpečnosti práce při zacházení s elektrickými zařízeními	- bezpečnost práce - první pomoc		
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	- měření objemu	M/desetinná čísla	
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací	- číselné a obrázkové analogie		
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	- práce a výkon		
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, určí osově souměrný útvar	- osová souměrnost		
- užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- druhá mocnina a odmocnina	M/druhá mocnina a odmocnina	
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- třecí síla		
- změří správně teplotu laboratorním teploměrem - sestaví graf změn teploty vody v závislosti na čase	- měření teploty	M/grafy	
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	- formy energie		
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- netradiční geometrické úlohy		
- předpoví z analýzy sil působících na těleso chování tělesa v klidné tekutině	- Archimédův zákon		
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - sestrojí „Hru na pevnou ruku"	- elektrický obvod		
- sestaví jednoduchý elektromagnet	- elektromagnetické děje		
- sestaví jednoduchý galvanický článek	- vedení proudu v kapalinách a plynech PROJEKT: Kufrování s medvědem	TVS,M,INF/ PRO-Kufrování s medvědem	1/1,1/5,1/8,1/9, 1/10-PRO-Kufrování s medvědem

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ – PŘÍLOHA UPRAVUJÍCÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S LEHKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM - PRO II.STUPEŇ

CHARAKTERISTKA ŠVP PRO ŽÁKY S LEHKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM (II.STUPEŇ)

ŠPV je součástí ŠVP ZV. Respektuje sníženou úroveň rozumových schopností žáků, jejich fyzické a pracovní možnosti a předpoklady. Vzdělávací proces se přizpůsobuje úrovni psychického a fyzického rozvoje žáků, umožňuje uplatňování speciálních pedagogických metod, postupů, forem a podpůrných opatření, s jejichž pomocí mohou žáci dosahovat výsledků, které odpovídají jejich maximálním možnostem tak, aby se zvýšila jejich šance na kvalitní společenské a profesní uplatnění.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání a Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- příloha upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou navzájem prostupné. Speciální vzdělávání je zajišťováno částečně skupinovou integrací ve třídě zřízené pro žáky se zdravotním postižením (speciální třída), částečně formou individuální integrace ve třídách základní školy.

Vzdělávání na II. stupni klade především důraz na rozvíjení sociálních a komunikačních schopností žáků a na utváření jejich praktických dovedností.

Cíle vzdělávání jsou stejné jako cíle v ŠVP ZV, ale je jich dosahováno pomocí přístupů, metod a forem práce, které odpovídají vývojovým a osobnostním zvláštnostem žáků.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Smyslem vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je vybavit žáky individuálně souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, umožní jim orientovat se v zásadních životních otázkách, efektivně se zapojit do společnosti a zvýšit svou cenu na trhu práce. Vzhledem ke specifickým potřebám těchto žáků je kladen důraz především na kompetence pracovní, sociální a personální a komunikativní.

KOMPETENCE K UČENÍ osvojení strategie učení včetně pomocných technik motivace k celoživotnímu učení	- vysvětlujeme smysl a cíl učení v kontextu s pracovním uplatněním - používáme učivo jako prostředek k získání dovedností - podporujeme samostatnost a tvořivost - vedeme žáky k sebehodnocení - učíme žáky plánování, organizování a vyhodnocování činností - uplatňujeme individuální přístup - snažíme se vytvářením vhodných situací vzbudit radost z učení - při hodnocení používáme pozitivní motivaci

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ překonávání životních překážek boj s nezdary	- učíme žáky nenechat se odradit nezdary - učíme žáky řešit samostatně běžné životní situace - vedeme žáky k rozpoznání problémové situace - učíme žáky požádat o radu a pomoc

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ rozvíjení účinné komunikace soužití a spolupráce	- klademe důraz na rozvíjení komunikačních dovedností žáků - klademe důraz na kulturní úroveň komunikace - netolerujeme hrubé, vulgární a agresivní projevy chování - podporujeme různé formy komunikace - učíme žáky chápat komunikační dovednost jako prostředek k vytváření mezilidských vztahů - učíme žáky vyjádřit svůj názor a obhájit jej

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ schopnost spolupráce respekt k práci a názorům vlastním i cizím	- podporujeme vyučování zaměřené na spolupráci žáků - podporujeme sebevědomí žáků - učíme žáky respektovat vzájemné odlišnosti - netolerujeme projevy nacismu, rasismu a xenofobie - učíme žáky rozpoznat nevhodné a rizikové chování a zaujímat k němu negativní postoj - učíme žáky přijmout a nabídnout pomoc

KOMPETENCE OBČANSKÉ práva a povinnosti výchova k ohleduplnosti a toleranci	- netolerujeme sociálně patologické projevy chování - dbáme na dodržování pravidel chování stanovených ve vnitřních normách školy - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě ke druhým lidem - vedeme žáky k tomu, aby odpor k násilí a obrana slabších se pro ně stal samozřejmostí - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí - učíme žáky chápat propojenost práv a povinností

KOMPETENCE PRACOVNÍ pozitivní vztah k práci všestranná pomoc při volbě budoucího povolání	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci - pomáháme žákům v profesní orientaci - vedeme žáky k posouzení vlastních možností při volbě profese - budujeme pozitivní vztah k manuálním činnostem - učíme žáky zvládat základní pracovní dovednosti, operace a postupy - vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - různými formami seznamujeme žáky s různými profesemi

TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU – II. STUPEŇ

Předmět **ročník**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**MČD**	**DČD**	**CELKEM**
Český jazyk	7	7	6	5	19	6	**25**
Anglický jazyk			2	2	4		**4**
Matematika	6	6	5	5	20	2	**22**
Informatika	1	1	1	1	4		**4**
Dějepis	1	1	1	1	4		**4**
Výchova k občanství	1	1	1		3		**3**
Výchova k občanství a ochraně zdraví				2	2		**2**
Fyzika		1	1	1	3		**3**
Chemie				1	1		**1**

Přírodopis	2	1	2	1	6		**6**
Zeměpis	1	1	1	1	4		**4**
Hudební výchova	1	1	1	1	4		**4**
Výtvarná výchova	1	1	1	1	4		**4**
Tělesná výchova	3	3	3	3	12		**12**
Pracovní vyučování	6	6	6	6	20	4	**24**
celkem	**30**	**30**	**31**	**31**	**110**	**12**	**122**

Vysvětlivky: MČD – minimální časová dotace (dáno RVP), DČD – disponibilní časová dotace

PŘEHLED VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ II.STUPNĚ

předmět	**zkratka**	**poznámky k vyučovacímu předmětu**	**Vzdělávací oblast** ***Vzdělávací obor***
Český jazyk	ČJ	Povinný předmět v 6.-9.r., posílený o 6 h z DČD	Jazyk a jazyková komunikace *Český jazyk a literatura*
Anglický jazyk	AJ	Povinný předmět v 8.-9.r.	Jazyk a jazyková komunikace *Cizí jazyk*
Matematika	M	Povinný předmět v 6.-9.r., posílený o 2 h z DČD	Matematika a její aplikace *Matematika a její aplikace*
Informatika	INF	Povinný předmět v 6.-9.r.	Inform.a komunik. technologie *Inform.a komunik.technologie*
Dějepis	D	Povinný předmět v 6.-9.r.	Člověk a společnost *Dějepis*
Výchova k občanství	VO	Povinný předmět v 6.- 8.r.	Člověk a společnost *Výchova k občanství*
Výchova k občanství a ochraně zdraví	VOZ	Povinný předmět v 9.r., integrace obsahů vzděl.oborů Výchova k občanství a Výchova ke zdraví (1 h VO + 1 h VZ)	Člověk a společnost *Výchova k občanství* Člověk a zdraví *Výchova ke zdraví*
Fyzika	F	Povinný předmět v 7.-9.r.	Člověk a příroda *Fyzika*
Chemie	CH	Povinný předmět v 9.r.	Člověk a příroda *Chemie*
Přírodopis	P	Povinný předmět v 6.-9. r., v 8.r. integrace obsahů vzděl.oborů Přírodopis a Výchova ke zdraví (1 h P + 1 h VZ)	Člověk a příroda *Přírodopis* Člověk a zdraví *Výchova ke zdraví*
Zeměpis	Z	Povinný předmět v 6.-9.r.	Člověk a příroda *Zeměpis*
Hudební výchova	HV	Povinný předmět v 6.-9.r.	Umění a kultura *Hudební výchova*
Výtvarná výchova	VV	Povinný předmět v 6.-9.r.	Umění a kultura *Výtvarná výchova*
Tělesná výchova	TV	Povinný předmět v 6.-9.r.	Člověk a zdraví *Tělesná výchova*
Pracovní vyučování	PV	Povinný předmět v 6.-9.r.,posílen o 4 h z DČD	Člověk a svět práce *Člověk a svět práce*

POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

Výuka je realizována zároveň pro žáky různých ročníků.

Integrace do tříd ZŠ (při výuce výchov, informatiky, anglického jazyka) vyplývá z momentálního počtu žáků daného ročníku ve speciální třídě, z počtu žáků ve třídách ZŠ, z možností vyučujících a z možností sestavovaného rozvrhu hodin. Každý rok je řešena individuálně.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví je integrován do vyučovacího předmětu Přírodopis v 8.ročníku a do vyučovacího předmětu Výchova k občanství a ochraně zdraví v 9.ročníku.

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata jsou realizována integrací do výuky jednotlivých předmětů a v rámci celoškolních akcí a projektů, kterých se žáci speciální třídy účastní.

Osobnostní a sociální výchova

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.		6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
1/1-OR- Rozvoj schopností poznávání	ČJ, VO, VV, TV	VO, VV, TV	ČJ, TV, VV, P	VOZ, CH, VV, TV	1/2-OR- Sebepoznání a sebepojetí	ČJ, VO, HV, TV	VO, HV, TV	P, HV, TV, PV	VOZ, CH, HV, TV, PV
1/3-OR- Seberegulace a sebeorganizace	ČJ, VO, TV	VO, TV	P, TV, PV	VOZ, CH, TV, PV	*1/4-OR- Psychohygiena*	VO, HV, VV, TV	VO, HV, VV, TV	ČJ, P, HV, VV, TV, PV	HV, VV, TV, PV
1/5-OR- Kreativita	ČJ, INF, HV, VV, PV	ČJ, INF, HV, VV, PV	ČJ, INF, HV, VV, PV	INF, HV, VV, PV	1/6-SR- Poznávání lidí	VO	ČJ, VO	P	VOZ
1/7-SR- Mezilidské vztahy	VO, TV, HV, VV	ČJ, VO, TV, HV, VV	P, VO, TV, HV, VV	VOZ, TV, HV, VV	1/8-SR- Komunikace	VO	ČJ, VO	ČJ, VO, P	VOZ
1/9-SR- Kooperace a kompetice	VO, TV, PV	VO, TV, PV	P, TV, PV	VOZ, TV, PV	1/10-MR- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJ	VO	P	VOZ, CH
1/11-MR- Hodnoty , postoje, praktická etika	ČJ	VO	VO, P	VOZ, CH					

Výchova demokratického občana

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.		6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
2/1-Občanská společnost a škola	VO		PV	ČJ, PV	2/2-Občan, občanská společnost a stát	VO		VO, D, Z	ČJ
2/3-Formy participace občanů v politickém životě	VO		VO, Z		2/4-Principy demokracie jako formy vlády a zp. rozhodování	VO		VO, Z	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.		6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
3/1-Evropa a svět nás zajímá	D, Z	Z	Z	D, Z	3/2- Objevujeme Evropu a svět	D, Z	Z	Z	D, Z
3/3-Jsme Evropané	TV	D, Z, TV	D, Z, TV	D, TV					

Multikulturní výchova

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.		6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
4/1-Kulturní diference	HV, VV	VO, HV, VV	Z, HV, VV	D, Z, HV, VV	4/2-Lidské vztahy	VO, VV	VO, VV	VO, Z, VV	VOZ, D, Z, VV
4/3-Etnický původ	VO	Z	D, Z		4/4-Multikultura-lita	HV, VV, TV	VO, HV, VV, TV	Z, HV, VV, TV	Z, HV, VV, TV
4/5-Princip sociálního smíru a solidarity	VO	VO	VO, Z	VOZ, Z					

Environmentální výchova

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.		6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
5/1-Ekosystémy	P	P		P	5/2-Základní podmínky života	P, PV	P, PV	PV	P, PV
5/3-Lidské aktivity a problémy životního prostředí	P	F, P	F	F, CH, P, Z	5/4-Vztah člověka a prostředí	P	F, P	F	F, CH, P, Z

Mediální výchova

	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.		6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
6/1-Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	INF	INF	VO, INF	INF	6/2-Interpret. Vztahu mediálních sdělení a reality	INF	INF	VO, INF	INF
6/3-Stavba mediálních sdělení	INF	INF	VO, INF	INF	6/4-Vnímání autora mediálních sdělení	INF	INF	VO, INF	INF
6/5-Fungování a vliv médií ve společnosti	INF	INF	VO, INF	INF	6/6-Tvorba mediálního sdělení	TV	TV	INF, TV	ČJ, INF, TV
6/7-Práce v realizačním týmu	TV	TV	TV	ČJ, TV					

UČEBNÍ OSNOVY

ČESKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Český jazyk má hlavní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Jazykový rozvoj žáků s lehkým mentálním postižením probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním, které bývá pomalejší, než u dětí bez postižení. Jazyková výuka je přizpůsobena individualitě dítěte. Obsah předmětu je rozdělen do tří složek – komunikační a slohová výchova, jazyková výchova, literární výchova, které se prolínají. Vzdělávání v této oblasti vede k rozvíjení řečových schopností, ke srozumitelnému vyjadřování v ústní i písemné formě, ke kultivaci běžného dorozumívání, k osvojování správné techniky čtení a psaní, k rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a k literatuře. Vzdělávání si klade za cíl zvyšování sebevědomí a sebedůvěry žáků v jazykových projevech na veřejnosti.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Komunikační a slohová výchova

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *komunikovat v běžných situacích, rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk*
- *ovládat koncepci a úpravu běžných písemností (dopis, adresa, poštovní poukázka)*
- *sestavit vlastí životopis a napsat žádost podle předlohy*
- *číst plynule s porozuměním*
- *orientovat se v Pravidlech českého pravopisu*
- *umět reprodukovat text*
- *popsat děje, jevy, osoby, pracovní postupy*
- *vyprávět podle předem připravené osnovy a písemně zpracovat zadané téma*

Učivo

čtení – prohlubování čtenářských dovedností, tiché čtení s porozuměním; beletrie, odborné texty (slovníky, encyklopedie, jazykové příručky), noviny, časopisy

mluvený projev – zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, komunikační žánry (projev, diskuse), osobní komunikace, otázky a odpovědi

písemný projev – osobní komunikace, dotazník, žádost, životopis, charakteristika, korespondence, písemná komunikace s úřady (využití PC)

Jazyková výchova

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- zvládat pravopis slov s předponami a předložkami
- znát vyjmenovaná slova a ovládat jejich pravopis
- skloňovat podstatná jména a přídavná jména
- znát osobní zájmena a časovat slovesa
- poznat a určit slovní druhy
- znát pravopis při shodě přísudku s podmětem
- znát pravopis koncovek podstatných a přídavných jmen
- rozeznat větu jednoduchou od souvětí
- rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk
-

Učivo

nauka o slově – tvoření slov, slovní základ, předpony, přípony, pravopis bje-bě, vje-vě, mně-mě, pravopis po obojetných souhláskách

tvarosloví – vyjmenovaná slova a slova příbuzná; slovní druhy; pádové otázky; vzory podstatných jmen, skloňování podstatných jmen; časování sloves; osobní zájmena; přídavná jména – druhy, vzory, skloňování, shoda s podstatným jménem; číslovky základní a řadové

skladba – základní větné členy, shoda přísudku s podmětem, pravopis koncovek příčestí minulého, věta jednoduchá a souvětí

Literární výchova

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *rozeznat základní literární druhy a žánry*
- *dokázat vyhledat potřebné informace v oblasti literatury*
- *orientovat se v literárním textu, hledat a pokusit se najít hlavní myšlenku*
- *umět ústně formulovat dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení*

- *získat pozitivní vztah k literatuře*

Učivo
práce s textem – charakteristika děje a jednajících postav příběhu, výklad přiměřeného textu, hlavní myšlenka
poslech a reprodukce – soustředěný poslech, reprodukce přečteného, recitace, dramatizace, čtenářský zážitek vyjádřený vlastní kresbou
literární druhy a žánry – poezie, próza, divadelní hra, literatura pro děti a mládež, významní autoři české a světové literatury

ČESKÝ JAZYK – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
6.ročník Žák by měl - ovládat pravopis vyjmenovaných slov - určovat některé slovesné a jmenné kategorie - číst a porozuměním přiměřené umělecké texty - reprodukovat přečtený text podle osnovy - členit děj na logické části - najít hlavní myšlenku textu - odlišit povídky, pověsti a bajky - sledovat vhodné televizní a rozhlasové pořady - zvládat základy zdvořilé komunikace - ovládat koncepci a úpravu běžných písemností (dopis, adresa, poštovní poukázka)	Jazyková výchova - pravopis vyjmenovaných slov - podstatná jména – rod, číslo - slovesa – osoba, číslo, čas - časování v přítomném čase - zájmena osobní Literární výchova - přiměřené texty - reprodukce textu - divadlo a film Komunikační a slohová výchova - zásady komunikace - dopis, obálka - vypravování		1/5-kreativita 1/1,1/2,1/3, 1/10,1/11-osobnostní a sociální rozvoj
7.ročník Žák by měl - zvládat pravopis vyjmenovaných a příbuzných slov - odlišit předpony a předložky - určovat jmenné a slovesné kategorie, časovat a skloňovat - znát vzory podstatných jmen, odvodit pravopis koncovek podstatných jmen - číst s porozuměním přiměřeně obtížné texty - reprodukovat text - dramatizovat a recitovat - rozeznat základní literární pojmy a žánry - rozlišit jazykové prostředky spisovné a nespisovné - vypravovat podle osnovy - členit jazykový projev na úvod, hlavní část a závěr	Jazyková výchova - slovní základ, předpony, přípony - pravopis vyjmenovaných a příbuzných slov - podstatná jména – pád, skloňování - časování sloves - koncovky podstatných jmen - slovní druhy - skladba – základní větné členy Literární výchova - zdokonalování čtenářských dovedností - tiché čtení s porozuměním - poslech, reprodukce, dramatizace, recitace - literární druhy a žánry Komunikační a slohová výchova - zásady kultivovaného projevu - osobní komunikace - popis, vypravování - tiskopisy	HV,VV/ Vánoce VV/jaký jsem PV/blahopřání	1/5-kreativita 1/1,1/2,1/3, 1/10,1/11-osobnostní a sociální rozvoj
8.ročník Žák by měl - zvládat pravopis i/y po obojetných souhláskách - určovat slovesné a jmenné kategorie - určit slovní druhy - rozeznat základ věty - číst plynule a správně s porozuměním přiměřený text - vypravovat podle osnovy - popsat krajinu, osobu, pracovní postup	Jazyková výchova - shoda podmětu s přísudkem - koncovky přídavných jmen - slovní druhy - i/y po obojetných souhláskách Literární výchova - práce s textem – postavy, myšlenky, děj… - poslech a reprodukce - literární pojmy	VV/jaký jsem	1/5-kreativita 1/1,1/2,1/3, 1/10,1/11-osobnostní a sociální rozvoj 1/5-kreativita

- dokázat vyplnit a napsat některé úřední dokumenty **9.ročník** Žák by měl - zvládat pravopis i/y po obojetných souhláskách - určovat slovesné a jmenné kategorie - určit slovní druhy - rozeznat základ věty - orientovat se v literárním textu - formulovat dojmy z četby - mít pozitivní vztah k literatuře, znát některé autory a jejich díla - zvládat pravidla komunikace - zvládat běžnou osobní a úřední korespondenci - připravit krátký projev, zorganizovat besedu	Komunikační a slohová výchova - mluvený a písemný projev - dotazník, žádost, životopis - popis, vypravování - charakteristika Jazyková výchova - slovní druhy - i/y po obojetných souhláskách - základní větné členy - věta jednoduchá a souvětí Literární výchova - odborné texty - práce s textem Komunikační a slohová výchova - úřední a osobní korespondence - projev	VV/přání VV/hrdinové VV,HV/Vánoce VOZ/život společnosti	1/6,1/7,1/8-mezilidské vztahy 1/1,1/4,1/5-rozvoj poznávání, psychohyg.., kreativita 1/5,1/8-společenský styk 2/1,2/2-občan a stát 6/6,6/7-tvorba mediálního sdělení

ANGLICKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Elementární znalost anglického jazyka umožní žákům s lehkým mentálním postižením překonávat jazykové bariéry v Evropě při cestování a zlepší jejich postavení na trhu práce a zamezí pocitu společenského vyřazení. Výuka je situována do 8. a 9. ročníku. Cílem výuky anglického jazyka je seznámit žáky se základy komunikace ve zvukové podobě. Žáci si budou osvojovat základy komunikace v běžných životních situacích.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *být seznámen s cizím jazykem ve zvukové podobě*
- *osvojit si základní výslovnostní návyky*
- *ovládat fonetickou podobu abecedy*
- *zvládat základní číslovky a jejich pojmenování*
- *rozumět obecně známým slovům a frázím a zvládnout pozdravy, přání a poděkování*
- *vytvořit jednoduché otázky, zápor a odpovědi, vést jednoduchý rozhovor*
- *zvládat čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů*
- *orientovat se ve slovníku daného jazyka*

Učivo

jednoduchá sdělení – pozdravy, poděkování, omluva, žádost, představování, přivítání a rozloučení, blahopřání, žádost o pomoc, formulace dotazů na dané téma, souhlasy a nesouhlasy
čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů, základní jednoduché fráze
tematické okruhy – domov, rodina, město, příroda, škola, počasí, sport, zdraví a nemoc, oblékání, nákupy, jídlo, kalendář, ubytování
základní gramatické struktury – věta jednoduchá v přítomném čase, tvorba otázky a záporu, odpovědi na otázky
práce se slovníkem – orientace ve slovníku cizího jazyka

ANGLICKÝ JAZYK – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
8.ročník Žák by měl - ovládat fonetickou podobu abecedy - osvojit si základní výslovnostní návyky - zvládat číslovky 0-20 - rozumět obecně známých slovům a frázích	- abeceda - pozdravy (setkání, loučení) - představování - omluva, poděkování - číslovky 0-20		

- zvládat čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů - orientovat se ve slovníku anglického jazyka - být seznámen s cizím jazykem ve zvukové podobě **9.ročník** Žák by měl - ovládat fonetickou podobu abecedy - rozšiřovat základní výslovností návyky - zvládat číslovky 0-1000 - rozšiřovat zásobu slov a frází - tvořit jednoduché otázky, zápor a odpovědi - vést jednoduchý rozhovor - pracovat se slovníkem anglického jazyka - pracovat se zvukovým záznamem jazyka	- pojmové mapy, jednoduché věty: barvy, příroda, rodina, škola, sport a hry, jídlo a pití - vyhledávání slov ve slovníku anglického jazyka - poslech jednoduchých tématických textů a písní, práce s nimi - abeceda (spelling) - žádost - blahopřání - číslovky 0-1000 - přítomný čas prostý (oznamovací věta, otázka, zápor) - pojmové mapy, jednoduchá konverzace: domov, město, nákupy, koníčky, ubytování, počasí, kalendář, zdraví a nemoc - práce se slovníkem - poslech textů a práce s nimi		

MATEMATIKA

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Výuka matematiky je založena na postupném získávání matematické gramotnosti. Je založena na praktických činnostech a sleduje využití matematických dovedností v běžných životních situacích. Cílem výuky je vést žáky k pochopení matematických postupů opakováním stejných situací, k rozvíjení paměti a logického myšlení, k vytváření prostorové představivosti. Žáci by měli rozebrat problém, určit postup řešení, odhadnout výsledek a posoudit správnost výsledku. Vzdělávání vede žáky k uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Číslo a početní operace

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *psát, číst, porovnávat a zaokrouhlovat čísla v oboru do 1 000 000*
- *zvládat orientaci na číselné ose*
- *písemně sčítat, odčítat, násobit a dělit víceciferná čísla, dělit se zbytkem*
- *pracovat se zlomky a smíšenými čísly, požívat vyjádření vztahu celek-část (zlomek, desetinné číslo, procento)*
- *číst desetinná čísla, znát jejich zápis a provádět s nimi základní početní operace*
- *řešit jednoduché úlohy na procenta*
- *provádět odhad výsledku, zaokrouhlovat čísla*

Učivo

celá čísla – obor přirozených čísel do 1 000 000, číselná osa, písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení víceciferným číslem, rozklad čísla, porovnávání, zaokrouhlování, odhad
zlomky – základní pojmy, základní početní operace, zápis, užití
desetinná čísla – zápis, čtení, užití, jednoduché matematické operace s nimi
procenta – základní pojmy, jednoduché výpočty, úrok
dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
rovnice – jednoduchá lineární rovnice
římské číslice

Závislosti, vztahy a práce s daty

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *užívat a ovládat převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu*
- *zvládat početní úkony s penězi*
- *používat měřítko mapy a plánu*
- *vyhledávat, třídit a porovnávat data*
- *vypracovat jednoduchou tabulku*

Učivo
jednotky – délky, času, hmotnosti, objemu, obsahu, praktické převody
závislosti a data – příklady znalostí z praktického života a jejich vlastnosti, grafy, tabulky, aritmetický průměr
poměr – měřítko

Geometrie v rovině a v prostoru

3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *umět zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami*
- *odhadovat délku úsečky, určit délku lomené čáry, graficky sčítat a odčítat úsečky*
- *vyznačovat, rýsovat a měřit úhly, provádět jednoduché konstrukce*
- *znát a rýsovat základní rovinné útvary a zobrazovat jednoduchá tělesa*
- *vypočítat obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu*
- *vypočítat povrch a objem kvádru, krychle, válce*
- *číst a rozumět jednoduchým technickým výkresům*
- *sestrojit základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti*
- *načrtnout základní tělesa sestrojit jejich sítě*
- *používat technické písmo*

Učivo
rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelný šesti a osmiúhelník, vzájemná poloha přímek v rovině, typy úhlů
metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky
prostorové útvary – kvádr, krychle, koule, válec, jehlan
konstrukční úlohy – osa úsečky, osa úhlu, osová souměrnost, středová souměrnost, jednoduché konstrukce kružítkem, čtvercová síť, druhy čar a jejich používání, kótování, pravoúhlé promítání, technické písmo

Aplikační úlohy

3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *samostatně řešit praktické úlohy*
- *hledat různá řešení předložených situací*
- *aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí*
- *využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh*

Učivo
číselné a logické řady
číselné a obrázkové analogie
praktické geometrické úlohy

MATEMATIKA – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
6.ročník Žák by měl - číst, psát a užívat čísla v oboru do 10000 - užívat násobilku - písemně sčítat, odčítat, násobit a dělit (jednociferným číslem) - dělit se zbytkem - řešit přiměřené slovní úlohy - provádět odhad výsledků - zaokrouhlovat čísla - ovládat převody jednotek - znázornit, narýsovat o označit základní geometrické obrazce	Aritmetika - obor přirozených čísel do 10000 - písemné násobení jednociferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem - odhad, zaokrouhlování - převody jednotek Geometrie - konstrukce obrazců - osa souměrnosti		

- určit osu souměrnosti překládáním papíru, narýsovat osu úsečky - narýsovat, označit a změřit úhel	- úhel		
7.ročník Žák by měl - číst, psát a užívat čísla v oboru do 1000000 - písemně sčítat, odčítat, násobit víceciferným činitelem a dělit jednociferným dělitelem - dělit se zbytkem - řešit přiměřené slovní úlohy - orientovat se v jednoduchých tabulkách a grafech - používat kalkulátor - provádět jednoduché geometrické konstrukce - vypočítat obvod trojúhelníka, čtverce a obdélníka	Aritmetika - obor přirozených čísel do 1000000 - písemné násobení víceciferným činitelem - aritmetický průměr - jednoduché tabulky a grafy - kalkulátor Geometrie - geometrické konstrukce - osa úsečky, úhlu - praktické úlohy - obvod	TV/měření výkonů VV/souměrné obrazce	
8.ročník Žák by měl - dělit písemně dvojciferným dělitelem - pracovat se zlomky a smíšenými čísly - číst a zapisovat desetinná čísla a provádět s nimi jednoduché početní operace - provádět odhad výsledku, zaokrouhlovat - provádět jednoduché geometrické konstrukce - řešit praktické geometrické úlohy - vypočítat obvod kruhu - orientovat se v jednotkách obsahu - vypočítat obsah čtverce, obdélníka, trojúhelníka a kruhu - vypočítat povrch krychle, kvádru a válce - narýsovat čtvercovou síť jednoduchých těles	Aritmetika - početní výkony v oboru přirozených čísel – různá řešení - dělení dvojciferným dělitelem - zlomek – zápis, užití - desetinná čísla – zápis, čtení, jednoduché matematické operace - římské číslice - poměr Geometrie - obvod, obsah, povrch - jednotky obsahu - praktické úlohy - konstrukce kružítkem - čtvercová síť		
9.ročník Žák by měl - provádět základní početní operace s desetinnými čísly - užívat měřítko mapy a plánů - řešit jednoduché slovní úlohy na výpočet procent - určit nejmenší společný násobek a největší společný dělitel - orientovat se v jednoduchých tabulkách a grafech - vypočítat obvody, obsahy a povrchy dle vzorců - orientovat se v jednotkách objemu - vypočítat objem kvádru, krychle a válce - řešit praktické geometrické úlohy	Aritmetika - desetinná čísla - poměr, měřítko - procenta, úrok - lineární rovnice - prvočíslo, násobek, dělitel - kritéria dělitelnosti - praktické úlohy - logické a číselné řady Geometrie - obvod, obsah, povrch – vzorce - objem, jednotky objemu - praktické úlohy - technické výkresy	F/práce a výkon	

INFORMATIKA

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vzdělávací oblast zahrnuje základy práce s počítačem – textový editor, základy psaní na klávesnici, výukové programy, internet, e-mail. Výuka si klade za cíl zvýšit získanými vědomostmi a dovednostmi cenu žáků na trhu práce. Vzdělávání v této oblasti vede žáky k poznávání možností výpočetní techniky,

k vyhledávání a využívání potřebných informací, k sebevzdělávání a ke komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky. Nedílnou součástí vzdělávání je vést žáky k odpovědnému přístupu k sobě a okolí a k rozpoznání nevhodného obsahu některých webových stránek.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *ovládat základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem, využívat vhodné aplikace*
- *zvládat práci s výukovými programy*
- *vyhledat potřebné informace na internetu*
- *dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou*
- *osvojit si základy elektronické komunikace*

Učivo

základní funkce textového, grafického a tabulkového kalkulátoru
přídavná zařízení počítače, jejich účel, použití a obsluha
základní způsoby elektronické komunikace – e-mail, mobilní telefon
práce s výukovými programy, hry, multimedia
seznámení se s možnostmi vyhledávání informací pomocí internetu

INFORMATIKA – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
6.ročník Žák by měl - používat přídavná zařízení PC - ovládat základy psaní na klávesnici - pracovat s textovým editorem - seznámit se se základy práce s grafickými editory - vyhledávat potřebné informace na internetu	- struktura, funkce a popis přídavných zařízení PC - textový editor MS Word – formát písma, vkládání obrázků a jejich úprava - internetové vyhledávače¨ - ukládání obrázků a jiných souborů z internetu	vhodné předměty/ vyhledávání informací	1/5-kreativita 6/1,6/2,6/3, 6/4-interpretace informace 6/5-vliv médií
7.ročník Žák by měl - dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou - zvládat práci s výukovými programy - ovládat práci s textovým a grafickým editorem - vyhledat potřebné informace na internetu a třídit vyhledaná data	- pravidla bezpečné práce s PC - základní funkce výukových programů - textový editor MS Word – styl písma, vkládání tabulek a jejich úprava - internetové vyhledávače	ČJ/práce s textem VO/zneužívání internetu	
8.ročník Žák by měl - ovládat práci s textovým a grafickým editorem - využívat vhodné aplikace - uplatňovat základní estetická pravidla pro práci s textem a obrázkem - ovládat základní způsoby elektronické komunikace - vyhledat potřebné informace na internetu a třídit vyhledaná data	- textový editor MS Word – práce s odstavci a tabulátory - emailová schránka - internetové vyhledávače	TVS/zpracování výsledků	6/6-zpracování výsledků
9.ročník Žák by měl	- textový editor MS Word –		

- ovládat práci s textovými editory - pracovat s grafickými editory - seznámit se se základy práce s tabulkovým editorem - uplatňovat při práci základní estetická pravidla - ovládat elektronickou komunikaci - vyhledat potřebné informace na internetu a třídit vyhledaná data -	práce s textem a jeho úpravy tabulkový editor MS Excel – základní rozdělení pracovní plochy, práce s listy, formát buňky, užití vzorců a početních operací, tvorba vzorců, tvorba tabulek a grafů - emailová schránka, vkládání příloh - internetové vyhledávače		

DĚJEPIS

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vzdělávací obor Dějepis poskytuje žákům základní poznatky o vývoji lidstva a vlastního národa, seznamuje je s význačnými historickými osobnostmi a událostmi. Vede žáky k poznání, že historie není pouze věda výčtů dat a událostí, ale prostředek k pochopení naší současnosti a budoucnosti. Vzdělávání učí žáky vážit si hodnot kulturního dědictví, vede je k pocitu hrdosti a vlastenectví a klade si za cíl zprostředkovat žákům pochopení principů a ceny demokracie.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Počátky lidské společnosti

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *mít představu o rozdílech způsobu života pravěkých a současných lidí*
- *podle obrázků umět popsat pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty*
- *pochopit význam dějin jako sdělení minulosti*

Učivo

historické prameny, doba předhistorická, historická; získávání informací o dějinách
pravěk – život v pravěku; hmotná a duchovní kultura, náboženství

Nejstarší civilizace - starověk

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *popsat život v době nejstarších civilizací*
- *znát souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států*

Učivo

starověké civilizace – Egypt, Řecko, Řím – informativně obecné znaky a specifické zvláštnosti hospodářského, společenského, politického, kulturního a náboženského vývoje; přínos pro rozvoj světové kultury, vznik písma; významné osobnosti; historické památky

Středověk a křesťanství

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *vědět o prvních státních útvarech na našem území*
- *mít základní poznatky z období počátku českého státu*
- *znát úlohu a postavení církve ve středověké společnosti*
- *být seznámen s obdobím rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské*
- *charakterizovat příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí*

Učivo

středověk – Slované; stěhování národů; Sámova říše; Velkomoravská říše; příchod Cyrila a Metoděje na Moravu; počátky českého státu; románská kultura
rozmach českého státu za vlády Přemyslovců a Lucemburků – změny ve středověké společnosti; rozvoj měst; život v době vlády Karla IV.; rozvoj kultury a vzdělání; gotická a renesanční kultura
husitství – příčiny, průběh, výsledky; významné osobnosti; doba vlády Jiřího z Poděbrad

Novověk

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *vědět o důsledcích objevných cest a poznávání nových civilizací*
- *znát rozdíly způsobu života společnosti jednotlivých historických etap*
- *mít přehled o zásadních historických událostech v naší zemi*
- *poznat význačné osobnosti našich dějin*

Učivo

počátek novověku – objevné cesty a jejich důsledky, Kryštof Kolumbus, poznávání nových civilizací; vynález knihtisku, další důležité objevy a vynálezy

České země za vlády Habsburků – doba Rudolfa II., bitva na Bílé hoře a její důsledky, život v pobělohorské době, barokní kultura

národní obrození – utváření novodobého českého národa, František Palacký, revoluční rok 1848, česká politika a kultura na konci 19.století

Nejnovější dějiny

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *být seznámen s příčinami a politickými, sociálními a kulturními důsledky 1.světové války*
- *mít základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky*
- *znát průběh a důsledky 2.světové války*
- *být seznámen s novým politickým a hospodářským vývojem v Evropě*
- *chápat význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší zemi*

Učivo

1.světová válka – vznik československého státu

období mezi válkami – T.G.Masaryk, období 1.republiky; hospodářská krize a 30.léta v Československu, fašismus v Evropě, Edvard Beneš, Mnichovská zrada

2.světová válka – protektorát Čechy a Morava, Slovenský štát, průběh a důsledky války, domácí a zahraniční odboj, holocaust

poválečný vývoj – období zápasu o demokracii, únor 1948, totalitní režim a odpor proti němu, rok 1968, nové společenské poměry v Evropě, události roku 1989, vznik České republiky a vstup do EU

DĚJEPIS – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
6.ročník Žák by měl - rozeznat dobu předhistorickou a historickou - uvést základní fakta o vývoji lidského rodu a změny ve způsobu života - popsat život v pravěku včetně přírodních podmínek - mít představu o životě v době nejstarších civilizací a o jejich významu pro lidskou společnost - znát některé kulturní památky a osobnosti tohoto období	- historické prameny - doba předhistorická – mýty a legendy - pravěk – život v pravěku - nejstarší civilizace – Egypt, Řecko, Řím - přínos nejstarších civilizací pro celosvětový vývoj - písmo - historické památky a významné osobnosti	VV,HV/světová díla	3/1,3/2-svět kolem nás
7.ročník Žák by měl - mít představu o osídlování našeho území a o počátcích českého státu - znát přínos Cyrila a Metoděje pro naši kulturu a vzdělanost - uvést některé postavy a události období panování Přemyslovců a Lucemburků - chápat význam osobnosti sv. Václava a Karla IV. - mít představu o životě ve středověku - chápat úlohu a postavení církve ve středověké společnosti a dnes - charakterizovat příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	- osídlování českého území - Velkomoravská říše - Cyril a Metoděj - počátky českého státu - Přemyslovci (sv.Václav) - Lucemburkové (Karel IV.) - středověk – život ve středověku - gotika - církev v dějinách - husitská revoluce – příčiny, průběh a důsledky - Jiří z Poděbrad	VV,HV/světová díla	3/3-jsme Evropané

8.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - chápat příčiny a důsledky objevných cest - uvést zásadní historické události období panování Habsburků - chápat důsledky bitvy na Bílé hoře - znát význačné osobnosti středověkých a novověkých dějin - chápat dějinný význam národního obrození a znát některé jeho osobnosti - chápat význam průmyslové revoluce, znát některé objevy	- objevné cesty a jejich důsledky (Kryštof Kolumbus) - České země za vlády Habsburků (Rudolf II.) - Bílá hora, doba temna - osvícenství (Marie Terezie, Josef II.) - baroko - národní obrození - revoluční rok 1848 - 19.století – průmyslová revoluce		3/3-jsme Evropané 2/2-národní hrdost
9.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - chápat příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky I.světové války - prezentovat základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky a o osobnosti T.G.Masaryka - orientovat se v událostech 1.republiky - chápat příčiny, průběh a důsledky II.světové války a nový politický a hospodářský vývoj v Evropě - chápat princip totalitního státu a důsledky komunistické diktatury po roce 1948 - orientovat se v událostech roku 1968 - chápat význam roku 1989 jako historického mezníku a vítězství demokracie - orientovat se v našich nejnovějších dějinách, dokázat určit některé významné představitele současného politického a kulturního života	- I.světová válka - vznik ČSR - prezident T.G.Masaryk - 30.léta a celosvětová hospodářská krize - fašismus v Německu – A.Hitler - Mnichov 1938 - II.světová válka - holocaust - poválečný vývoj – únor 1948 - komunistická totalita – srpen 1968 - sametová revoluce 1989 - vznik ČR - začlenění ČR do evropských struktur – NATO, EU	VO/světové konflikty a jejich důsledky VOZ/cena demokracie	4/1,4/2,4/3-Židé a Hitler 3/1,3/2,3/3-ČR a Evropa

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na formování žákovy osobnosti tak, aby jeho začlenění do společnosti bylo úspěšné. Cílem vzdělávání je vybavit žáky vědomostmi o podstatě a fungování lidské společnosti, o principech demokracie, o právech a povinnostech občana, pomoci vytvořit základ právního vědomí a občanské odpovědnosti. Vzdělávání vede k chápání hodnoty pozitivních lidských vztahů, k nezbytnosti společenské tolerance odlišných kulturních projevů, ale zároveň k rozpoznání a nekompromisnímu odmítnutí negativních společenských jevů, jako je porušování lidských práv, rasismus, xenofobie, vandalismus aj.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Člověk ve společnosti

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *mít základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků*
- *respektovat mravní principy a pravidla společenského soužití*
- *formulovat své nejbližší plány*
- *uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišit projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem*
- *rozpoznat hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům*

- *být seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie*
- *kriticky přistupovat k projevům vandalismu*
- *tolerovat kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti*

Učivo

obec, region, kraj – zajímavosti a významné osobnosti obce, regionu, kraje; přírodní a zajímavá místa, kulturní památky, národní zvyky a obyčeje

rodina, škola – funkce a struktura rodiny, zákon o rodině, úplná a neúplná rodina, náhradní rodinná péče, odpovědnost rodičů za výchovu dětí; práva a povinnosti žáků, vztahy ve škole, význam vzdělání pro život

naše vlast – významné události a osobnosti, které proslavily naši vlast; státní svátky

mezilidské vztahy ve společnosti – základní pravidla společenského chování; mezilidská komunikace; úcta k člověku; rovnoprávné postavení žen a mužů; rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin; problémy lidské nesnášenlivosti; mravní hodnoty jedince; člověk a svoboda; otázky víry a náboženství, nebezpečí náboženských sekt

Stát a právo

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *mít základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti*
- *chápat státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy*
- *uvést symboly našeho státu a znát způsoby jejich užívání*
- *znát základní práva a povinnosti občanů*
- *uvědomovat si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání*
- *zvládat běžnou komunikaci s úřady*

Učivo

právní základy státu – Ústava a zákony ČR; prezident republiky; složky státní moci, jejich orgány a instituce; politické strany; státní občanství; státní symboly

státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy; volby do zastupitelských orgánů

lidská práva – principy demokracie; základní lidská práva, Listina základních práv a svobod, práva dítěte a jejich ochrana, rodinné právo; poškozování lidských práv, týrané dítě, zneužívané dítě, šikana, diskriminace; národnostní problematika

člověk a právo – práva a povinnosti občana; právní řád; orgány právní ochrany; soudy; právní dokumenty občana; právní vztahy a z nich vyplývající závazky; pracovní právo; osobní vlastnictví; druhy a postihy protiprávního jednání; trestná činnost mládeže; styk s úřady

Péče o občana

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *chápat význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním*
- *dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat vhodným způsobem o radu*

Učivo

školství v ČR – právo na vzdělání, význam vzdělání, školský systém; příprava na profesní uplatnění; systém celoživotního vzdělávání

pracovní uplatnění – kvalifikace, rekvalifikace; odměna za práci; daně; nezaměstnanost, pracovní úřady, finanční podpora v nezaměstnanosti

peníze a jejich funkce – podoby peněz, formy platby; hospodaření a rozpočet rodiny; měna v EU a ostatní cizí měny

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
6.ročník Žák by měl - znát role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - orientovat se v základních právních a ekonomických otázkách rodiny - dodržovat pravidla soužití v rodině, ve škole, v obci - být si vědom svých práv a povinností žáka - chápat principy samosprávy obce - znát významné osobnosti regionu a vlasti a jejich přínos společnosti - reagovat vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- práva a povinnosti členů rodiny - rodinná péče, odpovědnost rodičů - význam domova - pravidla společenského chování, mezilidské vztahy - práva a povinnosti žáků - společnost – samospráva - řízení obce - zájmové organizace a spolky - zajímavosti a osobnosti regionu	ZŠ/PRO-Akce Simon	1/7,1/8,4/2, 4/5-PRO-Akce Simon 1/1,1/2,1/3, 1/6,1/9-osobnostní a sociální rozvoj 2/1,2/2,2/3,

- poskytnout potřebnou pomoc - chápat vztah mezi civilizačními nemocemi a životním stylem člověka - chovat se ohleduplně k opačnému pohlaví - trávit smysluplně svůj volný čas	- styk s úřady - naše vlast - naše významné osobnosti - státní svátky - mimořádné situace a adekvátní chování - důležitá telefonní čísla - volný čas, životní styl		2/4-demokratická společnost 1/3,1/4-sebepoznání
7.ročník Žák by měl - chápat přátelství jako smysluplný životní vztah - chápat lásku jako odpovědnost vůči druhému člověku - rozumět pojmu rovnoprávnost v různých souvislostech - chápat nepřijatelnost rasismu a xenofobie - odsuzovat vědomě vandalismus - chápat státoprávní uspořádání ČR a základní principy demokracie - přijímat odpovědnost za své sexuální chování, chápat význam antikoncepce, uvědomovat si rizika pohlavních chorob, AIDS - chovat se zodpovědně ke svému zdraví, odmítat návykové látky a chápat rizika spojená s jejich zneužíváním - poskytnout potřebnou pomoc a o pomoc požádá	- mezilidské vztahy - rizika lidské nesnášenlivosti - žebříček životních hodnot, lidská svoboda - státoprávní uspořádání ČR - Ústava ČR - orgány státní správy a samosprávy - komunikace na úřadech - demokratické volby - sexuální výchova - rizikové chování - prevence zneužívání návykových látek - životní styl - volný čas	P/změny v životě člověka P,TV/návykové látky HV/nešvary v hudbě	1/1,1/2,1/3, 1/4, 1/6,1/7, 1/8,1/9 sebepoznání 4/1,4/2,4/3, 4/4,4/5-mezinárodní tolerance 1/9-kooperace 1/6,1/9,1/10, 1/11-řešení problémů, spolupráce
8.ročník Žák by měl - respektovat mravní principy a pravidla společenského soužití - orientovat se v demokratickém uspořádání společnosti - znát symboly našeho státu a jejich používání - znát základní práva a povinnosti občanů - uvědomovat si rizika porušování právních ustanovení - odmítat patologické jevy ve společnosti – rasismus, nacionalismus, vandalismus - respektovat kulturní zvláštnosti minorit - vnímat vzdělávání jako prostředek uplatnění se ve společnosti a na trhu práce - uvědomit cenu peněz - pěstovat zdravý životní styl, trávit smysluplně svůj volný čas - kriticky vnímat a přijímat mediální sdělení - poskytnout potřebnou pomoc	- principy demokracie - Listina základních práv a svobod - osobní vlastnictví - právní dokumenty občana - orgány právní ochrany - porušování lidských práv - protiprávní jednání a postihy - právo na vzdělání - školský systém v ČR - celoživotní vzdělávání - příprava na profesní uplatnění - daně - nezaměstnanost - peníze - člověk a média		2/2,2/3,2/4-občan a stát 1/11-hodnoty a postoje 6/1,6/2,6/3, 6/4,6/5-média a my

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A OCHRANĚ ZDRAVÍ

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vzdělávací obor Výchova k občanství a ochraně zdraví se zaměřuje na formování žákovy osobnosti tak, aby jeho začlenění do společnosti bylo úspěšné. Vede žáky ke zdravému způsobu života a k péči o své zdraví**.** Žáci rozvíjejí své sociální dovednosti a komunikaci, dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení, zaujímají striktně odmítavý postoj k současným patologickým jevům společnosti. Cílem vzdělávání je také v žácích pěstovat princip solidarity úspěšných, zdravých a bohatých s méně úspěšnými, nemocnými, chudšími a slabšími jedinci.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO
II.stupeň
Péče o občana
3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy*
- *uvědomovat si význam sociální péče o potřebné občany*
- *využívat v krizových situacích služeb pomáhajících organizací*
- *mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí*

Učivo
zdravotní a sociální péče – systém zdravotní péče; zdravotní a sociální pojištění; sociální zabezpečení; orgány a instituce zdravotní a sociální péče; pomáhající organizace, krizová centra
člověk a volný čas – kultura, sport, volnočasové aktivity, zájmové a sportovní organizace; význam kultury v životě člověka; kulturní zařízení; nevhodné využívání volného času, nebezpečí drog

Mezinárodní vztahy
3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *uvést některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah a vědět o výhodách spolupráce mezi státy*
- *vědět o právech občanů ČR v rámci EU a způsobech jejich uplatňování*
- *uvést příklady mezinárodního terorismu*

Učivo
evropská integrace – členské státy EU, postavení ČR v rámci EU
mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy; významné mezinárodní organizace

Výchova ke zdraví
3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky a členy rodiny*
- *projevovat zdravé sebevědomí a preferovat ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy*
- *uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy*
- *zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí*
- *dát do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her*
- *vědět o centrech odborné pomoci a vyhledat a použít jejich telefonní čísla*
- *chovat se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívat základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel*

Učivo
vztahy – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství; rodina, škola, vrstevnická skupina, zájmová skupina
rizika a prevence – stres: kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti; civilizační choroby: rizika, preventivní a lékařská péče; auto-destruktivní závislosti: návykové látky, patologické hráčství, náboženské sekty; násilí: skryté formy, zneužívání, sexuální násilí a jeho formy, šikana, služby odborné pomoci; bezpečné chování: komunikace s neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, konfliktní a krizové situace; dodržování pravidel: bezpečné prostředí; manipulativní reklama: vliv médií
ochrana člověka za mimořádných událostí – živelné pohromy, terorismus, průmyslové havárie
podpora zdraví – prevence a intervence, odpovědnost jedince za zdraví
osobnostní a sociální rozvoj – sebepoznání a sebepojetí (vztah k sobě samému), seberegulace a sebeorganizace (sebereflexe, sebekontrola, sebeovládání, stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení), psychohygiena, mezilidské vztahy a komunikace, morální rozvoj

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A OCHRANĚ ZDRAVÍ – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
9.ročník			
Žák by měl - uvědomovat si význam sociální a lékařské péče - znát některé pomáhající organizace - znát některé významné mezinárodní organizace - chovat se zodpovědně ke svému zdraví, odmítat návykové látky a chápat rizika spojená s jejich zneužíváním - chápat vztah mezi civilizačními nemocemi a	- zdravotní a sociální péče - pomáhající a mezinárodní organizace - EU - volný čas - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - zneužívání návykových látek	ZŠ/PRO-Akce Simon TVS/návykové látky	1/7,1/8,4/2, 4/5-PRO-Akce Simon 1/1,1/2,1/3, 1/6,1/9-osobnostní a

životním stylem člověka - trávit smysluplně svůj volný čas - přijímat odpovědnost za své sexuální chování - být ohleduplný ke starým a nemocným spoluobčanům, ke slabším spolužákům - chovat se kultivovaně k opačnému pohlaví - odmítat patologické jevy ve společnosti – rasismus, nacionalismus, vandalismus, terorismus - rozeznat formy násilí a manipulativní reklamu - pracovat vědomě na svém osobnostním a sociálním rozvoji - reagovat vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech a využít v těchto situacích vlastních dovedností a vědomostí	- civilizační nemoci - odpovědné sexuální chování - péče o dítě - patologické jevy ve společnosti - vztahy a jejich kvalita - osobnostní a sociální rozvoj - situace hromadného ohrožení obyvatelstva	PV/péče o dítě F/průmyslové havárie D/II.světová válka	sociální rozvoj 1/10,1/11-hodnoty a postoje

FYZIKA

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Fyzika je jednou součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Spolu s ostatními složkami nabízí žákům příležitost poznávat přírodu jako propojený systém. Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí, které mohou uplatnit v praktickém životě. Vzdělávání vede žáka k rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusů, k odpovědnému přístupu k životnímu prostředí, k šetrnému využívání energie.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Pohyb těles, síly

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *poznat, zda je těleso v klidu či v pohybu vůči jinému tělesu*
- *znát vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles při řešení jednoduchých problémů*
- *rozeznat, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla*
- *předvídat změnu pohybu těles při působení síly*
- *aplikovat poznatky o jednoduchých strojích při řešení praktických problémů*

Učivo

pohyby těles – pohyb a klid těles
gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
tlaková síla a tlak , jednotka tlaku
třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
působení sil stejných a opačných směrů na těleso
práce a výkon – jednoduché stroje a jejich užití v praxi; tepelné motory

Mechanické vlastnosti tekutin

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *využívat poznatků o zákonitosti tlaku v klidných tekutinách při řešení jednoduchých praktických problémů*

Učivo

Pascalův zákon – hydraulická zařízení, praxe
hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydr.tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atm.tlaku s některými procesy v atmosféře
Archimédův zákon – vztlak; potápění, vznášení a plování těles v klidných tekutinách

Energie

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *znát vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)*
- *rozpoznat vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenos a využití*
- *rozeznat teplo přijaté či odevzdané tělesem*

- *pojmenovat výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*

Učivo
formy energie – druhy energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
přeměny skupenství – tání a tuhnutí; skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; teplota varu kapaliny
obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

Zvukové děje

3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *rozpoznat zdroje zvuku, jeho šíření a odraz*
- *posoudit vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka*

Učivo
vlastnosti zvuku – vznik a zdroje zvuku, látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku; odraz zvuku na překážce, ozvěna; hudební nástroje; škodlivost nadměrného hluku

Elektromagnetické a světelné děje

3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *sestavit podle schématu elektrický obvod*
- *rozlišit stejnosměrný proud od střídavého a změřit elektrický proud a napětí*
- *znát zdroje elektrického proudu*
- *rozlišit vodiče od izolantů na základě jejich vlastností*
- *znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními*
- *znát druhy magnetů a jejich praktické využití*
- *rozpoznat, zda těleso je či není zdrojem světla*
- *znát způsob šíření světla v prostředí*
- *rozlišit spojnou čočku od rozptylky a znát jejich využití*

Učivo
elektrický obvod – zdroje napětí, spotřebiče
elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; vodiče a izolanty; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; dodržování pravidel bezpečnosti práce
vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; odraz světla; druhy a využití zrcadel; čočky a jejich využití; praktické využití optických přístrojů

Vesmír

3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *znát planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci*
- *osvojit si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru*
- *objasnit pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země*
- *rozlišit hvězdu od planety na základě jejich vlastností*

Učivo
sluneční soustava – hlavní složky, měsíční fáze
hvězdy – rozdíl mezi planetou a hvězdou

FYZIKA – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
7.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - určit druhy látek a jejich vlastnosti - určit, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu - aplikovat poznatky o jednoduchých strojích při řešení praktických problémů - znát planety sluneční soustavy a chápat Zemi jako těleso ve vesmíru - objasnit střídání dne a noci a ročních období	- pohyby těles – klid, pohyb, setrvačnost - gravitační pole, gravitační síla - tlaková síla, tlak - třecí síla - působení sil na těleso - práce a výkon – jednoduché stroje a jejich využití v praxi - tepelné motory - sluneční soustava	M/slovní úlohy VO/životní styl	5/3,5/4-životní prostředí

- objasnit měsíční fáze - určit rozdíl mezi planetou a hvězdou	- pohyby Země a Měsíce - hvězda, planeta		
8.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - využívat poznatků o zákonitostech tlaku v klidných kapalinách při řešení jednoduchých úloh - rozpoznat zdroje zvuku, jeho šíření a odraz - posoudit vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka - orientovat se ve skupenstvích látek - reprodukovat základní poznatky o elektřině - určit zdroje elektrického proudu, popsat způsoby výroby - rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenos a využití - být obeznámen s možností ochrany obyvatel před radioaktivním zářením	- Pascalův zákon - Archimédův zákon - hydrostatický a atmosférický tlak - zdroje, vznik, vlastnosti, šíření, odraz a rychlost zvuku - škodlivost nadměrného hluku - skupenství látek, změny skupenství - zdroje a výroba a přenos elektrické energie - jaderná energie - ochrana obyvatel - obnovitelné a neobnovitelné zdroje	VO/ mimořádné situace VO/ochrana obyvatel	5/3,5/4- životní prostředí
9.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - sestavit jednoduchý elektrický obvod - umět změřit elektrický proud a napětí - uplatňovat zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními - určit druhy magnetů a jejich praktické využití - rozpoznat zdroj světla - popsat šíření světla v různých prostředích - rozlišit spojku a rozptylku a popsat jejich využití	- elektrický obvod – zdroj, vodič, spotřebič - měření elektrického proudu a napětí - vodič a izolant - elektrické spotřebiče v domácnosti - pravidla bezpečné práce s elektrickými spotřebiči - magnetické pole, magnetická síla - elektromotor, transformátor - ochrana obyvatel při průmyslové havárii - světlo – zdroje, odraz, šíření, rychlost - druhy a využití zrcadel a čoček	PČ/práce s elektrickými spotřebiči VOZ/ochrana obyvatel	5/3,5/4- životní prostředí

CHEMIE

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Chemie je další složkou vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Spolu s ostatními složkami nabízí žákům příležitost poznávat přírodu jako propojený systém. Žáci získávají základ pro pochopení a porozumění přírodních zákonitostí, které mohou uplatnit v praktickém životě. Vzdělávání vede k aktivní ochraně zdraví a životního prostředí.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Pozorování, pokus, bezpečnost práce

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *rozlišit společné a rozdílné vlastnosti látek, rozpoznat přeměny skupenství látek*
- *pracovat bezpečně s běžně používanými nebezpečnými látkami a umět reagovat na případy úniku nebezpečných látek*

Učivo

vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, kujnost, vodivost
nebezpečné látky – značení
zásady bezpečné práce
mimořádné události – únik nebezpečných látek, průmyslová havárie, ekologická katastrofa

Směsi

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *poznat směsi a chemické látky, rozeznat druhy roztoků a vědět o jejich využití v běžném životě*
- *rozlišit různé druhy vody a uvést příklady jejich využití*
- *uvést zdroje znečišťování vody a vzduchu v blízkém okolí*

Učivo

směsi – různorodé a stejnorodé roztoky, koncentrace, zředění, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty a míchání na rozpouštění pevných látek; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace)
voda – voda v přírodě; pitná a užitková voda, odpadní voda; čistota vody
vzduch – složení; čistota ovzduší, smog, teplotní inverze

Částicové složení látek a chemické prvky

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *znát nejobvyklejší chemické prvky, jejich sloučeniny a značky*
- *rozeznat vybrané kovy a nekovy a určit vlastnosti*

Učivo

částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro
prvky – názvy, značky, vlastnosti, použití; orientace v periodické soustavě prvků
chemické sloučeniny

Chemické reakce

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *pojmenovat výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí*

Učivo

nejjednodušší chemické reakce nejobvyklejších prvků

Anorganické sloučeniny

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *popsat vlastnosti a použití vybraných a prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a znát vliv těchto látek na životní prostředí*
- *orientovat se na stupnici pH, změřit pH roztoku indikátorovým papírkem*
- *poskytnout první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem*

Učivo

oxidy – názvosloví nejobvyklejších oxidů, vlastnosti a využití prakticky významných oxidů
kyseliny hydroxidy –kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti a využití prakticky významných kyselin a hydroxidů
soli – vlastnosti a použití významných solí

Organické sloučeniny

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *zhodnotit užívání paliv jako zdrojů energie*
- *znát příklady produktů průmyslového zpracování ropy*
- *uvést příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy*

Učivo

uhlovodíky – nejjednodušší uhlovodíky, zdroje, vlastnosti a využití; směsi uhlovodíků, alkoholy, aromatické uhlovodíky
paliva – ropa, uhlí, zemní plyn; průmyslově vyráběná paliva; využití
přírodní látky – zdroje, vlastnosti; bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny; vliv na zdraví člověka

Chemie a společnost

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *vědět o využívání prvotních a druhotných surovin*
- *znát zásady bezpečnosti práce s chemickými látkami*
- *zhodnotit využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*

Učivo

chemický průmysl ČR – výrobky, recyklace
průmyslová hnojiva – užití a hledisko ochrany životního prostředí
stavební pojiva – cement, vápno, sádra; bezpečnost při práci
plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace
hořlaviny – třídy nebezpečnosti, zásady při zacházení, první pomoc
léčiva a návykové látky

CHEMIE – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
9.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - rozlišit společné a rozdílné vlastnosti látek - rozpoznat přeměny skupenství látek - pracovat bezpečně s běžnými chemickými látkami - reagovat správně v případě úrazu chemickými látkami, poskytnout první pomoc - rozeznat chemickou látku a směs - rozeznat druhy roztoků a určit jejich využití v praxi - uvést zdroje znečištění vody a vzduchu ve svém okolí - rozpoznat vybrané kovy a nekovy a určit jejich vlastnosti - popsat vlastnosti a využití vybraných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a určit vliv těchto látek na životní prostředí - zhodnotit užívání paliv jako zdrojů energie - uvést příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě z hlediska zásad správné výživy - zhodnotit využívání různých chemických látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	- vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, kujnost, tepelná a elektrická vodivost - nebezpečné chemické látky a zásady bezpečné práce s nimi - ochrana obyvatel při průmyslové havárii - směsi – vliv teploty a míchání na rozpouštění pevné látky, oddělování složek směsí - druhy vody v přírodě – čištění odpadních vod - ovzduší – zdroje znečištění - názvy, značky a vlastnosti základních chemických prvků - nejjednodušší chemické reakce - vybrané oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli – názvy, vlastnosti, využití, rizika - uhlovodíky - paliva - bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny – zdroje, vliv na zdraví člověka - chemický průmysl ČR - plasty, syntetická vlákna, hnojiva, pojiva, hořlaviny – vlastnosti, využití, likvidace - léčiva a návykové látky	P,Z/ochrana přírody, hospodaření s odpady – třídění a recyklace VOZ/zneužívání návykových látek	5/3,5/4-životní prostředí 1/1,1/2,1/3, 1/10,1/11-osobní hodnoty a postoje

PŘÍRODOPIS

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Přírodopis je další složkou vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Spolu s ostatními složkami nabízí žákům příležitost poznávat přírodu jako propojený systém, učí je odpovědnosti za kvalitu životního prostředí a vede k jeho vědomé ochraně. Na praktických příkladech vede žáky k pochopení nezbytnosti udržování přírodní rovnováhy, učí je klást si otázky a hledat na mě odpovědi. V 8.ročníku se žáci v rámci předmětu Přírodopis seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Obecná biologie a genetika

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *získat základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích*
- *orientovat se v přehledu vývoje organismů a rozlišit základní projevy a podmínky života*
- *rozpoznat rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy*

- *znát základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin a živočichů*
- *poznat význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka*
- *vědět o vlivu virů a bakterií v přírodě a na člověka*

Učivo
vznik života – vývoj, rozmanitost, projevy života, názory na vznik života
základní složení a struktura živých soustav – buňka, pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava
význam a zásady třídění organismů – organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti, přenos dědičných informací, vliv na vývoj organismů
viry a bakterie – význam, výskyt, praktické využití

Biologie hub
3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *rozpoznat naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků*
- *poznat lišejníky*

Učivo
houby bez plodnic – základní charakteristika; vliv na člověka a ostatní živé organismy
houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
lišejníky – výskyt a význam

Biologie rostlin
3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *porovnat vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a znát funkce jednotlivých částí těla rostlin*
- *vědět o základních fyziologických procesech a jejich využití*
- *rozlišit základní systematické skupiny rostlin a znát jejich zástupce*
- *popsat přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí*
- *znát význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování*

Učivo
stavba, tvar a funkce rostlin – stavba a význam jednotlivých částí vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod); principy fotosyntézy, dýchání růst, rozmnožování
systém rostlin – poznávání a zařazování běžných druhů a vybraných zástupců nižších a vyšších rostlin (řasy, mechorosty, kapraďorosty, nahosemenné, krytosemenné rostliny), jejich vývoj
význam rostlin a jejich ochrana – využití hospodářsky významných rostlin; chráněné rostliny; léčivé rostliny; jedovaté rostliny

Biologie živočichů
3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *porovnat vnější a vnitřní stavbu těla živočichů a vysvětlit funkce jednotlivých orgánů*
- *rozlišit jednotlivé skupiny živočichů a znát jejich zástupce*
- *odvodit na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasnit jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*
- *využívat zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů k zjišťování jejich životních potřeb*
- *vědět o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňovat zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*

Učivo
stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů; prvoci, bezobratlí; obratlovci
rozšíření, význam a ochrana živočichů – živočišná společenstva; hospodářsky významné druhy; kriticky ohrožené druhy
projevy chování živočichů

Biologie člověka
3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *popsat vznik a vývin jedince*
- *charakterizovat hlavní etapy vývoje člověka*
- *popsat stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce*
- *rozlišovat příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňovat zásady jejich prevence a léčby*
- *znát zásady poskytování předlékařské první pomoci při poranění*

Učivo
názory na život člověka a jeho vývoj

stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla – orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, reprodukční a řídící); vývin jedince; hlavní období lidského života
nemoci, úrazy a prevence – příznaky, zásady poskytování první pomoci; závažná poranění a život ohrožující stavy

Výchova ke zdraví

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *uvědomovat si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím*
- *respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usilovat o aktivní podporu zdraví*
- *dodržovat správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňovat zásady správné výživy a zdravého stravování*
- *uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc*
- *pochopit souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví a životního stylu*

Učivo

dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny
sexuální dospívání a reprodukční zdraví – prevence rizikového sexuálního chování, předčasná sexuální zkušenost, antikoncepce, těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity
základy péče o dítě
výživa a zdraví – zásady zdravého stravování; vliv životních podmínek a způsobu života na zdraví; specifické druhy výživy; poruchy příjmu potravy
tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny; otužování; význam pohybu pro zdraví
režim dne
ochrana před chorobami a úrazy – bezpečné chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy); preventivní a lékařská péče; chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)

Neživá příroda

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *popsat jednotlivé vrstvy Země*
- *poznat podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny*
- *rozlišit důsledky vnitřních a vnějších geologických jevů*
- *rozeznat některé druhy půd a objasnit jejich vznik*
- *vědět o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi*

Učivo

Země – vznik a stavba Země
vnější a vnitřní geologické jevy – příčiny a důsledky
nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, praktický význam a využití vybraných zástupců
půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, devastace a příklady rekultivace
vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – vznik života, vývoj organismů a jejich přizpůsobování prostředí
podnebí a počasí ve vztahu k životu organismů

Základy ekologie

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *uvést příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*
- *rozlišit populace, společenstva, ekosystémy a objasnit základní princip některého ekosystému*
- *vysvětlit podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech*
- *popsat změny v přírodě vyvolané člověkem a objasnit jejich důsledky*
- *poznat kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí*

Učivo

organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

Praktické poznávání přírody

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *využívat metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*
- *dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody*

Učivo
praktické metody poznávání přírody
exkurze

PŘÍRODOPIS – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
6.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - rozpoznat propojenost živé a neživé přírody - být obeznámen s různými názory vznik života - chápat pojmy buňka, pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava - chápat podstatu dědičnosti - uvést příklady bakterií a virů - znát způsob obrany proti infekčním nemocem - umět obsloužit mikroskop - provést a popsat jednoduchý pokus - rozeznat nejznámější houby - znát některá rizika a význam virů a bakterií - znát základní části rostlinného těla a jejich funkce - umět rozlišit životní projevy rostlin - mít základní znalosti o nižších rostlinách - mít základní znalosti o jednobuněčných živočiších - určit a charakterizovat vybrané zástupce bezobratlých - popsat faunu a flóru regionu, uvést typické zástupce a popsat jejich základní životní podmínky - v rámci svých možností přispívat k aktivní ochraně životního prostředí - odmítat projevy vandalství vůči přírodě - zvládat péči o pokojové rostliny	- živá a neživá příroda - živý organismus a prostředí - živočišná a rostlinná buňka - houby - viry a bakterie - stavba, tvar a funkce rostlin - fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování - nižší rostliny - jednobuněční živočichové - mnohobuněční živočichové – bezobratlí; vybraní jedinci, výskyt, stavba těla, vývoj, význam - potravní řetězce - ekosystém - příroda regionu - ochrana životního prostředí	VV/kresba podle skutečnosti VV/kresba podle skutečnosti	5/1,5/2,5/3, 5/4-životní prostředí
7.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - znát systém třídění obratlovců - porovnávat vnější a vnitřní stavbu živočišného těla, vysvětlit funkce jednotlivých orgánů - odvodit na základě vlastního pozorování projevy chování živočichů v přírodě, objasnit jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - chápat význam živočichů v přírodě i pro člověka - uplatňovat zásady bezpečného chování při styku se zvířaty - znát systém třídění vyšších rostlin - charakterizovat vybrané zástupce obratlovců a vyšších rostlin - chápat význam rostlin pro život člověka - popsat faunu a flóru regionu, provést vlastní pozorování - v rámci svých možností přispívat k aktivní ochraně životního prostředí - odmítat projevy vandalství vůči přírodě	- třídění živočichů – obratlovci - stavba těla obratlovců - životní projevy obratlovců - vybraní zástupci obratlovců - hospodářsky významní živočichové - kriticky ohrožené druhy - třídění rostlin – vyšší rostliny - vybraní zástupci vyšších rostlin - hospodářsky důležité rostliny - rostliny léčivé, jedovaté, ohrožené - fauna a flóra regionu – vlastní pozorování - ekosystém louka, les, rybník	..	5/1,5/2,5/3, 5/4-ekosystémy
8.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - popsat vznik a vývoj lidského jedince a etapy lidského života	- vznik člověka a jeho vývoj – různé názory - stavba a funkce orgánových soustav (s.opěrná, pohybová, dýchací, trávicí, oběhová,		

- popsat stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce - uplatňovat zásady prevence běžných nemocí - budovat zodpovědnost za bezpečné sexuální chování - budovat odpovědný postoj k rodičovství - posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých - chápat rizika spojená se zneužíváním návykových látek - pečovat zodpovědně o své zdraví pěstováním zdravého životního stylu	vylučovací, reprodukční, řídící) - vývin jedince a hlavní období lidského života - dětství, puberta, dospívání - sexuální výchova - základy péče o dítě - zdravá výživa - rizika návykových látek - prevence nemocí a úrazů - první pomoc - zdravý životní styl	VO/sexuální výchova VO,TVS/ prevence zneužití návykových látek	1/1,1/2,1/3, 1/4,1/6,1/7, 1/8,1/9,1/10, 1/11-osobnostní vývoj
9.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - popsat Zemi z geologického hlediska - odlišit nerosty a horniny, objasnit jejich vznik, výskyt a využití - chápat význam půdy - chápat význam přírodní rovnováhy v ekosystémech - rozeznat kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí - v rámci svých možností přispívat k aktivní ochraně životního prostředí - znát zásady pobytu v přírodě	- vznik Země, geologické děje - vznik života na Zemi - horniny, nerosty a jejich vznik, význam, výskyt - půda - podnebí a počasí - vztahy mezi organismy - vztahy mezi organismy a prostředím - přirozené a umělé ekosystémy - potravní řetězce - přírodní rovnováha - ochrana životního prostředí – chráněná území - problémy globálního světa a jejich řešení - praktická cvičení v přírodě - pobyt v přírodě	CH,Z/ochrana přírody, odpady VO/globální problémy světa	5/1,5/2,5/3, 5/4-životní prostředí

ZEMĚPIS

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Zeměpis je další složkou vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Spolu s ostatními složkami nabízí žákům příležitost poznávat přírodu jako propojený systém. Obohacuje celkový vzdělanostní rozhled žáků o vědomosti o zásadních přírodních, hospodářských a sociálních podmínkách života lidí v místním regionu, na území České republiky, v Evropě a ve světě. Umožňuje žákům lépe se orientovat v současném světě, seznamuje je s problémy, riziky a perspektivami budoucnosti současného lidstva. Vyučovací předmět Zeměpis vede žáky k hrdosti k vlastnímu národu, k pocitu evropské a světové sounáležitosti a k respektu odlišných kultur a civilizací.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *rozumět základní geografické, topografické a kartografické terminologii*
- *získat osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umět ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádřit, co mu prospívá a škodí*

Učivo

komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické a topografické pojmy; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky

geografická kartografie a topografie – druhy map, glóbus, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení s dostupnými kartografickými produkty v tištěné a elektronické podobě

Přírodní obraz Země

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *objasnit důsledky pohybů Země*
- *vědět o působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost*
- *vědět o působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu*

Učivo

Země jako vesmírné těleso – tvar a pohyby Země, důsledky pohybů Země na život lidí a organismů, střídání dne a noci, střídání ročních období, časová pásma
krajinná sféra – přírodní sféra a její základní složky a prvky, přírodní oblasti Země, podnebné pásy
systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti

Regiony světa

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *vyhledat na mapách jednotlivé světadíly a oceány*
- *rozlišit zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů*
- *charakterizovat polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů, a vybraných států*

Učivo

světadíly, oceány, makroreginy světa – státy EU, určující a srovnávací kritéria včetně polohy a rozlohy; oblasti – přírodní, podnebné, vegetační, sídelní, jazykové, náboženské, kulturní
regionální společenské a politické útvary – národní a mnohonárodnostní státy, části států, hospodářské oblasti, kraje, města
regiony – vybrané přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení ve vybraných regionech

Společenské a hospodářské prostředí

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *vědět, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí a rozmístění lidských sídel*
- *vyhledat na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace*

Učivo

obyvatelstvo světa – struktura a rozložení světové populace, její růst, pohyb národů, jazykových skupin a náboženství
globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry dnešního světa
světové hospodářství – odvětvová struktura, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně, hlavní světové surovinové a energetické zdroje
státy světa – politická, bezpečností a hospodářská seskupení států

Životní prostředí

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *umět pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišit na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*
- *znát příklady přírodních a kulturních krajinných složek*
- *uvést na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Učivo

krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin
vztah příroda a společnost – principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

Česká republika

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *určit zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy*
- *znát přírodní podmínky ČR, popsat povrch a jeho členitost*
- *uvést hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva*
- *vymezit a lokalizovat území místní krajina a oblasti podle bydliště nebo školy*
- *charakterizovat přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu*
- *vyhledat na mapách jednotlivé kraje ČR a charakterizovat hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti*

Učivo
místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, rozloha a ohraničení vzhledem k okolním regionům
Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry; obyvatelstvo; hospodářství; hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, spolupráce se sousedními státy
regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu

Terénní geografické praxe a aplikace

3.období – očekávané výstupy
Žák by měl
- *ovládat základy praktické topografie a orientace v terénu*
- *uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*

Učivo
cvičení v terénu, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, odhad vzdálenosti a výšek objektů v terénu; jednoduché náčrtky krajiny, schematické náčrtky pochodové osy
ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí

ZEMĚPIS – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
6.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - rozumět základní geografické a kartografické terminologii, pracovat s mapou - dokázat plněním praktických úkolů pochopení pojmů světové strany, poledníky a rovnoběžky - chápat Zemi jako vesmírné těleso - objasnit propojenost pohybů Země se střídáním dne a noci a ročních období - charakterizuje podnebné pásy a různé typy krajin - charakterizovat krajinnou sféru, určit její složky a mít o nich základní povědomost - popsat prostředí regionu z hlediska krajinné sféry	- mapa – geografické, kartografické a topografické pojmy, druhy, vysvětlivky, měřítko - zeměpisná síť - poledníky, rovnoběžky - orientace plánů a map - časová pásma - praktická cvičení - Země – těleso ve vesmíru - pohyby Země a jejich důsledky - krajinné sféry a její složky - podnebné pásy - typy krajin - region z hlediska krajinné sféry	VV/vesmír	3/1,3/2-příroda vzdálených oblastí
7.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - orientovat se v základních obrysech na mapě světa - rozlišit podle zásadních znaků světové regiony - určit dle mapy přírodní podmínky Evropy, nejvýznamnější zeměpisné reálie - vyhledat na mapě jednotlivé státy Evropy a vybrané charakterizovat (hlavní město, přírodní podmínky, hospodářství, turistický ruch) - projevovat nejvíc znalostí o našich nejbližších sousedech	- oceány a světadíly - zásadní společenské a přírodní znaky světových regionů - přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných států (světadílů, oceánů) - Evropa – zásadní přírodní prvky - evropské státy – základní charakteristika vybraných států - státy EU	VV/mapy	3/1,3/2,3/3-my a Evropa
8.ročník Žák by měl - získává a třídí informace z různých informačních zdrojů a využívá je při své práci - určit zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy - charakterizovat s pomocí mapy přírodní podmínky, zemědělské a průmyslové oblasti, významná města a kulturní památky a dopravu ČR - členit území České republiky na jednotlivé kraje a	- poloha a rozloha ČR - horopis, vodopis - obyvatelstvo, sídla - průmysl, zemědělství - doprava - regiony ČR – územní jednotky státní správy a samosprávy a jejich charakteristika - hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve	VO/ demokratické zřízení ČR	2/2,2/3,2/4-státní správa a samospráva 3/1,3/2,3/3-ČR v Evropě

pomocí mapy charakterizovat jejich přírodní podmínky, hospodářství, sídla a významné kulturní památky - být vědom postavení ČR v Evropě a ve světě (EU)	světě - mezinárodní spolupráce, nadnárodní společenství		4/1,4/2,4/3, 4/4,4/5- mezinárodní spolupráce, cestování
9.ročník Žák by měl - získávat a třídit informace z různých informačních zdrojů a využívat je při své práci - charakterizovat místní region z hlediska přírodních podmínek a hospodářství - mít povědomost o současných problémech lidstva - chápat propojenost lidské činnosti a dopadu na životní prostředí - určit základní celosvětová rizika - chápat význam mezinárodní spolupráce v otázkách ochrany životního prostředí, obrany a hospodářství a humanitární pomoci	- místní region – horopis, vodopis, obyvatelstvo, sídla, průmysl, zemědělství - obyvatelstvo světa - globalizační společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy - světové hospodářství – odvětví, surovinové zdroje, ukazatelé hospodářského rozvoje, rozdíly ve světových regionech, aktuální stav - mezinárodní spolupráce - současné rizikové oblasti světa	P,CH/ochrana přírody, odpady	5/3,5/4- globální problémy lidstva 4/1,4/2,4/3, 4/4,4/5- rozvinuté a rozvojové země 3/1,3/2-my a svět

HUDEBNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Hudební výchova tvoří součást vzdělávací oblasti Umění a kultura a provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci žákovy osobnosti a naplňuje jeho přirozenou potřebu projevit se. Vytváří v žácích kladný vztah k hudbě, zprostředkovává jim hudební umělecké zážitky a podporuje emocionální prožití hudby. Vzdělávání vede k rozvoji individuálních hudebních schopností a dovedností dětí.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

popěvky

II.stupeň

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně*
- *doprovázet písně pomocí ostinana*
- *soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu*
- *rozeznávat různé hudební žánry*
- *rozpoznat vybrané hudební nástroje symfonického orchestru*
- *znát vybrané hudební skladatele a jejich díla*

Učivo

vokální a instrumentální činnosti – zpěv jednohlasu i vícehlasu (kánon) b přiměřeném rozsahu, intonační cvičení, seznámení s grafickým záznamem melodie, hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře (ostinátní doprovod, prodleva apod.)

poslechové činnosti – rozlišování zpěvních hlasů, hudební nástroje, hudební uskupení, hudebně vyjadřovací prostředky ve skladbě, mimohudební obsah díla, hudební žánry, nejvýznamnější hudební skladatelé a jejich dílo

hudebně pohybové činnosti – taktování a pohyb na hudbu, hudebně pohybové hry, základní taneční kroky klasických nebo moderních tanců, relaxační techniky, muzikoterapie

HUDEBNÍ VÝCHOVA – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
3.období Žák by měl - zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě - reprodukovat písně různých žánrů, text umět zpaměti - dodržovat zásady hlasové hygieny	Vokální činnost - hlasová a rytmická cvičení - písně lidová a umělé - lidový dvojhlas - transpozice písně	VV,ČJ/Vánoce TV/hudba a pohyb	1/7-lidské vztahy 1/2-tanec a hudba
- spojovat poslech s instrumentální nebo pohybovou činností - postihovat vlastní hudební výrazové prostředky	Instrumentální činnost - seznámení s klavírním a kytarovým doprovodem	D,VV/světová díla	4/1,4/4-světová díla
- taktovat ve 2/4 a 3/4 rytmu - pohybem vyjádřit pocity z hudby - ovládat jednoduché lidové i moderní tance	Hudebně pohybová činnost - taktování ve 2/4 a 3/4 rytmu - choreografie - pohybové vyjádření hudby - tanec	VV/malovaná písnička	4/1,4/4-hudba etnik 1/4,1/5-kreativita
- seznamovat se s významnými hudebními díly - při poslechu využívat získaných znalostí a zkušeností	Poslechová činnost - hudba v běhu dějin (gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus) - 20. století – jazz, rock, swing, big beat, trampská píseň	VOZ/rizikové prostředí	
- vysvětlit zkratky, značky a cizí slova běžně používaná v notovém zápisu - orientovat se v jednoduchém notovém zápisu, zazpívat krátkou melodii podle not	Hudební nauka - shrnutí poznatků hudební nauky - technika v hudbě		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Výtvarná výchova tvoří součást vzdělávací oblasti Umění a kultura a provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci žákovy osobnosti a naplňuje jeho přirozenou potřebu projevit se. Žáci poznávají prostředky výtvarného jazyka, učí se emocionálně prožívat výtvarná díla. Prostřednictvím tvůrčích činností rozvíjejí svou schopnost vyjadřovat a prezentovat své emoce, představy a myšlenky. Vzdělávací obsah napomáhá k rozvíjení tvořivosti a vnímavosti k sobě, k ostatním i k jiným kulturám, vytváří příležitost pro spolupráci a napomáhá utváření životních postojů a hodnot.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *uplatňovat základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*
- *uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i v prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovat je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímat a porovnávat jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*
- *při vlastní tvorbě vycházet ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotit a prezentovat výsledek své tvorby, porovnávat jej s výsledky ostatních*
- *vnímat a porovnávat výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádřit své postřehy a pocity*

Učivo
prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ, zkušeností, myšlenek, situací a událostí (umístění těla a objektů v prostoru, kresba, malba, grafika, tradiční i netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru, práce v grafických editorech)
rozlišování, porovnávání, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (malba, kresba, grafika, ilustrace, plastika, výtvarný objekt, komics, fotografie, animovaný film, elektronický obraz, písmo, reklama)
výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (podle vlastní potřeby, před spolužáky, rodiči, pro prezentaci školy), vysvětlení vlastního tvůrčího záměru, vnímání, porovnávání a hodnocení výsledků vlastních s výsledky ostatních

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
3.období Žák by měl - nalézat a uplatňovat vhodné výtvarné prostředky pro svou práci - experimentovat s různorodými materiály, vytvářet originální kombinace - užívat správně techniku malby, míchat a vrstvit barvy - využívat možnosti textury - využívat dekorativní postupy - vyjadřovat se výtvarně k lidovým tradicím - zpracovat téma kompozičně správně - užívat výtvarné prostředky k zachycení pomíjivých jevů a procesů - zařazovat do historických souvislostí různé typy výtvarných vyjádření - seznámit se s vybranými výtvarníky a jejich díly - porovnávat projevy kultury přírodních národů a průmyslových civilizací - svou práci vysvětlit, obhájit a prezentovat - vyjádřit se k výtvarné práci spolužáka	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> - tvar, objem - tělo a pohyb - portrét - harmonie, kontrast - odstín, sytost, tón - perspektiva <u>Uplatňování subjektivity</u> - záznam autentických smyslových zážitků, myšlenek… - vyjádření hudby, pohybu… - komunikační grafika, užitá grafika, reklama, logo, animace, komiks, fotografie <u>Ověřování komunikačních účinků</u> - prezentace, mediální prezentace - světová tvorba - tolerance k odlišnému výtvarnému vyjádření - výtvarné vyjádření se slovním komentářem - krajináři našeho regionu <u>Výtvarné techniky</u> - kresba uhlem, tužkou, pastelkou, rudkou, tuší a perem, pastelem… - malba vodovými barvami a temperami, tuší - grafika – tisk z koláže, linoryt - koláž, frotáž, otisk, vitráž - kombinované techniky - plastické techniky	ZŠ/PRO-Kalendář HV,ČJ/Vánoce HV/světová díla ČJ/přání ČJ/hrdinové HV,D/gotika, renesance, baroko M/osová souměrnost Z/region PŘ,P/přírodniny Z/světadíly, oceány, vesmír HV/kultura etnik	1/1,1/5-PRO-Kalendář 1/7-lidské vztahy 1/4-pozitivní naladění mysli 1/5-kreativita 4/4-multikultura 5/4-člověk a prostředí 4/1,4/2,4/4-kultura jiných národů

TĚLESNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Tělesná výchova učí žáky pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné a duševní pohody. Umožňuje rozvíjení fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností žáků a poznání vlastních omezení. Ve shodě s věkem, případným postižením a pohybovými možnostmi vede žáky od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Vzdělávání v dané oblasti směřuje k dodržování zdravého životního stylu, ke smysluplnému trávení volného času, k odpovědnosti za své zdraví a k posilování vůle při překonávání překážek.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Činnosti ovlivňující zdraví

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *pochopit zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změřit úroveň své tělesné zdatnosti*
- *usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí*
- *cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení*
- *využívat základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy*
- *odmítat drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem*
- *vhodně reagovat na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobit pohybové aktivity*
- *znát základní zásady poskytování první pomoci a zvládat zajištění odsunu raněného*
- *uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu*

Učivo

význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, pohybové aktivity, rekreační a výkonnostní sport
rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností
zdravotně orientovaná zdatnost – kondiční programy, manipulace se zatížením
prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, koordinační, kondiční, vyrovnávací, relaxační cvičení, cvičení ke správnému držení těla, korekce jednostranného zatížení a jiná zdravotně zaměřená cvičení
hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikovat ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*
- *posoudit provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny*

Učivo

pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
úpoly – střehový postoj, držení, pohyb v postoji
atletika – starty, rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového a štafetového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, granátem, vrh koulí
sportovní hry – (alespoň dvě hry podle výběru školy) herní činnosti jednotlivce, herní kombinace,utkání podle pravidel žákovské kategorie
turistika a pobyt v přírodě – základní poznatky z turistiky, přesun achůze v terénu; táboření, základní turistické dovednosti, ochrana přírody, modifikace orientačního závodu, příprava a dokumentace turistické akce
plavání – (podle podmínek školy) – další plavecké dovednosti, zdokonalení plaveckého způsobu, případně další plavecký způsob, aquagymnastika, skoky do vody, prvky zdravotního plavání
lyžování, snowboarding, bruslení – (podle podmínek školy) běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku, další zimní sporty podle podmínek školy
další a netradiční pohybové činnosti – podle podmínek školy a zájmu žáků

Činnosti podporující pohybové učení

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *užívat osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka*
- *naplňovat ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu*
- *dohodnout se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěch družstva a dodržovat ji*
- *rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka*
- *sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotit je*
- *spolurozhodovat osvojované hry a soutěže*

Učivo

komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj-výběr, ošetřování

historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci
pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
měření výkonů a posuzování pohybových dovedností

Zdravotní tělesná výchova

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *uplatňovat odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení*
- *zařazovat pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastních oslabením a usilovat o jejich optimální provedení*
- *vyhýbat se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení*

Učivo

Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení
základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

Speciální cvičení
soubor speciálních cvičení pro jednotlivé typy zdravotního oslabení je vhodný pro 1. i 2. stupeň
Všestranné rozvíjející pohybové činnosti
pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

TĚLESNÁ VÝCHOVA – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
3.období Žák by měl - pečovat o svoji tělesnou zdatnost a zdraví - dodržovat pravidla her a bezpečné chování při sportu - respektovat opačné pohlaví - reagovat adekvátně v situaci úrazu spolužáka - zařazovat do pohybové aktivity prvky zdravotní tělesné výchovy	- rozpoznání vlastních pohybových možností - zdravý životní styl, odmítání škodlivin - pravidla bezpečnosti a hygieny - sportovní chování - prvky zdravotní tělesné výchovy	HV/vyjádření hudby pohybem, tanec	1/2-pohyb a hudba 1/3,1/7-sportovní chování, ohleduplnost
- předvést osvojené gymnastické prvky - zvládnout krátkou gymnastickou sestavu - provádět estetické pohyby s hudbou	<u>Gymnastika</u> - kotouly, přemet stranou, stoj na rukou, roznožka, skrčka, podmet, výmyk, stoj na lopatkách - šplh na tyči a na laně - rytmická a kondiční gymnastika - tanec	P,VOZ/prevence zneužití návykových látek	1/3,1/9-herní spolupráce
- užívat základní techniky osvojovaných disciplín - chápat atletiku jako vhodnou průpravu pro ostatní sporty - sestavit tabulku rekordů	<u>Atletika</u> - pravidla soutěží, evidence výkonů - rychlý běh (do 100 m) - vytrvalý běh (do 3000 m) - štafetový běh – předávka - skok daleký, průprava na skok vysoký - hod míčkem, granátem - vrh koulí	M/zpracování výsledků	6/6,6/7-zpracování výsledků 3/3,4/4-olympijské ideje 1/3,1/7-sportovní chování
- ovládat pravidla her a uplatňovat je - uplatňovat jednoduché varianty taktiky - předvést zpracování míče nohou, hlavou, střelbu, přihrávku (kopaná), dovednost s holí, střelbu,	<u>Sportovní hry</u> - herní role a funkce - spolupráce, taktika - reprezentace ve sportovních soutěžích		1/1,1/2,1/3, 1/4-sebepoznání 1/3,1/7-fair

zpracování míče (florbal), dribling, přihrávku, dvojtakt, střelbu (basketbal), odbíjení, podání a jeho příjem, přihrávku (volejbal) - zdokonalovat se v taktice sportovních her - používat herní spolupráci - chovat se ohleduplně k přírodě - dle možností zařazovat do svého volného času různé druhy sportů - stát se zodpovědným cyklistou i chodcem	- kopaná, florbal, basketbal, volejbal, stolní tenis - netradiční hry <u>Turistika, lyžování, plavání, cyklistika</u> - pobyt v přírodě - jízda na vleku - bezpečnost silničního provozu		play

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

CHARAKTERISTIKA A CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Pracovní vyučování postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Žáci se učí pracovat s různými materiály, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávací obsah předmětu se cíleně zaměřuje na praktické manuální pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě, v rodině, ve společnosti.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY, UČIVO

II.stupeň

Práce s technickými materiály

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech*
- *provádět jednoduché operace s technickými materiály a dodržovat technologickou kázeň*
- *pracovat s jednoduchou technickou dokumentací, orientovat se v pracovních postupech a návodech*
- *řešit jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
- *organizovat svoji pracovní činnost*
- *dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytnout první pomoc při úrazu*

Učivo

materiály – vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty)
pracovní pomůcky – nářadí a nástroje pro ruční opracování
jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
technologické postupy – technické nákresy, výkresy a návody
úloha techniky v životě člověka – zneužití techniky, technika a životní prostředí
řemesla a tradice

Práce s ostatními materiály

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti*
- *zvolit vhodný pracovní postup a druhem zpracovávaného materiálu*
- *správně vybrat a používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky*
- *dovést pracovní postupy k finálnímu výrobku*
- *dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při drobném úrazu*

Učivo

práce s různým materiálem podle podmínek a vybavení školy
technologické postupy podle zpracovávaného materiálu
základní dovednosti ručních prací
výroba drobných oděvních a bytových doplňku

Práce montážní a demontážní

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *sestavit podle návodu, náčrtu, plánu daný model*
- *ovládat montáž a demontáž jednoduchého zařízení*
- *provádět údržbu jednoduchých předmětů a zařízení*
- *dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytnout první pomoc při úrazu*

Učivo

stavebnice – konstrukční, elektrotechnické; sestavování modelů; montáž a demontáž
práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem

Pěstitelské práce, chovatelství

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin*
- *pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě*
- *používat vhodné pracovní pomůcky a provádět jejich údržbu*
- *prokázat základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty*
- *dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při drobném úrazu způsobeného zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami*

Učivo

základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování; výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
zelenina – osivo, sadba, výpěstky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
okrasné rostliny – pokojové květiny; pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; využití květin v exteriéru a interiéru; aranžování a jednoduchá vazba květin
ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování
léčivé rostliny, koření – pěstování vybraných rostlin; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin; rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se zvířaty

Provoz a údržba domácnosti

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *provádět jednoduché operace platebního styku*
- *ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientovat se v návodech k obsluze běžných spotřebičů používaných v domácnosti*
- *správně zacházet s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádět drobnou domácí údržbu*
- *používat vhodné prostředky při práci v domácnosti*
- *dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií*

Učivo

finance a provoz domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, hotovostní a bezhotovostní platební styk; energie, voda a jejich úspora
údržba v domácnosti – údržba a úklid, prostředky, postupy; bezpečnost při styku s čisticími prostředky; údržba oděvů a textilií, postupy; prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi
elektrické spotřebiče – funkce a užití, ovládání, ochrana a údržba, bezpečnost provozu; nebezpečí úrazu elektrickým proudem

Příprava pokrmů

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče*
- *připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami správné výživy*
- *dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu*
- *dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu v kuchyni*

Učivo

kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty; bezpečnost a hygiena provozu
potraviny – skupiny potravin; sestavování jídelníčku; způsoby konzervace
příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena; základní způsoby tepelné úpravy; základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů; zásady správné výživy
úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání; obsluha a chování u stolu; slavnostní stolování v rodině; zdobné prvky a květiny na stole

Svět práce

3.období – očekávané výstupy

Žák by měl

- *znát pracovní činnosti vybraných profesí a mít přehled o učebních oborech a středních školách*
- *posoudit své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace, s přihlédnutím k potřebám běžného života*
- *využít profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání*
- *být seznáme s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů*
- *prokázat v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání*
- *být seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání*

Učivo

trh práce – povolání lidí; druhy pracovišť, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní
volba profesní orientace – základní principy; osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, vlivy na volbu profesní orientace; práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů; informace o dalším vzdělávání
zaměstnání – způsoby hledání; pohovor u zaměstnavatele; informační základna pro volbu povolání; problémy zaměstnanosti; úřady práce; práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru
podnikání – nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ – spec.třída

Ročníkové výstupy	Ročníkové učivo	Přesahy, vazby	Průřezová témata
3.období Žák by měl - dodržovat bezpečnost práce a udržovat pořádek na svém pracovním místě, organizovat si práci - poskytnout první pomoc při úrazu - užívat technickou dokumentaci, připravit jednoduchý technický výkres - provádět zadané praktické činnosti se dřevem, kovem a plastem - volit vhodné pracovní postupy a pomůcky při řešení technických problémů - pracovat podle slovního návodu a nákresu - volit vhodné pracovní nástroje a postupy - vytvářet drobné výrobky z papíru, kartonu, textilu a přírodnin - vhodně kombinovat různé druhy materiálů, zkvalitňovat estetické vnímání - zkrášlovat vědomě své prostředí - dokončovat svou práci	<u>Práce s drobným materiálem</u> - papír, karton, přírodniny, textil, modelovací hmota - základy šití - lidové zvyky, tradice, řemesla - práce podle návodu <u>Práce s ostatními materiály</u> - papír, karton, textil, drát, provaz, vosk… - proutí, větvičky, seno, obilí, sušené plody a rostliny, lýko, kamínky, mušle, kůra, rákos… - kombinace a vlastnosti materiálů - drobné dárky a doplňky		1/5-kreativita
- provést montáž, demontáž a údržbu jízdního kola - ovládat jednoduché pracovní postupy při drobných opravách a údržbě - sestavit podle plánu daný model	<u>Práce montážní a demontážní</u> - montáž a demontáž jízdního kola - návod, náčrt, plán - stavebnice - konstrukční prvky - originální technické řešení	M/geometrické obrazce, tělesa	
- orientovat se v základních druzích pěstitelských prací - používat zahradnické nářadí, volit správné pracovní postupy - pěstovat vhodné druhy rostlin - využívat rostliny pro výzdobu a pro kuchyň - seznámit se s problematikou chovu vybraných hospodářských zvířat	<u>Pěstitelské práce</u> - bezpečnost a hygiena práce - druhy rostlin - pěstitelské práce a nářadí - péče o pokojové rostliny - úprava školy - byliny - chov hospodářských zvířat		5/2-podmínky života
- uvědomovat si nutnost odpovědného hospodaření	<u>Provoz a údržba domácnosti</u> - ekonomika domácnosti	F/elektrické	

rodiny - chápat význam úspor, pojištění, úvěrů atd. - seznámit se s ekologicky šetrnou údržbou domácnosti, chápat význam třídění odpadů - provádět správně a za pomoci správných pomůcek a prostředků drobnou domácí údržbu - obsluhovat bezpečně běžné domácí elektrospotřebiče a orientovat se v jejich návodech - umět poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem	- úklid a údržba domácnosti - údržba oděvů - domácnost a životní prostředí - bezpečnost práce, úraz elektrickým proudem - opravy v domácnosti - domácí elektrospotřebiče	spotřebiče	
- orientovat se v kuchyni, ovládat běžné kuchyňské spotřebiče - mít přehled o rozdělení, nákupu a skladování potravin - připravit běžné jídlo studené i teplé kuchyně a pokrm pro slavnostní příležitost - volit správné technologické postupy při přípravě pokrmu - připravit vkusně tabuli, používat zdobicí prvky - dodržovat pravidla bezpečné práce, poskytnout první pomoc při úrazu	<u>Příprava pokrmů</u> - bezpečnost a hygiena práce - vybavení kuchyně, elektrospotřebiče - úprava stolu, stolování - příprava pokrmů - technologický postup - nákup, ekonomika vaření		
- orientovat se v různých druzích povolání a v druzích odpovídajícího studia - posoudit své možnosti, schopnosti a zájmy při volbě povolání - být seznámen s právy a povinnostmi zaměstnance - odpovědně přistupovat k volbě povolání, spolupracovat s rodiči, se ZŠ a ÚP	<u>Svět práce</u> - profesní orientace - povolání a typ vzdělání - studijní předpoklady - trh práce - problematika zaměstnanosti		1/5,1/9-osobnostní a sociální rozvoj
- vytvářet si odpovědný vztah ke své budoucí rodičovské roli - orientovat se v základech péče o zdravé i nemocné dítě	<u>Péče o dítě</u> - zralost rodičů - těhotenství, porod a mateřství - dětská výbava - péče o dítě	VOZ/sexuální výchova	

ŠKOLNÍ DRUŽINA

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Kapacita školní družiny dle zřizovací listiny je 79 žáků. V současné době jsou zřízena tři oddělení ŠD, do kterých dochází 79 dětí 1.- 5.ročníku a dojíždějící žáci vyšších ročníků. ŠD mohou využít i děti čekající na zájmový kroužek. Aktuální počet dětí však nesmí překročit stanovený limit.

Provoz je zajištěn od 6,30 do začátku vyučování, odpoledne pak od 11.40 do 16.00. Všechny děti ŠD se stravují ve školní jídelně. Během pobytu v ŠD je zajištěn pitný režim.

Školní družina má vypracovaný Vnitřní řád ŠD, který obsahuje pravidla soužití a bezpečnosti a práva a povinnosti dětí. Tento řád je k dispozici s ostatními dokumenty ve školní družině.

Oddělení ŠD úzce spolupracují, děti se prolínají a vybírají si nabízené zájmové aktivity. ŠD spolupracuje se zákonnými zástupci žáků i s různými subjekty ve (MěÚ, ÚSP, Informační středisko, PČR, LČR), pravidelně se podílí na akcích organizovaných školou. O svých aktivitách informuje zákonné zástupce žáků a veřejnost na webových stránkách školy a prostřednictvím Horského kurýru.

CÍLE ŠKOLNÍ DRUŽINY

- rozvíjet schopnost dětí smysluplně naplňovat svůj volný čas
- respektovat dítě jako osobnost, rozvíjet jeho zájmy v individuálních činnostech a v kolektivu
- podporovat dítě při hledání svého místa mezi vrstevníky
- posilovat vnímání krásy svého životního prostředí, vnímání kultury a umění
- rozvíjet praktické dovednosti dítěte v různých činnostech
- podporovat tvůrčí atmosféru, vést děti k pocitu uspokojení z vykonané práce
- rozvíjet schopnost kamarádství, vést děti ke komunikaci a práci v týmu
- využívat poznatky, které děti získaly ve škole a navazovat na ně
- pěstovat pohybové dovednosti dětí a schopnost aktivní rekreace
- pozorovat přírodu a vést děti k její ochraně

MATERIÁLNÍ, EKONOMICKÉ A PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Školní družina je součástí školy. Pro svoji činnost využívá prostory areálu školy – tři herny, aulu, atrium, sportovní halu a přilehlá venkovní sportoviště, počítačovou a multimediální učebnu, učebnu hudební výchovy, učebnu s interaktivní tabulí, kuchyňku, keramickou dílnu, saunu. Herny jsou vybaveny novým nábytkem. Průběžně se vybavují novými stolními hrami, stavebnicemi a pomůckami.

Rodičovský příspěvek na neinvestiční výdaje činí 75,00 Kč za měsíc, může být realizován měsíčně i za několik měsíců (rok) najednou. Provoz ŠD hradí zřizovatel.

V ŠD pracují tři vychovatelky. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích: základy práce s počítačem, základy první pomoci, tělovýchovná činnost, výtvarná činnost apod. Společně vypracovávají tématický plán pro daný školní rok. Jedenkrát týdně se scházejí při sestavování týdenního plánu. Podílí se na přípravě školních akcí. Účastní se akreditovaných kurzů DVPP.

ČASOVÝ PLÁN, PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PRŮBĚH A UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Školní vzdělávací program ŠD je tvořen pro jeden vzdělávací cyklus pěti let.

Žáci jsou přihlašováni na jeden školní rok. Přihlašování a odhlašování žáků zajišťuje vychovatelka příslušného oddělení ŠD. Žák je přijímán na základě písemné přihlášky. O zařazení žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy. Žáci 1. - 3. ročníku jsou přijímáni přednostně. Přijatí žáci docházejí do ŠD pravidelně dle údajů na zápisním lístku, nepřítomnost žáka omluví zákonný zástupce osobně nebo písemně. Odhlášení žáka ze ŠD je možné na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka.

Pokud žák soustavně hrubým způsobem narušuje činnost ŠD a ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, může být rozhodnutím ředitele školy ze ŠD vyloučen.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem, které vyústí k získávání klíčových kompetencí.

ŠVP obsahuje program výchovně vzdělávací činnosti jednoho vzdělávacího cyklu (1.- 5.ročník). Vzdělávací činnost naplňuje obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

I. Místo, kde žijeme

Dílčí cíle	Výchovně vzdělávací strategie	Klíčové kompetence Průřezová témata	Akce Projekty	Čas
- nejbližší okolí - život v rodině, ve třídě, v ŠD, ve škole, ve městě, ve společnosti	- vycházky do okolí - poznávání služeb - návštěva knihovny, MÚ, obchodů - exkurze do podniku - tématické malování - tématická hra - besedy - četba, poslech regionálních pověstí - sledování regionálního tisku - didaktické hry s dopravní tématikou - práce na PC	K.občanské K.komunikativní PT: 1/1,1/5,1/6,1/11, 2/1,2/2,2/3,3/3	cesta do školy Noc s Andersenem tradice ve světě a u nás Nocování v ŠD	září duben celoročně jaro

II. Lidé kolem nás

Dílčí cíle	Výchovně vzdělávací strategie	Klíčové kompetence Průřezová témata	Akce Projekty	Čas
- zásady slušného chování - tolerance,empatie, vzájemná úcta - základní práva a povinnosti žáka	- tématická hra - komunitní kruh - brainstorming - sepsání družinových pravidel - hodnocení - řešení drobných konfliktů mezi dětmi	K.občanské K.sociální a personální K.k řešení problémů K.komunikativní PT: 1/1,1/3,1/5,1/6, 1/7,1/8,1/9,1/10, 1/11,2/2,3/1,4/1, 4/2,4/5,6/5	setkání s ÚSP Den otevřených dveří a návštěva MŠ v rám. zápisu do 1.třídy Halloween Letem světem Čajovna Velikonoční jarmark	příležitostně leden listopad celoročně říjen březen

III. Lidé a čas

Dílčí cíle	Výchovně vzdělávací strategie	Klíčové kompetence Průřezová témata	Akce Projekty	Čas
- režim dne - respektování času jiných lidí - smysluplné využívání volného času	- program činností a jeho dodržování - týmová práce - hry, soutěže - odpočinkové a rekreační činnosti - relaxační hry, poslech, hry na hřišti, volné kreslení - sebevzdělávací činnosti - didaktické hry, práce s literaturou a časopisy, PCprogramy,vypracování domácích úkolů, kvízy, křížovky, hlavolamy, diskuze, rozhovor, vyprávění, výlet, beseda, exkurze - hudební činnosti – zpěv, hudebně pohybové hry, poslech - výtvarné činnosti – kresba, malba, kombinované techniky - literární činnosti – četba, vyprávění, přednes, dramatizace - tělovýchovné činnosti – míčové hry, pohybové hry, hry na sněhu, cvičení na nářadí, atletika; herní pravidla - při všech činnostech dodržování pravidel bezpečnosti	K.pracovní K.k učení K.k řešení problémů K.komunikativní K.sociální a personální PT: 1/1,1/2,1/3,1/5, 1/8,1/9,1/10,1/11, 6/7	kroužek výpočetní techniky výstavka prací olympiáda rekordů Týden na kolečkových bruslích Adventní setkávání O nejrychlejší saně Tři králové Masopust atletika – test zdatnosti	celoročně celoročně celoročně podzim prosinec zima leden únor jaro

IV. Rozmanitost přírody

Dílčí cíle	Výchovně vzdělávací strategie	Klíčové kompetence Průřezová témata	Akce Projekty	Čas
- živá a neživá příroda - proměnlivost přírody	- tématické vycházky, pobyt v přírodě - pozorování - pokusy - péče o pokojové rostliny - práce s přírodním materiálem - práce s encyklopediemi - didaktické hry - besedy, výstavy - filmy s přírodovědnou tématikou - péče o životní prostředí kolem nás - třídění odpadu - práce na PC	K.občanské K.k řešení problémů K.pracovní K.k učení PT: 5/1,5/2,5/3,5/4, 6/2	Den Země Náš čistý les Zlatý list Vynášení Mořeny návštěva sběrného dvora sběr papíru	duben celoročně jaro jaro podzim jaro

V. Člověk a jeho zdraví

Dílčí cíle	Výchovně vzdělávací strategie	Klíčové kompetence Průřezová témata	Akce Projekty	Čas
- sebepoznání - zdraví a nemoci - zdravotní prevence - odpovědnost za své zdraví	- péče o osobní hygienu - otužování - pobyt v sauně - pohybové hry - besedy, tématické hry - první pomoc a obvazová technika	K.občanské K.k učení K.k řešení problémů PT: 1/2,1/3,1/4,1/5, 1/7,1/8,1/10,1/11	saunování	celoročně sezónně

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

- pravidelné odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti (zahrnuté v týdenní skladbě zaměstnání)
- odpočinkové činnosti (relaxace a spontánní aktivity v ranní ŠD, po obědě, v závěru ŠD)
- rekreační činnosti (aktivní činnosti začleňující žáka do kolektivu, pohyb na čerstvém vzduchu)
- zájmové činnosti (dílničky: výtvarná dílna, dílna zručnosti, hudební dílna, kulinářská dílna, literární dílna, redakce družinových novin; sportovní hry, vycházky)
- výchovně-vzdělávací a zájmové činnosti (výlety, exkurze, besedy, výstavy, návštěvy filmových a divadelních představení, projektové dny, akce ZŠ a ŠD)
- průběžné činnosti – příprava na vyučování, činnost sebeobslužná, hodnocení činností

PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Zájmové vzdělávání nabízí prostor pro integraci dětí se specifickými vzdělávacími potřebami. Naše školní družina je bezbariérová. Vychovatelky přistupují k žákům individuálně, dle jejich potřeb. Spolupracují s rodiči, zákonnými zástupci, s učiteli, výchovným poradcem, psychology, sociálními pracovníky apod.

Vhodné podmínky vytvářejí i pro rozvoj mimořádně nadaných žáků v rámci individuálního přístupu a zapojení dětí do širokého spektra zájmových aktivit.

HYGIENICKÉ, BEZPEČNOSTNÍ A PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Školní družina zajišťuje vhodnou strukturu činností a skladbu zaměstnání, vhodný stravovací a pitný režim, zdravé prostředí dle platných norem (vyhláška č.410/2005 Sb.). Školní družina má vlastní vybavené prostory odpovídajícím způsobem osvětlené, je vytápěná, bezhlučná, větratelná, zařízená vhodným nábytkem a udržovaná v čistotě. Vychovatelky chrání žáky před úrazy opakovaným poučováním o bezpečném chování a eliminací nebezpečných situací. V ŠD je umístěna lékárnička první pomoci.

Vychovatelky vytvářejí pohodu prostředí a příznivé sociální klima, respektují potřeby jednotlivců, vhodně motivují a zařazují činnosti přiměřené věku dětí, vedou žáky ke spolupráci, chrání je před násilím a šikanou. Spolupracují se zákonnými zástupci žáků a včas je informují o činnostech v ŠD.

HODNOCENÍ ŽÁKŮ

HODNOCENÍ ŽÁKA VE ŠKOLE

Účelem vzdělávání v základní škole je vybavit žáka klíčovými kompetencemi. Je to soubor dovedností, znalostí, návyků a postojů, které jsou využitelné v učebních a praktických činnostech a které jsou klíčem k úspěšnosti v celoživotním učení, v práci, v zájmové činnosti i v osobním životě. Základem pro hodnocení žáka je otázka: **Do jaké míry je žák po ukončení základního vzdělání těmito klíčovými kompetencemi vybaven?** Pravdivá odpověď je zároveň tím nejsložitějším v hodnocení úspěšnosti žáka a také v hodnocení úspěšnosti školy, Školního vzdělávacího programu a práce učitelů.

Nelze najít jednoduchý mechanismus, jak na tuto otázku spolehlivě a v reálném čase odpovědět, protože do jisté míry teprve další život žáka ukáže, jak se podařilo vytčených vzdělávacích cílů dosáhnout.Podstatou objektivního hodnocení úspěšnosti žáka tedy nebude výhradně úspěšnost vybavení žáka souborem klíčových kompetencí, ale částečně i úspěšnost vybavení žáka znalostmi a dovednostmi, které ve svém souhrnu ke klíčovým kompetencím vedou. Struktura ŠVP umožňuje zaměřit se na očekávané výstupy (dané RVP) jednotlivých vzdělávacích oblastí a na ročníkové výstupy (dané ŠVP), které se vztahují ke konkrétnímu učivu v jednotlivých ročnících a v jednotlivých vzdělávacích předmětech. Záměrem autorského kolektivu ŠVP bylo nastavit tyto ročníkové výstupy tak, aby ve svém celku naplňovaly dané očekávané výstupy všech vzdělávacích oblastí a tím směřovaly k cílenému efektu – vybavit žáka klíčovými kompetencemi. Za předpokladu, že tyto dílčí ročníkové výstupy jsou správně nastaveny (zjišťování je úkolem následné evaluace), budou hlavním předmětem hodnocení úspěšnosti žáka v procesu vzdělávání.

Hodnocení a klasifikace žáka je v kompetenci učitele. Prostřednictvím hodnocení poskytuje učitel žákovi nezbytnou zpětnou vazbu a objektivní obraz o tom, s jakým úspěchem se žákovi daří dosahovat dílčích konkrétních výstupů. ŠVP nedává přednost žádné formě či metodě hodnocení (test, body, procenta, portfolio, sebehodnocení atd.), její výběr je rovněž v kompetenci učitele. Podklady pro hodnocení získává učitel soustavným diagnostickým pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy ústních, písemných a praktických zkoušek a analýzou výsledků jeho činností. Při hodnocení bere v úvahu i konzultace s ostatními vyučujícími a s pracovníky pedagogicko- psychologické poradny. Při volbě vhodné metody by měl vyučující vždy zvážit i její motivační dopad na žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. Hodnocení by mělo žákovi poskytnout možnost srovnání vlastních výsledků a zaznamenání vlastního pokroku či problému. Srovnávání žáka s třídním kolektivem může být demotivující. Pokud je pro učitele takové srovnání nezbytné, musí postupovat citlivě. Hodnocení musí být pedagogicky zdůvodněné, odborně správné, jednoznačné a srozumitelné. Celkové hodnocení (v pololetí a na konci školního roku) musí být doložitelné dostatečnou průběžnou klasifikací, ale není pouhým aritmetickým průměrem.

HODNOCENÍ PROSPĚCHU

Hodnocení výsledků vzdělávání je na vysvědčení vyjádřeno klasifikačním stupněm. Pro potřeby klasifikace lze vyučovací předměty rozdělit na předměty s převahou teoretického zaměření, na předměty s převahou praktického zaměření a na předměty s převahou výchovného zaměření.

Při hodnocení výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření (ČJ, AJ, M, PRV, VL, PŘ, D, VO, VOZ, F, CH, P, ČZ, Z, CČJ, CM, NJ, AK) se učitel zaměřuje především na ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, pojmů, zákonitostí a vztahů, na kvalitu a rozsah získaných dovedností, na schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení praktických úkolů, na kvalitu myšlení žáka, na aktivitu přístupu k daným činnostem, na přesnost, výstižnost a odbornost jazykového a ústního projevu, na kvalitu výsledků činností a na osvojování metod samostatného studia žáka. Výsledky vzdělávání se klasifikují podle těchto kritérií:

- **Stupeň 1 (výborný):** Žák ovládá požadované poznatky , fakta a pojmy, chápe jejich zákonitosti a vztahy, samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky při řešení problémů, myslí logicky správně, výsledky jeho činností jsou kvalitní, nedostatky nejsou příliš časté, ústní i písemný projev je správný, přesný a výstižný. Žák je schopen samostudia, řeší úkoly navíc, umí kvalitně prezentovat a obhájit svou práci, projevuje zájem o studovaný obor, je spolehlivý, ochotný pomoci, je přínosem pro svou pracovní skupinu v jakékoliv roli.

- **Stupeň 2 (chvalitebný):** Žák v podstatě ovládá požadované poznatky, fakta a pojmy a chápe jejich zákonitosti a vztahy, do značné míry samostatně uplatňuje osvojené poznatky při řešení teoretických i praktických úkolů, v jeho myšlení se projevuje logika, výsledky jeho činností nemají podstatné nedostatky, ústní projev bývá občas nepřesný a méně výstižný, písemný projev je uspořádaný a přehledný natolik, aby byl k užitku jemu samému. Je patrné, že se umí s malou dopomocí samostatně učit, umí prezentovat svou práci, projevuje zájem o studovaný obor, umí se poučit ze svých chyb, je spolehlivý, pomáhá ostatním, je schopen účelně přispět ke splnění společného úkolu, pokud mu ve skupině byla svěřena role, v níž se cítí dobře.
- **Stupeň 3 (dobrý):** Žák má mezery v celistvosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, podstatné chyby ale dovede za pomoci učitele korigovat. Dopouští se omylů při řešení praktických a teoretických úkolů, jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby a kvalita jeho výsledků bývá průměrná. V ústním projevu mívá žák potíže s využitím svých znalostí, v písemné projevu chybí přehlednost, činí mu problém dojít k závěru a jasně formulovat myšlenky. Je schopen samostatně studovat s dopomocí učitele, jeho domácí příprava mívá nedostatky, občas mu chybí vytrvalost při řešení problémů, někdy je méně spolehlivý, není příliš aktivní a v pracovní skupině mívá potřebu být veden.
- **Stupeň 4 (dostatečný):** Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, je nesamostatný, není pohotový, při řešení teoretických i praktických úkolů se vyskytují podstatné chyby a jejich korekce je problematická i s pomocí učitele. Žák je schopen najít řešení jednoduchých problémů, se složitějšími si však neví rady. V logice myšlení jsou závažné chyby, myšlení není tvořivé. Nedostatky se projevují i v kvalitě výsledků jeho činností. Ústní projev žáka je neuspořádaný a těžkopádný a žák v něm nedokáže využít svých znalostí. Písemný projev bývá neuspořádaný, nečitelný a neúplný, často postrádá závěr a nebývá žákovi k užitku. Domácí příprava není soustavná a má závažné nedostatky, žák je nespolehlivý, práci přijímá neochotně a pasivně. Žák může být přínosem pro pracovní skupinu, ale musí být k práci nucen a průběžně kontrolován.
- **Stupeň 5 (nedostatečný):** Žák si požadované poznatky neosvojil, při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby, které není schopen odstranit ani s pomocí učitele. Myšlení není logické ani tvořivé. Kvalita výsledků činností žáka má závažné nedostatky. Ústní projev je velmi slabý, žák nedokáže formulovat své myšlenky a závěry, nápověda mu nepomůže. Písemný projev je chaotický, nečitelný a není k užitku žákovi samému. Žák se doma nepřipravuje, opakovaně porušuje stanovená pravidla i termíny, upomínání nepomáhá. Na práci skupiny se nepodílí.

Při hodnocení výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření (INF, VPV, PV, PČ, VD, BCHP, MFP) se učitel zaměřuje především na žákův vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem, na osvojení praktických dovedností a návyků, na využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech, na žákovu aktivitu, iniciativu, tvořivost a samostatnost, na kvalitu výsledků jeho činností, na jeho schopnost organizace práce a dodržování pravidel bezpečnosti práce. Výsledky vzdělávání se klasifikují podle těchto kritérií:

- **Stupeň 1 (výborný):** Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci a k pracovnímu kolektivu, pohotově využívá osvojených teoretických znalostí v praktických činnostech, je tvořivý a samostatný, výsledky jeho práce nemají závažné nedostatky, nevyhýbá se žádnému druhu fyzické práce. Účelně organizuje svou práci i práci pracovní skupiny, udržuje na pracovišti pořádek, uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti práce, cíleně ochraňuje životní prostředí a hospodárně využívá suroviny.
- **Stupeň 2 (chvalitebný):** Žák projevuje kladný vztah k práci a k pracovnímu kolektivu, využívá teoretických znalostí při praktických činnostech, v pracovních postupech se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Překážky v práci překonává s drobnou dopomocí učitele, účelně organizuje svou práci, udržuje na pracovišti pořádek, dodržuje předpisy o bezpečnosti práce, ochraňuje životní prostředí a hospodárně využívá suroviny.
- **Stupeň 3 (dobrý):** Žák projevuje vztah k práci a k pracovnímu kolektivu s menšími výkyvy. Získané teoretické znalosti je schopen při praktických činnostech uplatnit s dopomocí učitele. Dopouští se chyb, při pracovních postupech potřebuje pomoc učitele, výsledky jeho práce mají nedostatky a překážky překonává s obtížemi. Má potíže s organizací práce, pracoviště udržuje v pořádku, pokud se na něj dohlíží, dodržuje pravidla o bezpečnosti práce a v malé míře přispívá k ochraně životního prostředí. Je schopen hospodárně využívat suroviny, pokud se na něj dohlíží.

- **Stupeň 4 (dostatečný):** Žák nemá zájem o práci ani o pracovní kolektiv. Získané poznatky je schopen při praktických činnostech uplatnit jen za soustavné pomoci učitele. Dopouští se závažných chyb, při pracovních postupech potřebuje stálou pomoc učitele. Výsledky jeho práce jsou nekvalitní a překážky překonává jen s nechutí a s pomocí učitele. Špatně si organizuje práci, neudržuje pořádek na svém pracovišti, méně dbá na dodržování pravidel bezpečnosti práce. Nedbá o životní prostředí a nevyužívá hospodárně suroviny.
- **Stupeň 5 (nedostatečný):** Žák nemá žádný zájem o pracovní kolektiv, má záporný vztah k práci a sklon znevážit práci ostatních. Nedokáže uplatnit teoretické znalosti při praktických činnostech, jeho pracovní postupy jsou chybné, výsledky špatné, často práci nedokončí, nemá zájem překonávat překážky a rada a pomoc učitele se míjí účinkem. Práci si nedokáže zorganizovat, neudržuje pořádek na pracovišti, nedbá na bezpečnost práce a na ochranu životního prostředí a plýtvá surovinami.

Při hodnocení výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření (VPV, VV, HV, TV, TVS, SV) se učitel zaměřuje především na tvořivost a samostatnost žákova projevu, na jeho aplikaci osvojených zkušeností a poznatků, na jeho kvalitu projevu, na schopnost kreativity a estetického vnímání a na žákův vztah k osvojovaným činnostem. Ve výtvarné a hudební výchově hodnotí učitel žákův přístup k uměleckému dílu, v tělesné výchově přihlíží k zdravotnímu stavu žáka a k jeho individuálním možnostem, v tělesné a společenské výchově se učitel zaměřuje rovněž na žákův vztah k vlastnímu zdraví.
Výsledky vzdělávání se klasifikují podle těchto kritérií:

- **Stupeň 1 (výborný):** Žák je v činnostech velmi aktivní a plně v nich využívá své individuální předpoklady. Je tvořivý, samostatný, kreativní, jeho projev individuální i kolektivní je esteticky působivý a originální. Spontánně a tvořivě uplatňuje osvojené vědomosti a zkušenosti. Má výrazně aktivní zájem o estetiku a etiku, rozvíjí svůj estetický vkus, dokáže plnohodnotně vnímat umělecké dílo, má kladný vztah ke kulturnímu dědictví. Pečuje o své zdraví, cíleně zvyšuje svou tělesnou zdatnost a jedná vždy v duchu fair play.
- **Stupeň 2 (chvalitebný):** Žák je v činnostech aktivní a využívá v nich svých individuálních předpokladů, které do značné míry samostatně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je estetický, s menšími nedostatky, aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Projevuje zájem o estetiku, etiku a snaží se rozvíjet svůj estetický vkus, má kladný vztah ke kulturnímu dědictví. V požadované míře pečuje o své zdraví a zvyšuje svou tělesnou zdatnost.
- **Stupeň 3 (dobrý):** Žák je v činnostech méně aktivní, pohotový a tvořivý, nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo estetický, chybuje v něm. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky mají mezery a při jejich aplikaci potřebuje dopomoc učitele. Nemá dostatečný zájem o umění, estetiku, etiku a nerozvíjí v požadované míře svou tělesnou zdatnost, péči o své zdraví a estetický vkus.
- **Stupeň 4 (dostatečný):** Žák je v činnostech málo aktivní, není tvořivý, nemá zájem o rozvíjení svých předpokladů v individuálním projevu. Nepřispívá ke kolektivní práci. Nemá estetický projev, chyby se nesnaží odstranit ani s dopomocí učitele. Osvojené vědomosti a dovednosti jsou problematické a aplikuje je jen s velkými obtížemi a se stálou pomocí učitele. Nemá zájem o umění, estetiku, etiku, vyhýbá se sportovním aktivitám a nepečuje o své zdraví.
- **Stupeň 5 (nedostatečný):** Žák je v činnostech pasivní, rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Kolektivní práci škodí. Nedovede aplikovat ani svoje minimální osvojené vědomosti a dovednosti, neřídí se doporučením učitele a nechce se pokusit odstranit své chyby. Nemá žádný zájem o umění, znevažuje estetiku, etiku, má sklon k vandalismu, cíleně se vyhýbá sportovním aktivitám a je schopen poškozovat své zdraví.

HODNOCENÍ CHOVÁNÍ

Klasifikaci chování navrhuje třídní učitel po konzultaci s ostatními učiteli, kteří žáka učí a rozhoduje o ní pedagogická rada. Při zhoršené známce z chování často předchází celkovému hodnocení napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele a důtka ředitele školy, není to však pravidlem. Kritériem pro celkové hodnocení chování je dodržování pravidel Školního řádu, se kterým je žák detailně obeznámen, během klasifikačního období. Žáci jsou hodnoceni za chování ve škole. Na závadné chování mimo školu upozorňuje škola zákonné zástupce žáků a příslušné úřady a při hodnocení k nim přihlíží, jedná-li se o případy, jejichž projednávání se přímo účastní.
Chování se klasifikuje podle těchto kritérií:

- **Stupeň 1 (velmi dobré):** Žák uvědoměle dodržuje pravidla Školního řádu, má kladný vztah ke třídnímu kolektivu a přispívá k jeho upevňování. Svědomitě vytváří dobré pracovní podmínky pro vyučování, všechny své absence má řádně omluveny. Ojediněle se může dopustit méně závažného přestupku.
- **Stupeň 2 (uspokojivé):** Žák v podstatě dodržuje pravidla Školního řádu, nepřispívá aktivně k upevňování kolektivu, nevytváří dobré pracovní podmínky pro vyučování. Dopouští se závažnějšího přestupku, či opakovaně přestupků méně závažných, je však přístupný výchovnému působení a snaží se o nápravu svých chyb.
- **Stupeň 3 (neuspokojivé):** Žák nedodržuje pravidla Školního řádu, narušuje činnost třídního kolektivu, vytváří špatné podmínky pro vyučování, opakovaně se dopouští závažných přestupků či mravních poklesků a není přístupný výchovnému působení.

SLOVNÍ HODNOCENÍ

V případě, že ředitel školy rozhodne o použití slovního hodnocení (např. u žáka s vývojovou poruchou učení na základě žádosti zákonného zástupce žáka), bude slovní hodnocení zahrnovat posouzení výsledků žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Hodnotící učitel vhodně okomentuje obecné rozumové schopnosti žáka, jeho fantazii, vyjadřovací schopnost, paměť, pozornost, temperament, povahové a mravní vlastnosti, vůli, píli, zájmy, vztah k práci, k učitelům, ke spolužákům a jiná hlediska. Učitel se bude snažit, aby žákovy klady u jednotlivých hledisek předcházely před výčtem nedostatků a aby hodnocení obsahovalo doporučení pro žáka.

OBECNÁ PRAVIDLA HODNOCENÍ:

- Při klasifikaci a hodnocení se učitel řídí Klasifikačním řádem a Metodickým pokynem pro klasifikaci a hodnocení žáků. Tyto dokumenty obsahují podrobnější informace.
- Celkový prospěch žáka je hodnocen ve všech ročnících třemi stupni: prospěl s vyznamenáním, prospěl, neprospěl.
- Nepovinné předměty se hodnotí klasifikačním stupněm, práce v zájmových útvarech se hodnotí stupni: pracoval úspěšně, pracoval
- Do vyššího ročníku postoupí žák, která prospěl na konci školního roku (či po opravné zkoušce) ze všech povinných předmětů, žák I.stupně, který již v rámci I.stupně opakoval ročník a žák II.stupně, který již v rámci II.stupně opakoval ročník.
- Nelze-li žáka z objektivních důvodů v I.pololetí klasifikovat, je ředitelem školy určen náhradní termín pro klasifikaci do dvou měsíců po ukončení prvního pololetí. Nelze-li žáka klasifikovat v náhradním termínu, nebude žák v I.pololetí klasifikován.
- Nelze-li žáka z objektivních důvodů ve II.pololetí klasifikovat, je ředitelem školy určen náhradní termín klasifikace do 15.října a žák podmínečně navštěvuje vyšší ročník. Nelze-li žáka klasifikovat v náhradním termínu, opakuje ročník.
- Žák může být z objektivních důvodů z některého předmětu rozhodnutím ředitele školy uvolněn (např. TV, TVS – zdravotní stav žáka).
- Zákonný zástupce žáka může v případě pochybností o správnosti hodnocení požádat do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka, které se uskuteční do 14 dnů od doručení žádosti. Je-li vyučujícím v daném předmětu ředitel, musí zákonný zástupce žádat krajský úřad.
- Žáci, kteří na konci školního roku neprospívají nejvýše ze dvou povinných předmětů, konají opravné zkoušky v přípravném týdnu před novým školním rokem, v termínu, který určí ředitel školy.
- Učitelé si vedou o hodnocení žáků podrobnou evidenci a informují o něm průběžně zákonné zástupce žáků prostřednictvím žákovských knížek, konzultačních hodin a třídních schůzek.
- U žáka s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení se při hodnocení přihlédne k charakteru jeho postižení dle metodického pokynu MŠMT ČR č.j.23 472/92-21.

AUTOEVALUACE ŠKOLY

EVALUAČNÍ ČINNOST ŠKOLY

Následná evaluační činnost školy slouží především k poskytování zpětné vazby učitelům a vedení školy o tom, do jaké míry se daří naplňovat stanovené vzdělávací záměry. Je zároveň hodnocením kvality ŠVP.

Za úroveň výchovně vzdělávacího procesu a za výsledky vzdělávání odpovídá ředitel školy. Evaluační role učitelů spočívá v hodnocení úspěšnosti žáků při dosahování dílčích kompetencí v průběhu vyučovacích hodin a v určitém časovém úseku (čtvrtletí, pololetí, konec školního roku, konec určitého vzdělávacího období). Každodenní evaluací jsou zkušenosti a poznatky zaznamenané učiteli v běžné praxi. Pro školní práci a správné nastavení ŠVP je nezbytné, aby škola získávala autoevaluačními mechanismy zpětnou vazbu, jejímž prostřednictvím jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění výuky, od rodičovské veřejnosti, od žáků, případně od absolventů, i od učitelů.

OBLASTI AUTOEVALUACE

Pro následnou autoevaluaci ŠVP vymezuje tyto oblasti:

- **soulad ŠVP ZV s RVP ZV a s realizovaným vzděláváním** – vedení školy kontroluje, zda nedošlo v RVP ZV k posunům natolik závažným, že by ŠVP ZV byl v rozporu s RVP ZV, zároveň průběžně zjišťuje, zda je ŠVP ZV realizován
- **výuka** – vedení školy a učitelé sledují a hodnotí, zda výuka rozvíjí klíčové kompetence a realizuje průřezová témata, zda odpovídá individuálním potřebám žáků, je efektivní, pestrá, dostatečně náročná, mezipředmětově propojená, zda není vytržená z reálného života, poskytuje žákům dostatečný prostor pro seberealizaci a vyjádření názorů, zda vzdělávací výsledek odpovídá vynaloženému úsilí učitele a žáka a zda jsou výsledky vzdělávání přínosem do dalšího života dětí
- **školní klima** – vedení školy a učitelé sledují a hodnotí, zda je prostředí školy přátelské, motivující a bezpečné, zda mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli panuje důvěra a respekt, zda ve škole nedochází k ponižování, zesměšňování a šikaně, případně jak se tyto negativní jevy daří odstranit
- **hodnocení žáků** – vedení školy a učitelé sledují a hodnotí, zda jsou žáci hodnoceni v souladu s ŠVP, zda jsou hodnotící metody dostatečně pestré, zda je brán při hodnocení dostatečný zřetel na specifické vývojové poruchy učení, zda kolektivní hodnocení nepřevažuje nad hodnocením individuálním, které zohledňuje osobní pokrok žáka a zda žáci předem znají kritéria, podle kterých budou hodnoceni
- **práce učitelů** – vedení školy sleduje a hodnotí, zda jsou učitelé schopni sebehodnocení, zda promýšlejí svou vzdělávací činnost, případně ji zkvalitňují, zda spolupracují s ostatními učiteli, vytvářejí příznivé pracovní klima a mají zájem o své další vzdělávání
- **práce vedení školy** – učitelé sledují a hodnotí, zda vedení školy pro ně tvoří kvalitní zázemí a vytváří příznivé pracovní klima
- **materiální, technické a ekonomické podmínky** – vedení školy a učitelé sledují a hodnotí, zda má škola potřebné podmínky k naplnění cílů ŠVP
- **spolupráce s veřejností** – vedení školy a učitelé sledují a hodnotí, zda je komunikace se zákonnými zástupci žáků dostatečná, zda je brán zřetel na názory zákonných zástupců, zda se zákonní zástupci zapojují do školního dění a účastní se školních akcí, zda se škola zapojuje do života obce a příkladně spolupracuje se zřizovatelem

CÍLE A KRITÉRIA AUTOEVALUACE

Základním cílem druhé etapy autoevaluace je zjišťování názorů učitelů, žáků i rodičovské veřejnosti o tom, jak je vnímán ŠVP a zda přináší zkvalitnění práce učitelů.

Na základě zjištění a zhodnocení stavu oblastí autoevaluace si škola určila dílčí cíle, kterých chce v dohledné době dosáhnout a které, jak doufá, povedou ke zkvalitnění vzdělávacího procesu. Zároveň určila také kritéria, podle kterých bude dosažení vytčeného cíle hodnotit.

Dílčí cíle:

- zvýšit počet zákonných zástupců žáků, kteří sledují webové stránky školy – kritérium hodnocení: více než 60%
- zkvalitnit projektové vyučování – kritérium hodnocení – navýšení počtu kvalitních projektů
- zkvalitnit spolupráci učitelů, kteří pracují na školních projektech – kritérium hodnocení: navýšení počtu mezipředmětových projektů

NÁSTROJE AUTOEVALUACE

Vhodnou evaluační formou jsou školou vypracované srovnávací testy, které budou zadávány absolventům pátého a devátého ročníku ve vyučovacích předmětech Český jazyk, Anglický jazyk a Matematika. Škola může využít i standardizované testy institucí, které se evaluací školních vzdělávacích programů zabývají (SCIO, CERMAT, KALIBRO, ČŠI, MŠMT, VÚP atd.). V rámci získávání informací o úrovni vzdělávání pomocí srovnávacích žákovských prací navázala škola spolupráci se srovnatelnými školami v Brandýse nad Orlicí, Dolní Dobrouči a Libchavách.

Významnou evaluační formou bude cílené získávání informací (formou dotazníků) od absolventů školy, kteří již byli vzděláváni podle ŠVP, pomocí kterých budeme chtít zjistit, jak se nám daří vybavovat své žáky klíčovými kompetencemi pro další studium a osobní a pracovní život. Od zákonných zástupců žáků pomocí dotazníků zjišťujeme, jaký názor mají na ŠVP, zda je jejich dítěti prospěšný a do jaké míry se zapojují do školního dění. Dotazníky pro učitele nám podávají především obraz o školním klimatu. Mezi nástroje autoevaluace zařazujeme i dotazníky pro žáky, pomocí kterých získávají učitelé zpětnou vazbu své práce.

Mezi evaluační činnosti patří také každodenní konzultace a diskuse, hospitace, systematické sledování práce učitelů, porady, práce metodických sdružení a předmětových komisí. Hodnotícím nástrojem žáků je krom jiného také jejich portfolio, které žák zakládá v 1.třídě a které ho provází celou školní docházkou.

Evaluační činnosti budou zpracovány písemně. Na úrovni vyučovacího předmětu a ročníku je zpracovává učitel daného předmětu a ročníku průběžně a na konci každého čtvrtletí. Výsledky svého vyhodnocení zahrnuje do svých tématických plánů. Na vyšší úrovni je zpracovává vedení školy jako součást ročního plánu činnosti školy, eventuálně jako součást plánu kontrolní a hospitační činnosti.

Cílem evaluace je její výsledek, který se stane součástí vlastního hodnocení školy a který vyústí v návrh a realizaci vhodných korekcí ŠVP.

ČASOVÉ ROZVRŽENÍ EVALUAČNÍCH ČINNOSTÍ

První etapa autoevaluace byla spjata s tvorbou ŠVP. Na základě zjištění si škola určila své základní vzdělávací cíle a strategie.

Ve druhé etapě si škola ověřovala svůj vzdělávací program. Dělo se tak především průběžným sledováním práce učitelů a žáků. Na společných jednáních, na poradách předmětových komisí a na poradách učitelů v rámci různých projektů se stále vyhodnocoval vzdělávací efekt prvků ŠVP. Následně byly realizovány určité dílčí změny. Dosažené výsledky se pravidelně hodnotí na konci každého čtvrtletí.

Škola má v plánu ověřovat a dlouhodobě posuzovat srovnávací metodou vzdělávací výsledky žáků na konci 5. a 9. ročníku. Zároveň bude výsledky své práce posuzovat v 5.a 9. ročníku na konci školního roku ve spolupráci se základními školami v Brandýse nad Orlicí, Dolní Dobrouči a Libchavách.

V současné době škola střídá různé autoevaluační metody pro ověření své práce.